

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

GYVENTOJŲ DALYVAVIMO KULTŪROJE IR PASITENKINIMO KULTŪROS PASLAUGOMIS TYRIMO ATASKAITA

Skirta: Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

Parengė: UAB „Socialinės informacijos centras“ ir UAB „ESTEP Vilnius“

2014 m. balandžio 22 d.

Ataskaitą parengė:

Jurga Verikienė

Rimantas Vaicenavičius

Darius Žeruolis

Ataskaitą parengiant talkino:

Giedrė Blonskienė

Renata Pakalnūtė-Vilpišauskienė

Skelbiant ar kitaip naudojant šio tyrimo ataskaitą, joje pateikiamas metodikas, duomenis ir rekomendacijas, nuoroda į autorystę yra būtina

Turinys

1. Informacija apie tyrimą ir jo atlikimo eigą	4
2. Tyrimo kontekstas	5
3. Gyventojų apklausos klausimynas	6
4. Gyventojų apklausos metodika	7
4.1. Apklaustųjų socialinės-demografinės charakteristikos	10
4.2. Apklaustųjų nuostatų ir elgesio charakteristikos	12
5. Vertinimo rodiklių reikšmių apskaičiavimo metodika	39
6. Vertinimo rodiklių reikšmės	40
6.1. Rodiklis. Gyventojai (≥15 m.), per pastaruosius 12 mėn. aplankę kultūros paveldo objektą, proc.*	40
6.1.2. Kultūros paminklų, istorinių ar meno vietų, žymių pastatų, archeologinių vietų lankymas	43
6.1.3. Virtualus kultūros paminklų, istorinių ar meno vietų, žymių pastatų, archeologinių vietų lankymas	45
6.1.4. Naudojimasis archyvų paslaugomis	46
6.2. Rodiklis. Gyventojai (≥15 m.) mažuose miesteliuose ir kaimuose, per pastaruosius 12 mėn. dalyvavę kultūrinėse veiklose, proc.*	49
6.2.1. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas scenos menuose mažuose miesteliuose ir kaimuose	51
6.2.2. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose mažuose miesteliuose ir kaimuose	55
6.2.3. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas kultūros paveldo veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose	59
6.2.4. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose	63
6.2.5. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas bibliotekų veikloje mažuose miesteliuose ir kaimuose	66
6.2.6. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas filmų ir video menuose mažuose miesteliuose ir kaimuose	69
6.2.7. Dalyvavimas kultūrinėse interneto veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose	72
6.2.8. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose internete mažuose miesteliuose ir kaimuose	75
6.3. Rodiklis. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti kultūrinėse veiklose, proc.*	78
6.3.1. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti scenos menuose	79
6.3.2. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose	86
6.3.3. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti kultūros paveldo veiklose	94
6.3.4. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose	101
6.3.5. Gyventojai (≥15 m.), linkę savanoriauti, socialiai dalyvauti bibliotekų veikloje	107
6.3.6. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti ir savanoriauti, socialiai dalyvauti filmų ir video menuose	110
6.3.7. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti kultūrinėse interneto veiklose	116
6.3.8. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti internetiniuose socialiniuose tinkluose	119
6.4. Rodiklis. Gyventojai (≥15 m.), vartoję kultūros produktus, proc.*	122
6.4.1. Scenos meno renginių vartojimas	123
6.4.2. Vaizduojamojo meno ir amatų paslaugų ir produkcijos vartojimas	129
6.4.3. Kultūros paveldo objektų lankymas	132
6.4.4. Knygų ir spaudos skaitymas	132
6.4.5. Naudojimasis bibliotekų paslaugomis	142
6.4.6. Filmų ir video žiūrėjimas	145

6.4.7. Radijo klausymas, televizijos žiūrėjimas ir naudojimas internetu	148
6.5. Kultūros prieinamumo vertinimo rodiklis*	159
6.6. Kultūros kokybės vertinimo rodiklis*	162
6.7. Gyventojai (≥15 m.), vertinantys, kad kultūros paveldo apsauga pagerėjo, proc.*	165
7. Naudojimosi kultūros paslaugomis ir gyventojų dalyvavimo kultūroje palyginimas tarp Europos Sąjungos šalių narių	167
8. Vertinimo rodiklių reikšmių prognozė 2017 ir 2020 m.	171
8.1. Pasiūlymai dėl siektinų reikšmių 2017 ir 2020 m. rodikliams R1, R2 ir R4	171
8.2. Pasiūlymai dėl siektinų reikšmių 2017 m. ir 2020 m. rodikliams R3, R5, R6 ir R7	175
8.3. Kultūros sričių ekspertų apklausos dėl siektinų reikšmių 2017 m. ir 2020 m. visiems rodikliams rezultatai	179
9. Gyventojų dalyvavimo kultūroje ir kultūros vartojimo tipologija	181
9.1. Masinės kultūros vartotojai (36%)	182
9.2. Aktyvūs kultūros mylėtojai ir puoselėtojai (24%)	184
9.3. Vartojantis, bet ribotai kultūroje dalyvaujantis kultūroje jaunimas (12%)	187
9.4. Ribojami, bet besidomintys senjorai (6%)	189
9.5. Nusivylę ir apatiški kultūrai (22%)	191
10. Dalyvavimą kultūroje ribojančios priežastys	193
11. Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūrinėse veiklose sąsajos su kultūros poveikio veiksniais	198
11.1. Kultūros veiklose dalyvaujančiųjų, nedalyvaujančiųjų, bet linkusių dalyvauti, vidutiniškai ir visiškai nelingusiųjų dalyvauti (R2) Lietuvos gyventojų nuostatų dėl „P veiksmių“ palyginimas	199
11.2. Kultūros produktus ir paslaugas vartojančiųjų (R4) Lietuvos gyventojų nuostatų dėl „P veiksmių“ palyginimas	201
12. Tyrimo apibendrinimas, išvados ir rekomendacijos	203
12.1. Kultūros politikos įgyvendinimo vertinimo kriterijų (rodiklių) 2014 m. reikšmių ir prognozių 2017 ir 2020 m. suvestinė	203
12.2. Kultūros produktų ir paslaugų vartojimo Lietuvoje socialiniai-demografiniai ypatumai	208
12.3. Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūros veiklose socialiniai – demografiniai ypatumai	210
12.4. Lietuvos gyventojų pasitenkinimas kultūros prieinamumu ir kokybe	211
12.5. Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūrinėse veiklose sociologinė tipologija	213
12.6. Dalyvavimą kultūros veiklose ribojančios priežastys	213
12.7. Kultūros poveikio veiksniai	215
12.8. Metodologinės rekomendacijos ateities tyrimams	216
13. Šaltinių ir literatūros sąrašas	217

Priedai:

Nr. 1. Gyventojų apklausos klausimynas

Nr. 2. Vertinimo rodiklių reikšmių apskaičiavimo metodika

Nr. 3. Vertinimo rodiklių ir dalinių rodiklių (pagal Priedą Nr.2) reikšmės socialinėse demografinėse ir nuostatų („P veiksmių“) grupėse

Nr. 4. Vertinimo rodiklių ir dalinių rodiklių reikšmės Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūroje grupėse (pagal dalyvavimo kultūroje ir jos vartojimo tipus)

1. Informacija apie tyrimą ir jo atlikimo eigą

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos konkurse dėl „Gyventojų dalyvavimo kultūroje ir pasitenkinimo kultūros paslaugomis tyrimo“ pirkimo buvo suformuluoti ir išdėstyti tokie pagrindiniai tikslai:

- nustatyti gyventojų nuomonę apie kultūros produktų / paslaugų prieinamumą ir kokybę;
- nustatyti gyventojų kultūros produktų / paslaugų vartojimo lygį, dalyvavimą kultūrinėje, meninėje veikloje.

Tyrimo techninėje specifikacijoje apibrėžta analizės apimtimi šis tyrimas leidžia apskaičiuoti, patikslinti arba pagrįsti Kultūros ministerijos atsakomybei tenkančius ar jos suinteresuotumo lauke esančius 2014–2020 m. Nacionalinės pažangos programas (NPP)¹ ir Kultūros politikos kaitos gairių (KPKG)² įgyvendinimo Tarpinstitucinio veiklos plano (TVP) 2012–2014 m.³ rodiklius (jų reikšmes 2014 m. ir projekcijas 2017 m. ir 2020 m.).

	Vertinimo rodiklis, jo matavimo vienetas ir šaltinis (dokumentas)	Esama reikšmė iš kitų tyrimų (metai)	Siektina reikšmė (metai)
R1.	Šalies gyventojų, per paskutinius 12 mėn. pažintiniais tikslais apėmusių bent vieną kultūros paveldo objektą dalis nuo visų šalies gyventojų (proc.) – NPP prioriteto „Kultūra“ TVP vertinimo (rezultato) rodiklis	30 (2006)	- (2020)
R2.	Kultūrinėse veiklose dalyvaujančių gyventojų dalis mažuose miesteliuose ir kaimuose (proc.) – NPP 1.3.2 uždavinio vertinimo rodiklis	12 (2012)	35 (2020)
R3.	Visuomenės narių, kurie linkę dalyvauti vykdant kultūrinę meninę veiklą, dalis (proc.) – NPP 1.3 tikslo vertinimo rodiklis	20 (2012)	46 (2020)
R4.	Kultūros produkcijos / paslaugų vartojimo lygis (proc.) – NPP 1.3.2 uždavinio vertinimo rodiklis	65 (teatras, koncertas, muziejus, paroda), 28 (kinas) (2005)	71 (teatras, koncertas, muziejus, paroda), 37 (kinas) (2020)
R5.	Visuomenės narių nuomonė apie kultūros prieinamumo padidėjimą (gyventojai, manantys, kad kultūros prieinamumas didėja) (procentais) – KPKG TVP 6 tikslo vertinimo kriterijus	10 (2013)	15 (2015)
R6.	Gyventojų nuomonė apie kultūrinės aplinkos ir paslaugų, skatinančių kultūrinių žmogaus kompetencijų ir kūrybingumo visą jo gyvenimą ugdymą, kokybės pokyčius (gyventojai, manantys, kad kultūrinės aplinkos ir paslaugų kokybė gerėja) (procentais) – KPKG TVP 4 tikslo vertinimo kriterijus	12 (2013)	15 (2015)
R7.	Gyventojų nuomonė apie kultūros paveldo apsaugos paslaugų kokybės pokyčius (gyventojai, manantys, kad paslaugų kokybė gerėja) (procentais) – KPKG TVP 5 tikslo vertinimo kriterijus	10 (2013)	10 (2015)

¹ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482. Jos horizontaliojo prioriteto „Kultūra“ tarpinstitucinį veiklos planą Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 269 patvirtino 2014 m. kovo 19 d.

² Patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XI-977.

³ Patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimu Nr. 1269 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. 1402 redakcija).

Tyrimo atlikimo eiga

Veikla	Terminai
1. kuriamas klausimynas nustatytiems vertinimo rodikliams matuoti	2013 m. gruodžio mėn.
2. suformuojama reprezentatyvi šalies gyventojų atranka	2014 m. sausio mėn.
3. atliekama apklausa ir rezultatų analizė	2014 m. sausio-kovo mėn.
4. pateikiamos ir pagrindžiamos rodiklių reikšmės	2014 m. kovo mėn.
5. nustatomos rodiklių sąsajos tarpusavyje bei sąsajos su demografiniais rodikliais	2014 m. kovo mėn.
6. rezultatai palyginami su kitų ES šalių rodikliais	2014 m. kovo mėn.
7. nustatomos galutinės rodiklių reikšmės iki 2020 metų	2014 m. balandžio mėn.

2. Tyrimo kontekstas

Pastaruoju metu kultūra Lietuvoje siekia įsitvirtinti ne vien kaip specifinė viešosios politikos sritis, bet taip pat kaip strateginė, su kitais viešosios politikos sektoriais vardan socialinės ir ekonominės šalies pažangos bendradarbiaujanti valstybės raidos kryptis. Atnaujinamu Lietuvos kultūros politikos modeliu siekiama „padėti atskleisti, išsaugoti ir plėtoti visuomenės kultūrinį tapatumą ir kūrybinį potencialą“. Kultūros ir kūrybingumo skatinimu siekiama spręsti Lietuvos socialinei ir ekonominei raidai aktualias ekonominio konkurencingumo, visuomenės sanglaudos ir tvaraus vystymosi aspektus. Kultūros ir kūrybingumo indėlių visuomenės socialiniam kapitalui formuoti, ekonominiam konkurencingumui didinti ir tapatybei stiprinti ES Tarybai pirmininkaujanti Lietuva pasirinko kaip temą ES valstybių narių ekspertų lygmens konferencijai.

Nors dalyvavimo kultūroje ir jos produkcijos ir paslaugų vartojimo pozityvus vaidmuo asmenybės tobulėjimui neginčijamas, vis dėlto iki šiol stokojama rimtesnių tyrimų ne tik Lietuvoje, bet ir Europos Sąjungoje, kurie analizuotų kultūros ir socialinio kapitalo (t.y. visuomenės sanglaudos) ryšius. Be šių tyrimų, viešosios politikos intervencijų planavimas, įskaitant ir ES struktūrinių fondų panaudojimą kultūrai ir kūrybingumui skatinti, geriausiu atveju vyks tik bandymų ir klaidų būdu. Kitaip tariant, norint analizuoti kultūros poveikį, nepakanka matuoti vien dalyvavimą kultūroje, o reikia tirti ir su norimu / numanomu kultūros poveikiu susijusius (kultūros efektų) rodiklius dėl dviejų pagrindinių priežasčių – 1) 2017 m. ar 2020 m. siekiant matuoti ne vien tik tiesioginius investicijų į kultūrą rezultatus, bet ir jų netiesioginį poveikį, 2) bandant jau dabar planuoti kryptingesnį investavimą į kultūrą, siekiant Kultūros politikos kaitos gairėse ir Nacionalinėje pažangos programoje 2014–2020 m. iškeltų tikslų.

Šiame tyrime vykdoma apimtimi viešosios nuomonės apklausa dėl gyventojų dalyvavimo kultūroje ir pasitenkinimo kultūros paslaugomis bei su tuo susijusi analizė (t.y. dalyvavimo ir pasitenkinimo priklausomybė nuo socialinių-demografinių gyventojų charakteristikų) prisidės prie įrodymais grįsto valdymo plėtros kultūros sektoriuje tiek Lietuvoje, tiek Europos Sąjungoje. Kultūros politikos plėtros gairėse yra įtvirtinta nuostata dėl būtinybės „sukurti nuolatinę kultūros procesų stebėsenos, analizės, poveikio vertinimo ir strateginio planavimo sistemą, skatinti kultūros procesų mokslinius tyrimus“. Šie rodikliai bei jų ir socialinių-demografinių rodiklių analizė taip pat reikalingi 2014–2020 m. numatomi, didesnei, lyginant su 2007–2013 m. tiek intervencijų apimtimi, tiek finansine išraiška ES struktūrinių fondų investicijų kultūros ir kūrybingumo skatinimui stebėsenos sistemai. Jie prisidės ir prie tolimesnio kultūros statistikos sistemos Lietuvoje plėtojimo. Galiausiai įrodymais grįstas valdymas yra stiprinamas ir ES lygmeniu. Šiame kontekste minėtinos ES švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto 2012 m. lapkričio 26–27 d. Tarybos išvados dėl kultūros valdysenos, kuriose, be kitų rekomendacijų, ESS-net Culture ataskaitos pagrindu ES valstybėms narėms yra toliau siūloma (savanoriškai) harmonizuoti kultūros statistikos sistemas ir duomenų rinkimo metodologijas. Šio tyrimo atlikimas prisidės prie kultūros statistikos sistemos tobulinimo Lietuvoje.

3. Gyventojų apklausos klausimynas

Lietuvos gyventojų (vyresnių nei 15 m.) reprezentatyvi apklausa atlikta visa *ESS-net Culture* dalyvavimo kultūroje klausimyno apimtimi. Papildoma to nauda – galimybė Lietuvai įsitraukti į dalyvavimo kultūroje harmonizuotą *ESS-net Culture* metodologiją pilotuojančių ES valstybių narių „pionierių“ grupėje.

ESSnet-Culture klausimynas buvo adaptuotas Lietuvai,

- pridėdant **Kultūros ministeriją dominančias** temas:
  - kultūrinės veiklas (tokias kaip tradiciniai amatai: pynimas iš vytelių, šiaudų, siūlų, virvelių, audimas, skiautės, vėlimas, nėrimas)
  - renginius (tokius kaip literatūriniai skaitymai, knygų pristatymai, tradicijų ir papročių koncertai, liaudiškos vakaronės)
  - kultūros produktus (tokius kaip lietuvių kalba rašančių autorių grožinės literatūros kūriniai)
  - objektus (tokias kaip žymios istorinės kapinės, pilkapiai)
  - paslaugas (atskiriant bibliotekose teikiamas knygų skolinimosi, skaityklų, naudojimosi internetu, Libis paslaugas, praplečiant archyvų paslaugas į fizinį ir virtualų apsilankymą)
  - socialinio dalyvavimo ir savanoriavimo formas (tokias kaip knygų dovanojimas bibliotekoms, knygų rinkimo organizavimas);
- atskiriant kultūros paslaugų ir produktų vartojimą Lietuvoje ir užsienyje;
- pakeičiant atsakymus (dalyvavimo dažnio skales) tuose klausimuose, į kuriuos pilotinių interviu metu respondantai susidūrė su sunkumais atsakyti. Pavyzdys:

Originalus ESS-net Culture klausimyno klausimas

Ar per pastaruosius 12 mėnesių Jūs ...?	Kartą per savaitę ar dažniau	2-3 kartus per mėnesį	Kartą per mėnesį ar rečiau	Niekada
1. Kolekcionavote daiktus	1	2	3	4

klausimyno adaptavimo etape pakeistas į

Ar per pastaruosius 12 mėnesių Jūs ...?	Daugiau nei 36 kartus	13-36 kartus	5-12 kartų	1-4 kartus	Nei vieno karto
1. Kolekcionavote daiktus (kiek kartų papildėte kolekciją: įsigijote naujų daiktų ar pardavėte / dovanojote turimus; žiūrėjote / tvarkėte kolekciją)	1	2	3	4	5

Kultūros poveikiui matuoti naudota papildoma trylikos klausimų grupė, kurios turinys (t.y. su kultūros netiesioginiais efektais⁴ susieti konkretūs klausimai) buvo nustatytas kartu su Kultūros ministerija pirmajame tyrimo etape. Atsakymai į šiuos klausimus panaudoti sąsajoms nustatyti tarp dalyvavimo kultūroje ir jos vartojimo bei papildomų efekto rodiklių. Be to, iš atsakymų į klausimyno klausimus sudaryta dalyvavimo kultūroje ir jos paslaugų vartojimo tipologija, kuri gali pasitarnauti užsakovui planuojant finansines investicijas į kultūrą.

Tyrimo naudotas klausimynas pateikiamas *Priede Nr. 1*.

⁴ Pvz., strategijos *Lietuva 2030* ir NPP 1.2 tikslo *Stiprinti tapatybę, pilietiškumą, atsakomybę ir bendradarbiavimą* vertinimo rodiklį dėl visuomenės dalies, kuri labai didžiuojasi Lietuvos pilietyste ir pan.

Glausta klausimyno struktūra pateikiama žemiau.

Klausimyno struktūra

Klausimyno tema	Klausimų ir jų formuluočių šaltinis
1. Dalyvavimas kultūrinėje, meninėje veikloje	ESSnet Culture (2012) klausimynas
2. Socialinis aktyvumas ir savanorystė	ESSnet Culture (2012) klausimynas
3. Naudojimasis kultūros paslaugomis	ESSnet Culture (2012) klausimynas
4. Kultūros paslaugų prieinamumas, kultūrinės aplinkos ir paslaugų kokybė, kultūros paveldo apsaugos kokybė	Tyrėjai, bendradarbiaudami su Kultūros ministerijos specialistais
5. Nedalyvavimo kultūroje priežastys	2007 m. Eurobarometro tyrimas
6. Kultūros poveikio (pilietiško nuostatų ir pan.) rodikliai	Tyrėjai, bendradarbiaudami su Kultūros ministerijos specialistais
7. Socialinės-demografinės charakteristikos	Tyrėjai, bendradarbiaudami su Kultūros ministerijos specialistais

4. Gyventojų apklausos metodika

Apklausos metodas

Lietuvos gyventojų (vyresnių nei 15 m.) apklausa buvo atliekama tiesioginio interviu būdu respondento namuose, naudojant kompiuterį.

Atliekant apklausas kompiuterio pagalba, tyrimo instrumentas – klausimynas – suprogramuojamas iš anksto, kas leidžia automatiškai kontroliuoti kvotas, logikos bei suvedimo klaidas, loginius ryšius tarp klausimų, klausimų seką ir atsakymus į juos. Apklausų atlikėjai neturi galimybės keisti klausimų eiliškumo. Duomenys automatiškai kaupiami elektroninėje laikmenoje, todėl tai leidžia išvengti žmogiškojo faktoriaus nulemtų klaidų duomenų suvedimo metu.

Apklausos tikslinė grupė

Nors esamų arba potencialių kultūros produktų ir paslaugų vartotojų ratas yra visi šalies gyventojai, dalyvauti apklausoje jauniausieji gyventojai nėra pajėgūs. ESSnet-Culture ataskaitoje konstatuojama, kad idealiu atveju apklausos tikslinė grupė turėtų apimti gyventojus nuo 6 metų amžiaus, nors tai ir nėra įprastinė praktika.

Siekiant ES valstybėms narėms kuo labiau suvienodinti kultūros statistikos duomenų rinkimo metodologijas (kad duomenys būtų tarpusavyje palyginami) rekomenduojama dalyvavimo kultūroje tyrimą atlikti, apklausiant 15 metų ir vyresnius šalies gyventojus, neįtraukiant gyventojų instituciniuose namuose.

Šioje ataskaitoje analizuojamos apklausos tikslinė grupė: 15 metų ir vyresni Lietuvos gyventojai. Generalinė visuma – 2559580 žmonių.

Gyventojai instituciniuose namuose (ilgalaikio gydymo ligoninėse, vaikų, senelių globos namuose, nakvynės namuose, specialiosiose mokyklose, kalėjimuose, vienuolynuose) nebuvo apklausiami (23,4 tūkst. žmonių).

Imtis ir atranka

Tyrimo metu buvo numatyta apklausti 1200 15 metų ir vyresnių Lietuvos gyventojų.

Imties dydis nustatytas remiantis pirkime suformuluota užduotimi. Siekiant turėti analizei pakankamą imtį mažuose miesteliuose ir kaimuose (antrasis vertinimo rodiklis (R2) ir su juo susijusi užduotis – *nustatyti kultūrinėse veiklose dalyvaujančių gyventojų dalį mažuose miesteliuose ir kaimuose*), numatyta, kad minimalus apklaustųjų skaičius mažo dydžio vietovėse turi būti 400 (tai leidžia analizuoti rezultatus su maksimalia 4.9 procentų paklaida, esant 95% pasiklovimo tikimybei). Kadangi maži miesteliai ir kaimai bendroje imtyje sudaro 35%, bendras imties dydis – 1200 respondentų. Analizuojant 1200 respondentų atsakymus, maksimali rezultatų paklaida – 2.8% (kai pasiklovimo tikimybė – 95%).

Respondentai tyrimui atrinkti, taikant daugiapakopę tikimybinę gyventojų atranką⁵

Sudarant reprezentatyvią atranką, remiamasi Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis ir kasmet atnaujinama oficialia statistika apie gyventojų skaičių, kurią pateikia Lietuvos statistikos departamentas. Pagal šią informaciją nustatomos imties proporcijos atskirose savivaldybėse. Toliau formuojant imtį, nustatomos didžiųjų miestų, rajonų centrų, miestelių ir kaimo vietovių proporcijos pagal oficialų gyventojų skaičių. Nustačius imties proporcijas pagal gyvenamąją vietą, užtikrinama, kad tyrimas vyks visose Lietuvos savivaldybėse ir kad apklaustųjų pasiskirstymas atitiks šalies gyventojų pasiskirstymą pagal gyvenamosios vietovės kriterijus.

- Pagal gyvenamosios vietovės tipą išskiriamos vadinamosios stratos – didieji miestai, rajonų centrai, miesteliai ir kaimai.
- Atranka suskirstoma geografiškai į 15 grupių (5 didieji miestai atskirai ir 10 apskričių) ir kiekviename apskrityje atskirai yra vykdoma vietovių atranka.
- Iš Gyventojų registro tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos duomenų bazės laikantis atsitiktinės tikimybinės atrankos principo yra atrenkami pirminiai atrankos punktai – namų ūkių adresai. Iš viso buvo atrinkti 162 pirminiai atrankos punktai (adresai).
- Pradedant nuo pirminio atrankos punkto ir taikant maršrutinės atrankos taisyklę (aplankomas kas trečias butas mieste arba kas antras namas kaime) atrenkamas namų ūkis. Kiekviename atrankos punkte atrenkama nuo 4 iki 10 namų ūkių.
- Namų ūkyje respondentas atrenkamas, naudojant „artimiausio gimtadienio“ atrankos taisyklę. Atėjus į namų ūkį, surašomi visi jame gyvenantys asmenys. Apklausai iš 15 metų ir vyresnių namų ūkio narių atrenkamas tas žmogus, kurio gimimo diena bus greičiausiai. Jeigu tyrimui atrinkto šeimos nario nėra namuose, kitas šeimos narys vietoj jo negali būti apklausiamas – vizitas turi būti kartojamas 3 kartus, kol atrinktas šeimos narys randamas namuose ir apklausiamas (tris kartus neradus atrinkto asmens namuose, vizitai į tą namų ūkį nekartojami).

Iš viso apklausta 1217 15 metų ir vyresnių Lietuvos gyventojų.

Kokybės kontrolė

Apklausa vyko 2014 metų sausio 7-30 dienomis. Apklaušą vykdė 61 interviuotojas.

Siekiant sumažinti „žmogiškojo faktoriaus“ įtaką rezultatui, šio tyrimo metu vienam interviuotojui buvo leidžiama užpildyti ne daugiau kaip 4-5% visų anketų.

Tikrinant surinktų duomenų kokybę, buvo vertinama, ar buvo laikomasi namų ūkio atrankos taisyklių, respondento namų ūkyje atrankos taisyklių, buvo tikrinama anketos užpildymo kokybė, maršruto lapo užpildymo kokybė, bendrųjų apklausos principų laikymasis ir apklausėjo elgesys apklausos metu.

Jei apklausų metu kyla įtarimas, kad tyrimo duomenys gali būti nekokybiški ar suklastoti ir nesant galimybės to patikrinti, Kokybės kontrolės skyriaus specialistai arba regionų koordinatoriai vyksta į apklausos vietą ir tikrina, ar apklausa iš tiesų vyko, ar respondentas buvo teisingai atrinktas ir apklaustas pagal taisyklę. Esant mažiausiam įtarimui, kad duomenys buvo surinkti netinkamai, anuliuojamos visos to apklausėjo užpildytos anketos. Šioje apklausoje tokių įtarimų nebuvo.

---

⁵ Plačiau atrankos principai buvo aprašyti šio tyrimo įvadinėje ataskaitoje.

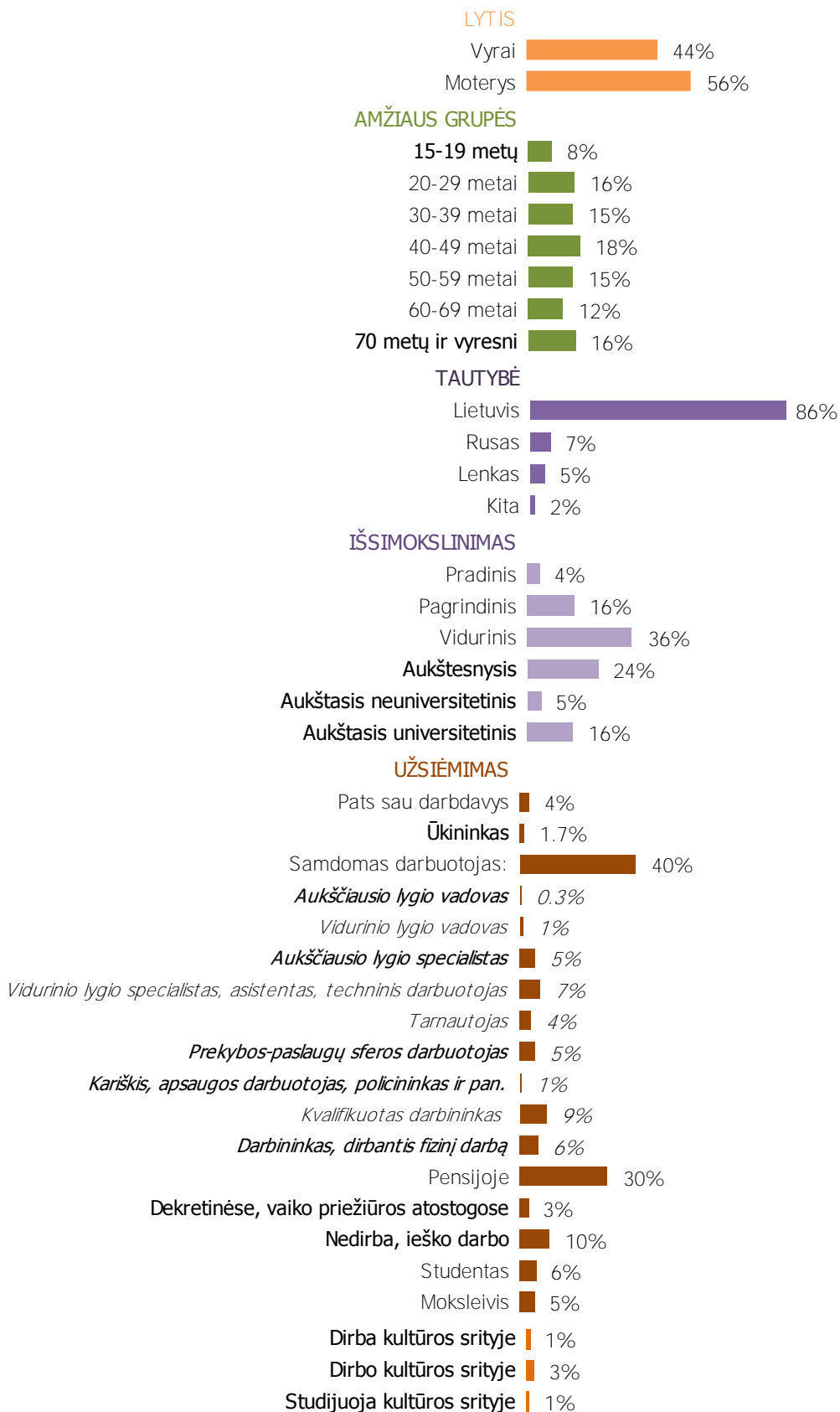

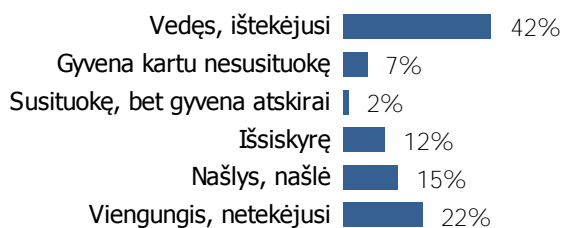
4.1. Apklaustųjų socialinės-demografinės charakteristikos

Žemiau pateikiamas dalyvavusiųjų apklausoje pasiskirstymas pagal socialines- demografines charakteristikas.

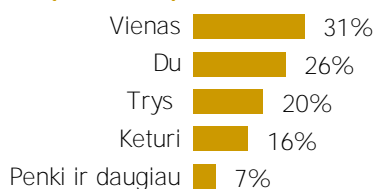
Apklaustųjų imties pasiskirstymas atitinka generalinės visumos – 15 metų ir vyresnių šalies gyventojų – pasiskirstymą, remiantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais ir 2013 m. atnaujinta oficialia statistika, kurią pateikia Lietuvos statistikos departamentas.

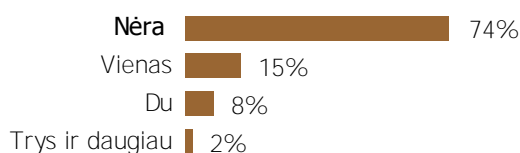
ŠEIMINĖ PADĖTIS

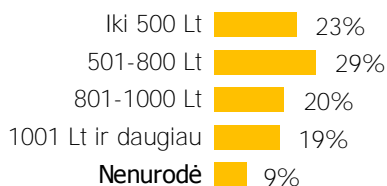
NAMŲ ŪKIO DYDIS (ŽMONIŲ SKAIČIUS)

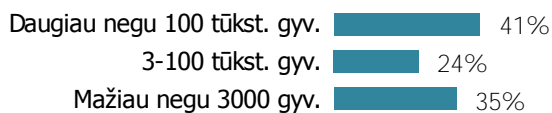
VAIKŲ SKAIČIUS ŠEIMOJE

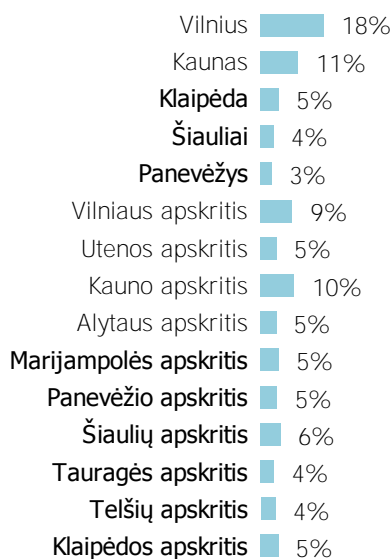
PAJAMOS VIENAM NŪ NARIUI PER MĖNESĮ

GYVENAMOSIOS VIETOVĖS DYDIS

REGIONAS

4.2. Apklaustųjų nuostatų ir elgesio charakteristikos

Kliūtyms įsilieti į kultūrinį gyvenimą

Kalbant apie kliūtis, trukdančias žmonėms įsilieti į kultūrinį gyvenimą, dalyvauti kultūrinėje veikloje arba joje savanoriauti, dažniausiai (65%) minimos asmeninės priežastys: laiko stoka (47% apklaustųjų paminėjo tai kaip kliūtį) bei prasta sveikata (20%).

Ketvirtadalis (25%) tyrimo dalyvių teigia turintis kitokių interesų nei kultūrinis gyvenimas.

Daugiau negu pusė respondentų (56%) paminėjo bent vieną pasiūlos ir prieinamumo problemą. Tarp minėtų problemų dažniausios – per didelė kaina (37%) ir pasiekiamumas (16% sudėtinga nuvykti, 4% netinkamas kultūros įstaigų darbo laikas). Kiek mažesnė dalis turi priekaištų sklandai ir kokybei: ribotą pasirinkimą įvardija 8%, prastą kokybę – 6%, dar 8% teigia negaunantys pakankamai informacijos apie kultūrinę veiklą Lietuvoje.

Tik 5% sako nematantys priešasčių dalyvauti ar savanoriauti kultūrinėje veikloje.

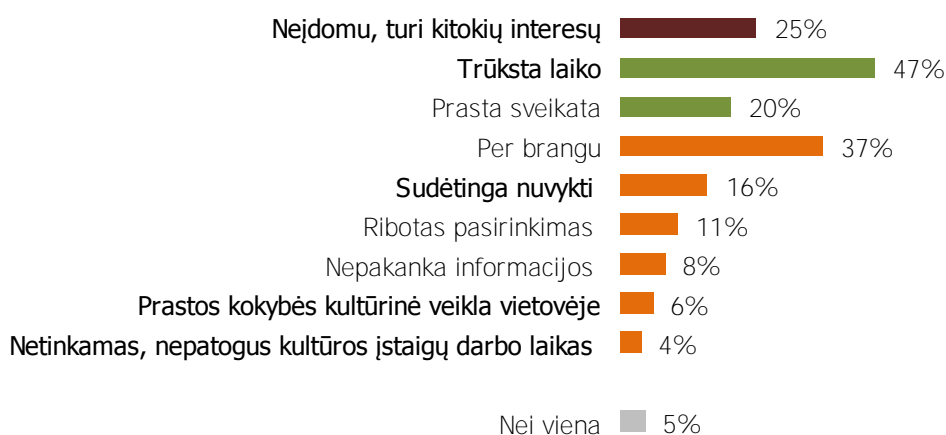
Kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą dažniausiai nemato jaunimas (20-29 m.) arba vyresnio amžiaus (60-69 m.) asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą, disponuojantys didesnėmis pajamomis (virš 1000 Lt vienam šeimos nariui). Taip pat nematančių kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą daugiau tarp gyventojų, kurie dar mokosi ar dirba aukštos kvalifikacijos arba su kultūros sritimi susijusius darbus.

Suinteresuotumo stoka labiau būdinga vyrams, turintiems pradinį, pagrindinį išsilavinimą, nedirbantiems arba dirbantiems žemesnės kvalifikacijos darbus asmenims, nesusijusiems su kultūros sritimi. Taip pat dažniau suinteresuotumo trūksta kaimų nei didmiesčių gyventojams. Rečiau suinteresuotumo stoka būdinga vyresnio amžiaus (70 m. ir vyresni), turintiems aukštesnįjį ar aukštąjį išsilavinimą asmenims.

Įsilieti į kultūrinį gyvenimą asmeninės priežastys dažniau trukdo moterims, vyresnio amžiaus (70 m. ir vyresniems), didžiųjų Lietuvos miestų gyventojams, disponuojantiems žemesnėmis pajamomis (500-800 Lt vienam šeimos nariui) ir esantiems pensijoje ar tapusiems našlais.

Daugiausiai jaučiančių pasiūlos ir prieinamumo stoką yra tarp moterų, vidutinio amžiaus (40-49 m.) gyventojų, nedirbančių ir priklausančių žemiausių pajamų (iki 500 Lt vienam šeimos nariui) grupei.

1 pav. Pagrindinės kliūtyms, dėl kurių sunku įsilieti į kultūrinį gyvenimą, dalyvauti kultūrinėje veikloje arba joje savanoriauti, per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, nuostatų ir elgesio, bet ir „Kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą“ grupėse:

- i. Nėra kliūčių – 5%*
- ii. Suinteresuotumo stoka – 25%*
- iii. Trūkdo asmeninės priežastys (trūksta laiko ir / arba prasta sveikata) – 54% (neįtraukiami tie, kurie paminėjo neturintys intereso)*
- iv. Netenkina pasiūla ir prieinamumas (bet kuri iš šių priežasčių: per brangu, sudėtinga nuvykti, ribotas pasirinkimas, nepakanka informacijos, prastos kokybės kultūrinė veikla vietovėje, netinkamas ar nepatogus kultūros įstaigų darbo laikas) – 16% (neįtraukiami tie, kurie paminėjo neturintys intereso arba asmenines priežastis)*

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

1 lentelė. Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 36.8% vyrų kaip kliūtį įsilieti į kultūrinį gyvenimą nurodo kitus interesus nei kultūra. Vyrų statistiškai reikšmingai dažniau nei moterų nurodo turintys kitų interesus nei kultūra.

	N	Nėra kliūčių 4.6% N=56	Suinteresuotumo stoka (nejdomu, turi kitokių interesų) 25.1% N=305	Asmeninės priežastys (trūksta laiko, prasta sveikata) 54.2% N=660	Pasiūlos ir prieinamumo stoka* 16.1% N=196
Lytis					
Vyrai	538	3.9	36.8	45.7	13.6
Moterys	680	5.3	15.7	60.9	18.1
Amžiaus grupės					
15-19 metų	100	3.0	32.7	51.5	12.9
20-29 metai	192	7.3	25.1	53.9	13.6
30-39 metai	184	4.9	29.0	50.3	15.8
40-49 metai	213	3.8	26.3	49.3	20.7
50-59 metai	188	2.7	25.5	55.9	16.0
60-69 metai	144	8.3	20.7	53.8	17.2
70 metų ir vyresni	195	2.1	19.0	64.1	14.9
Išsimokslinimas					
Pradinis, pagrindinis	246	2.4	31.7	51.2	14.6
Vidurinis	433	3.5	27.5	53.3	15.7
Aukštesnysis	291	3.8	20.3	57.6	18.3
Aukštasis	248	9.7	20.2	54.8	15.3
Tautybė					
Lietuvis	1049	4.6	25.3	54.0	16.2
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	4.8	24.4	56.0	14.9
Užsiėmimas					
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	7.6	20.9	56.7	14.8
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	2.1	30.1	54.9	12.9
Pensijoje	368	4.1	19.3	61.7	14.9
Nedirba, ieško darbo	165	2.4	35.2	33.9	28.5
Mokosi	136	9.6	25.7	52.2	12.5
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	13.0	7.2	58.0	21.7
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	4.2	26.2	53.9	15.7
Šeiminė padėtis					
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	3.9	26.6	54.4	15.2
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	4.9	19.6	54.6	20.9
Našlys, našlė	187	3.2	19.3	63.1	14.4
Viengungis, netekėjusi	272	6.6	28.8	48.0	16.6
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)					
Vienas	383	5.5	20.1	57.0	17.4
Du	319	3.8	27.6	54.2	14.4
Trys	242	6.6	26.9	53.3	13.2
Keturi ir daugiau	272	2.6	27.9	51.1	18.4
Vaikai iki 15 metų šeimoje					
Nėra	907	4.7	25.1	53.9	16.2
Yra	311	4.2	24.8	55.2	15.8
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį					
Iki 500 Lt	285	3.5	29.1	43.2	24.2
501-800 Lt	353	1.7	20.1	63.2	15.0
801-1000 Lt	244	4.9	29.1	51.6	14.3
1001 Lt ir daugiau	226	8.0	24.3	58.0	9.7
Gyvenamosios vietovės dydis					
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	5.5	21.6	58.2	14.7
3-100 tūkst. gyv.	291	7.6	23.4	54.3	14.8
Mažiau negu 3000 gyv.	421	1.7	30.3	49.3	18.7

* per brangu, nepakanka informacijos, ribotas pasirinkimas, prasta kokybė, netinkamas darbo laikas, sudėtinga nuvykti

Didžiavimasis Lietuvos pilietybe

98% tyrimo dalyvių – Lietuvos piliečiai. 2% jų teigia tuo visiškai nesididžiuojantys, 16% įvardija save kaip nelabai besididžiuojančius.

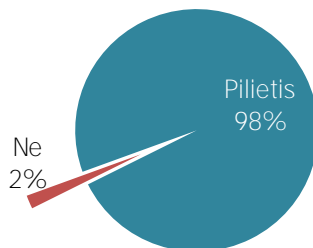
82% Lietuvos pilietybę turinčių respondentų išreiškė pasididžiavimą: 38% labai didžiuojasi tuo, kad yra piliečiai, 44% – greičiau didžiuojasi.

Daugiausia labai besididžiuojančiųjų Lietuvos pilietybe yra tarp moterų, vyresnio amžiaus (70 m. ir vyresni), lietuvių tautybės gyventojų, turinčių aukštąjį išsimokslinimą, dirbančių aukštos kvalifikacijos reikalaujančius darbus, studijuojančių ar dirbančių kultūros srityje, esančių pensijoje ir našlių.

Asmenų, kurie greičiau linkę didžiuotis, kad yra Lietuvos piliečiai, daugiau yra tarp turinčių pradinį ar pagrindinį išsilavinimą, taip pat kitataučių Lietuvos gyventojų.

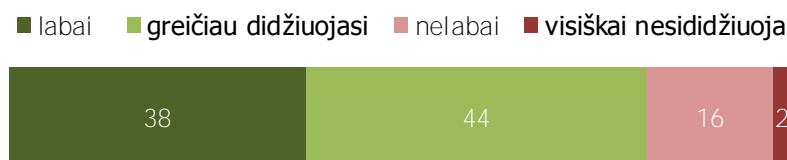
Vyrai dažniau nei moterys nelabai didžiuojasi arba visiškai nesididžiuoja esantys Lietuvos piliečiais. Taip pat nesididžiuojančių Lietuvos pilietybe daugiau vidutinio amžiaus grupėje (40-49 m.), turinčių vidurinį išsilavinimą, išsiskyrusių, ne lietuvių tautybės asmenų, bedarbių arba dirbančių žemesnės kvalifikacijos darbus. Rečiau Lietuvos pilietybe nesididžiuoja jaunimas (15-19 m.) bei vyriausio amžiaus (70 m. ir vyresni) asmenys.

2 pav. Turintieji Lietuvos pilietybę

% nuo visų respondentų (N=1217)

3 pav. Didžiavimasis tuo, kad yra Lietuvos pilietis

% nuo turinčių Lietuvos pilietybę (N=1195)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir pasididžiavimo Lietuvos pilietybe grupėse:

- i. Labai didžiuojasi – 38%
- ii. Greičiau didžiuojasi – 44%
- iii. Nesididžiuoja – 18% (pasirinkę atsakymą „nelabai didžiuojasi“ arba „visiškai nesididžiuoja“)

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip pasididžiavimas Lietuvos pilietybe skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

2 lentelė. Didžiavimas Lietuvos pilietybe socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 33.1% vyrų labai didžiuojasi, kad yra Lietuvos piliečiai. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau nei moterys nurodo labai besididžiuojantys savo pilietybe.

	N	Labai didžiuojasi, kad yra Lietuvos pilietis 38.1% N=456	Didžiuojasi, kad yra Lietuvos pilietis 43.7% N=522	Nelabai didžiuojasi arba visiškai nesididžiuoja, kad yra Lietuvos pilietis 18.2% N=218
Lytis				
Vyrai	538	33.1	45.7	21.1
Moterys	680	42.1	42.1	15.8
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	41.6	49.5	8.9
20-29 metai	192	39.6	43.3	17.1
30-39 metai	184	36.3	40.8	22.9
40-49 metai	273	28.8	44.7	26.4
50-59 metai	188	30.6	49.5	19.9
60-69 metai	144	44.8	39.9	15.4
70 metų ir vyresni	195	49.5	39.6	10.9
Išsimoklinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	35.5	51.4	13.1
Vidurinis	433	33.6	43.1	23.3
Aukštesnysis	291	38.3	41.1	20.6
Aukštasis	248	48.3	40.1	11.6
Tautybė				
Lietuviai	1049	40.7	42.5	16.8
Rusai, lenkai, kita tautybė	168	20.0	52.0	28.0
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	44.6	38.8	16.7
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	25.1	48.7	26.2
Pensijoje	368	45.3	42.3	12.4
Nedirba, ieško darbo	165	31.9	44.4	23.8
Mokosi	136	40.7	45.9	13.3
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	52.2	37.3	10.4
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	37.3	44.0	18.7
Šeimynė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	36.0	46.1	17.9
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	34.4	36.9	28.7
Našlys, našlė	187	45.1	40.8	14.1
Viengungis, netekėjusi	272	40.3	44.4	15.3
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	41.1	40.6	18.3
Du	379	36.9	49.7	13.4
Trys	242	36.1	42.9	21.0
Keturi ir daugiau	272	37.5	41.5	21.0
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	38.7	43.9	17.3
Yra	371	36.4	42.9	20.8
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	36.0	43.8	20.1
501-800 Lt	353	41.0	42.8	16.2
801-1000 Lt	244	36.3	45.6	18.1
1001 Lt ir daugiau	226	41.4	41.8	16.8
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	39.8	41.8	18.5
3-100 tūkst. gyv.	291	41.3	42.7	16.1
Mažiau negu 3000 gyv.	421	34.1	46.5	19.4

Laimės jausmas, sveikata ir pasitikėjimas žmonėmis

Beveik du trečdaliai tyrimo dalyvių per pastaruosius 12 mėnesių, apskritai imant, buvo laimingi, dešimtadalis – labai laimingi. Nelabai laimingi jautėsi 25% apklaustųjų, nelaimingi – 4%. 1% įvardijo save kaip labai nelaimingus.

Laimingi per pastaruosius 12 mėnesių dažniau jautėsi jaunesnio amžiaus (15-39 m.) gyventojai, turintys aukštąjį išsilavinimą, besimokantys, dirbantys aukštos kvalifikacijos reikalaujančius darbus, disponuojantys aukštesnėmis pajamomis (virš 1000 Lt vienam šeimos nariui) ir gyvenantys didesniuose namų ūkiuose.

Daugiau nelaimingų respondentų – tarp brandaus ir vyresnio amžiaus (40 m. ir vyresni), turinčių pradinį, pagrindinį ar vidurinį išsimokslinimą, nedirbančių, esančių pensijoje, disponuojančių žemesnėmis pajamomis (500-800 Lt vienam šeimos nariui) gyventojų. Taip pat dažniau nelaimingi jautėsi išsiskyre, našliai bei asmenys, gyvenantys vieno asmens namų ūkyje.

4 pav. Jautimasis laimingu per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Laimės jausmo“ grupėse:

- i. Jautėsi laimingas – 70% (pasirinkę atsakymą „labai laimingas“ arba „laimingas“)
- ii. Jautėsi nelabai laimingas arba nelaimingas – 30% (pasirinkę atsakymą „nelabai laimingas“, „nelaimingas“ arba „labai nelaimingas“)

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip jautimasis laimingu skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

3 lentelė. Jautimasis laimingu socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 70.9% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių, apskritai imant, jautėsi laimingi. Statistiškai reikšmingų skirtumų tarp vyrų ir moterų, kalbant apie laimės jausmą, nėra.

	N	Labai laimingas, laimingas 70.4% N=857	Nelabai laimingas, nelaimingas arba labai nelaimingas 29.6% N=361
Lytis			
Vyrai	538	70.9	29.1
Moterys	680	70.0	30.0
Amžiaus grupės			
15-19 metų	100	92.0	8.0
20-29 metai	192	86.5	13.5
30-39 metai	184	81.6	18.4
40-49 metai	213	64.3	35.7
50-59 metai	188	60.1	39.9
60-69 metai	144	59.3	40.7
70 metų ir vyresni	195	56.9	43.1
Išsimokslinimas			
Pradinis, pagrindinis	246	64.2	35.8
Vidurinis	433	64.9	35.1
Aukštesnysis	291	73.2	26.8
Aukštasis	248	82.7	17.3
Tautybė			
Lietuvis	1049	71.8	28.2
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	61.9	38.1
Užsiėmimas			
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	84.8	15.2
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	70.3	29.7
Pensijoje	368	56.0	44.0
Nedirba, ieško darbo	165	62.4	37.6
Mokosi	136	91.9	8.1
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	68.1	31.9
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	70.5	29.5
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	76.8	23.2
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	50.9	49.1
Našlys, našlė	187	52.9	47.1
Viengungis, netekėjusi	272	79.8	20.2
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	383	55.9	44.1
Du	319	71.8	28.2
Trys	242	79.3	20.7
Keturi ir daugiau	272	81.0	19.0
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	907	66.6	33.4
Yra	311	81.4	18.6
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	285	67.7	32.3
501-800 Lt	353	62.8	37.2
801-1000 Lt	244	73.0	27.0
1001 Lt ir daugiau	226	79.6	20.4
Gyvenamosios vietovės dydis			
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	72.5	27.5
3-100 tūkst. gyv.	291	67.4	32.6
Mažiau negu 3000 gyv.	421	70.1	29.9

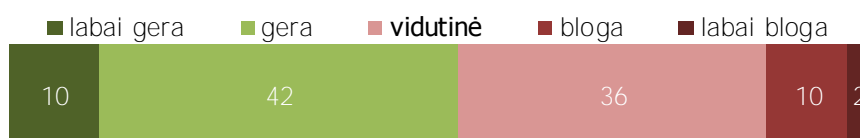
42% respondentų savo fizinę sveikatą per pastaruosius metus apibūdino kaip gerą, 10% – kaip labai gerą. Likusioji pusė jautėsi prasčiau: 36% sveikata buvo vidutinė, 10% – bloga. Labai blogos sveikatos buvo 2% apklaustųjų.

Labai gera bei gera fizine sveikata dažniau pasižymi vyrai, jaunesnio ir vidutinio amžiaus grupė (15-49 m.), įgiję aukštąjį išsilavinimą ir besimokantys, dirbantys tiek aukštos, tiek žemesnės kvalifikacijos reikalaujančius darbus. Dažniau gera fizine sveikata būdinga didesniuose namų ūkiuose gyvenantiems asmenims, gaunantiems aukštesnes pajamas (1001 Lt ir daugiau vienam šeimos nariui).

Respondentų, kuriems būdinga vidutinė fizinė sveikata, daugiau tarp vyresnio amžiaus (50 m. ir vyresni) žmonių, esančių pensijoje ir disponuojančių žemesnėmis pajamomis (500-800 Lt vienam šeimos nariui). Taip pat vidutinė fizinė sveikata dažniau būdinga išsiskyrusiems, gyvenantiems atskirai, tapusiems našliais, gyvenantiems vieno arba dviejų asmenų namų ūkyje.

Daugiau pasižyminčiųjų bloga sveikata – tarp moterų, vyresnio amžiaus (60 m. ir vyresni), turinčių pradinį ar pagrindinį išsilavinimą, disponuojančių žemesnėmis pajamomis (500-800 Lt vienam šeimos nariui), esančių pensijoje. Prasta sveikata dažniau skundžiasi išsiskyrę ar gyvenantys atskirai, tapę našliais ir gyvenantys vieno asmens namų ūkyje.

5 pav. Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Fizinės sveikatos“ grupėse:

- i. Labai gera, gera fizinė sveikata – 52% (pasirinkę atsakymą „labai gera“ arba „gera“)
- ii. Vidutinė – 36%
- iii. Bloga, labai bloga – 12% (pasirinkę atsakymą „bloga“ arba „labai bloga“)

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip savo fizinės sveikatos vertinimas skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

4 lentelė. Fizinė sveikata socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 58.7% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių jautėsi labai geros arba geros fizinės sveikatos. Vyrų statistiškai reikšmingai dažniau jautėsi geros fizinės sveikatos nei moterys.

	N	Labai gera arba gera fizinė sveikata 52.3% N=636	Vidutinė fizinė sveikata 35.7% N=435	Bloga arba labai bloga fizinė sveikata 12.0% N=146
Lytis				
Vyrai	538	58.7	32.9	8.4
Moterys	680	47.1	38.0	14.9
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	89.1	10.9	0.0
20-29 metai	192	81.2	18.3	0.5
30-39 metai	184	75.0	20.7	4.3
40-49 metai	213	59.8	35.0	5.1
50-59 metai	188	35.6	52.1	12.2
60-69 metai	144	19.4	53.5	27.1
70 metų ir vyresni	195	15.3	52.0	32.7
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	46.1	34.7	19.2
Vidurinis	433	50.6	37.9	11.5
Aukštesnysis	291	49.8	38.8	11.3
Aukštasis	248	64.4	29.6	6.1
Tautybė				
Lietuvis	1049	53.8	35.3	11.0
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	42.9	38.7	18.5
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	75.3	22.8	1.9
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	59.8	37.1	3.1
Pensijoje	368	14.7	52.0	33.2
Nedirba, ieško darbo	165	53.3	40.6	6.1
Mokosi	136	91.9	8.1	0.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	52.9	36.8	10.3
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	52.2	35.7	12.1
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	57.4	34.0	8.6
Išsiskyre, gyvena atskirai	164	35.4	46.3	18.3
Našlys, našlė	187	16.6	52.9	30.5
Viengungis, netekėjusi	272	75.4	21.3	3.3
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	32.3	46.6	21.1
Du	319	45.0	41.3	13.8
Trys	242	70.2	25.2	4.5
Keturi ir daugiau	272	72.8	23.5	3.7
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	44.6	40.2	15.2
Yra	311	74.6	22.8	2.6
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	55.4	35.4	9.1
501-800 Lt	353	38.5	41.4	20.1
801-1000 Lt	244	51.6	34.8	13.5
1001 Lt ir daugiau	226	64.8	31.7	3.5
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	55.0	31.7	13.3
3-100 tūkst. gyv.	291	52.9	38.1	8.9
Mažiau negu 3000 gyv.	421	48.6	38.9	12.6

Šiek tiek geriau apklaustieji vertina savo emocinę, dvasinę sveikatą. 50% respondentų teigimu, per pastaruosius 12 mėnesių jų dvasinė sveikata buvo gera, 10% savo dvasinę sveikatą vertina kaip labai gerą. 33% tyrimo dalyvių mano esą vidutinės dvasinės sveikatos, 6% – blogos. 1% įvardija savo emocinę, dvasinę sveikatą kaip labai blogą.

Labai gera arba gera dvasinė sveikata labiau būdinga vyrams, jaunesnio amžiaus (15-39 m.), turintiems aukštąjį išsilavinimą, besimokantiems, dirbantiems tiek aukštos, tiek žemesnės kvalifikacijos darbus, gaunantiems aukštesnes pajamas (virš 1000 Lt vienam šeimos nariui) bei gyvenantiems didesniuose namų ūkiuose.

Respondentų, kurie pasižymi vidutine dvasine savijauta, daugiau tarp moterų, vyresnio amžiaus (50 m. ir vyresni), esančių pensijoje ar dirbančių kultūros srityje bei disponuojančių mažesnėmis pajamomis (500-800 Lt vienam šeimos nariui). Taip pat jų daugiau tarp išsiskyrusių ar našlių, gyvenančių vieno arba dviejų asmenų namų ūkiuose.

Bloga dvasinė sveikata išsiskiria vyresnio amžiaus (60 m. ir vyresni) respondentai, turintys pradinį ar pagrindinį išsilavinimą, esantys pensijoje, gaunantys žemas pajamas (iki 500 Lt vienam šeimos nariui), išsiskyrę, tapę našliais ir gyvenantys vieno asmens namų ūkyje.

6 pav. Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Dvasinės sveikatos“ grupėse:

- i. Labai gera, gera dvasinė sveikata – 60% (pasirinkę atsakymą „labai gera“ arba „gera“)
- ii. Vidutinė – 33%
- iii. Bloga, labai bloga – 7% (pasirinkę atsakymą „bloga“ arba „labai bloga“)

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip savo emocinės, dvasinės sveikatos vertinimas skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

5 lentelė. Emocinė, dvasinė sveikata socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 65.8% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių jautėsi labai geros arba geros dvasinės sveikatos. Vyrų statistiškai reikšmingai dažniau jautėsi geros dvasinės sveikatos nei moterys.

	N	Labai gera arba gera emocinė, dvasinė sveikata 60.2% N=733	Vidutinė emocinė, dvasinė sveikata 33.1% N=403	Bloga arba labai bloga emocinė, dvasinė sveikata 6.7% N=82
Lytis				
Vyrai	538	65.8	28.4	5.8
Moterys	680	55.7	36.8	7.5
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	86.0	13.0	1.0
20-29 metai	192	73.4	24.5	2.1
30-39 metai	184	79.3	16.8	3.8
40-49 metai	213	63.8	31.0	5.2
50-59 metai	188	48.4	43.6	8.0
60-69 metai	144	43.1	43.1	13.9
70 metų ir vyresni	195	36.9	51.8	11.3
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	53.7	36.2	10.2
Vidurinis	433	58.5	34.1	7.4
Aukštesnysis	291	58.1	36.8	5.2
Aukštasis	248	72.1	24.3	3.6
Tautybė				
Lietuvis	1049	61.0	32.5	6.5
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	55.4	36.3	8.3
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	76.8	21.7	1.5
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	65.4	30.1	4.5
Pensijoje	368	35.6	51.1	13.3
Nedirba, ieško darbo	165	59.8	30.5	9.8
Mokosi	136	84.6	15.4	0.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	51.5	44.1	4.4
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	60.8	32.4	6.8
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	64.3	31.8	3.9
Išsiskyre, gyvena atskirai	164	46.3	41.5	12.2
Našlys, našlė	187	38.8	46.3	14.9
Viengungis, netekėjusi	272	74.3	21.7	4.0
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	47.0	41.5	11.5
Du	319	55.0	38.1	6.9
Trys	242	72.3	25.2	2.5
Keturi ir daugiau	272	74.3	22.4	3.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	56.3	35.9	7.8
Yra	311	71.7	24.8	3.5
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	58.9	31.2	9.8
501-800 Lt	353	48.2	43.3	8.5
801-1000 Lt	244	63.3	31.8	4.9
1001 Lt ir daugiau	226	71.2	25.7	3.1
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	62.6	31.9	5.5
3-100 tūkst. gyv.	291	57.6	35.2	7.2
Mažiau negu 3000 gyv.	421	59.1	33.3	7.6

Balsavimas rinkimuose

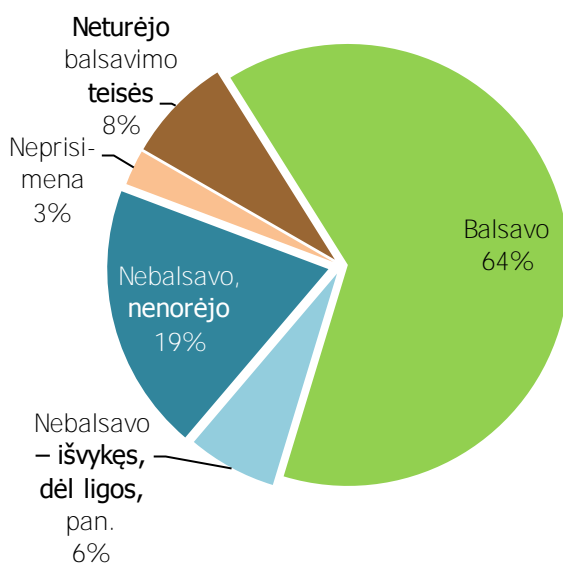
64% tyrimo dalyvių teigia balsavę Seimo rinkimuose 2012 metais. Tai didesnė dalis, nei nurodoma Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos (rinkėjų aktyvumas – 53%). Vienas iš galimų paaiškinimų tas, kad dalis nebalsavusiųjų spalio 14 d. prisijungė pakartotiniame balsavime spalio 28 d., tuo padidindami bendrą balsavusiųjų skaičių, kuris neatsispindi VRK ataskaitoje. Antrasis paaiškinimas – tyrimas neapima tam tikrų visuomenės grupių (benamių, taip pat negyvenančių Lietuvoje, tačiau neregistravusių išvykimo ir pan.), kuriose, tikėtina, nebalsavusiųjų dalis didesnė. Trečiasis spėjamas paaiškinimas – „socialiai priimtino“ elgesio deklaravimas, kai respondentai atsakydami į anketos klausimus siekia „pagerinti“ savo įvaizdį interviuotojo akyse (tai rodo nuostata, kad balsuoti rinkimuose – „socialiai teisingas“ elgesys).

Remiantis respondentų atsakymais, 8% dalyvavusiųjų šiame tyrime 2012 metais neturėjo balsavimo teisės, 6% nebalsavo dėl išvykos ar ligos, 19% nenorėjo, todėl pasirinko nebalsuoti, 3% teigia pamiršę, ar balsavo.

Tarp balsavusių rinkimuose daugiau moterų nei vyrų, vyresnio amžiaus (50-59 m., 70 m. ir daugiau) gyventojų, turinčių aukštesnįjį ar aukštąjį išsilavinimą, esančių pensijoje, dirbančių aukštos kvalifikacijos darbus ir gaunančių aukštesnes pajamas (800 Lt ir daugiau vienam šeimos nariui). Rinkimuose dažniau balsavo sukūrę savo šeimas, tapę našliais ar gyvenantys dviejų asmenų namų ūkyje asmenys.

Daugiau nebalsavusiųjų – tarp vyrų, jaunesnio amžiaus (15-39 m.), turinčių pradinį, pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą, besimokančių, nedirbančių arba dirbančių mažai kvalifikuotus darbus, viengungių, gyvenančių didesniuose namų ūkiuose, priklausančių mažiausių pajamų grupei (iki 500 Lt vienam šeimos nariui).

7 pav. Balsavo 2012 m. rinkimuose į Lietuvos Respublikos Seimą

% nuo visų respondentų (N=1217)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Balsavimo rinkimuose“ grupėse:

- Neturėję balsavimo teisės į „Balsavimo rinkimuose“ grupes neįtraukiami.*
- i. Balsavo rinkimuose – 69%, % nuo turinčių balsavimo teisę
  - ii. Nebalsavo – 31% (pasirinkę atsakymą „nebalsavau, nenorėjau“, „nebalsavau, negalėjau, nors norėjau – buvau išvykęs, dėl ligos, pan.“ arba „neprisimenu“). % nuo turinčių balsavimo teisę

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip balsavimas rinkimuose skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

6 lentelė. Balsavimas rinkimuose į 2012 m. Seimą socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 62.8% vyrų balsavo rinkimuose 2012 metais. Vyrų balsavo statistiškai reikšmingai rečiau nei moterys.

	N	Balsavo 2012 m. rinkimuose į Lietuvos Respublikos Seimą 68.9% N=774	Nebalsavo 31.1% N=349
Lytis			
Vyrai	538	62.8	37.2
Moterys	680	73.7	26.3
Amžiaus grupės			
15-19 metų	100	37.0	63.0
20-29 metai	192	52.2	47.8
30-39 metai	184	57.2	42.8
40-49 metai	213	72.2	27.8
50-59 metai	188	75.8	24.2
60-69 metai	144	75.4	24.6
70 metų ir vyresni	195	85.5	14.5
Išsimokslinimas			
Pradinis, pagrindinis	246	62.3	37.7
Vidurinis	433	57.9	42.1
Aukštesnysis	291	76.3	23.7
Aukštasis	248	83.9	16.1
Tautybė			
Lietuvis	1049	69.6	30.4
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	64.7	35.3
Užsiėmimas			
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	77.9	22.1
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	63.5	36.5
Pensijoje	368	78.9	21.1
Nedirba, ieško darbo	165	46.9	53.1
Mokosi	136	54.8	45.2
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	77.8	22.2
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	68.5	31.5
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	71.7	28.3
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	63.8	36.3
Našlys, našlė	187	77.3	22.7
Viengungis, netekėjusi	272	56.9	43.1
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	383	70.1	29.9
Du	319	75.3	24.7
Trys	242	62.3	37.7
Keturi ir daugiau	272	64.7	35.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	907	71.3	28.7
Yra	311	61.7	38.3
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	285	56.0	44.0
501-800 Lt	353	69.9	30.1
801-1000 Lt	244	75.9	24.1
1001 Lt ir daugiau	226	78.4	21.6
Gyvenamosios vietovės dydis			
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	65.9	34.1
3-100 tūkst. gyv.	291	72.2	27.8
Mažiau negu 3000 gyv.	421	70.4	29.6

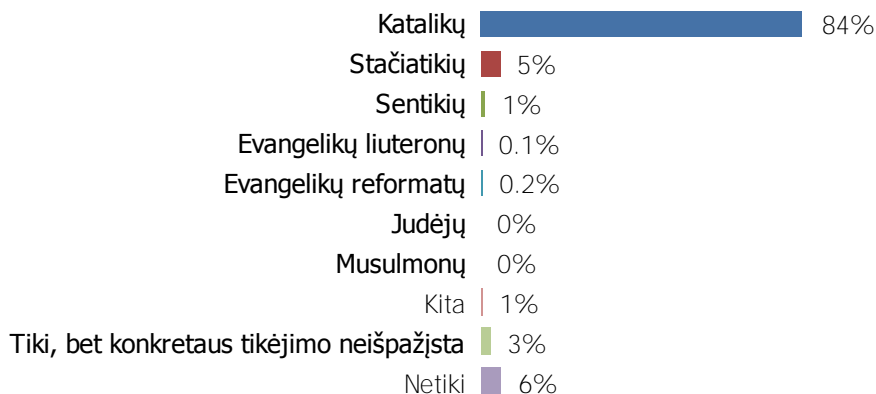
Tikėjimas ir lankymasis maldos namuose

94% dalyvavusiųjų tyrime vadina save tikinčiais. 3% tiki, bet neišpažįsta konkretaus tikėjimo, 84% – katalikai, 5% – stačiatikiai, 1% – sentikiai, 0.3% – evangelikai. Judėjų ir musulmonų tikėjimą išpažįstančių tarp tyrimo dalyvių nebuvo.

Tikinčių ir išpažįstančių tikėjimą daugiau tarp moterų, turinčiųjų aukštesnį išsilavinimą, disponuojančių žemesnėmis pajamomis (500-800 Lt vienam šeimos nariui), dirbančių mažiau kvalifikuotus darbus, gyvenančių mažesniuose Lietuvos miestuose.

Tuo tarpu netikinčių daugiau yra tarp vyrų, jaunimo (20-29 m.), turinčiųjų vidurinį ar aukštą išsilavinimą, dirbančių aukštos kvalifikacijos darbus, turinčiųjų didesnes pajamas (virš 1000 Lt vienam šeimos nariui), viengungių, didžiųjų miestų gyventojų.

8 pav. Tiki, išpažįsta tikėjimą

% nuo visų respondentų (N=1217)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Tikėjimo“ grupėse:

- i. Tiki ir išpažįsta tikėjimą (nurodę tikėjimą) – 92%
- ii. Netiki – 8% (pasirinkę atsakymą „tikiu, bet konkretaus tikėjimo neišpažįstu“ arba „netikiu“)

77% respondentų per pastaruosius metus lankėsi maldos namuose ar religiniuose susirinkimuose. Pusė besilankančių tai daro epizodiškai, iki 3 kartų per metus, penktadalis apsilanko bažnyčioje 4-6 kartus per metus (neskaitant vestuvių, laidotuvių ir krikštynų). Beveik trečdalis gali būti laikomi reguliariais lankytojais: jie eina į bažnyčią ne rečiau kaip kartą per pora mėnesių, dauguma jų – dažniau nei kartą per mėnesį.

Maldos namuose arba religiniuose susirinkimuose besilankiusiųjų daugiau tarp moterų, vyresnio amžiaus (60-69 m.), turinčių aukštesnį ar aukštąjį išsilavinimą, dirbančių aukštos kvalifikacijos darbus, esančių pensijoje, vidutinio dydžio miestų gyventojų.

Tarp nesilankančių maldos namuose daugiau vyrų, jaunimo (20-29 m.), turinčių vidurinį išsilavinimą, nedirbančių, viengungių arba išsiskyrusių, didžiųjų Lietuvos miestų gyventojų.

9 pav. Lankėsi maldos namuose arba religiniuose susirinkimuose (neskaitant vestuvių, laidotuvių ir krikštynų) per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Lankymosi maldos namuose“ grupėse:

- i. Lankėsi maldos namuose – 77% (įtraukiami visi, kurie lankėsi bent vieną kartą per pastaruosius 12 mėnesių)
- ii. Nesilankė – 23% (pasirinkę atsakymą „nei vieno karto“)

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip tikėjimas ir maldos namų lankymas skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

7 lentelė. Tikėjimas ir lankymasis maldos namuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.
Skaityti: 88.8% vyrų teigia esą tikintys. Vyrų tiki ir išpažįsta tikėjimą statistiškai reikšmingai rečiau nei moterys.

	N	Tiki ir išpažįsta tikėjimą 91.8% N=1117	Netiki arba neišpažįsta konkretaus tikėjimo 8.2% N=100	Lankėsi maldos namuose 77.0% N=937	Nesilankėsi maldos namuose 23.0% N=280
Lytis					
Vyrų	538	88.8	11.2	67.5	32.5
Moterys	680	94.3	5.7	84.5	15.5
Amžiaus grupės					
15-19 metų	100	90.1	9.9	72.0	28.0
20-29 metai	192	85.3	14.7	67.0	33.0
30-39 metai	184	92.9	7.1	75.5	24.5
40-49 metai	213	91.1	8.9	80.3	19.7
50-59 metai	188	93.7	6.3	77.1	22.9
60-69 metai	144	94.5	5.5	84.0	16.0
70 metų ir vyresni	195	94.9	5.1	81.5	18.5
Išsimokslinimas					
Pradinis, pagrindinis	246	94.7	5.3	76.0	24.0
Vidurinis	433	88.9	11.1	69.7	30.3
Aukštesnysis	291	96.6	3.4	84.5	15.5
Aukštasis	248	88.3	11.7	81.9	18.1
Tautybė					
Lietuvis	1049	92.2	7.8	77.3	22.7
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	89.3	10.7	75.0	25.0
Užsiėmimas					
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	88.2	11.8	82.1	17.9
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	94.8	5.2	74.5	25.5
Pensijoje	368	93.7	6.3	81.5	18.5
Nedirba, ieško darbo	165	90.3	9.7	66.7	33.3
Mokosi	136	89.0	11.0	72.6	27.4
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	89.7	10.3	80.9	19.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	91.9	8.1	76.8	23.2
Šeiminė padėtis					
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	94.5	5.5	80.7	19.3
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	92.1	7.9	70.7	29.3
Našlys, našlė	187	95.7	4.3	84.5	15.5
Viengungis, netekėjusi	272	83.1	16.9	67.3	32.7
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)					
Vienas	383	89.6	10.4	76.8	23.2
Du	319	92.8	7.2	78.1	21.9
Trys	242	93.0	7.0	77.0	23.0
Keturi ir daugiau	272	93.0	7.0	76.2	23.8
Vaikai iki 15 metų šeimoje					
Nėra	907	90.9	9.1	76.8	23.2
Yra	311	94.2	5.8	77.5	22.5
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį					
Iki 500 Lt	285	91.9	8.1	74.0	26.0
501-800 Lt	353	95.5	4.5	78.4	21.6
801-1000 Lt	244	91.8	8.2	82.4	17.6
1001 Lt ir daugiau	226	87.6	12.4	74.3	25.7
Gyvenamosios vietovės dydis					
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	85.9	14.1	72.7	27.3
3-100 tūkst. gyv.	291	97.3	2.7	83.8	16.2
Mažiau negu 3000 gyv.	421	95.0	5.0	77.4	22.6

Dalyvavimo kultūriniame gyvenime ir kultūrinėse veiklose poveikis

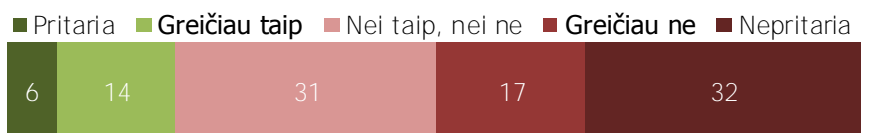
20% apklaustųjų linkę pritarti, kad jaučiasi didesni šalies patriotai, dalyvaudami kultūriniame gyvenime, 49% tam prieštarauja.

Tolygesnis pasiskirstymas tarp dalyvaujančių (t.y. save laikančių dalyvaujančiais): 37% sutinka, kad dalyvavimas kultūriniame gyvenime skatina patriotiškumą, 31% su tuo nesutinka.

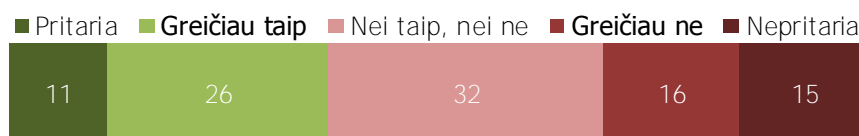
Daugiausiai įsitikinusių, kad dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą, yra tarp lietuvių tautybės, aukštąjį išsilavinimą turinčių ir didesnes pajamas (virš 1000 Lt vienam šeimos nariui) turinčių gyventojų. Taip pat toks požiūris dažnas tarp žmonių, kurie mokosi, dirba aukštos kvalifikacijos arba susijusius su kultūros sritimi darbus, yra viengungiai, didžiųjų Lietuvos miestų gyventojai.

Manantys, kad dalyvavimas kultūroje nestiprina patriotiškumo, dažniau yra vyrai, ne lietuvių tautybės asmenys, turintys vidurinį išsilavinimą, nedirbantys asmenys, kaimų gyventojai.

10 pav. Pritarimas teiginiui „Esu didesnis mūsų šalies patriotas todėl, kad dalyvauju kultūriniame gyvenime ir kultūrinėse veiklose“

% nuo visų respondentų (N=1217)

% nuo dalyvaujančių kultūrinėse veiklose (N=437)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Manančiųjų, kad dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą“ grupėse:

- i. Manantys, kad stiprina – 20% (pasirinkę atsakymą „pritariu“ arba „greičiau pritariu“)
- ii. Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina – 31% (pasirinkę atsakymą „nei pritariu, nei nepritariu“)
- iii. Manantys, kad nestiprina – 49% (pasirinkę atsakymą „greičiau nepritariu“ arba „nepritariu“)

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip pritarimas šiam teiginiui skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

8 lentelė. Manantieji, kad dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 54.6% vyrų nepitaria, kad dalyvavimas kultūroje stiprina jų patriotiškumą. Vyrų nepitaria šiam teiginiui statistiškai reikšmingai dažniau nei moterys.

Esu didesnis mūsų šalies patriotas todėl, kad dalyvauju kultūriniam gyvenime ir kultūrinėse veiklose	<i>N</i>	Pitaria arba greičiau pritaria 19.7% <i>N=240</i>	Nei taip, nei ne 30.7% <i>N=373</i>	Greičiau ne arba nepitaria 49.6% <i>N=604</i>
Lytis				
Vyrai	538	17.3	28.1	54.6
Moterys	680	21.6	32.7	45.7
Anžiaus grupės				
15-19 metų	100	32.0	21.0	47.0
20-29 metai	192	20.9	32.5	46.6
30-39 metai	184	17.8	29.7	52.4
40-49 metai	213	19.2	30.0	50.7
50-59 metai	188	16.9	30.2	52.9
60-69 metai	144	18.8	30.6	50.7
70 metų ir vyresni	195	17.9	35.9	46.2
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	20.0	31.4	48.6
Vidurinis	433	14.5	31.2	54.3
Aukštesnysis	291	20.3	30.7	49.0
Aukštasis	248	27.9	29.1	42.9
Tautybė				
Lietuvis	1049	22.0	31.2	46.8
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	5.9	27.2	66.9
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	25.1	30.8	44.1
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	16.8	30.1	53.1
Pensijoje	368	17.1	33.4	49.5
Nedirba, ieško darbo	165	9.8	32.3	57.9
Mokosi	136	33.8	22.8	43.4
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	41.2	27.9	30.9
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	18.5	30.8	50.7
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	17.8	31.4	50.8
Išsiskykę, gyvena atskirai	164	16.5	35.4	48.2
Našlys, našlė	187	18.2	36.4	45.5
Viengungis, netekėjusi	272	27.2	22.4	50.4
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	21.9	29.0	49.1
Du	319	20.0	31.6	48.4
Trys	242	16.9	34.7	48.3
Keturi ir daugiau	272	19.1	28.3	52.6
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	19.3	31.4	49.3
Yra	311	20.9	28.6	50.5
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	15.1	31.9	53.0
501-800 Lt	353	19.3	27.8	53.0
801-1000 Lt	244	18.0	35.7	46.3
1001 Lt ir daugiau	226	28.8	23.5	47.8
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	18.2	31.5	50.3
3-100 tūkst. gyv.	291	25.1	32.6	42.3
Mažiau negu 3000 gyv.	421	17.8	28.4	53.8

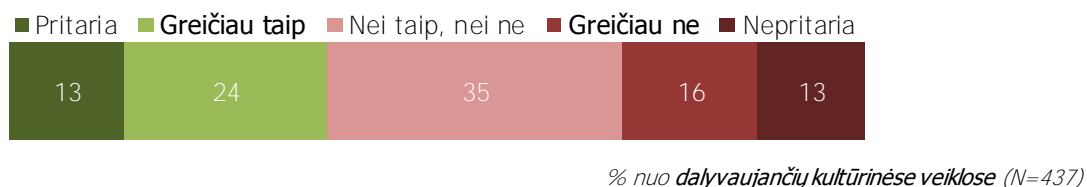
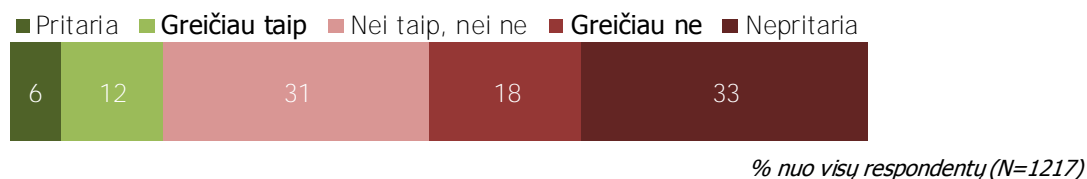
Panaši dalis – 18% – apklaustųjų pritaria, kad dalyvavimas kultūriniame gyvenime juos daro labiau kūrybiškais, tam nepritaria 51%.

Laikantieji save dalyvaujančiais kultūriniame gyvenime dažniau linkę sutikti, kad tai turi teigiamos įtakos jų kūrybiškumui: 37% sutinka, 29% nesutinka.

Daugiau manančių, kad dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybiškumą, yra tarp moterų, jaunimo (15-29 m.), turinčiųjų aukštąjį išsilavinimą, lietuvių tautybės, besimokančių ar dirbančių aukštos kvalifikacijos arba su kultūra susijusius darbus.

Įsitikinusių, kad dalyvavimas kultūroje nestiprina kūrybiškumo, daugiau yra tarp vyrų, turinčiųjų vidurinį išsilavinimą, ne lietuvių tautybės, nedirbančių arba dirbančių žemesnės kvalifikacijos darbus.

11 pav. Pritarimas teiginiui „Esu labiau kūrybiškas todėl, kad dalyvauju kultūriniame gyvenime ir kultūrinėse veiklose“

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Manančiųjų, kad dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą“ grupėse:

- i. Manantys, kad stiprina – 18% (pasirinkę atsakymą „pritariu“ arba „greičiau pritariu“)
- ii. Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina – 31% (pasirinkę atsakymą „nei pritariu, nei nepritariu“)
- iii. Manantys, kad nestiprina – 51% (pasirinkę atsakymą „greičiau nepritariu“ arba „nepritariu“)

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip pritarimas šiam teiginiui skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

9 lentelė. Manantieji, kad dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą, socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 56.7% vyrų nepitaria, kad dalyvavimas kultūroje stiprina jų kūrybiškumą. Vyrų nepitaria šiam teiginiui statistiškai reikšmingai dažniau nei moterys.

Esu labiau kūrybiškas todėl, kad dalyvauju kultūriniame gyvenime ir kultūrinėse veiklose	<i>N</i>	Pitaria arba greičiau pritaria 17.8% <i>N=217</i>	Nei taip, nei ne 31.1% <i>N=379</i>	Greičiau ne arba nepitaria 51.0% <i>N=621</i>
Lytis				
Vyrų	538	13.9	29.4	56.7
Moterys	680	20.9	32.5	46.5
Anžiaus grupės				
15-19 metų	100	28.0	28.0	44.0
20-29 metų	192	23.4	34.9	41.7
30-39 metų	184	14.7	29.9	55.4
40-49 metų	213	18.3	28.2	53.5
50-59 metų	188	12.7	31.2	56.1
60-69 metų	144	17.2	30.3	52.4
70 metų ir vyresni	195	15.5	34.0	50.5
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	17.1	30.5	52.4
Vidurinis	433	12.7	28.6	58.7
Aukštesnysis	291	18.6	33.3	48.1
Aukštasis	248	26.6	33.9	39.5
Tautybė				
Lietuvis	1049	19.0	31.7	49.3
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	11.2	27.2	61.5
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	26.6	30.0	43.3
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	11.2	32.5	56.3
Pensijoje	368	15.8	31.0	53.3
Nedirba, ieško darbo	165	9.7	31.5	58.8
Mokosi	136	30.1	30.1	39.7
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	43.5	29.0	27.5
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	16.3	31.3	52.4
Šeiminių padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	16.6	30.9	52.4
Išsiskykę, gyvena atskirai	164	14.7	35.6	49.7
Našlys, našlė	187	15.5	33.7	50.8
Viengungis, netekėjusi	272	23.9	27.2	48.9
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	18.3	33.2	48.6
Du	319	15.4	31.0	53.6
Trys	242	15.7	35.5	48.8
Keturi ir daugiau	272	22.0	24.5	53.5
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	17.4	31.9	50.7
Yra	311	19.3	28.9	51.8
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	15.1	28.4	56.5
501-800 Lt	353	17.3	28.3	54.4
801-1000 Lt	244	17.6	36.1	46.3
1001 Lt ir daugiau	226	23.0	30.1	46.9
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	18.4	32.5	49.1
3-100 tūkst. gyv.	291	19.2	34.4	46.4
Mažiau negu 3000 gyv.	421	16.2	27.3	56.5

Socialinis kapitalas

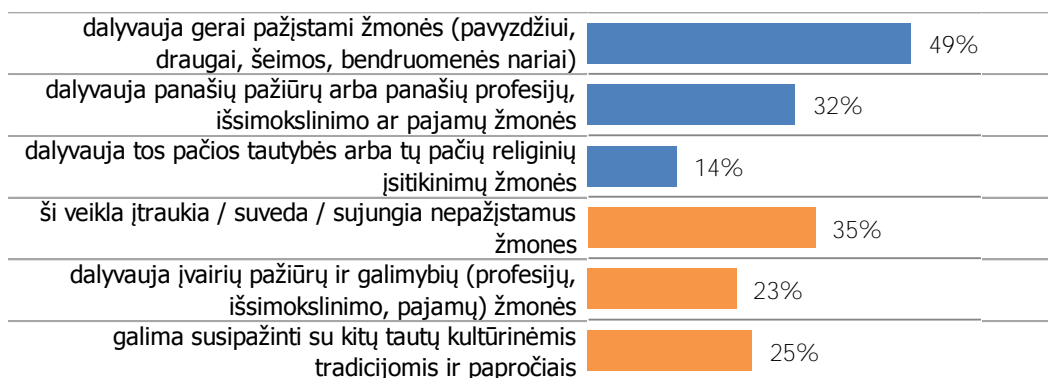
Siejamieji (saitų – angl. *bonding*) socialiniai tinklai, atsirandantys tarp panašios kilmės, religijos, etniškumo, socialinės klasės žmonių, kiek būdingesni tyrime dalyvavusiems respondentams nei jungiamieji (tiltų – angl. *bridging*), t.y. socialinė sąveika tarp skirtingų pažiūrų, kilmės ar ekonominės klasės asmenų.

Remiantis tyrimo duomenimis, dažniausiai socialinis kapitalas, kylantis iš dalyvavimo kultūrinėje veikloje, pasireiškia ryšiais tarp gerai pažįstamų ir panašių pažiūrų bei socialinio statuso žmonių, kiek rečiau priežastis dalyvauti kultūrinėje veikloje yra buvimas su tos pačios tautybės ar religinių įsitikinimų žmonėmis. Jungiamieji socialiniai tinklai dažniau pasireiškia tuo, kad kultūrinė veikla suveda ir nepažįstamus žmones.

Saitų socialinis kapitalas labiau būdingas vyresnio amžiaus (70 m. ir vyresni), nedirbantiems, vidutinio dydžio miestelių gyventojams. Tuo tarpu rečiau būdingas jaunesnio amžiaus (15-19 m.), dar besimokantiems, didžiųjų Lietuvos miestų gyventojams.

Daugiau asmenų, kuriems būdingas tiltų socialinis kapitalas – tarp jaunesnio amžiaus (15-19 m.), besimokančių, didmiesčių gyventojų. Mažiau – tarp vyresnio amžiaus (70 m. ir daugiau), esančių pensijoje, nedirbančių asmenų.

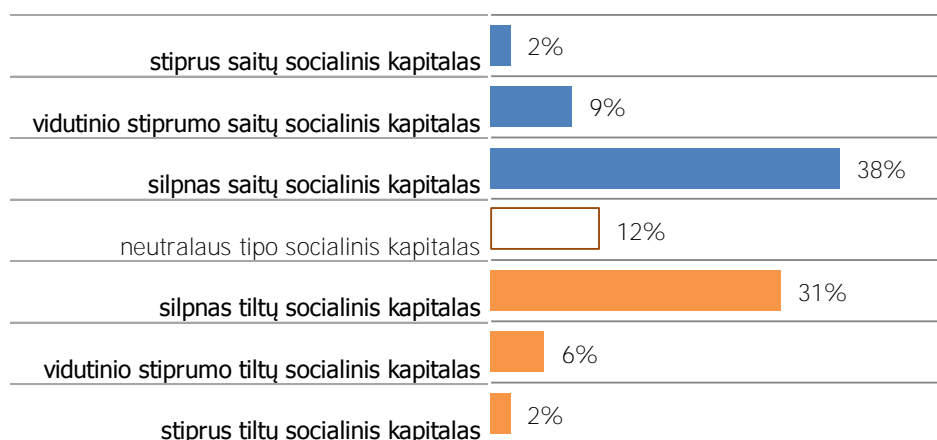
12 pav. Svarbios priežastys, dėl kurių dalyvaujama ir savanoriaujama kultūrinėse veiklose

% nuo dalyvujančių kultūrinėse veiklose (N=437)

Nepasirinkę nė vienos dalyvavimo ir savanoriavimo kultūroje priežasties (12 pav.) į socialinio kapitalo tipologiją (13 pav. žemiau) nebuvo įtraukti. Atsakydami į klausimą, respondantai galėjo rinktis ne daugiau kaip trijų priežasčių. „Neutralaus“ tipo socialinis kapitalas reiškia, kad jie pasirinko vieną siejamojo ir vieną jungiamojo tipo priežastį, „stipraus“ tipo savininkai pasirinko visas tris vienodo tipo priežastis, ir t.t.

13 pav. Socialinis kapitalas

% nuo dalyvujančių kultūrinėse veiklose (N=437)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Socialinio kapitalo“ grupėse:

- i. Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų socialinis kapitalas – 11% (būdingas stiprus saitų arba vidutinio stiprumo saitų socialinis kapitalas)*
- ii. Silpnas saitų socialinis kapitalas – 38%*
- iii. Neutralaus tipo socialinis kapitalas – 12%*
- iv. Silpnas tiltų socialinis kapitalas – 31%*
- v. Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų socialinis kapitalas – 8% (būdingas stiprus tiltų arba vidutinio stiprumo tiltų socialinis kapitalas)*

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip socialinio kapitalo tipas skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

10 lentelė. Socialinis kapitalas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.
Skaityti: 10.7% kultūroje dalyvaujančių vyrų pasižymi stipriu ar vidutiniu stiprumo socialiniu kapitalu. Statistiškai reikšmingų skirtumų tarp vyrų ir moterų, pasirenkant socialinio kapitalo tipą, nėra.

	N	Saitų socialinis kapitalas		Neutralaus tipo socialinis kapitalas	Tiltų socialinis kapitalas	
		stiprus ir vidutinio stiprumo 11.0% N=48	silpnas 37.8% N=165		silpnas 31.5% N=138	stiprus ir vidutinio stiprumo 8.0% N=35
Lytis						
Vyrai	538	10.7	41.5	12.6	29.6	5.7
Moterys	680	11.1	35.8	11.5	32.6	9.0
Amžiaus grupės						
15-19 metų	100	3.7	24.1	9.3	57.4	5.6
20-29 metai	192	9.7	35.5	14.0	33.3	7.5
30-39 metai	184	16.3	36.7	6.1	30.6	10.2
40-49 metai	213	11.3	40.0	11.3	30.0	7.5
50-59 metai	188	11.8	43.1	13.7	25.5	5.9
60-69 metai	144	8.3	35.4	8.3	35.4	12.5
70 metų ir vyresni	195	16.1	48.4	14.5	12.9	8.1
Išsimokslinimas						
Pradinis, pagrindinis	246	6.9	41.7	16.7	29.2	5.6
Vidurinis	433	9.4	33.9	11.8	40.9	3.9
Aukštesnysis	291	16.5	36.5	11.3	26.1	9.6
Aukštasis	248	9.7	41.1	9.7	28.2	11.3
Tautybė						
Lietuvis	1049	11.0	38.1	11.0	32.6	7.3
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	10.9	36.4	18.2	21.8	12.7
Užsiėmimas						
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	11.7	36.5	11.7	32.8	7.3
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	13.0	35.1	11.7	32.5	7.8
Pensijoje	368	15.3	42.3	11.7	21.6	9.0
Nedirba, ieško darbo	165	11.1	58.3	5.6	16.7	8.3
Mokosi	136	1.3	26.3	14.5	48.7	9.2
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	6.1	34.7	6.1	46.9	6.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	11.6	38.2	12.4	29.5	8.3
Šeiminė padėtis						
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	10.2	41.1	12.7	26.4	9.6
Išsiskyre, gyvena atskirai	164	11.3	37.7	7.5	34.0	9.4
Našlys, našlė	187	16.7	46.3	14.8	18.5	3.7
Viengungis, netekėjusi	272	9.0	29.9	11.2	43.3	6.7
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)						
Vienas	383	14.8	31.7	11.3	36.6	5.6
Du	319	8.0	45.5	11.6	27.7	7.1
Trys	242	8.7	38.0	10.9	30.4	12.0
Keturi ir daugiau	272	11.0	38.5	13.2	29.7	7.7
Vaikai iki 15 metų šeimoje						
Nėra	907	9.9	37.1	11.4	32.9	8.7
Yra	311	14.4	39.4	13.5	26.9	5.8
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį						
Iki 500 Lt	285	6.3	41.3	12.5	35.0	5.0
501-800 Lt	353	15.5	40.0	10.9	28.2	5.5
801-1000 Lt	244	10.2	39.8	11.2	25.5	13.3
1001 Lt ir daugiau	226	12.7	35.5	16.4	31.8	3.6
Gyvenamosios vietovės dydis						
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	10.7	25.0	13.3	41.3	9.7
3-100 tūkst. gyv.	291	12.1	53.3	8.4	22.4	3.7
Mažiau negu 3000 gyv.	421	10.3	44.1	12.5	24.3	8.8

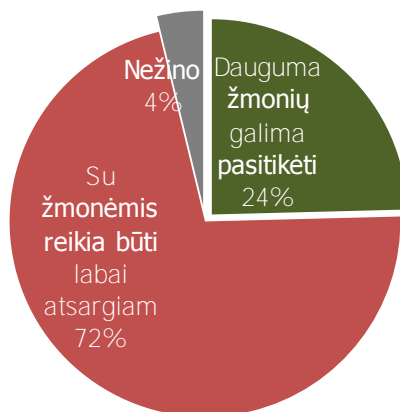
Pasitikėjimas žmonėmis

Tyrimo dalyviai – pakankamai nuosaikūs, dalindami savo pasitikėjimą: 24% mano, jog dauguma žmonių galima pasitikėti, visgi 72% laikosi nuomonės, kad su žmonėmis reikia būti labai atsargiam.

Daugiau žmonių pasitikinčiųjų – jaunesnio amžiaus (15-19 m.) grupėje, tarp besimokančių ar turinčių aukštąjį išsilavinimą, dirbančių aukštos kvalifikacijos ar su kultūra susijusių darbų, viengūnių, gyvenančių didesniuose namų ūkiuose, disponuojančių didesnėmis pajamomis (virš 1000 Lt vienam šeimos nariui).

Tarp manančių, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam, daugiau yra vyresnio amžiaus (50-59, 70 m. ir daugiau) žmonių, turinčių vidurinį ar aukštesnįjį išsilavinimą, nedirbančių ar esančių pensijoje, gaunančių žemesnes pajamas asmenų (500-800 Lt vienam šeimos nariui).

14 pav. Pasitikėjimas žmonėmis

% nuo visų respondentų (N=1217)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Pasitikėjimo žmonėmis“ grupėse:

- i. Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti – 26%, % nuo atsakusių
  - ii. Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam – 74%, % nuo atsakusių
- Pasirinkę atsakymą „Nežinau“ į „Pasitikėjimo žmonėmis“ grupes neįtraukiami.

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip pasitikėjimas žmonėmis skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

11 lentelė. Pasitikėjimas žmonėmis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.
Skaityti: 26.3% vyrų mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti. Statistiškai reikšmingų skirtumų tarp vyrų ir moterų nėra.

	N	Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti 25.6% N=299	Mano, kad su žmonėmis reikia būti labai atsargiam 74.4% N=872
Lytis			
Vyrai	538	26.3	73.7
Moterys	680	25.1	74.9
Amžiaus grupės			
15-19 metų	100	45.0	55.0
20-29 metai	192	30.1	69.9
30-39 metai	184	21.5	78.5
40-49 metai	273	28.4	71.6
50-59 metai	188	19.6	80.4
60-69 metai	144	26.3	73.7
70 metų ir vyresni	195	16.8	83.2
Išsimokslinimas			
Pradinis, pagrindinis	246	26.3	73.8
Vidurinis	433	21.5	78.5
Aukštesnysis	291	20.4	79.6
Aukštasis	248	37.4	62.6
Tautybė			
Lietuvis	1049	25.6	74.4
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	25.6	74.4
Užsiėmimas			
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	35.0	65.0
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	23.1	76.9
Pensijoje	368	19.7	80.3
Nedirba, ieško darbo	165	13.7	86.3
Mokosi	136	41.7	58.3
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	36.9	63.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	24.9	75.1
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	25.3	74.7
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	20.8	79.2
Našlys, našlė	187	20.4	79.6
Viengungis, netekėjusi	272	32.2	67.8
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	383	24.2	75.8
Du	319	22.2	77.8
Trys	242	32.9	67.1
Keturi ir daugiau	272	25.1	74.9
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	907	24.3	75.7
Yra	371	29.1	70.9
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	285	22.3	77.7
501-800 Lt	353	20.5	79.5
801-1000 Lt	244	25.3	74.7
1001 Lt ir daugiau	226	37.6	62.4
Gyvenamosios vietovės dydis			
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	27.5	72.5
3-100 tūkst. gyv.	291	25.2	74.8
Mažiau negu 3000 gyv.	421	23.6	76.4

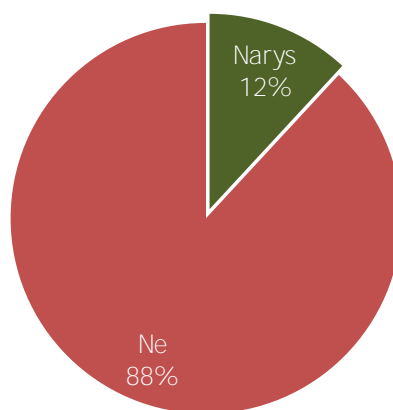
Narystė visuomeninėse organizacijose

12% dalyvavusiųjų tyrime priklauso kokiai nors visuomeninei organizacijai.

Visuomeninių organizacijų ar draugijų narių dažniau yra tarp jaunesnio amžiaus (15-19 m.), besimokančių, turinčių aukštąjį išsilavinimą, dirbančių aukštos kvalifikacijos reikalaujančius ar su kultūros sritimi susijusius darbus, dar nesukūrusių savo šeimų, disponuojančių aukštesnėmis pajamomis (virš 1000 Lt vienam šeimos nariui).

Tuo tarpu į visuomeninių organizacijų ar draugijų veiklą dažniau neįsitraukia 30-39 m. ir 50-59 m. amžiaus grupių gyventojai, turintieji vidurinį ar aukštesnįjį išsimokslinimą, nedirbantys arba dirbantys mažiau kvalifikuotus darbus, jau sukūrę savo šeimas, gaunantieji žemesnes pajamas (iki 500 Lt vienam šeimos nariui).

15 pav. Narystė visuomeninėje (pavyzdžiui, sporto, kultūros ar meno, labdaros, profesinės, bendrus pomėgius turinčius žmones vienijančios) organizacijoje, judėjime, draugijoje ar klube

% nuo visų respondentų (N=1217)

Toliau ataskaitoje dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėje veikloje ir naudojimas kultūros paslaugomis nagrinėjamas ne tik socialinėse-demografinėse, bet ir „Narystės visuomeninėse organizacijose“ grupėse:

- i. Organizacijos, draugijos ar klubo narys – 12%
- ii. Ne narys – 88%

Lentelėje žemiau pateikiama, kaip narystė visuomeninėse organizacijose skiriasi socialinėse demografinėse grupėse.

12 lentelė. Narystė visuomeninėse organizacijose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 11% vyrų yra visuomeninės organizacijos, judėjimo, draugijos ar klubo nariai. Statistiškai reikšmingų skirtumų tarp vyrų ir moterų nėra.

	N	Yra visuomeninės* organizacijos, judėjimo, draugijos ar klubo narys 11.9% N=145	Nėra narys 88.1% N=1073
Lytis			
Vyrai	538	11.0	89.0
Moterys	680	12.5	87.5
Amžiaus grupės			
15-19 metų	100	35.0	65.0
20-29 metai	192	15.1	84.9
30-39 metai	184	7.0	93.0
40-49 metai	273	8.9	91.1
50-59 metai	188	6.9	93.1
60-69 metai	144	8.3	91.7
70 metų ir vyresni	195	12.8	87.2
Išsimokslinimas			
Pradinis, pagrindinis	246	14.7	85.3
Vidurinis	433	8.3	91.7
Aukštesnysis	291	7.6	92.4
Aukštasis	248	20.2	79.8
Tautybė			
Lietuvis	1049	12.2	87.8
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	10.1	89.9
Užsiėmimas			
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	17.5	82.5
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	4.9	95.1
Pensijoje	368	10.9	89.1
Nedirba, ieško darbo	165	1.8	98.2
Mokosi	136	30.9	69.1
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	27.9	72.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	10.9	89.1
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	8.1	91.9
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	8.6	91.4
Našlys, našlė	187	11.2	88.8
Viengungis, netekėjusi	272	22.4	77.6
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	383	13.3	86.7
Du	319	7.8	92.2
Trys	242	13.2	86.8
Keturi ir daugiau	272	13.6	86.4
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	907	11.7	88.3
Yra	371	12.5	87.5
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	285	9.1	90.9
501-800 Lt	353	10.5	89.5
801-1000 Lt	244	15.1	84.9
1001 Lt ir daugiau	226	18.1	81.9
Gyvenamosios vietovės dydis			
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	12.5	87.5
3-100 tūkst. gyv.	291	12.0	88.0
Mažiau negu 3000 gyv.	421	11.2	88.8

5. Vertinimo rodiklių reikšmių apskaičiavimo metodika

Šiame tyrime pateikiami vertinimo rodikliai buvo sudaryti prieš parengiant klausimyną, todėl siekiant pasiekti kuo didesnę tikslumą ir patikimumą, klausimynas buvo rengiamas į juos atsižvelgiant. Kultūros vertinimo rodikliai kyla iš Kultūros ministerijos poreikių, kurie yra fiksuoti įvairiuose teisės aktuose, dažnai Vyriausybės nutarimuose (*plačiau žr. šios ataskaitos pirmąjį ir antrąjį skyrius*).

Sudarant vertinimo rodiklius buvo siekiama (i) naudojamų sąvokų *suderinamumo su kitų Europos šalių praktika*, (ii) priimtino rodiklių *tikslumo*, (iii) rodiklių *suprantamumo*, (iv) *priimtinos rodiklių sudarymo kainos*. Pasiūlyti vertinimo rodikliai sudaro vieningą sistemą, pagrįstą tais pačiais principais. Sudarant kiekvieną vertinimo rodiklį buvo atlikti šie darbai ar procedūros:

1. Pasiūlyti kuo paprastesni ir tikslesni rodiklių pavadinimai, tačiau išlaikantys ankstesnėmis formuluotėmis nustatytą rodiklių turinį. Naujos rodiklių formuluotės priderintos prie dabartinės Lietuvos oficialiosios statistikos praktikos.
2. Apibrėžiant vertinimo rodiklius, pasiūlyti daliniai vertinimo rodikliai, iš kurių agreguojamas vertinimo rodiklis. Tai užtikrina struktūrinę rodiklių raidos analizę bei pagerina vertinimo rodiklių prognozavimo galimybes.
3. Apibrėžiant vertinimo rodiklius, pasiūlyti natūralūs patvirtintų vertinimo rodiklių apibendrinimai, vadinamieji bendrieji vertinimo rodikliai, kiek tai galima padaryti ESSnet Culture klausimyno bei šio klausimyno klasifikatorių kontekste. Šių rodiklių siūlymai padidins Kultūros ministerijos galimybes gerinti kultūros statistikos sistemą, ypačingai rengiant naujus kultūros strategijos dokumentus.
4. Sudarant rodiklius, sąvokos buvo derinamos su praktika, apibrėžta pavyzdiniame ESS kultūros veiklų tyrimo klausimyne.

Rodiklių sudarymas yra techninė procedūra, kurios aprašymas pateikiamas *Priede Nr. 2*. Formalūs rodiklių pavadinimai yra ilgesni ir sudėtingesni nei jų neformalus atitikmenys (naudojami ir šioje ataskaitoje), tačiau nurodytame priede pateikiami tik formalūs terminai – tiek Vyriausybės nutarimais patvirtinti, tiek šio tyrimo ekspertų siūlomi patikslinimai.

Rodiklius aprašančiame priede pasiūlyta ir dalyvavimo kultūros veiklose kodavimo sistema. Siūloma kodavimo sistema pagrįsta pagrindinio klausimyno klausimų kodais.

6. Vertinimo rodiklių reikšmės

6.1. Rodiklis. Gyventojai (≥15 m.), per pastaruosius 12 mėn. applankę kultūros paveldo objektą, proc.*

Galutinis rodiklis (1.1, 1.2)	
Gyventojai (≥15 m.), per pastaruosius 12 mėn. applankę kultūros paveldo objektą, proc.	57.58
Bendrasis rodiklis (1.1, 1.2, 1.3)	
Gyventojai (≥15 m.) per pastaruosius 12 mėn. applankę kultūros paveldo objektą, įskaitant virtualius apsilankymus, proc.	72.13
Gyventojai (≥15 m.), per pastaruosius 12 mėn. ..., proc.	
1.1 lankęsi muziejuose, galerijose ar parodose	42.47
1.1.1 lankęsi muziejuje	37.75
1.1.1.1 lankęsi muziejuje Lietuvoje	34.00
1.1.1.2 lankęsi muziejuje užsienyje	10.51
1.1.2 lankęsi galerijose ar parodose	31.64
1.1.2.1 lankęsi galerijose ar parodose Lietuvoje	30.27
1.1.2.2 lankęsi galerijose ar parodose užsienyje	6.48
1.1.3 lankęsi muziejuose, galerijose ar parodose Lietuvoje pagal tipą	39.64
meno	23.67
istorijos ir archeologijos	17.10
gamtos istorijos ir gamtos mokslų	5.63
mokslo ir technologijų	4.53
liaudies buitės, etnografijos ir antropologijos	13.48
bendruose, mišriuose (krašto, miesto ir pan.)	10.91
memorialiniuose (rašytojų, muzikų, dailininkų, politikų ir kt.)	8.21
1.1.4 lankęsi muziejuose, galerijose ar parodose užsienyje pagal tipą	11.26
meno	6.54
istorijos ir archeologijos	6.08
gamtos istorijos ir gamtos mokslų	1.21
mokslo ir technologijų	2.57
liaudies buitės, etnografijos ir antropologijos	1.49
bendruose, mišriuose (krašto, miesto ir pan.)	1.99
memorialiniuose (rašytojų, muzikų, dailininkų, politikų ir kt.)	1.06
1.2 lančę kultūros paminklus, istorines ar meno vietas, žymius pastatus, archeologines vietas	50.00
1.2.1 lančę kultūros paminklus, istorines ar meno vietas, žymius pastatus, archeologines vietas Lietuvoje	46.71
1.2.2 lančę kultūros paminklus, istorines ar meno vietas, žymius pastatus, archeologines vietas užsienyje	15.77
1.2.3 lančę paveldo objektus Lietuvoje pagal tipą	46.71
istorines vietas (senamiesčius, istorines miestų dalis, pan.)	35.99
senovinius, žymius pastatus, pvz., pilis, bažnyčias, dvarus	34.66
archeologines vietas, pvz., piliakalnių, pilkapių, archeologų tirtas gyvenvietes	16.89
žymias istorines kapines	6.92
keliavo kultūros maršrutais (pvz., istoriniais keliais, menininkų, rašytojų, architektų keliais ir pan.)	7.02
1.2.4 lančę paveldo objektus užsienyje pagal tipą	15.77
istorines vietas (senamiesčius, istorines miestų dalis, pan.)	13.28
senovinius, žymius pastatus, pvz., pilis, bažnyčias, dvarus	11.59
archeologines vietas, pvz., piliakalnių, pilkapių, archeologų tirtas gyvenvietes	4.89
žymias istorines kapines	2.08
keliavo kultūros maršrutais (pvz., istoriniais keliais, menininkų, rašytojų, architektų keliais ir pan.)	2.39
1.3 virtualiai applančę kultūros paminklus	46.54
1.4 lankęsi ar kreipęsi į archyvą, ar ieškoję įrašų internetu	5.51
1.4.1 lankęsi ar kreipęsi į archyvą	3.74
1.4.2 ieškoję archyvų įrašų internetu	3.81

* pateikiamas patikslintas rodiklio pavadinimas, atitinkantis R1. Šalies gyventojų, per paskutinius 12 mėn. pažintiniais tikslais applančius bent vieną kultūros paveldo objektą dalis nuo visų šalies gyventojų (proc.) – NPP prioriteto „Kultūra“ TVP vertinimo (rezultato) rodiklį

Vertinimo rodiklių ir dalinių rodiklių reikšmės socialinėse demografinėse grupėse pat eikiamos Priede Nr. 3.

6.1.1. Muziejų, galerijų ir parodų lankymas

Remiantis tyrimo duomenimis, muziejuose bei galerijose ar parodose lankosi kas trečias Lietuvos gyventojas (15 metų ir vyresni). Muziejuose Lietuvoje per paskutinius metus apsilankė 34% tyrimo respondentų, muziejuose užsienyje – 39% keliavusių po užsienio šalis (t.y. 11% visos tyrimo auditorijos). Muziejuose lankomasi nedažnai – vidutiniškai 1-3 kartus per metus.

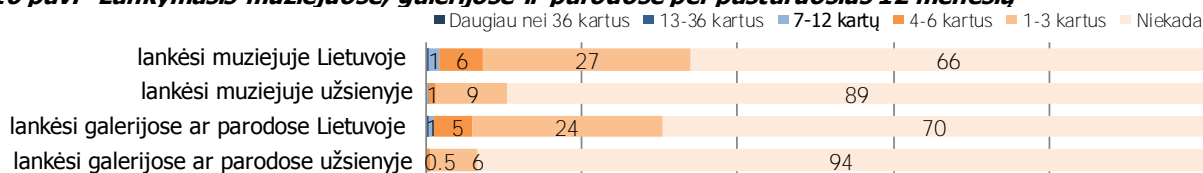
Galerijose ar parodose lankomasi kiek mažiau – Lietuvos galerijose per paskutinius 12 mėn. apsilankė 30% apklaustų gyventojų, užsienio galerijose – 24% keliavusių po užsienio šalis (t.y. 6% visos tyrimo auditorijos). Galerijų, parodų lankymas taip pat nėra dažnas – vidutiniškai 1-3 kartai per metus.

Muziejuose, galerijose ar parodose dažniau linkusios lankytis moterys, jaunimas (iki 29 m.), moksleiviai ir studentai arba asmenys, jau įgiję aukštąjį išsimokslinimą, dirbantys aukštos kvalifikacijos darbus, disponuojantys didesnėmis pajamomis (virš 1000 Lt vienam šeimos nariui). Muziejus ir parodas dažniau aplanko didmiesčių gyventojai, studijuojantys ar dirbantys kultūros srityje.

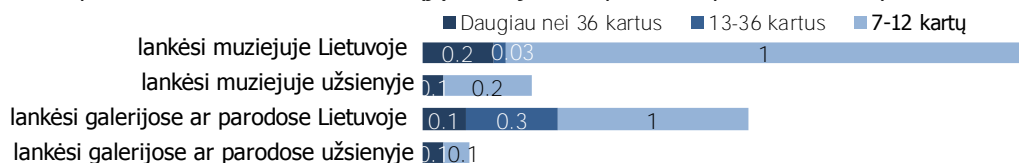
Rečiausiai muziejuose ir parodose lankosi vyresnio amžiaus gyventojai (60 metų ir vyresni), nedirbantys arba dirbantys žemesnės kvalifikacijos darbus asmenys, disponuojantys mažesnėmis pajamomis (500-800 Lt vienam šeimos nariui), kaimo gyventojai. Rečiau muziejuose ir parodose lankosi ne lietuvių tautybės asmenys.

Muziejuose, galerijose ir parodose dažniau lankosi tie žmonės, kurie labai didžiuojasi Lietuvos pilietybe ir tiki, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje stiprina tiek patriotiškumą, tiek ir kūrybiškumą; jie dažniau nemato ir kliūčių, trukdančių įsilieti į kultūrinį gyvenimą. Tai ir kitose srityse aktyvūs gyventojai: dažniau pastaraisiais metais lankėsi maldos namuose, dalyvavo Seimo rinkimuose, yra visuomeninės organizacijos, draugijos ar klubo nariai. Dažnesnis muziejų, galerijų ir parodų lankymas tarp netikinčių. Žmonės, pasižymintys gera fizine bei dvasine savijauta ir besijaučiantys laimingi taip pat dažniau nei prasčiau besijaučiantys lankė muziejus ar galerijas. Tarp apklaustųjų, pasižyminčių tiltų socialiniu kapitalu ir nebijančių pasitikėti žmonėmis, lankymasis muziejuose ar galerijose dažnesnis nei tarp tų, kuriems būdingas saitų socialinis kapitalas.

16 pav. Lankymasis muziejuose, galerijose ir parodose per pastaruosius 12 mėnesių

Žemiau pateikiamos dažnai besilankančiųjų muziejuose ir parodose procentinės dalys

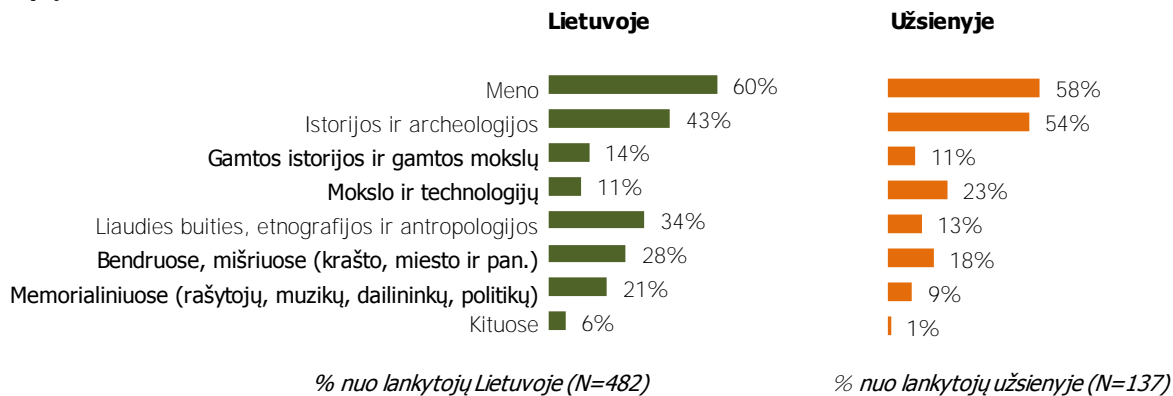

% nuo visų respondentų (N=1217)

Besilankantys muziejuose dažniausiai renkasi meno muziejus (60% Lietuvoje ir 58% užsienyje). Antroje vietoje pagal populiarumą – istorijos ir archeologijos muziejai (43% Lietuvoje ir 54% užsienyje).

Rečiau lankomasi Lietuvos etnokultūrinuose (34%), mišriuose (28%), memorialiniuose (21%) muziejuose. Lietuvoje mažai populiarūs mokslo ir technologijų muziejai (11%), tuo tarpu užsienyje šie muziejai lankomi dažniau (23%). Gamtos istorijos ir gamtos mokslų muziejai retai lankomi tiek Lietuvoje, tiek užsienio šalyse (atitinkamai 14% ir 11%).

17 pav. Per pastaruosius 12 mėnesių aplankyti muziejai, galerijos ir parodos Lietuvoje ir užsienyje, pagal tipą

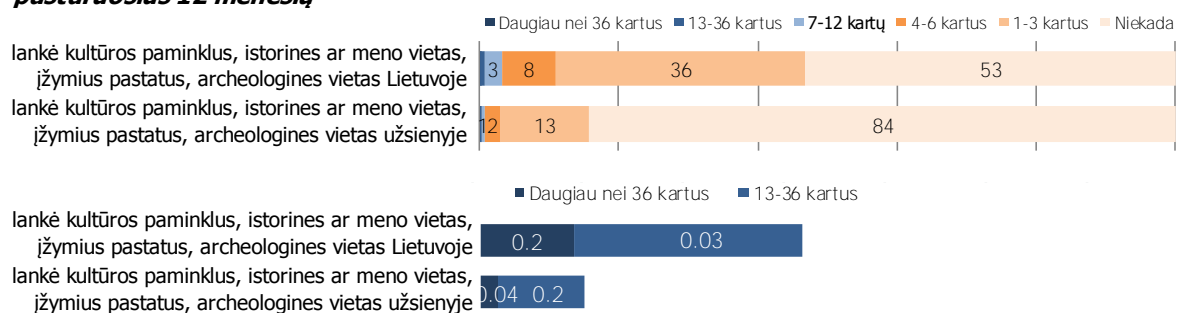
6.1.2. Kultūros paminklų, istorinių ar meno vietų, įžymių pastatų, archeologinių vietų lankymas

Kultūros paminklus, pastatus, istorines, archeologines vietas Lietuvos gyventojai lanko dažniau nei muziejus ar galerijas. Kultūros paminklus bei paveldo vietas Lietuvoje per pastaruosius metus aplankė 47% respondentų, užsienyje – 58% po užsienio šalis keliavusių respondentų (t.y. 16% visos tyrimo auditorijos). Meno, istorinės, archeologinės vietos ir kultūros paminklai vidutiniškai aplankomi 1-3 kartus per metus.

Istorinių, kultūrinių vietų bei objektų lankytojų socialinis-demografinis paveikslas yra panašus į muziejų ir galerijų lankytojų paveikslą. Istorines, kultūrinės vietas bei objektus lankančių daugiau tarp jaunimo (iki 29 metų), moksleivių, studentų arba dirbančių asmenų, įgijusių aukštąjį išsimokslinimą, dirbančių aukštesnės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, disponuojančių didesnėmis pajamomis (virš 1000 Lt vienam šeimos nariui), didmiesčių, ypač Kauno, Vilniaus ir Klaipėdos, gyventojų. Lietuvių tautybės gyventojai istorinius, kultūrinius objektus ir vietas lanko dažniau nei kitataučiai.

Kaip ir muziejų, galerijų ir parodų lankymas, taip ir tarp istorinių, archeologinių vietų ir kultūros objektų lankymas dažnesnis tarp besididžiuojančių Lietuvos piliečių, tikinčių, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje stiprina tiek patriotiškumą, tiek ir kūrybiškumą, nematančių kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą. Daugiau lankytojų tarp aktyvių žmonių, kurie pastaraisiais metais lankėsi maldos namuose, dalyvavo Seimo rinkimuose ir priklausė kokiai nors organizacijai, draugijai ar klubui, tarp pasitikinčių aplinkiniais, besijaučiančių laimingais, pasižyminčių gera fizine bei dvasine savijauta apklaustųjų. Nelankančiųjų istorinių, kultūrinių vietų ir objektų daugiau tarp pasižyminčių pasyvumu, intereso stoka, nelabai laimingų bei vidutinės ar blogos fizinės, dvasinės sveikatos.

18 pav. Kultūros paminklų, istorinių ir meno vietų, įžymių pastatų, archeologinių vietų lankymas per pastaruosius 12 mėnesių

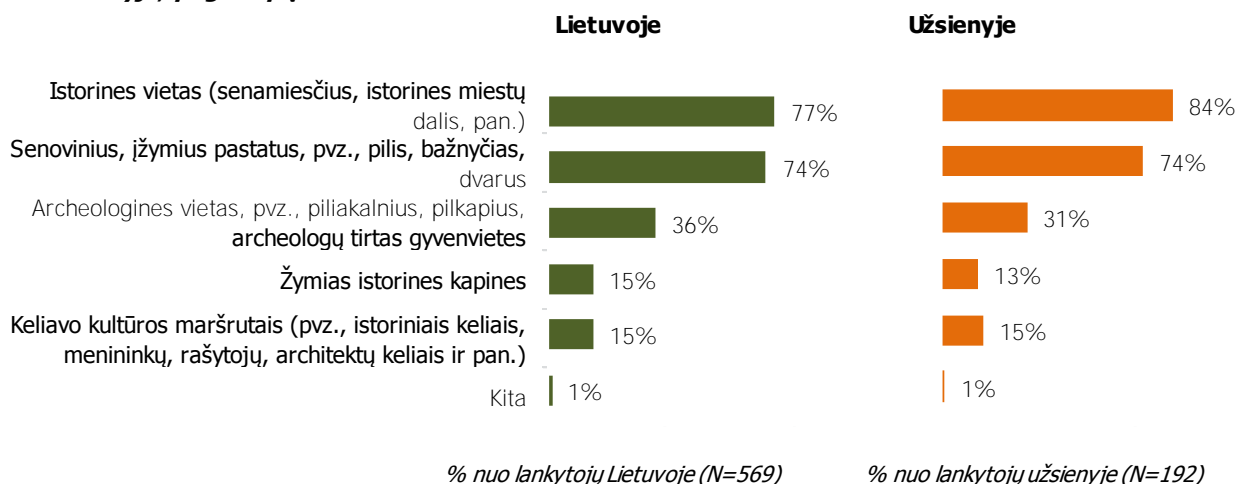

% nuo visų respondentų (N=1217)

Dažniausiai lankomasi istorinėse vietose (senovinėse miesto dalyse) ir / arba apžiūrimi istoriniai pastatai (pilis, bažnyčios, dvarai). Šios vietos ir objektai populiarūs tiek lankantis Lietuvoje (77% ir 74%), tiek užsienio šalyse (84% ir 74%).

Archeologinės vietos ir objektai (piliakalniai, pilkapiai, archeologų tirtos gyvenvietės) yra ženkliai mažiau populiarūs (36% Lietuvoje ir 31% užsienyje). Mažiausiai susidomėjimo sulaukia istorinės kapinės (15% Lietuvoje, 13% užsienyje) bei istoriniai, kultūros maršrutai (15%).

19 pav. Per pastaruosius 12 mėnesių aplankyti kultūros paveldo objektai, aplankyti Lietuvoje ir užsienyje, pagal tipą

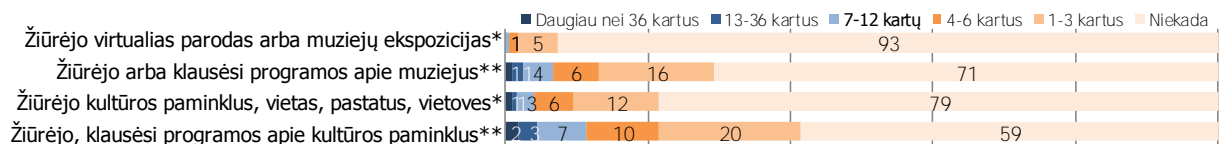
6.1.3. Virtualus kultūros paminklų, istorinių ar meno vietų, įžymių pastatų, archeologinių vietų lankymas

Masinėmis komunikacijos priemonėmis – televizija, radiju, internetu – taip pat naudojamosi informacijai apie kultūros paveldo objektus gauti. 41% gyventojų žiūri ar klausosi programų apie kultūros paminklus, 29% – programų apie muziejus. Su informacija apie kultūros paveldo objektus virtualiai susiduriama vidutiniškai 4-6 kartus per metus. Internete gyventojai dažniau ieško informacijos apie kultūros paminklus, vietas, pastatus ir vietas (21%) nei žiūri virtualias meno parodas ar muziejų ekspozicijas (7%).

Virtualiai parodas, muziejus, kultūros paminklus lankančių ir apžiūrinių daugiau tarp aukštesnio socialinio statuso gyventojų: turinčių aukštąjį išsimokslinimą, dirbančių aukštos kvalifikacijos reikalaujantį darbą. Jei fiziškai muziejus dažniau lanko didmiesčio gyventojai, tai virtualias parodas ir muziejus dažniau apžiūri mažesnių miestų gyventojai (3-100 tūkst. gyventojų).

Virtualiai muziejais ir kultūros paminklais dažniau domisi aktyvūs gyventojai, kurie dalyvauja visuomeninės organizacijos, draugijos ar klubo veikloje, aktyviai savo nuomonę reiškė Seimo rinkimuose. Tarp besidominčių daugiau tikinčių ir maldos namus pastaraisiais metais lankiusiųjų, pasižyminčiųjų gera ir labai gera dvasine savijauta, įsitikinusių, kad domėjimasis ir dalyvavimas kultūroje stiprina ir kūrybiškumą bei patriotiškumą.

20 pav. Virtualus kultūros paveldo objektų lankymas per pastaruosius 12 mėnesių

*internetė

**per TV, radiją, video, DVD, internete arba kitomis priemonėmis

% nuo visų respondentų (N=1217)

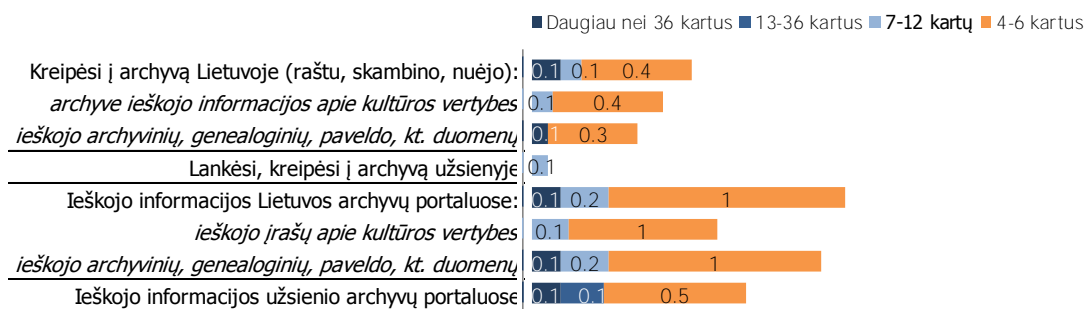
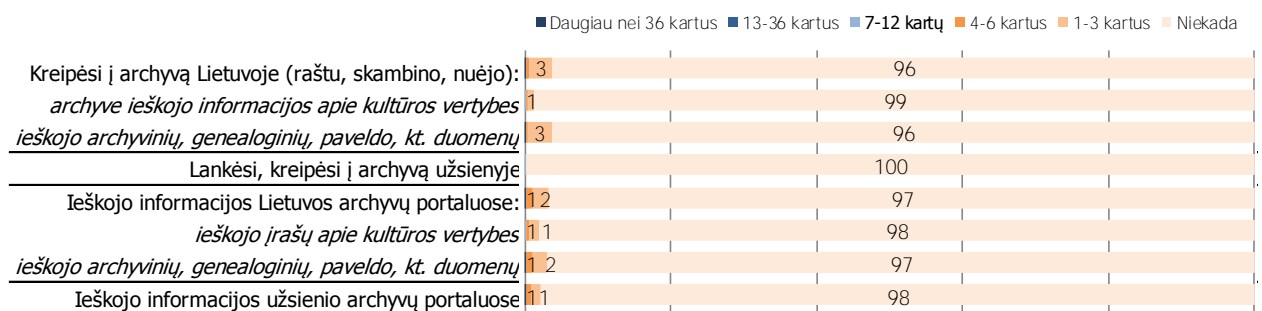
6.1.4. Naudojimas archyvų paslaugomis

Informacijos archyvuose per pastaruosius 12 mėnesių ieškojo 6% tyrimo dalyvių. Daugumos jų tikslas – archyviniai, genealoginiai, paveldo ir pan. duomenys. Šiek tiek didesnė dalis į archyvą kreipiasi tiesiogiai (rašo, skambina ar nueina) nei ieško dominančios informacijos archyve internete. Į archyvą užsienyje tiesiogiai kreipėsi tik 0.1% dalyvavusių tyrime.

Archyvų paslaugomis dažniau naudojasi žmonės, turintys aukštąjį išsimokslinimą, dirbantys aukštos kvalifikacijos darbu, taip pat dirbantys arba studijuojantys kultūros srityje gyventojai.

Tarp besinaudojančių archyvų paslaugomis taip pat dažniau jaučiantieji didelį pasididžiavimą Lietuvos pilietybe ir kultūrinėmis veiklomis stiprinantys tiek savo patriotiškumą, tiek ir kūrybiškumą. Dažniau jie yra laimingi žmonės, taip pat priklausantys ir visuomeninei organizacijai, draugijai ar klubui.

21 pav. Naudojimas archyvų paslaugomis per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

13 lentelė. Kultūros paveldo objektų lankymas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 38.3% vyrų lankėsi muziejuje, galerijoje ar parodoje per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau lankėsi muziejuje, galerijoje ar parodoje nei moterys.

	N	Lankėsi muziejuje, galerijoje ar parodoje 42.5% N=517	Lankė kultūros paminklus, istorines, meno, archeologines vietas 50.0% N=609	Lankė parodas, muziejus, kultūros paminklus virtualiai 46.5% N=567	Naudojosi archyvų įrašais ar duomenimis 5.5% N=67
Lytis					
Vyrai	538	38.3	47.5	44.6	6.5
Moterys	680	45.7	52.0	48.1	4.7
Amžiaus grupės					
15-19 metų	100	77.0	73.0	42.0	6.9
20-29 metai	192	52.6	57.3	43.5	8.3
30-39 metai	184	41.6	56.0	45.1	6.5
40-49 metai	213	43.5	54.5	49.3	4.2
50-59 metai	188	41.0	48.1	50.0	4.2
60-69 metai	144	31.9	38.2	50.7	6.9
70 metų ir vyresni	195	23.6	30.8	43.6	2.6
Išsilavinimas					
Pradinis, pagrindinis	246	30.1	37.1	39.8	3.7
Vidurinis	433	33.0	41.7	43.6	3.7
Aukštesnysis	291	42.4	49.8	49.3	5.5
Aukštasis	248	71.4	77.3	55.1	10.5
Tautybė					
Lietuvis	1049	43.7	52.2	47.9	5.8
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	34.9	36.1	38.5	3.6
Užsiėmimas					
Dirba „baltosios apykaklės“	263	69.6	74.9	55.5	8.0
Dirba „mėlynos apykaklės“	286	31.5	42.3	44.3	4.9
Pensijoje	368	27.0	33.4	45.9	4.1
Nedirba, ieško darbo	165	26.8	41.8	38.8	4.3
Mokosi	136	73.5	72.8	44.9	7.4
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	58.8	56.5	52.2	14.5
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	41.5	49.6	46.2	5.0
Šeiminė padėtis					
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	40.5	51.2	47.7	5.9
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	46.6	48.8	48.2	3.7
Našlys, našlė	187	25.7	32.1	46.0	4.8
Viengungis, netekėjusi	272	55.9	60.3	43.5	6.3
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)					
Vienas	383	41.0	44.1	48.0	4.7
Du	319	38.1	48.3	49.8	6.0
Trys	242	47.3	55.8	43.4	7.0
Keturi ir daugiau	272	45.4	55.1	43.4	4.8
Vaikai iki 15 metų šeimoje					
Nėra	907	41.2	48.5	47.7	5.6
Yra	311	46.3	54.3	43.1	5.1
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį					
Iki 500 Lt	285	37.2	47.0	44.0	6.0
501-800 Lt	353	32.6	39.1	48.3	3.7
801-1000 Lt	244	44.7	51.8	48.2	5.3
1001 Lt ir daugiau	226	58.0	66.4	53.1	9.3
Gyvenamosios vietovės dydis					
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	51.5	58.8	46.1	6.5
3-100 tūkst. gyv.	291	42.6	49.1	53.3	4.8
Mažiau negu 3000 gyv.	421	31.6	40.1	42.5	4.8

14 lentelė. Kultūros paveldo objektų lankymas nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.
 Skaityti: 49.8% labai besididžiuojančių Lietuvos piliečių lankėsi muziejuje, galerijoje ar parodoje per pastaruosius 12 mėnesių. Labai besididžiuojantieji tuo, kad yra Lietuvos piliečiai, statistiškai reikšmingai dažniau lankėsi muziejuje, galerijoje ar parodoje nei nesididžiuojantieji.

	N	Lankėsi muziejuje, galerijoje ar parodoje 42.5% N=517	Lankė kultūros paminklus, istorines, meno, archeologines vietas 50.0% N=609	Lankė parodas, muziejus, kultūros paminklus virtualiai 46.5% N=567	Naudojosi archyvų įrašais ar duomenimis 5.5% N=67
Kliūtys įsiliėti į kultūrinį gyvenimą					
Nėra kliūčių	56	73.7	73.2	51.8	10.5
Suinteresuotumo stoka	305	30.2	42.2	33.8	3.0
Trukdo asmeninės priežastys	660	45.2	50.9	50.5	6.4
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	43.9	52.8	51.8	5.1
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste					
Labai didžiuojasi	456	49.8	59.3	49.0	7.5
Greičiau didžiuojasi	522	42.0	47.9	47.5	3.6
Nesididžiuoja	218	30.0	36.9	40.1	5.1
Tikėjimas					
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	41.5	49.3	47.5	5.7
Netiki	100	53.0	57.0	35.0	4.0
Lankymasis maldos namuose					
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	46.0	54.0	49.6	5.9
Nesilankė	280	30.7	36.8	36.4	4.3
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas					
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	66.0	64.6	62.5	4.2
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	58.8	63.0	55.4	9.6
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	63.5	65.4	59.6	11.5
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	75.2	71.7	58.0	13.8
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	74.3	82.9	54.3	0.0
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.					
Balsavo rinkimuose	774	44.3	52.0	50.5	5.4
Nebalsavo rinkimuose	349	30.7	39.3	37.2	4.0
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą					
Manantys, kad stiprina	240	69.3	70.0	68.5	15.4
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	44.5	53.4	45.0	2.9
Manantys, kad nestiprina	604	30.5	39.9	38.6	3.3
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą					
Manantys, kad stiprina	217	69.1	71.0	66.8	12.0
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	47.1	55.4	50.1	5.5
Manantys, kad nestiprina	621	30.3	39.5	37.2	3.4
Pasitikėjimas žmonėmis					
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	55.2	60.5	47.7	7.3
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	39.0	47.9	46.7	4.8
Narystė visuomeninėse organizacijose					
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	73.1	76.4	64.6	13.8
Ne narys	1073	38.3	46.5	44.1	4.4
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.					
Jautėsi laimingas	857	50.2	56.9	47.9	6.7
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	24.1	33.6	43.3	2.8
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.					
Labai gera, gera	636	52.7	60.1	48.4	6.6
Vidutinė	435	34.7	43.2	45.7	5.3
Bloga, labai bloga	146	21.8	26.5	40.8	1.4
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.					
Labai gera, gera	733	49.5	56.1	50.6	6.1
Vidutinė	403	33.3	42.7	41.4	4.5
Bloga, labai bloga	82	24.4	30.9	35.4	4.9

6.2. Rodiklis. Gyventojai (≥15 m.) mažuose miesteliuose ir kaimuose, per pastaruosius 12 mėn. dalyvavę kultūrinėse veiklose, proc.*

Galutinis rodiklis (2.1.1, 2.2.1, 2.3.1, 2.4.1, 2.6.1, 2.7) Gyventojai (≥15 m.) mažuose miesteliuose ir kaimuose, per pastaruosius 12 mėn. dalyvavę kultūrinėse veiklose, proc.	29.90
Bendras rodiklis (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7) Gyventojai (≥15 m.) mažuose miesteliuose ir kaimuose, per pastaruosius 12 mėn. dalyvavę, savanoriavę ar socialiai dalyvavę kultūrinėse veiklose, proc.	31.87
Gyventojai (≥15 m.) mažuose miesteliuose ir kaimuose, per pastaruosius 12 mėn. ..., proc.	
2.1 dalyvavę, savanoriavę ar socialiai dalyvavę scenos menuose	14.95
2.1.1 dalyvavę scenos menuose	13.98
2.1.1.1 vaidinę teatro spektaklyje	5.28
2.1.1.2 režisavę teatro spektaklį	1.11
2.1.1.3 vaidinę kabarete, komedijiniame pasirodyme	1.66
2.1.1.4 dainavę chore, vokaliniam ansamblyje, folkloro, liaudies ansamblyje, kapeloje, operoje / operetėje / muzikinėje trupėje, populiariosios, roko, repo muzikos grupėje	8.37
2.1.1.5 groję muzikiniu instrumentu (vieni arba folkloro ansamblyje, kapeloje)	5.87
2.1.1.6 kūrę muziką ar pasirodę kaip didžėjai	2.02
2.1.1.7 šokę (baletą, modernų šokį, pramoginius, Lotynų Amerikos, džiaz šokius, hip hopą, breakdance, gatvės šokius, tautinius šokius)	3.86
2.1.1.8 kūrę choreografiją šokiui	2.12
2.1.2. savanoriavę ar socialiai dalyvavę scenos menuose	7.44
2.1.2.1 savanoriavę (scenos menams) dirbdami savo darbovietai, grupei, ar ansambliui (įskaitant rūpinimąsi organizavimu, rekvizitais, kostiumais, šviesomis, muzika, t.t.)	4.64
2.1.2.2 lanke užsiėmimus, mokymus, susijusius su jų scenine veikla (įskaitant ir muzikos, teatro, šokio mokyklas)	5.14
2.1.2.3 įkėlę savo darbovietės, grupės ar ansamblio pasirodymą į internetą	2.53
2.2 dalyvavę, savanoriavę ar socialiai dalyvavę vaizduojamuosiuose menuose ar amatuose	16.81
2.2.1 dalyvavę vaizduojamuosiuose menuose ar amatuose	15.53
2.2.1.1 piešę, tapę paveikslus, kūrę grafikos darbus (ranka)	5.55
2.2.1.2 darę menines fotografijas (neįskaitant šeimos ar atostogų nuotraukų)	3.39
2.2.1.3 kūrę skulptūras (įskaitant ir tradicines liaudies skulptūras)	2.13
2.2.1.4 darę keramikos, stiklo dirbinius	1.69
2.2.1.5 dirbę su brangakmeniais, gintaru	0.78
2.2.1.6 kūrę tekstilės darbus (audimas, pynimas iš siūlų, virvelių, skiautės, vėlimas, nėrimas)	9.36
2.2.1.7 pynę iš vytelių, šiaudų (sodai)	2.51
2.2.1.8 pardavę bent kelis kartus savo vaizduojamųjų menų ar amatų kūrinius	2.67
2.2.2 savanoriavę ar socialiai dalyvavę vaizduojamuosiuose amatuose ar amatuose	7.81
2.2.2.1 buvę mėgėjų menininkų ar amatininkų draugijų, klubų arba grupių nariais	2.86
2.2.2.2 dirbę savanorišką darbą šiose draugijose, klubuose ar grupėse	3.01
2.2.2.3 demonstravę savo kūrinių (vieni ar kartu su kitais) parodose	3.57
2.2.2.4 lanke užsiėmimus, mokymus, susijusius su jų kūrybine veikla	4.68
2.2.2.5 įkėlę savo kūrinių nuotraukas į internetą	2.92
2.3 dalyvavę, savanoriavę ar socialiai dalyvavę kultūros paveldo veiklose	13.84
2.3.1 dalyvavę paveldo veiklose	10.32
2.3.1.1 kolekcionavę daiktus	6.03
2.3.1.2 ieškoję archyvuose ir / arba internete genealoginių ar istorinių įrašų	5.89
2.3.1.3 dalyvavę archeologiniuose kasinėjimuose	1.11

*pateikiamas patikslintas rodiklio pavadinimas, atitinkantis R2. Kultūrinėse veiklose dalyvaujančių gyventojų dalis mažuose miesteliuose ir kaimuose (proc.) – NPP 1.3.2 uždavinio vertinimo rodiklį

Lentelės tęsinys

Gyventojai (≥15 m.) mažose miesteliuose ir kaimuose, per pastaruosius 12 mėn. ..., proc.	
2.3.2 savanoriavę ar socialiai dalyvavę kultūros paveldo veiklose	5.22
2.3.2.1 buvę kultūros draugijos, klubo arba grupės nariais, remiančios muziejus arba susijusios su istorija ar genealogija arba besirūpinančios paminklų ir paveldo apsauga	2.86
2.3.2.2 dirbę savanorišką darbą arba aukoję pinigų muziejui, istorijos ar genealogijos, paminklų apsaugos ar paveldo draugijai, klubui ar grupei (pvz., dalyvavę talkoje, parėmę kultūros objekto pastatymą, renovavimą)	3.62
2.4 dalyvavę, savanoriavę ar socialiai dalyvavę knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose	8.78
2.4.1 dalyvavę knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose	6.39
2.4.1.1 kūrę grožinę ar negrožinę literatūrą laisvalaikiu	5.22
2.4.1.2 rašę savo bloge, asmeniniame tinklalapyje internete	2.17
2.4.2 savanoriavę ar socialiai dalyvavę knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose	4.31
2.4.2.1 buvę (mėgėjų) rašytojų arba žurnalistų draugijos, klubo arba grupės nariais	1.47
2.4.2.2 lanke (kūrybinio) rašymo kursus, pamokas	1.46
2.4.2.3 siuntę bent vieną laišką laikraščio arba žurnalo redaktoriui	1.38
2.4.2.4 išleidę savo parašytą kūrinį popieriuje	1.14
2.4.2.5 publikavę savo parašytą kūrinį bet kokia forma internete (įskaitant internetinius dienoraščius, el. žurnalus ir kitas publikacijas internete)	2.07
2.4.2.6 lanke skaitymo būrelį ar knygų klubą	2.83
2.4.2.7 dalyvavę skaitymo būrelyje ar knygų klube internete	2.05
2.5 savanoriavę ar socialiai dalyvavę bibliotekų veikloje	2.19
2.5.1 dovanoję knygas bibliotekai (<i>j 2.5 neįtraukiamas</i>)	2.82
2.5.2 savanoriavę organizuojant knygų rinkimo akcijas bibliotekoms	1.62
2.5.3 dirbę savanorišką darbą bibliotekoje	1.66
2.6 dalyvavę, savanoriavę ar socialiai dalyvavę filmų ir video menuose	2.96
2.6.1 dalyvavę filmų ir video menuose (sukūrę nors vieną filmą ar video (neįskaitant šeimos ar atostogų filmavimų))	1.73
2.6.2 savanoriavę ar socialiai dalyvavę filmų ir video menuose	2.38
2.6.2.1 buvę draugijos, klubo arba grupės, kurioje gaminami filmai, video, įskaitant vaizdo klipus, nariais	0.75
2.6.2.2 dirbę savanorišką darbą arba aukoję tokioms draugijoms, klubams arba grupėms	0.88
2.6.2.3 lanke filmų ar video filmavimo kursus, pamokas	0.77
2.6.2.4 rodę savo filmą ar video žiūrovams	1.03
2.6.2.5 įkėlę savo filmą, video arba savo draugijos, klubo, grupės filmą, video į internetą	1.25
2.7 dalyvavę kultūrinėse interneto veiklose (ką nors sukūrę internete (internetinį puslapį, žaidimą, blogą))	1.15
2.8 dalyvavę socialiniuose tinkluose, tokiuose kaip Facebook, MySpace, LinkedIn, Twitter	32.42

Vertinimo rodiklių ir dalinių rodiklių reikšmės socialinėse demografinėse grupėse pateikiamos Priede Nr. 3.

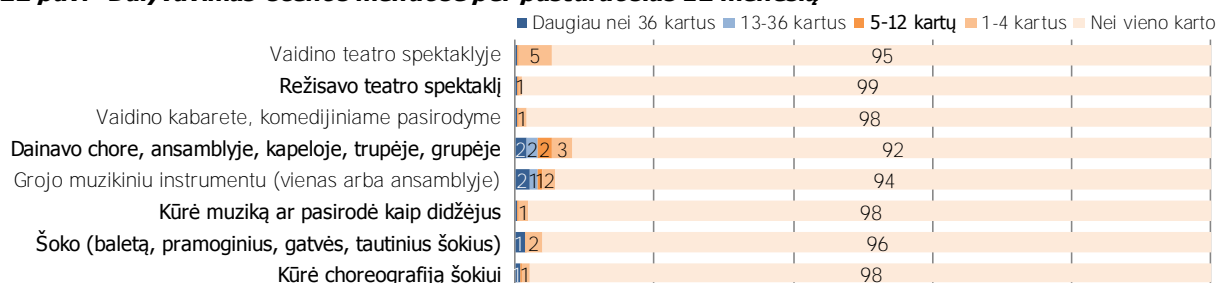
6.2.1. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas scenos menuose mažuose miesteliuose ir kaimuose

Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) scenos menuose

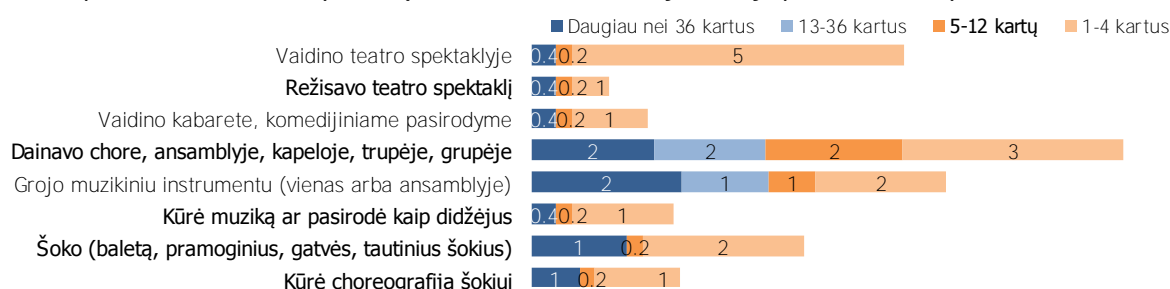
Scenos meno mėgėjiška veikla Lietuvos miesteliuose ir kaimuose per pastaruosius 12 mėnesių užsiėmė 14% apklaustųjų. Populiariausi scenos menai, kuriuose dalyvauja mažų vietovių gyventojai – dainavimas, grojimas, vaidinimai ir šokiai. Dainavimas ir grojimas, pavieniui ar ansamblyje, kapeloje, grupėje – veiklos, kuriomis užsiimama reguliariai: pusė dalyvaujančių šiose veiklose tuo užimti dažniau nei kartą per mėnesį, nuo ketvirtadali iki trečdali – dažniau nei tris kartus per mėnesį.

Scenos menų veikloje dalyvavusių daugiau tarp moterų, jaunesnių asmenų (15-19 metų amžiaus), dirbančių arba studijuojančių su kultūra susijusiose srityse, taip pat tarp žmonių, nematančių kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą bei pasižyminčių silpnu tiltų socialiniu kapitalu. Besididžiuojantys Lietuvos pilietybe ir tikintys, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje stiprina jų patriotiškumą bei kūrybiškumą, taip pat dažniau dalyvavo scenos menų veikloje. Daugiau įsitraukusių į scenos menus yra tarp laimingų, aktyvių mažų miestelių ir kaimų gyventojų, priklausančių visuomeninei organizacijai, draugijai ar klubui, apsilankančių ir maldos namuose.

22 pav. Dalyvavimas scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių

Žemiau pateikiamos dažnai dalyvavusių scenos meno kultūrinėje veikloje procentinės dalys

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

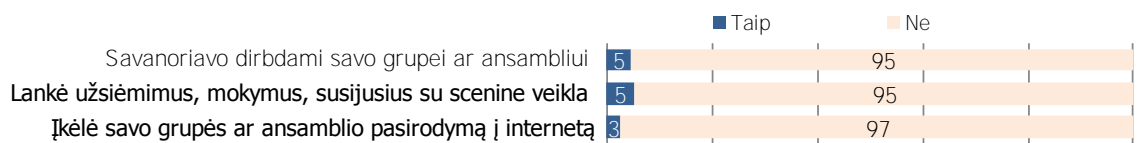
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas scenos menuose

7% kaimų ir miestelių gyventojų socialiai dalyvauja scenos menuose arba prisideda savanoriška veikla. Per pastaruosius metus dirbdami savo grupei ar ansambliui savanoriavo 5% apklaustųjų miesteliuose ir kaimuose, tokia pati dalis lankė užsiėmimus, mokymus, susijusius su scenine veikla. 3% savo grupės ar ansamblio pasirodymą patalpino internete.

Scenos menų veiklose ne tik dažniau dalyvauja, bet ir savanoriauja ar socialiai dalyvauja moterys, jaunesni asmenys (15-19 metų amžiaus), dirbantys ar studijuojantys su kultūra susijusiose srityse gyventojai.

Toks dalyvavimas taip pat dažnesnis tarp žmonių, kurie nemato kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą, tarp labai besididžiuojančių, kad turi Lietuvos pilietybę, įsitikinusių, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje stiprina jų patriotiškumą bei skatina kūrybingumą. Daugiau savanoriaujančių yra tarp aktyvių žmonių, priklausančių visuomeninei organizacijai, draugijai ar klubui, apsilankančių maldos namuose. Rečiau scenos menų veikloje savanoriavo gyventojai, kuriems užsiimti kultūrine veikla trukdo asmeninės priežastys (laiko, sveikatos trūkumas).

23 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

15 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas scenos meno veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 6.3% vyrų dalyvavo scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau dalyvavo, taip pat savanoriavo ar socialiai dalyvavo scenos meno veiklose nei moterys.

	N	Dalyvavimas scenos menų saviveiklinėje, mėgėjiškoje veikloje 14.0% N=59	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas scenos menų veikloje 7.4% N=31
Lytis			
Vyrai	191	6.3	1.6
Moterys	230	20.4	12.2
Amžiaus grupės			
15-19 metų	33	42.4	20.6
20-29 metai	51	19.6	5.8
30-39 metai	57	15.8	10.7
40-49 metai	81	7.4	3.7
50-59 metai	69	5.9	5.8
60-69 metai	55	14.5	9.3
70 metų ir vyresni	76	9.3	5.3
Išsimokslinimas			
Pradinis, pagrindinis	132	16.0	9.8
Vidurinis	135	8.1	3.0
Aukštesnysis	105	14.3	8.5
Aukštasis	49	22.4	10.2
Tautybė			
Lietuvis	369	14.9	7.9
Rusas, lenkas, kita tautybė	52	7.5	3.8
Užsiėmimas			
Dirba, „baltosios apykaklės“	49	12.5	10.4
Dirba, „mėlynos apykaklės“	106	7.5	3.8
Pensijoje	145	11.0	7.5
Nedirba, ieško darbo	82	11.1	3.7
Mokosi	40	50.0	22.5
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	18	44.4	22.2
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	403	12.7	6.7
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	235	10.2	5.9
Išsiskyrę, gyvena atskirai	36	16.7	11.1
Našlys, našlė	68	11.8	7.2
Viengungis, netekėjusi	82	25.9	9.8
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	91	12.1	9.9
Du	125	8.1	4.0
Trys	87	20.7	11.5
Keturi ir daugiau	118	16.8	5.9
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	310	14.1	7.4
Yra	111	13.5	8.1
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	134	17.9	7.4
501-800 Lt	138	8.0	7.2
801-1000 Lt	76	15.8	6.6
1001 Lt ir daugiau	47	22.0	14.6

16 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas scenos meno veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 17.6% apklaustųjų, kurie jautėsi laimingi, dalyvavo scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių.

Besijaučiantys laimingi statistiškai reikšmingai dažniau dalyvavo scenos meno veiklose nei nesijaučiantys laimingi.

	N	Dalyvavimas scenos menu saviveiklinėje, mėgėjiškoje veikloje 14.0% N=59	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas scenos menu veikloje 7.4% N=31
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą			
Nėra kliūčių	7	42.9	42.9
Suinteresuotumo stoka	128	4.7	0.0
Trukdo asmeninės priežastys	208	16.8	10.6
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	79	17.9	7.7
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe			
Labai didžiuojasi	142	19.0	12.0
Greičiau didžiuojasi	194	10.9	6.2
Nesididžiuoja	81	13.6	2.5
Tikėjimas			
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	401	14.5	7.7
Netiki	21	4.8	4.8
Lankymasis maldos namuose			
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	326	16.9	9.2
Nesilankė	95	4.2	1.1
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas			
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	14	42.9	28.6
Silpnas saitų socialinis kapitalas	60	23.3	21.7
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	17	47.1	11.8
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	33	50.0	24.2
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	12	25.0	8.3
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.			
Balsavo rinkimuose	273	12.8	6.9
Nebalsavo rinkimuose	115	11.3	5.2
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą			
Manantys, kad stiprina	75	36.5	28.0
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	120	18.3	6.7
Manantys, kad nestiprina	227	4.4	1.3
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą			
Manantys, kad stiprina	68	44.1	26.5
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	115	18.3	7.8
Manantys, kad nestiprina	238	3.4	1.7
Pasitikėjimas žmonėmis			
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	96	16.7	12.5
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	311	12.9	5.8
Narystė visuomeninėse organizacijose			
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	47	42.6	29.8
Ne narys	374	10.4	4.8
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.			
Jautėsi laimingas	295	17.6	9.2
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	126	5.6	3.2
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	205	16.1	8.3
Vidutinė	164	13.5	6.7
Bloga, labai bloga	53	7.7	7.5
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	249	14.9	6.9
Vidutinė	140	14.3	8.6
Bloga, labai bloga	32	6.1	6.1

6.2.2. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose mažuose miesteliuose ir kaimuose

Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose

Pastaraisiais metais 16% kaimų ir miestelių gyventojų dalyvavo vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose. Tekstilės darbai, tapyba ir grafikos kūriniai, pynimas iš vytelių ar šiaudų bei meninės fotografijos yra populiariausi vaizduojamieji menai, kurias užsiima kaimų ir miestelių gyventojai.

Tekstilės darbus užsiima 9% apklaustųjų ir juos kuria gana reguliariai: beveik pusė dalyvaujančių šioje veikloje tai daro daugiau nei kartą per mėnesį.

6% apklaustųjų renkasi piešti, tapyti ar kurti grafikos darbus. Trečdalis šia veikla užsiimančių tai daro pastoviai – dažniau nei kartą per mėnesį. Dar trečdalis – bent 5-12 kartų per metus, o likusi dalis tapo 1-4 kartus per metus.

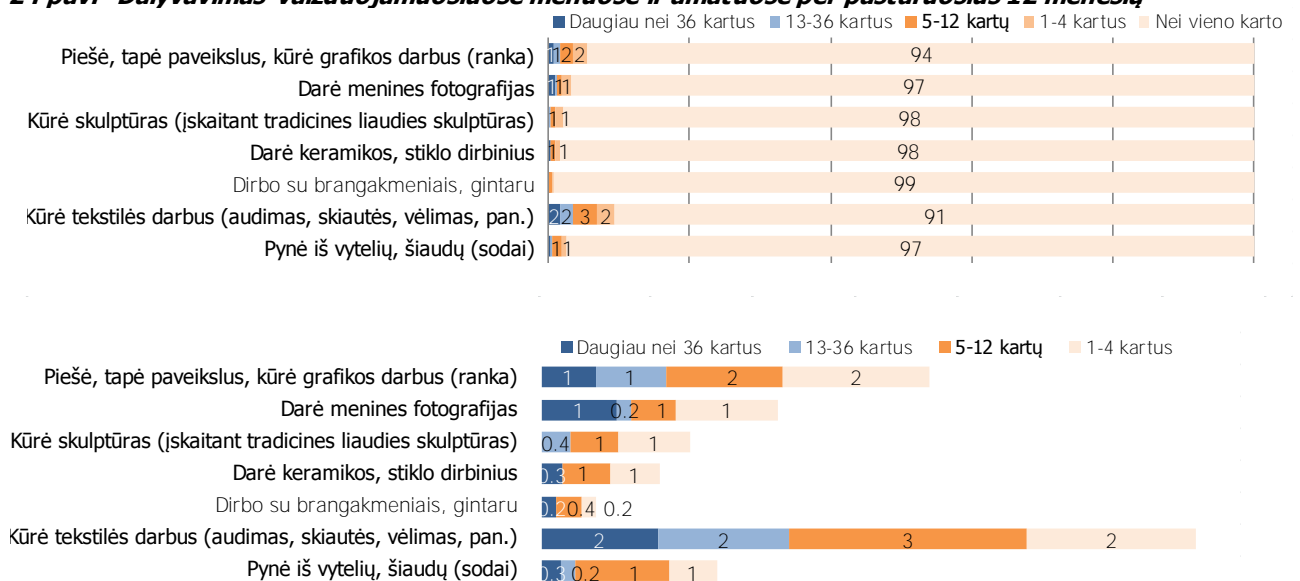
Menine fotografija ar pynimu iš vytelių, šiaudų užsiimančių gyventojų kaimo ir mažų miestų vietovėse yra 3%. Pynimas iš vytelių, šiaudų – santykinai rečiau vykdoma veikla (du trečdaliai šią veiklą mėgstančių ją užsiima iki vieno karto per mėnesį), tuo tarpu fotografijos menu užsiimama žymiai aktyviau – daugiau nei 3 kartus per mėnesį menines fotografijas kuria trečdalis dalyvaujančių.

Savo vaizduojamojo meno ar amatų kūrinius per pastaruosius metus bent kelis kartus yra pardavę 3% mažų vietovių gyventojų (tai yra 17% kuriančiųjų).

Mėgėjiškoje vaizduojamųjų menų ir amatų veikloje dažniau dalyvauja moterys, asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą, dirbantys ar studijuojantys su kultūra susijusias sritis.

Dalyvaujančiųjų vaizduojamųjų menų ir amatų veikloje daugiau yra tarp tokių, kurie nemato kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą, labai didžiuojasi turėdami Lietuvos pilietybę, tiki, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje stiprina jų patriotiškumą bei kūrybiškumą. Žmonės, pasižymintys gera dvasine savijauta ir visuomeniniu aktyvumu taip pat dažniau dalyvavo vaizduojamųjų menų ir amatų veikloje nei prasčiau besijaučiantys ar pasyvesni gyventojai.

24 pav. Dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

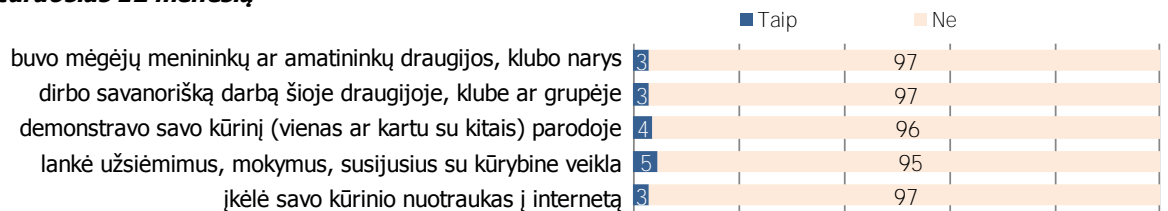
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose

Pastaraisiais metais 8% kaimo ir miestelių gyventojų savanoriavo, socialiai dalyvavo vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose. Daugiausia žmonių (5%) lankė užsiėmimus, mokymus susijusius su kūrybine veikla, bei demonstravo savo kūrinių parodoje (4%). 3% apklaustųjų priklauso, tiek pat savanoriauja mėgėjų menininkų ar amatininkų draugijoje. Savo kūrinius internetinėje erdvėje pastaraisiais metais demonstravo 3% apklaustųjų kaimuose ir mažuose miesteliuose.

Vaizduojamųjų menų ir amatų veikloje dažniau savanoriavo ar socialiai dalyvavo moterys, gyventojai su aukštesniu išsilavinimu, dirbantys ar studijuojantys kultūros srityje.

Nematantys trukdžių įsilieti į kultūrinę veiklą taip pat dažniau socialiai dalyvavo vaizduojamųjų menų ir amatų veikloje. Socialiai dalyvaujančių šioje veikloje daugiau yra tarp tų, kurie jaučia didelį pasididžiavimą Lietuvos pilietyste ir yra įsitikinę, kad dalyvavimas kultūroje skatina jų patriotiškumą bei kūrybiškumą. Taip pat socialinis dalyvavimas dažnesnis tarp žmonių, kurie yra aktyvūs – turi laiko dalyvauti visuomeninėse organizacijose, draugijose, klubuose bei apsilankyti maldos namuose.

25 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

17 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose mažuose miesteliuose ir kaimuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 5.8% vyrų dalyvavo vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau dalyvavo, taip pat savanoriavo ar socialiai dalyvavo vaizduojamojo meno ir amatų veiklose nei moterys.

	N	Dalyvavimas vaizduojamųjų menų ir amatų saviveiklinėje, mėgėjiškoje veikloje 15.5% N=65	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas vaizduojamųjų menų ir amatų veikloje 7.8% N=33
Lytis			
Vyrai	191	5.8	2.6
Moterys	230	23.5	12.2
Amžiaus grupės			
15-19 metų	33	21.2	15.2
20-29 metai	57	11.8	5.9
30-39 metai	57	19.3	5.3
40-49 metai	81	14.8	6.2
50-59 metai	69	13.0	7.4
60-69 metai	55	20.4	9.3
70 metų ir vyresni	76	13.2	7.9
Išsimokslinimas			
Pradinis, pagrindinis	132	11.5	8.3
Vidurinis	135	11.9	5.2
Aukštesnysis	105	17.0	6.6
Aukštasis	49	34.0	16.3
Tautybė			
Lietuvis	369	16.3	8.1
Rusas, lenkas, kita tautybė	52	9.4	5.8
Užsiėmimas			
Dirba, „baltosios apykaklės“	49	18.8	12.2
Dirba, „mėlynos apykaklės“	106	10.4	1.0
Pensijoje	145	17.1	10.3
Nedirba, ieško darbo	82	15.9	7.3
Mokosi	40	17.5	12.5
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	178	57.9	31.6
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	403	13.6	6.7
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	235	17.0	5.5
Išsiskyrę, gyvena atskirai	36	5.7	8.3
Našlys, našlė	68	20.3	11.8
Viengungis, netekėjusi	82	11.1	9.8
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	91	12.1	9.8
Du	125	16.0	4.8
Trys	87	14.8	13.8
Keturi ir daugiau	118	18.5	5.9
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	310	15.5	8.4
Yra	111	15.3	6.3
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	134	14.9	9.0
501-800 Lt	138	15.2	4.3
801-1000 Lt	76	16.9	11.8
1001 Lt ir daugiau	41	19.0	9.8

18 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose mažuose miesteliuose ir kaimuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 18.6% ty, kurie jautėsi laimingi, dalyvavo vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose per pastaruosius 12 mėnesių. Besijaučiantys laimingi statistiškai reikšmingai dažniau dalyvavo vaizduojamojo meno ir amatų veiklose nei besijaučiantieji nelaimingi.

	N	Dalyvavimas vaizduojamųjų menų ir amatų saviveiklinėje, 15.5% N=65	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas vaizduojamųjų menų ir amatų, 7.8% N=33
Kliūtyms įsilieti į kultūrinį gyvenimą			
Nėra kliūčių	7	71.4	57.1
Suinteresuotumo stoka	128	9.4	4.7
Trukdo asmeninės priežastys	208	16.7	9.6
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	79	16.5	3.8
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe			
Labai didžiuojasi	142	22.7	13.3
Greičiau didžiuojasi	194	11.9	5.2
Nesididžiuoja	87	11.1	4.9
Tikėjimas			
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	401	15.7	7.8
Netiki	27	9.5	9.5
Lankymasis maldos namuose			
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	326	18.4	9.8
Nesilankė	95	6.3	1.1
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas			
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	14	50.0	35.7
Silpnas saitų socialinis kapitalas	60	30.5	21.7
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	17	37.5	17.6
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	33	39.4	23.5
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	12	16.7	8.3
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.			
Balsavo rinkimuose	273	17.9	9.5
Nebalsavo rinkimuose	115	9.5	2.6
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą			
Manantys, kad stiprina	75	38.7	25.3
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	120	14.2	8.3
Manantys, kad nestiprina	227	8.8	1.8
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą			
Manantys, kad stiprina	68	36.8	27.9
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	115	17.4	7.8
Manantys, kad nestiprina	238	8.4	2.5
Pasitikėjimas žmonėmis			
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	96	19.8	10.4
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	311	14.8	7.4
Narystė visuomeninėse organizacijose			
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	47	42.6	39.1
Ne narys	374	12.0	3.7
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.			
Jautėsi laimingas	295	18.6	9.9
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	126	8.7	3.1
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	205	16.1	7.3
Vidutinė	164	16.5	7.3
Bloga, labai bloga	53	11.3	9.4
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	249	16.5	8.1
Vidutinė	140	13.6	8.6
Bloga, labai bloga	32	15.6	3.1

6.2.3. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas kultūros paveldo veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose

Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) kultūros paveldo veiklose

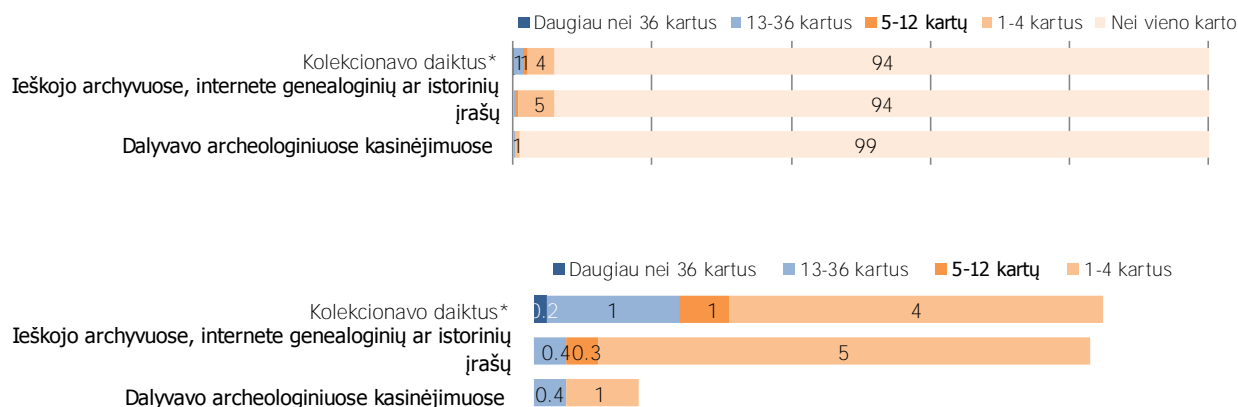
10% kaimų ir mažųjų miestų gyventojų buvo aktyvūs dalyviai kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Daugiausia apklaustieji kolekcionuoja daiktus (6%) ir ieško archyvuose genealoginių bei istorinių įrašų (6%). 1% mažų miestelių ir kaimų gyventojų teko dalyvauti archeologiniuose kasinėjimuose.

Tiek daiktų kolekcionavimas, tiek ir genealoginių, istorinių įrašų paieška – santykinai mažo intensyvumo veiklos, dauguma dalyvių tuo užsiėmė 1-4 kartus per pastaruosius metus.

Kultūros paveldo veiklose dažniau dalyvavo mažų miestelių ir kaimų gyventojai, turintys aukštesnį išsilavinimą nei turintys pradinį ar pagrindinį išsimokslinimą. Taip pat užsiėmimas šia veikla dažnesnis tarp žmonių, kurie dirba, anksčiau dirbo ar studijuoja kultūros srityje.

Dalyvaujančiųjų kultūros paveldo veiklose daugiau yra tarp gyventojų, įsitikinusių, kad užsiėmimas kultūrine veikla skatina patriotiškumą bei kūrybiškumą. Taip pat ši veikla labiau būdinga žmonėms, kurie pasižymi gera emocine būsena bei didesniu pasitikėjimu kitais žmonėmis. Aktyvūs, dalyvaujantys visuomeninėje veikloje, priklausantys kokiai nors organizacijai ar draugijai taip pat dažniau dalyvavo kultūros paveldo veiklose.

26 pav. Dalyvavimas kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių

* papildė kolekciją: įsigijo naujų daiktų ar pardavė / dovanavo turimus; žiūrėjo / tvarkė kolekciją
% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas kultūros paveldo veiklose

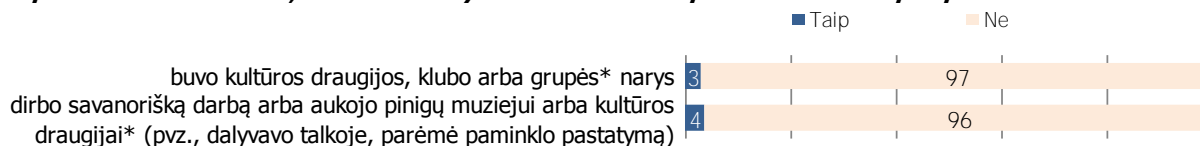
Pastaraisiais metais kultūros paveldo veiklose savanoriavo ir socialiai dalyvavo 5% kaimo ir mažesnių miestelių gyventojų.

3% apklaustųjų buvo draugijos, klubo ar grupės, remiančios muziejus, susijusios su istorija ar genealogija arba besirūpinančios paminklų ir paveldo apsauga, nariais, 4% dirbo savanorišką darbą ar aukojo pinigų muziejui arba kultūros draugijai.

Kultūros paveldo veiklose dažniau savanoriavo moterys, aukštesnį išsilavinimą turintys mažesnių miestelių ir kaimų gyventojai bei dirbantys ar studijuojantys kultūros srityje.

Socialiai dalyvaujančių kultūros paveldo veiklose daugiau tarp žmonių, nematančių kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą ir tikinčių, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje skatina patriotiškumą bei kūrybiškumą. Aktyvūs gyventojai, priklausantys visuomeninėms organizacijoms ar besilankantys maldos namuose taip pat dažniau socialiai dalyvavo kultūros paveldo veiklose.

27 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių

* remiančios muziejus arba susijusios su istorija ar genealogija arba besirūpinančios paminklų ir paveldo apsauga
% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

19 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas kultūros paveldo veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 1% vyrų savanoriavo kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau savanoriavo ar socialiai dalyvavo paveldo veiklose nei moterys.

	N	Dalyvavimas paveldo saviveiklinėje, mėgėjiškoje veikloje 10.3% N=43	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas paveldo veikloje 5.2% N=22
Lytis			
Vyrai	191	11.5	1.0
Moterys	230	9.1	8.7
Amžiaus grupės			
15-19 metų	33	12.5	9.1
20-29 metai	51	10.0	0.0
30-39 metai	57	10.7	7.0
40-49 metai	87	13.6	3.7
50-59 metai	69	4.4	5.8
60-69 metai	55	11.1	10.9
70 metų ir vyresni	76	9.2	3.9
Išsimokslinimas			
Pradinis, pagrindinis	132	5.3	3.0
Vidurinis	135	7.5	4.5
Aukštesnysis	105	17.0	9.5
Aukštasis	49	16.3	4.0
Tautybė			
Lietuvis	369	10.8	6.0
Rusas, lenkas, kita tautybė	52	5.8	0.0
Užsiėmimas			
Dirba, „baltosios apykaklės“	49	16.3	2.1
Dirba, „mėlynos apykaklės“	106	5.7	2.8
Pensijoje	145	8.9	6.9
Nedirba, ieško darbo	82	15.9	6.1
Mokosi	40	10.3	7.5
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	18	27.8	21.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	403	9.7	4.5
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjęsi, gyvena kartu	235	11.9	5.1
Išsiskyre, gyvena atskirai	36	8.3	5.6
Našlys, našlė	68	8.8	7.4
Viengungis, netekėjęsi	82	8.5	3.7
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	91	11.1	3.3
Du	125	6.5	7.2
Trys	87	13.8	3.4
Keturi ir daugiau	118	11.0	5.9
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	310	9.0	5.5
Yra	111	13.5	4.5
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	134	9.0	6.0
501-800 Lt	138	9.4	5.1
801-1000 Lt	76	11.8	7.9
1001 Lt ir daugiau	41	12.2	2.4

20 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas kultūros paveldo veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 13.2% besjaučiančių laimingais savanoriavo kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Tie, kurie jaučiasi laimingi, statistiškai reikšmingai dažniau savanoriavo ar socialiai dalyvavo paveldo veiklose nei tie, kurie laimingi nesijaučia.

	N	Dalyvavimas paveldo saviveiklinėje, mėgėjiškoje veikloje 10.3% N=43	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas paveldo veikloje 5.2% N=22
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą			
Nėra kliūčių	7	14.3	28.6
Suinteresuotumo stoka	128	5.5	3.9
Trukdo asmeninės priežastys	208	13.0	4.8
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	79	11.4	7.7
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe			
Labai didžiuojasi	142	12.6	7.0
Greičiau didžiuojasi	194	9.7	3.6
Nesididžiuoja	81	7.5	6.3
Tikėjimas			
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	401	10.2	5.5
Netiki	27	14.3	0.0
Lankymasis maldos namuose			
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	326	12.0	6.4
Nesilankė	95	5.2	1.1
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas			
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	14	13.3	13.3
Silpnas saitų socialinis kapitalas	60	16.7	13.6
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	17	41.2	12.5
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	33	27.3	24.2
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	12	25.0	0.0
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.			
Balsavo rinkimuose	273	9.5	6.6
Nebalsavo rinkimuose	115	10.4	3.4
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą			
Manantys, kad stiprina	75	32.0	18.7
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	120	6.7	5.0
Manantys, kad nestiprina	227	4.9	0.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą			
Manantys, kad stiprina	68	32.4	20.6
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	115	7.8	3.5
Manantys, kad nestiprina	238	5.5	1.7
Pasitikėjimas žmonėmis			
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	96	17.7	5.2
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	311	8.1	5.1
Narystė visuomeninėse organizacijose			
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	47	21.3	23.4
Ne narys	374	9.1	2.9
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.			
Jautėsi laimingas	295	13.2	6.1
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	126	3.9	3.2
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	205	12.7	5.4
Vidutinė	164	9.8	4.9
Bloga, labai bloga	53	3.8	3.8
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	249	11.6	5.2
Vidutinė	140	9.3	4.3
Bloga, labai bloga	32	3.1	9.4

6.2.4. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose

Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose

Knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose pastaraisiais metais dalyvavo 6% kaimo ir mažų miestelių gyventojų.

Daugiau apklaustųjų laisvalaikiu savo malonumui užsiėmė literatūros kūrimu (5%) nei rašymu savo bloge ar asmeniniame tinklaraštyje (2%).

Knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose dažniau dalyvavo lietuvių tautybės gyventojai, dirbantys, anksčiau dirbę ar studijuojantys kultūros srityje.

Dalyvaujančių gyventojų daugiau yra tarp tų, kurie nemato kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą, tiki, kad tai skatina jų patriotiškumą ir kūrybiškumą, yra linkę pasitikėti kitais žmonėmis, pasižymi gera emocine savijauta ir yra aktyvūs visuomeninėje veikloje.

28 pav. Dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių

* internete

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

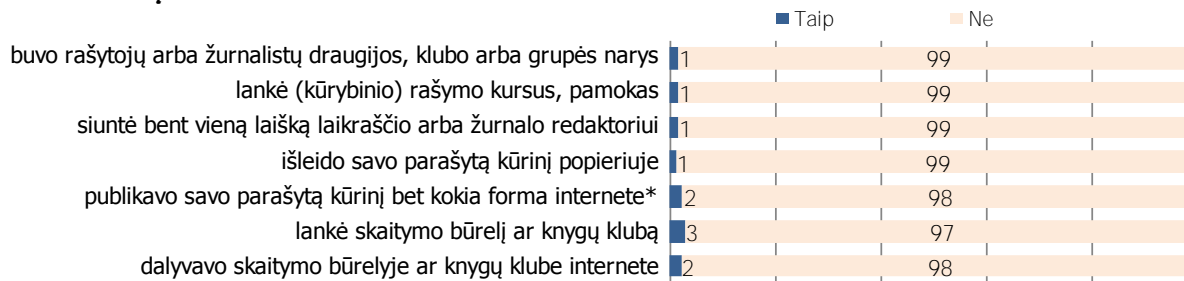
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose

Pastaraisiais metais 4% kaimų ir mažesnių miestų gyventojai savanoriavo, socialiai dalyvavo knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose. Aktyviau buvo dalyvaujama skaitymo būreliuose ar knygų klubuose (3% apklaustųjų), kiek mažiau gyventojų dalyvavo skaitymo būrelyje, knygų klube internete bei publikavo savo parašytą kūrinį internete (po 2% apklaustųjų).

Knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose socialiai dalyvavusių daugiau tarp moterų bei dirbančiųjų arba studijuojančiųjų kultūros srityje.

Žmonės, nematantys kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą, dažniau socialiai dalyvavo knygų bei kultūrinėse veiklose. Taip pat ši veikla labiau būdinga gyventojams, įsitikinusiems, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje stiprina jų patriotiškumą bei kūrybiškumą, aktyviems visuomeninių organizacijų nariams, besilankantiems maldos namuose.

29 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių

* įskaitant internetinius dienoraščius, el. žurnalus ir kitas publikacijas internete

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

21 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 1% vyrų savanoriavo knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau savanoriavo ar socialiai dalyvavo knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose nei moterys.

	N	Dalyvavimas saviveiklinėje, mėgėjiškoje veikloje knygų ir spaudos srityje 6.4% N=27	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas knygų ir spaudos srityje 4.3% N=18
Lytis			
Vyrai	191	4.7	1.0
Moterys	230	7.8	7.0
Amžiaus grupės			
15-19 metų	33	18.2	15.2
20-29 metai	51	3.9	5.8
30-39 metai	57	7.0	5.3
40-49 metai	87	6.2	0.0
50-59 metai	69	5.9	4.3
60-69 metai	55	5.5	5.5
70 metų ir vyresni	76	3.9	2.6
Išsimokslinimas			
Pradinis, pagrindinis	732	6.1	1.5
Vidurinis	735	4.4	4.4
Aukštesnysis	105	6.7	5.7
Aukštasis	49	14.0	8.0
Tautybė			
Lietuvis	369	7.3	4.9
Rusas, lenkas, kita tautybė	52	0.0	0.0
Užsiėmimas			
Dirba, „baltosios apykaklės“	49	8.3	6.1
Dirba, „mėlynos apykaklės“	106	4.7	1.9
Pensijoje	145	4.8	3.4
Nedirba, ieško darbo	82	6.2	2.4
Mokosi	40	15.0	15.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	18	16.7	22.2
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	403	6.0	3.5
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	235	6.4	3.0
Išsiskyre, gyvena atskirai	36	5.4	11.4
Našlys, našlė	68	5.9	2.9
Viengungis, netekėjusi	82	8.5	7.4
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	91	6.6	6.5
Du	125	4.0	0.8
Trys	87	8.0	4.6
Keturi ir daugiau	118	6.8	6.7
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	310	6.1	3.9
Yra	111	7.2	5.4
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	134	6.0	6.0
501-800 Lt	138	7.2	3.6
801-1000 Lt	76	6.6	5.3
1001 Lt ir daugiau	41	7.3	2.4

22 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 8.8% besijauciančių laimingais dalyvavo knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių.

Tie, kurie jaučiasi laimingi, statistiškai reikšmingai dažniau dalyvavo knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose nei tie, kurie laimingi nesijaucia.

	N	Dalyvavimas saviveiklinėje, mėgėjiškoje veikloje knygų ir spaudos srityje 6.4% N=27	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas knygų ir spaudos srityje 4.3% N=18
Kliūtyms įsilieti į kultūrinį gyvenimą			
Nėra kliūčių	7	28.6	28.6
Suinteresuotumo stoka	128	2.3	2.3
Trukdo asmeninės priežastys	208	7.7	5.3
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	79	7.7	2.6
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe			
Labai didžiuojasi	142	10.6	7.0
Greičiau didžiuojasi	194	4.6	2.1
Nesididžiuoja	81	3.7	6.2
Tikėjimas			
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	401	6.5	4.5
Netiki	27	5.0	0.0
Lankymasis maldos namuose			
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	326	7.1	5.2
Nesilankė	95	4.2	1.1
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas			
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	14	21.4	13.3
Silpnas saitų socialinis kapitalas	60	11.7	6.8
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	17	11.8	6.3
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	33	27.3	24.2
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	12	0.0	16.7
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.			
Balsavo rinkimuose	273	6.2	3.7
Nebalsavo rinkimuose	115	3.5	5.2
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą			
Manantys, kad stiprina	75	16.0	14.7
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	120	5.0	4.2
Manantys, kad nestiprina	227	4.0	0.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą			
Manantys, kad stiprina	68	14.9	13.2
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	115	7.0	6.1
Manantys, kad nestiprina	238	3.8	0.8
Pasitikėjimas žmonėmis			
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	96	11.5	5.2
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	311	4.8	3.5
Narystė visuomeninėse organizacijose			
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	47	17.0	25.5
Ne narys	374	5.1	1.6
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.			
Jautėsi laimingas	295	8.8	5.8
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	126	0.8	0.8
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	205	5.9	5.4
Vidutinė	164	7.4	3.1
Bloga, labai bloga	53	3.8	3.8
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	249	6.8	4.0
Vidutinė	140	6.5	5.0
Bloga, labai bloga	32	3.0	3.1

6.2.5. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas bibliotekų veikloje mažuose miesteliuose ir kaimuose

Bibliotekų veikloje per pastaruosius 12 mėnesių savanoriavo ir socialiai dalyvavo 2% kaimų ir mažų miestelių gyventojų. Dažniau gyventojai (3%) dovanojo bibliotekai knygas.

Savanoriavusių ir socialiai bibliotekų veikloje dalyvavusių respondentų dalis yra labai maža, todėl jų lyginimas grupėse pagal socialines-demografines charakteristikas bei nuostatas yra labiau orientacinis ir tinkamas tik hipotezėms formuluoti.

Iš apklaustų gyventojų dažniau bibliotekų veikloje socialiai dalyvavo turintys aukštąjį išsilavinimą bei dirbantys arba studijuojantys kultūros srityje.

Socialiai dalyvaujančių bibliotekų veikloje nuostatos yra panašios į gyventojų, dalyvaujančiųjų kitų sričių kultūrinėse veiklose, nuostatas – dalyvaujančių daugiau tarp tokių, kurie nemato kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą, tiki, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje skatina patriotiškumą bei kūrybiškumą, taip pat tokių, kuriems būdinga gera dvasinė savijauta bei narystė visuomeninėse organizacijose.

30 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas bibliotekų veikloje per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

23 lentelė. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas bibliotekų veikloje mažuose miesteliuose ir kaimuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 6.1% respondentų su aukštuoju išsimokslinimu dirbo savanorišką darbą bibliotekose per pastaruosius 12 mėnesių. Kaimo gyventojai su aukštuoju išsimokslinimu statistiškai reikšmingai dažniau savanoriavo bibliotekose nei įgiję žemesnį išsilavinimą.

	N	Dirbo savanorišką darbą bibliotekose 2.2% N=9
Lytis		
Vyrai	191	1.6
Moterys	230	2.6
Amžiaus grupės		
15-19 metų	33	0.0
20-29 metai	57	0.0
30-39 metai	57	1.8
40-49 metai	81	2.5
50-59 metai	69	1.4
60-69 metai	55	5.5
70 metų ir vyresni	76	2.6
Išsimokslinimas		
Pradinis, pagrindinis	132	0.8
Vidurinis	135	2.2
Aukštesnysis	105	2.8
Aukštasis	49	6.1
Tautybė		
Lietuvis	369	2.2
Rusas, lenkas, kita tautybė	52	1.9
Užsiėmimas		
Dirba, „baltosios apykaklės“	49	0.0
Dirba, „mėlynos apykaklės“	106	1.0
Pensijoje	145	3.4
Nedirba, ieško darbo	82	3.7
Mokosi	40	0.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	78	10.5
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	403	2.0
Šeiminė padėtis		
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	235	1.7
Išsiskyre, gyvena atskirai	36	5.6
Našlys, našlė	68	4.3
Viengungis, netekėjusi	82	1.2
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)		
Vienas	97	4.4
Du	125	1.6
Trys	87	2.3
Keturi ir daugiau	118	0.8
Vaikai iki 15 metų šeimoje		
Nėra	310	2.6
Yra	111	0.9
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį		
Iki 500 Lt	134	2.2
501-800 Lt	138	3.6
801-1000 Lt	76	2.6
1001 Lt ir daugiau	47	0.0

24 lentelė. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas bibliotekų veikloje mažuose miesteliuose ir kaimuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 3.1% besijaučiančių laimingais dirbo savanorišką darbą bibliotekose per pastaruosius 12 mėnesių. Tie, kurie jaučiasi laimingi, statistiškai reikšmingai dažniau savanoriavo bibliotekose nei tie, kurie laimingi nesijaučia.

	N	Dirbo savanorišką darbą bibliotekose 2.2% N=9
Kliūtyms įsilieti į kultūrinį gyvenimą		
Nėra kliūčių	7	28.6
Suinteresuotumo stoka	128	0.8
Trukdo asmeninės priežastys	208	1.0
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	79	5.1
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe		
Labai didžiuojasi	142	2.8
Greičiau didžiuojasi	194	3.1
Nesididžiuoja	81	0.0
Tikėjimas		
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	401	2.3
Netiki	21	0.0
Lankymasis maldos namuose		
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	326	2.1
Nesilankė	95	2.1
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas		
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	14	6.7
Silpnas saitų socialinis kapitalas	60	3.3
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	17	5.9
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	33	9.1
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	12	8.3
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.		
Balsavo rinkimuose	273	2.9
Nebalsavo rinkimuose	115	1.7
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą		
Manantys, kad stiprina	75	10.7
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	120	0.0
Manantys, kad nestiprina	227	0.4
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą		
Manantys, kad stiprina	68	10.4
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	115	0.0
Manantys, kad nestiprina	238	0.8
Pasitikėjimas žmonėmis		
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	96	3.1
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	311	1.9
Narystė visuomeninėse organizacijose		
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	47	8.5
Ne narys	374	1.3
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.		
Jautėsi laimingas	295	3.1
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	126	0.0
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.		
Labai gera, gera	205	2.4
Vidutinė	164	2.4
Bloga, labai bloga	53	0.0
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.		
Labai gera, gera	249	3.2
Vidutinė	140	1.4
Bloga, labai bloga	32	0.0

6.2.6. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas filmų ir video menuose mažuose miesteliuose ir kaimuose

Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) filmų ir video menuose

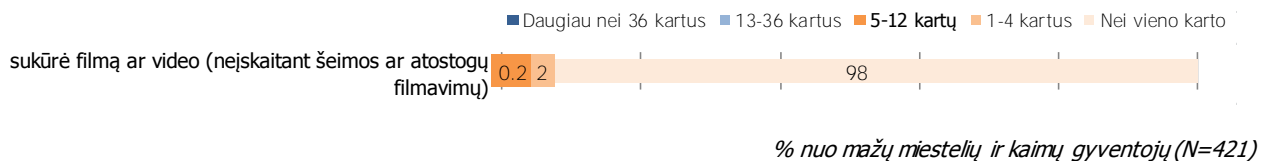
2% kaimų ir mažų miestelių gyventojų pastaraisiais metais rinkosi dalyvavimą filmų ir video menuose. Dalyvavimas šioje veikloje gana epizodinis – 1-4 kartai per metus.

Dalyvavusių filmų ir video menų veikloje respondentų dalis yra labai maža, todėl jų lyginimas grupėse pagal socialines-demografines charakteristikas bei nuostatas yra labiau orientacinis ir tinkamas tik hipotezėms formuluoti.

Iš apklaustų gyventojų dažniau filmų ir video menų veikloje dalyvavo jaunesnio amžiaus (15-19 metų) bei dirbantys ar studijuojantys kultūros srityje asmenys.

Kalbant apie apklaustųjų nuostatas, dalyvaujančiųjų filmų ir video menų veikloje daugiau tarp žmonių, kurie nemato kliūčių įsiliesti į kultūrinį gyvenimą ir tiki, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje skatina patriotiškumą bei kūrybiškumą. Dalyvavusiųjų yra daugiau tarp aktyvių žmonių, priklausančių visuomeninėms organizacijoms, draugijoms, klubams.

31 pav. Dalyvavimas filmų ir video menuose per pastaruosius 12 mėnesių

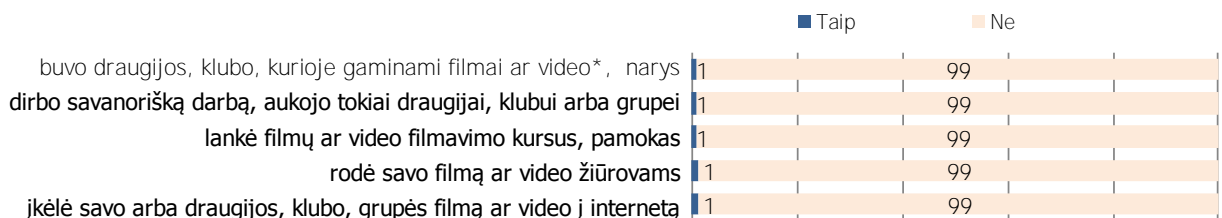
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas filmų ir video menuose

Kaip ir dalyvavimu, taip ir savanoriavimu bei socialiniu dalyvavimu filmų ir video menuose pastaraisiais metais užsiėmė 2% kaimų ir mažų miestelių gyventojų. Po 1% apklaustųjų buvo įsitraukę į visas tirtas savanoriavimo ir socialinio dalyvavimo veiklas nuo priklausymo draugijai iki draugijos filmo patalpinimo internete.

Iš apklaustų gyventojų dažniau filmų ir video menų veikloje socialiai dalyvavo žmonės, kurie dirba ar studijuoja kultūros srityje, tuo tarpu rečiau – turintieji pradinį ar pagrindinį išsilavinimą.

Apklaustų savanoriaujančiųjų nuostatos panašios į dalyvaujančiųjų filmų ir video menų veikloje nuostatas – tai dažniau žmonės, įsitikinę, kad dalyvavimas kultūriniame gyvenime stiprina jų patriotiškumą bei kūrybiškumą, taip pat priklausantys visuomeninėms organizacijoms, draugijoms, klubams.

32 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas filmų ir video menuose per pastaruosius 12 mėnesių

* įskaitant vaizdo klipus

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

25 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas filmų ir video menuose mažuose miesteliuose ir kaimuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 9.1% 15-19 metų apklaustųjų sukūrė filmą ar video per pastaruosius 12 mėnesių. Jauniausieji respondentai statistiškai reikšmingai dažniau sukūrė filmą nei kitos amžiaus grupės.

	N	Sukūrė filmą ar video (neįskaitant šeimos ar atostogų filmavimų) 1.7% N=7	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas filmų ir video srityje 2.4% N=10
Lytis			
Vyrai	191	1.0	1.0
Moterys	230	2.2	3.5
Amžiaus grupės			
15-19 metų	33	9.1	9.1
20-29 metai	51	0.0	2.0
30-39 metai	57	0.0	1.8
40-49 metai	87	2.4	3.7
50-59 metai	69	1.4	0.0
60-69 metai	55	3.7	3.6
70 metų ir vyresni	76	0.0	1.3
Išsimokslinimas			
Pradinis, pagrindinis	132	0.8	0.0
Vidurinis	135	2.2	4.4
Aukštesnysis	105	2.8	2.9
Aukštasis	49	2.0	2.0
Tautybė			
Lietuvis	369	1.9	2.7
Rusas, lenkas, kita tautybė	52	0.0	0.0
Užsiėmimas			
Dirba, „baltosios apykaklės“	49	4.1	4.2
Dirba, „mėlynos apykaklės“	106	1.9	0.9
Pensijoje	145	0.7	1.4
Nedirba, ieško darbo	82	0.0	2.5
Mokosi	40	7.5	7.5
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	18	26.3	26.3
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	403	0.5	1.2
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjęsi, gyvena kartu	235	1.7	2.6
Išsiskyre, gyvena atskirai	36	0.0	0.0
Našlys, našlė	68	0.0	2.9
Viengungis, netekėjęsi	82	3.7	3.7
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	91	0.0	2.2
Du	125	1.6	2.4
Trys	87	2.3	0.0
Keturi ir daugiau	118	3.4	4.2
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	310	2.3	2.9
Yra	111	0.0	0.9
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	134	3.0	3.7
501-800 Lt	138	1.4	1.4
801-1000 Lt	76	1.3	1.3
1001 Lt ir daugiau	41	2.4	4.8

26 lentelė. Dalyvavimas ir savanoriavimas, socialinis dalyvavimas filmų ir video menuose mažuose miesteliuose ir kaimuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 8.5% tų, kurie yra visuomeninių organizacijų nariai, dalyvavo filmų ar video menuose per pastaruosius 12 mėnesių. Tie, kurie yra visuomeninių organizacijų nariai, statistiškai reikšmingai dažniau sukūrė filmą nei tie, kurie nėra tokių organizacijų nariai.

	N	Sukūrė filmą ar video (neįskaitant šeimos ar atostogų filmavimų) 1.7% N=7	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas filmų ir video srityje 2.4% N=10
Kliūtyms įsilieti į kultūrinį gyvenimą			
Nėra kliūčių	7	16.7	14.3
Suinteresuotumo stoka	128	2.3	2.3
Trukdo asmeninės priežastys	208	1.9	2.4
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	79	0.0	2.5
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe			
Labai didžiuojasi	142	2.1	2.1
Greičiau didžiuojasi	194	0.5	0.5
Nesididžiuoja	87	3.8	7.4
Tikėjimas			
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	401	1.8	2.5
Netiki	27	0.0	0.0
Lankymasis maldos namuose			
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	326	2.2	3.1
Nesilankė	95	0.0	0.0
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas			
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	14	0.0	7.1
Silpnas saitų socialinis kapitalas	60	5.0	5.0
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	17	0.0	0.0
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	33	9.1	17.6
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	12	8.3	0.0
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.			
Balsavo rinkimuose	273	2.6	2.9
Nebalsavo rinkimuose	115	0.0	1.7
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą			
Manantys, kad stiprina	75	5.4	6.7
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	120	2.5	3.3
Manantys, kad nestiprina	227	0.0	0.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą			
Manantys, kad stiprina	68	5.9	7.4
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	115	2.6	3.4
Manantys, kad nestiprina	238	0.4	0.8
Pasitikėjimas žmonėmis			
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	96	1.0	1.0
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	311	1.9	2.6
Narystė visuomeninėse organizacijose			
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	47	8.5	8.5
Ne narys	374	1.1	1.6
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.			
Jautėsi laimingas	295	2.0	2.4
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	126	0.8	2.4
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	205	2.4	2.5
Vidutinė	164	1.8	3.0
Bloga, labai bloga	53	0.0	0.0
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	249	2.0	1.6
Vidutinė	140	1.4	3.6
Bloga, labai bloga	32	0.0	3.1

6.2.7. Dalyvavimas kultūrinėse interneto veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose

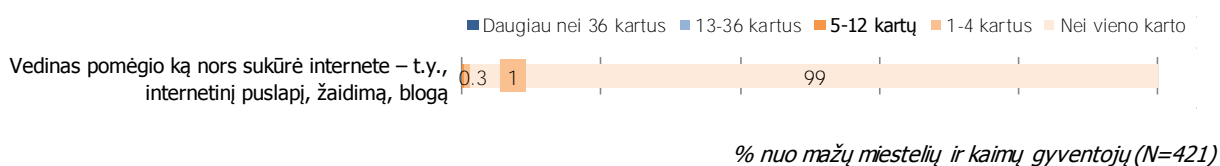
Interneto kultūrinėje veikloje dalyvavo mažiau kaimų ir mažų miestelių gyventojų – 1% per pastaruosius 12 mėnesių. Vedini pomėgio jie internete ką nors kūrė nuo 1 iki 4 kartų.

Dalyvavusių kultūrinėse interneto veiklose respondentų dalis yra labai maža, todėl jų lyginimas grupėse pagal socialines-demografines charakteristikas bei nuostatas yra labiau orientacinis ir tinkamas tik hipotezėms formuluoti.

Iš apklaustų gyventojų dažniau kultūrinėse interneto veiklose dalyvavo jaunesnio amžiaus (15-19 metų), besimokantieji bei aukštos kvalifikacijos reikalaujantį darbą dirbantieji gyventojai.

Respondentams, kurie dalyvavo kultūrinėse interneto veiklose, dažniau būdingas silpnas tiltų socialinis kapitalas bei tikėjimas, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje skatina patriotiškumą ir kūrybiškumą. Taip pat jiems būdinga narystė visuomeninėse organizacijose.

33 pav. *Dalyvavimas kultūrinėse interneto veiklose per pastaruosius 12 mėnesių*

27 lentelė. Dalyvavimas kultūrinėse interneto veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 6.3% 15-19 metų apklaustųjų ką nors sukūrė internete per pastaruosius 12 mėnesių. Jauniausieji respondentai statistiškai reikšmingai dažniau ką nors sukūrė internete nei kitos amžiaus grupės.

	N	Ką nors sukūrė internete – t.y., internetinį puslapį, žaidimą, blogą 1.1% N=5
Lytis		
Vyrai	191	0.5
Moterys	230	1.7
Amžiaus grupės		
15-19 metų	33	6.3
20-29 metai	51	2.0
30-39 metai	57	0.0
40-49 metai	81	1.2
50-59 metai	69	0.0
60-69 metai	55	0.0
70 metų ir vyresni	76	0.0
Išsimokslinimas		
Pradinis, pagrindinis	132	1.5
Vidurinis	135	1.4
Aukštesnysis	105	
Aukštasis	49	4.1
Tautybė		
Lietuvis	369	1.4
Rusas, lenkas, kita tautybė	52	0.0
Užsiėmimas		
Dirba, „baltosios apykaklės“	49	4.1
Dirba, „mėlynos apykaklės“	106	0.0
Pensijoje	145	0.0
Nedirba, ieško darbo	82	0.0
Mokosi	40	5.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	18	5.6
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	403	0.7
Šeiminė padėtis		
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	235	0.9
Išsiskyrę, gyvena atskirai	36	0.0
Našlys, našlė	68	0.0
Viengungis, netekėjusi	82	2.5
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)		
Vienas	91	0.0
Du	125	0.0
Trys	87	3.5
Keturi ir daugiau	118	0.8
Vaikai iki 15 metų šeimoje		
Nėra	310	0.6
Yra	111	1.8
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį		
Iki 500 Lt	134	0.0
501-800 Lt	138	0.7
801-1000 Lt	76	1.3
1001 Lt ir daugiau	41	4.9

28 lentelė. Dalyvavimas kultūrinėse interneto veiklose mažuose miesteliuose ir kaimuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 10.6% ty, kurie yra visuomeninių organizacijų nariai, ką nors sukūrė internete per pastaruosius 12 mėnesių. Tie, kurie yra visuomeninių organizacijų nariai, statistiškai reikšmingai dažniau kūrė internete nei tie, kurie nėra tokių organizacijų nariai.

	N	Ką nors sukūrė internete – t.y., internetinį puslapį, žaidimą, blogą 1.1% N=5
Kliūtyms įsilieti į kultūrinį gyvenimą		
Nėra kliūčių	7	0.0
Suinteresuotumo stoka	128	0.0
Trukdo asmeninės priežastys	208	2.4
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	79	0.0
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe		
Labai didžiuojasi	142	0.7
Greičiau didžiuojasi	194	1.5
Nesididžiuoja	81	0.0
Tikėjimas		
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	401	1.2
Netiki	21	0.0
Lankymasis maldos namuose		
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	326	1.5
Nesilankė	95	0.0
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas		
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	14	0.0
Silpnas saitų socialinis kapitalas	60	1.7
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	17	0.0
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	33	11.8
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	12	0.0
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.		
Balsavo rinkimuose	273	0.7
Nebalsavo rinkimuose	115	0.0
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą		
Manantys, kad stiprina	75	5.4
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	120	0.0
Manantys, kad nestiprina	227	0.4
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą		
Manantys, kad stiprina	68	5.9
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	115	0.0
Manantys, kad nestiprina	238	0.4
Pasitikėjimas žmonėmis		
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	96	3.2
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	311	0.3
Narystė visuomeninėse organizacijose		
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	47	10.6
Ne narys	374	0.0
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.		
Jautėsi laimingas	295	1.7
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	126	0.0
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.		
Labai gera, gera	205	1.0
Vidutinė	164	1.2
Bloga, labai bloga	53	0.0
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.		
Labai gera, gera	249	0.8
Vidutinė	140	1.4
Bloga, labai bloga	32	0.0

6.2.8. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose internete mažuose miesteliuose ir kaimuose

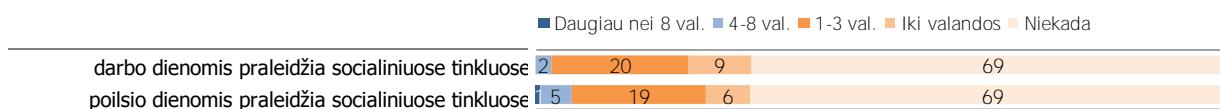
32% apklaustųjų kaimuose ir nedideliuose miesteliuose dalyvauja socialiniuose tinkluose internete, tokiuose kaip Facebook, MySpace, LinkedIn, Twitter ir pan.

Du trečdaliai dalyvaujančių socialiniuose tinkluose tam skiria nuo 1 iki 3 valandų per dieną. Savaitgaliais dalyvavimo intensyvumas didesnis – penktadalis socialinių tinklų dalyvių šiam pomėgiui skiria daugiau nei 4 valandas savo laisvalaikio per dieną.

Įsiliėjimas į internetinius socialinius tinklus kaimuose ir mažuose miesteliuose labiau būdingas gyventojams iki 40 metų amžiaus, lietuvių tautybės, aukštąjį išsimokslinimą įgijusiems, besimokantiems ir „baltosioms apykaklėms“, viengungiams, didesniuose namų ūkiuose.

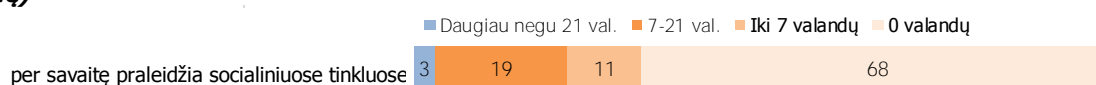
Daugiau dalyvaujančių socialiniuose tinkluose – tarp visuomeninių organizacijų ar draugijų narių, tarp vertinančių kultūrinę veiklą kaip stiprinančią patriotiškumą ir kūrybiškumą, tarp besijaučiančių laimingais ir sveikais.

34 pav. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose internete per pastaruosius 12 mėnesių (valandos per dieną)

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

35 pav. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose internete per pastaruosius 12 mėnesių (valandos per savaitę)

% nuo mažų miestelių ir kaimų gyventojų (N=421)

29 lentelė. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose internete mažuose miesteliuose ir kaimuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 88.2% jaunuolių (15-19 metų) kaime ir mažuose miesteliuose dalyvavo socialiniuose tinkluose internete per pastaruosius 12 mėnesių. 15-39 metų amžiaus kaimo gyventojai statistiškai reikšmingai dažniau nei 50 metų ir vyresni leidžia laisvalaikį socialiniuose tinkluose.

	N	Dalyvavo socialiniuose tinkluose 32.4% N=137
Lytis		
Vyrai	191	28.3
Moterys	230	36.1
Amžiaus grupės		
15-19 metų	33	88.2
20-29 metai	57	82.4
30-39 metai	57	53.6
40-49 metai	81	30.9
50-59 metai	69	7.4
60-69 metai	55	0.0
70 metų ir vyresni	76	5.3
Išsimokslinimas		
Pradinis, pagrindinis	132	26.0
Vidurinis	135	26.7
Aukštesnysis	105	37.1
Aukštasis	49	55.1
Tautybė		
Lietuvis	369	35.0
Rusas, lenkas, kita tautybė	52	15.4
Užsiėmimas		
Dirba, „baltosios apykaklės“	49	52.1
Dirba, „mėlynos apykaklės“	106	34.3
Pensijoje	145	4.8
Nedirba, ieško darbo	82	39.5
Mokosi	40	87.8
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	78	47.4
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	403	31.8
Šeiminė padėtis		
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	235	30.5
Išsiskyrę, gyvena atskirai	36	33.3
Našlys, našlė	68	1.4
Viengungis, netekėjusi	82	64.2
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)		
Vienas	97	8.8
Du	125	20.8
Trys	87	48.3
Keturi ir daugiau	118	51.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje		
Nėra	310	24.8
Yra	111	54.1
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį		
Iki 500 Lt	134	38.1
501-800 Lt	138	21.0
801-1000 Lt	76	35.5
1001 Lt ir daugiau	47	41.5

30 lentelė. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose internete mažuose miesteliuose ir kaimuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 51.1% tų, kurie yra visuomeninių organizacijų nariai, dalyvavo socialiniuose tinkluose internete per pastaruosius 12 mėnesių. Tie, kurie yra visuomeninių organizacijų nariai, statistiškai reikšmingai dažniau dalyvavo socialiniuose tinkluose internete nei tie, kurie nėra tokių organizacijų nariai.

	N	Dalyvavo socialiniuose tinkluose 32.4% N=137
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą		
Nėra kliūčių	7	14.3
Suinteresuotumo stoka	128	25.8
Trukdo asmeninės priežastys	208	35.9
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	79	35.4
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe		
Labai didžiuojasi	142	28.9
Greičiau didžiuojasi	194	34.0
Nesididžiuoja	81	34.6
Tikėjimas		
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	401	32.8
Netiki	27	25.0
Lankymasis maldos namuose		
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	326	31.3
Nesilankė	95	36.5
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas		
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	14	71.4
Silpnas saitų socialinis kapitalas	60	36.7
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	17	41.2
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	33	57.6
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	12	58.3
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.		
Balsavo rinkimuose	273	25.9
Nebalsavo rinkimuose	115	33.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą		
Manantys, kad stiprina	75	45.9
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	120	31.9
Manantys, kad nestiprina	227	28.2
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą		
Manantys, kad stiprina	68	45.6
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	115	35.7
Manantys, kad nestiprina	238	27.2
Pasitikėjimas žmonėmis		
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	96	39.6
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	311	30.5
Narystė visuomeninėse organizacijose		
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	47	51.1
Ne narys	374	30.1
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.		
Jautėsi laimingas	295	40.7
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	126	13.5
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.		
Labai gera, gera	205	50.7
Vidutinė	164	17.2
Bloga, labai bloga	53	9.4
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.		
Labai gera, gera	249	41.4
Vidutinė	140	22.1
Bloga, labai bloga	32	9.1

6.3. Rodiklis. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti kultūrinėse veiklose, proc.*

Galutinis rodiklis (3.1.1, 3.2.1, 3.3.1, 3.4.1, 3.6.1, 3.7.1) Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti kultūrinėse veiklose, proc.	54.48
Bendrasis rodiklis (3.1.1, 3.1.2, 3.2.1, 3.2.2, 3.3.1, 3.3.2, 3.4.1, 3.4.2, 3.5.1, 3.6.1, 3.6.2, 3.7.1) Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti, savanoriauti ar socialiai dalyvauti kultūrinėse veiklose, proc.	58.59

Gyventojai (≥15 m.), ..., proc.	
3.0.1 linkę dalyvauti kultūrinėse veiklose	54.48
3.0.1.1 linkę dalyvauti kultūrinėse veiklose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	33.55
3.0.2 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti kultūrinėse veiklose	37.34
3.0.2.1 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti kultūrinėse veiklose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	28.60
3.1.1 linkę dalyvauti scenos menuose	29.32
3.1.1.1 linkę dalyvauti scenos menuose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	16.46
3.1.2 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti scenos menuose	19.47
3.1.2.1 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti scenos menuose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	10.75
3.2.1 linkę dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ar amatuose	32.35
3.2.1.1 linkę dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ar amatuose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	11.26
3.2.2 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti vaizduojamuosiuose amatuose ar amatuose	19.46
3.2.2.1 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti vaizduojamuosiuose amatuose ar amatuose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	10.62
3.3.1 linkę dalyvauti kultūros paveldo veiklose	19.97
3.3.1.1 linkę dalyvauti kultūros paveldo veiklose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	6.84
3.3.2 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti kultūros paveldo veiklose	11.30
3.3.2.1 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti kultūros paveldo veiklose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	7.49
3.4.1 linkę dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose	11.47
3.4.1.1 linkę dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	4.52
3.4.2 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose	10.48
3.4.2.1 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	7.00
3.5.1 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti bibliotekų veikloje	10.09
3.5.1.1 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti bibliotekų veikloje, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	8.02
3.6.1 linkę dalyvauti filmų ir video menuose	8.90
3.6.1.1 linkę dalyvauti filmų ir video menuose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	6.26
3.6.2 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti filmų ir video menuose	8.14
3.6.2.1 linkę savanoriauti ar socialiai dalyvauti filmų ir video menuose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	4.94
3.7.1 linkę dalyvauti kultūrinėse interneto veiklose	8.04
3.7.1.1 linkę dalyvauti kultūrinėse interneto veiklose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	4.86
3.8.1 linkę dalyvauti internetiniuose socialiniuose tinkluose	42.38
3.8.1.1 linkę dalyvauti internetiniuose socialiniuose tinkluose, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėn.	2.29

*pateikiamas patikslintas rodiklio pavadinimas, atitinkantis R3. *Visuomenės narių, kurie linkę dalyvauti vykdant kultūrinę meninę veiklą, dalis (proc.) – NPP 1.3 tikslo vertinimo rodiklį*

Vertinimo rodiklių ir dalinių rodiklių reikšmės socialinėse demografinėse grupėse pateikiamos Priede Nr. 3.

6.3.1. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti scenos menuose

Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) scenos menuose

13% apklaustųjų dalyvavo scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių: 6% apklaustųjų grojo instrumentu, 5% dainavo chore, ansamblyje, kapeloje, trupėje ar grupėje, po 4% šoko (baletą, pramoginius, gatvės, tautinius ir kt. šokius) ar vaidino spektaklyje. Režisūros, vaidinimo kabarete, muzikos ar šokio kūrimo veiklos turi mažiau dalyvių – jas paminėjo apie 1% apklaustųjų.

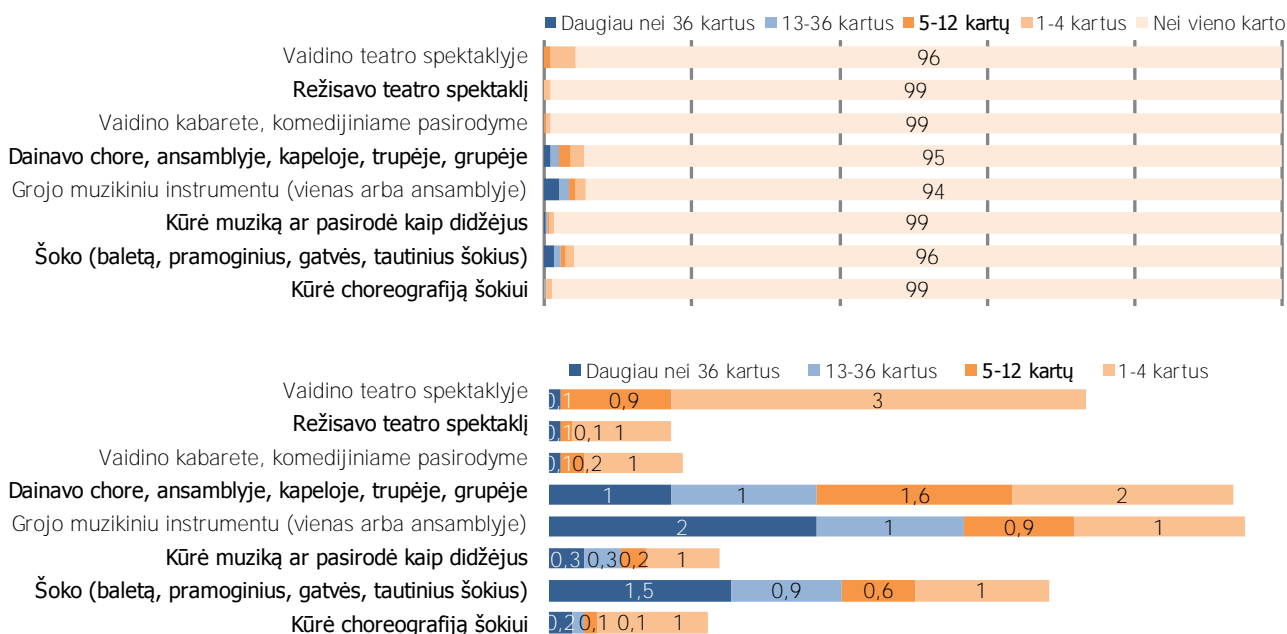
Dainavimo, šokio ir grojimo veiklose dalyvaujama reguliariai – 13 ir daugiau kartų pastaraisiais metais šiomis veiklomis užsiėmė 2-3% respondentų.

Mėgėjiškose scenos menų veiklose daugiau dalyvaujančių yra tarp moterų, jaunesnių asmenų (15-29 metų amžiaus), dar besimokančių arba jau turinčių aukštąjį išsilavinimą, aukštesnes pajamas gaunančių (1001 Lt ir daugiau vienam namų ūkio nariui per mėnesį). Taip pat, užsiėmimas šiomis veiklomis dažnas tarp žmonių, studijuojančių, dirbančių ar anksčiau dirbusių su kultūra susijusiose srityse.

Scenos menų veiklose dalyvaujančių daugiau ne tik tarp neturinčių kliūčių įsilieti į kultūrinę veiklą, bet taip pat ir ribojamų asmeninių prižasčių (laiko, sveikatos trūkumo) žmonių. Daugiau dalyvauja asmenys, randantys laiko dalyvauti ir kitų organizacijų, bendrijų, klubų veiklose, apsilankyti maldos namuose. Tai dažniau nestokojantys pasitikėjimo kitais, pasižymintys tiltų socialiniu kapitalu, laimingi ir geros fizinės bei dvasinės būklės asmenys. Vėlgį, kaip ir kalbant apie domėjimąsi kultūros objektais, tai dažniau gyventojai, kurie labai didžiuojasi Lietuvos pilietybe ir yra įsitikinę, kad dalyvavimas kultūroje stiprina jų patriotiškumą ir kūrybiškumą.

Nedalyvaujančių scenos menuose daugiau tarp pasižymintų pasyvumu (nedalyvavo Seimo rinkimuose, nedalyvauja organizacijų, klubų, bendrijų veiklose), suinteresuotumo stoka. Jie dažniau nepatiklūs, pasižymintys saitų socialiniu kapitalu, stokojantys pasididžiavimo Lietuvos pilietybe, besijaučiantys nelabai laimingi, vidutinės ir prastos fizinės sveikatos.

36 pav. Dalyvavimas scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių

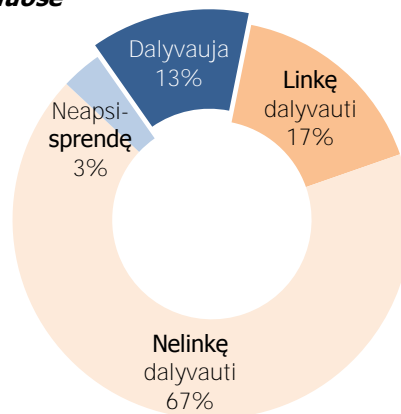
% nuo visų respondentų (N=1217)

Dar didesnė dalis apklaustųjų (17%) teigia, kad būtų linkę dalyvauti scenos menuose, nors nedalyvavo per pastaruosius 12 mėnesių. Tokį požiūrį dažniau išreiškia moterys, jauni (20-29 metų amžiaus) asmenys, „baltosios apykaklės“, kultūros sričių darbuotojai, didžiųjų miestų, ypač Vilniaus ir Kauno, gyventojai.

Tarp linkusiųjų dalyvauti scenos menuose, bet nedalyvavusių per pastaruosius 12 mėnesių, dažniau asmenys, kuriems įsilieti į kultūrinę veiklą trukdo asmeninės priežastys (sveikatos ar laiko trūkumas), taip pat kultūrinės veiklos prieinamumas. Daugiau linkusiųjų dalyvauti scenos menuose – pozityvių nuostatų grupė: labai didžiuojasi tuo, kad yra Lietuvos piliečiai, mano, kad dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą.

Likę 70% apklaustųjų polinkio užsiimti scenos menais neturi. Į šią kategoriją daugiausiai patenka vyrai bei vyresnio (priešpensinio ir pensinio amžiaus) asmenys. Šioje grupėje taip pat daugiau šeimų sukūrusių bei gyvenančių mažesniuose Lietuvos miestuose (turinčiuose 3-100 tūkst. gyventojų). Taip pat užsiimti šia veikla nėra linkę apklaustieji, turintys žemą išsilavinimo lygį (pradinį ar pagrindinį) ar dirbantys žemesnės kvalifikacijos darbus.

37 pav. Linkę dalyvauti scenos menuose

% nuo visų respondentų (N=1217)

31 lentelė. Linkę dalyvauti scenos menuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 9.1% vyrų dalyvavo scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių, dar 9.5% būtų linkę dalyvauti, bet nedalyvavo per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau nei moterys dalyvauja ir yra linkę dalyvauti scenos menuose.

	N	Dalyvauja scenos menų saviveiklinėje, mėgėjiškoje veikloje 12.9% N=157	Linkę dalyvauti, bet nedalyvauja 16.5% N=200	Nelinkę dalyvauti 70.7% N=860
Lytis				
Vyrai	538	9.1	9.5	81.4
Moterys	680	15.9	21.9	62.2
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	41.0	12.0	47.0
20-29 metai	192	18.3	21.5	60.2
30-39 metai	184	10.9	15.8	73.4
40-49 metai	213	10.3	17.8	72.0
50-59 metai	188	5.3	12.8	81.9
60-69 metai	144	7.6	18.6	73.8
70 metų ir vyresni	195	8.8	14.4	76.8
Išsimoklinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	15.0	8.9	76.0
Vidurinis	433	11.8	16.1	72.1
Aukštesnysis	291	8.9	19.9	71.1
Aukštasis	248	17.3	20.6	62.1
Tautybė				
Lietuvis	1049	13.5	16.6	69.8
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	8.3	15.4	76.3
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	16.3	21.7	62.0
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	7.0	12.6	80.4
Pensijoje	368	7.9	15.8	76.4
Nedirba, ieško darbo	165	6.7	18.2	75.2
Mokosi	136	39.7	14.7	45.6
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	39.1	29.0	31.9
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	11.2	15.8	73.0
Seiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	9.3	16.2	74.6
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	10.4	22.0	67.7
Našlys, našlė	187	8.5	16.5	75.0
Viengungis, netekėjusi	272	25.5	13.7	60.9
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	13.5	15.9	70.6
Du	319	7.8	17.6	74.6
Trys	242	17.8	14.5	67.8
Keturi ir daugiau	272	13.6	17.6	68.9
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	13.1	15.5	71.3
Yra	311	12.2	19.3	68.5
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	14.4	16.1	69.5
501-800 Lt	353	7.6	18.7	73.7
801-1000 Lt	244	11.1	19.3	69.7
1001 Lt ir daugiau	226	19.5	12.8	67.7
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	13.3	19.6	67.1
3-100 tūkst. gyv.	291	10.3	13.4	76.3
Mažiau negu 3000 gyv.	421	14.0	15.0	71.0

32 lentelė. Linę dalyvauti scenos menuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

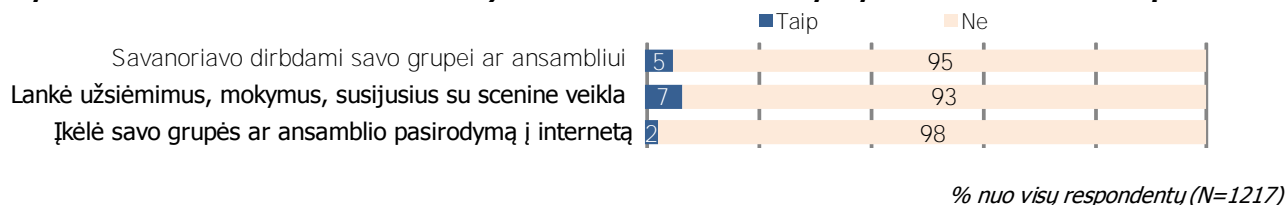
Skaityti: 16.7% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste dalyvavo scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių. Labai besididžiuojantieji tuo, kad yra Lietuvos piliečiai, statistiškai reikšmingai dažniau dalyvauja ir yra linę dalyvauti scenos menuose nei nesididžiuojantieji.

	N	Dalyvauja scenos menų saviveiklinėje, mėgėjiškoje veikloje 12.9% N=157	Linę dalyvauti, bet nedalyvauja 16.5% N=200	Nelinę dalyvauti 70.7% N=860
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	32.1	16.1	51.8
Suinteresuotumo stoka	305	4.6	5.9	89.5
Trukdo asmeninės priežastys	660	15.3	20.0	64.8
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	11.8	21.5	66.7
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	16.7	20.2	63.2
Greičiau didžiuojasi	522	12.3	15.7	72.0
Nesididžiuoja	218	7.8	8.7	83.5
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	12.5	16.5	71.0
Netiki	100	16.0	16.0	68.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	14.1	17.4	68.5
Nesilankė	280	8.6	13.3	78.1
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	31.3	27.1	41.7
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	21.1	18.7	60.2
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	30.8	25.0	44.2
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	38.7	21.9	39.4
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	36.1	16.7	47.2
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	11.9	18.2	69.9
Nebalsavo rinkimuose	349	9.2	12.9	77.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	30.4	21.3	48.3
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	13.1	17.9	69.0
Manantys, kad nestiprina	604	5.8	13.7	80.5
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	36.7	22.0	41.3
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	13.4	19.7	66.8
Manantys, kad nestiprina	621	4.2	12.6	83.3
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	19.7	15.4	64.9
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	10.3	17.1	72.6
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	37.2	22.8	40.0
Ne narys	1073	9.5	15.7	74.8
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	15.9	16.1	68.0
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	5.8	17.2	77.0
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	16.0	17.1	66.8
Vidutinė	435	11.0	14.0	74.9
Bloga, labai bloga	146	4.8	20.5	74.7
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	14.5	16.2	69.3
Vidutinė	403	11.7	15.9	72.5
Bloga, labai bloga	82	3.7	22.2	74.1

Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas scenos menuose

9% apklaustųjų užsiėmė savanoriška veikla ar socialiniu dalyvavimu scenos menuose pastaraisiais metais. 7% apklaustųjų lankė užsiėmimus, susijusius su scenine veikla, 5% savanoriavo dirbdami savo grupei ar ansambliui ir 2% yra įkėlę savo grupės ar ansamblio pasirodymą į internetą.

38 pav. Savanoriavimas ar socialinis dalyvavimas scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių

Dešimtadalis (11%) visų apklaustųjų būtų linkę užsiimti panašia veikla, bet to nedaro. Likę 80% neturi polinkio užsiimti savanoriavimu ar socialiniu dalyvavimu scenos menuose.

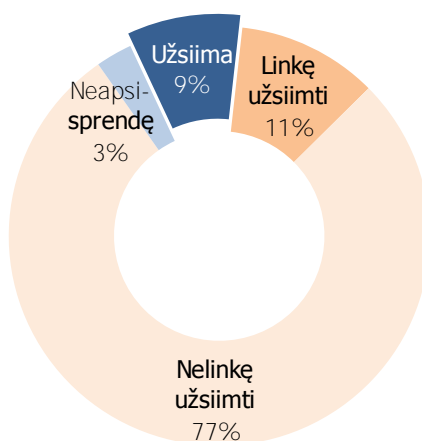
Scenos menuose dažniausiai socialiai dalyvauja, taip pat būtų linkę dalyvauti moterys, jaunesni asmenys (15-29 metų amžiaus), gyventojai su aukštesniu išsilavinimu, „baltosios apykaklės“. Savanoriavimas bei socialinis dalyvavimas scenos menų veikloje populiariesnis tarp žmonių, savo darbine veikla ar studijų kryptimi susijusių su kultūros sritimi. Didžiuosiuose miestuose (ypač Vilniuje) žmonės yra labiau linkę socialiai dalyvauti ar savanoriuoti scenos menuose.

Savanoriaujantys ar socialiai dalyvaujantys scenos menuose žmonės taip pat pasižymi dauguma savybių, kaip ir šioje veikloje dalyvaujantys: jų daugiau tarp jaučiančių didelį pasididžiavimą savo pilietybe, tikinčių, kad dalyvavimas kultūrinėje veikloje ugdo jų pilietiškumą ir kūrybiškumą, taip pat tarp laimingų, patikinčių aplinkiniais, tiek geros fizinės, tiek ir dvasinės savijautos, aktyvių organizacijų, draugijų ar klubų veiklose.

Tuo tarpu vyrai bei vyresnio amžiaus asmenys (50 metų ir vyresni), tiek pensininkai, tiek žemesnės kvalifikacijos darbus dirbantys, žemą išsilavinimo lygį (pradinį, pagrindinį ar vidurinį) turintys apklaustieji nėra linkę dalyvauti socialinėje ar savanoriškoje scenos menų veikloje.

Tarp nelinkusių dalyvauti daugiau stokojančių suinteresuotumo, pasyvių išreiškiant pilietinę valią balsavime ar dalyvaujant visuomeninių organizacijų veikloje. Tai dažniau nelabai laimingi ar nelaimingi žmonės, kurie nepasitiki aplinkiniais žmonėmis. Dalyvavimas kultūrinėje veikloje jiems dažniau nėra būdas savo patriotiškumui ar kūrybiškumui stiprinti.

39 pav. Linkę savanoriuoti arba socialiai dalyvauti scenos menų veikloje

% nuo visų respondentų (N=1217)

33 lentelė. Linke savanoriauti ar socialiai dalyvauti scenos menuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 4.2% vyrų socialiai dalyvavo ar užsiėmė savanoriška veikla scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių, dar 4.7% būtų linke užsiimti, bet to nedarė per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrai statistiškai reikšmingai rečiau nei moterys savanoriauja ar socialiai dalyvauja scenos menuose ir yra linke tai daryti.

	N	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas scenos menuų veikloje 8.7% N=106	Linke užsiimti, bet neužiimta 10.8% N=131	Nelinke užsiimti 80.5% N=980
Lytis				
Vyrai	538	4.2	4.7	91.1
Moterys	680	10.2	14.7	75.2
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	26.0	17.0	57.0
20-29 metai	192	12.5	16.7	70.8
30-39 metai	184	8.2	10.3	81.5
40-49 metai	213	8.5	7.5	84.0
50-59 metai	188	4.3	7.4	88.3
60-69 metai	144	3.5	10.4	86.1
70 metų ir vyresni	195	5.1	8.2	86.7
Išsismoklinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	7.2	4.8	87.9
Vidurinis	433	5.1	8.7	86.1
Aukštesnysis	291	5.2	10.7	84.1
Aukštasis	248	13.4	14.6	72.0
Tautybė				
Lietuvis	1049	7.8	10.0	82.2
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	4.0	8.6	87.4
Užsiėmimas				
Dirba „baltosios apykaklės“	263	13.1	14.5	72.4
Dirba „mėlynos apykaklės“	286	3.7	5.3	91.0
Pensijoje	368	3.8	7.6	88.6
Nedirba, ieško darbo	165	2.4	13.4	84.1
Mokosi	136	24.7	13.5	61.8
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	25.4	28.6	46.0
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	6.2	8.8	85.0
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	6.0	9.4	84.6
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	6.2	9.3	84.6
Našlys, našlė	187	5.2	9.7	85.2
Viengungis, netekėjusi	272	13.4	11.5	75.1
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	9.7	9.1	81.2
Du	319	4.0	8.6	87.4
Trys	242	9.9	12.0	78.1
Keturi ir daugiau	272	7.5	10.8	81.7
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	6.8	9.0	84.2
Yra	311	8.6	12.7	78.7
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	5.9	11.4	82.7
501-800 Lt	353	4.8	7.8	87.4
801-1000 Lt	244	6.1	10.1	83.8
1001 Lt ir daugiau	226	13.1	10.0	76.9
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	8.1	12.8	79.1
3-100 tūkst. gyv.	291	7.3	7.3	85.4
Mažiau negu 3000 gyv.	421	6.1	8.1	85.8

34 lentelė. Linę savanoriuoti ar socialiai dalyvauti scenos menuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.
 Skaityti: 12.5% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste savanoriavo arba socialiai dalyvavo scenos menuose per pastaruosius 12 mėnesių. Labai besididžiuojantieji tuo, kad yra Lietuvos piliečiai, statistiškai reikšmingai dažniau socialiai dalyvauja scenos menuose nei nesididžiuojantieji.

	N	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas scenos menų veikloje 8.7% N=106	Linę užsiimti, bet neužsiima 10.8% N=131	Nelinkę užsiimti 80.5% N=980
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	28.1	15.8	56.1
Suinteresuotumo stoka	305	2.0	4.2	93.8
Trukdo asmeninės priežastys	660	10.2	12.6	77.3
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	8.7	13.3	77.9
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	12.5	12.7	74.7
Greičiau didžiuojasi	522	8.0	9.6	82.4
Nesididžiuoja	218	3.2	8.8	88.0
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	8.7	10.4	80.9
Netiki	100	9.0	15.0	76.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per pastaruosius 12 mėnesių	937	9.7	11.3	79.0
Nesilankė	280	5.3	8.9	85.8
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	20.8	18.8	60.4
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	17.0	15.8	67.3
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	17.6	17.6	64.7
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	26.1	25.4	48.6
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	25.7	14.3	60.0
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	8.4	11.2	80.4
Nebalsavo rinkimuose	349	5.5	8.0	86.5
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	23.8	18.3	57.9
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	7.2	9.9	82.8
Manantys, kad nestiprina	604	3.6	8.3	88.1
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	27.2	18.4	54.4
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	7.1	13.5	79.4
Manantys, kad nestiprina	621	3.1	6.4	90.5
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	15.3	11.0	73.7
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	6.4	10.9	82.7
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	29.9	18.8	51.4
Ne narys	1073	5.9	9.7	84.4
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	10.9	10.9	78.3
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	3.6	10.5	85.9
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	11.2	11.3	77.5
Vidutinė	435	7.1	9.7	83.2
Bloga, labai bloga	146	2.7	11.6	85.6
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	10.4	10.5	79.1
Vidutinė	403	6.9	9.7	83.4
Bloga, labai bloga	82	2.4	18.3	79.3

6.3.2. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose

Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose

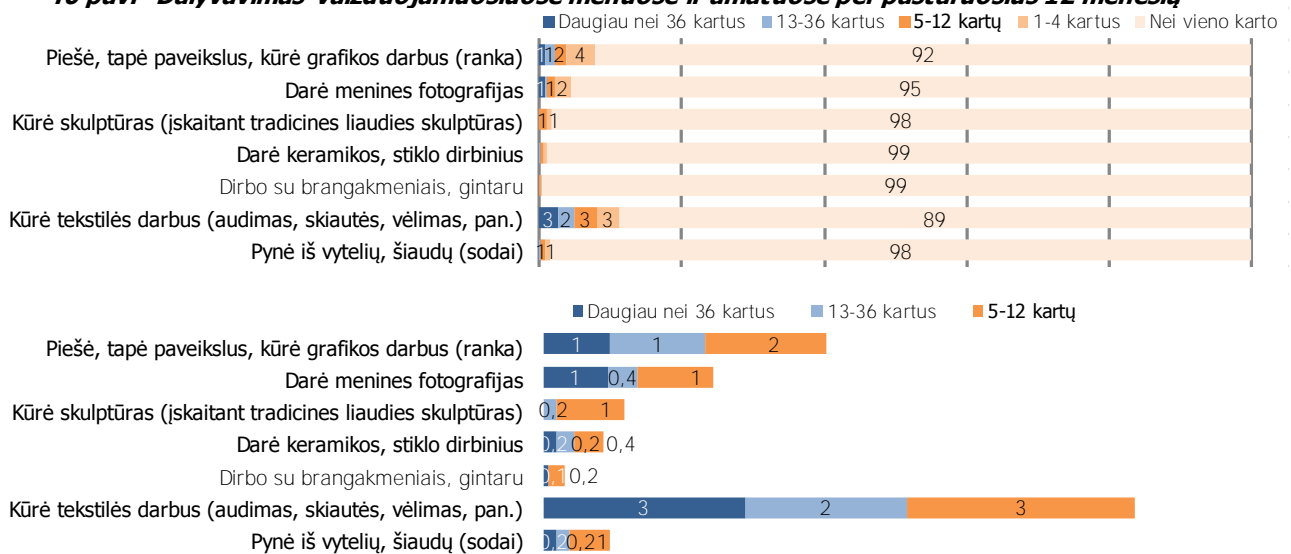
Mėgėjiška architektūros, vaizduojamųjų menų ir amatų veikla pastaraisiais metais užsiėmė 21% apklaustųjų. Populiariausios sritys: tekstilės darbų (audimo, skiaučių, vėlimo ir pan.) kūrimas (11% apklaustųjų tuo užsiėmė per pastaruosius metus), piešimas, tapymas, grafikos darbų kūrimas (8%), meninės fotografijos (5%). Kitomis tirtomis veiklomis užsiėmė iki 2% apklaustųjų.

14% vaizduojamojo meno ir amatų dirbinių kūrėjų (tai sudaro 3% visų apklaustųjų), pastaraisiais metais yra pardavę savo dirbinius bent kelis kartus.

Dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose labiau būdingas moterims, jaunesnio amžiaus (15-29 metų) žmonėms, studentams bei „baltosioms apykaklėms“, asmenims su aukštuoju išsimokslinimu, dirbantiems kultūros srityje.

Užsiimančių amatais ir vaizduojamaisiais menais daugiau tarp laimingų žmonių, pasižyminčių tiltų socialiniu kapitalu, linkusių pasitikėti kitais bei didžiutis savo pilietyste, įsitikinusių, kad kultūrinė veikla ugdo jų kūrybiškumą ir patriotiškumą. Nematantys trukdžių įsilieti į kultūrinę veiklą, taip pat turintys asmeninių apribojimų dažniau dalyvauja vaizduojamuosiuose menuose nei stokojantys intereso. Daugiau dalyvaujančių vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose ir tarp tų, kurie randa laiko ir dalyvauti visuomeninės organizacijos, draugijos ar klubo veikloje, lankyti maldos namuose bei balsuoti Seimo rinkimuose.

40 pav. Dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

11% respondentų būtų linkę užsiimti vaizduojamaisiais menais ar amatais, tačiau to nedarė per pastaruosius 12 mėnesių, likę 68% nenorėtų tuo užsiimti arba nėra apsisprendę.

Kaip ir scenos menų atveju, įsitraukti į vaizduojamojo meno ir amatų veiklą daugiau linkusios moterys nei vyrai.

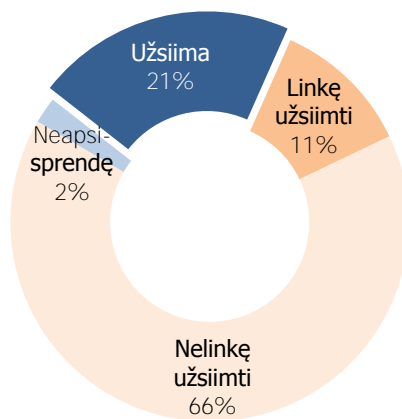
Norą tuo užsiimti, bet kol kas jo nerealizavusių, dažniau išreiškia 20-29 metų amžiaus apklaustieji, turintieji aukštesnįjį ar aukštąjį išsilavinimą, aukštesnio lygio specialistai, didžiųjų miestų gyventojai.

Polinkis dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose dažnesnis tarp susiduriančių su asmeninėmis kliūtimis, t.y. laiko ar sveikatos stoka, taip pat tarp pasižyminčių stipraus ir vidutinio stiprumo saitų socialiniu kapitalu.

Pradinį, pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą turintys bei žemesnio lygio specialistai tokį polinkį išreiškia rečiau. Į vaizduojamuosius menus ar amatus mažiau linkę įsitraukti kaimiškų vietovių gyventojai bei nesusiję su kultūra asmenys.

Nelinkusių dalyvauti šioje srityje daugiau tarp pasižyminčių aktyvumo stoka visuomeninėje veikloje, besijaučiančių nelaimingais, besilaikančių požiūriu, kad kultūrinė veikla nestiprina nei jų kūrybiškumo, nei patriotiškumo.

41 pav. Linkę dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose

% nuo visų respondentų (N=1217)

35 lentelė. Linke dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 10.4% vyrų dalyvavo vaizduojamuosiuose menuose per pastaruosius 12 mėnesių, dar 8.4% būtų linke dalyvauti, bet nedalyvavo per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau nei moterys dalyvauja vaizduojamuosiuose menuose ir statistiškai reikšmingai rečiau yra linke tai daryti.

	N	Užsiima vaizduojamųjų menų ir amatų saviveikline, mėgėjiška veikla 21.1% N=257	Linke užsiimti, bet neužsiima 11.3% N=137	Nelinke užsiimti 67.6% N=823
Lytis				
Vyrai	538	10.4	8.4	81.2
Moterys	680	29.6	13.5	56.9
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	34.0	4.0	62.0
20-29 metai	192	26.6	16.1	57.3
30-39 metai	184	23.8	9.2	67.0
40-49 metai	213	17.8	11.3	70.9
50-59 metai	188	17.5	10.1	72.5
60-69 metai	144	15.3	12.5	72.2
70 metų ir vyresni	195	17.5	12.4	70.1
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	17.8	6.1	76.1
Vidurinis	433	19.9	8.8	71.4
Aukštesnysis	291	17.9	15.9	66.2
Aukštasis	248	30.2	15.3	54.4
Tautybė				
Lietuvis	1049	22.1	11.5	66.4
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	14.8	10.1	75.1
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	28.6	16.4	55.0
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	11.9	10.8	77.3
Pensijoje	368	18.3	10.6	71.1
Nedirba, ieško darbo	165	22.4	8.5	69.1
Mokosi	136	31.6	7.4	61.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	44.1	14.7	41.2
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	19.7	11.1	69.3
Seiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	18.0	11.4	70.5
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	21.3	12.8	65.9
Našlys, našlė	187	20.3	11.8	67.9
Viengungis, netekėjusi	272	28.0	9.6	62.4
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	24.2	10.4	65.4
Du	319	15.6	9.4	75.0
Trys	242	19.3	15.6	65.0
Keturi ir daugiau	272	24.9	11.0	64.1
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	21.2	10.3	68.6
Yra	311	20.9	14.1	65.0
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	20.8	9.5	69.7
501-800 Lt	353	18.4	10.5	71.1
801-1000 Lt	244	22.4	12.7	64.9
1001 Lt ir daugiau	226	22.2	14.7	63.1
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	23.6	13.9	62.6
3-100 tūkst. gyv.	291	24.7	7.6	67.7
Maziau negu 3000 gyv.	421	15.5	10.7	73.8

36 lentelė. Linke dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 27% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste dalyvavo vaizduojamuosiuose menuose ar amatuose per pastaruosius 12 mėnesių. Labai besididžiuojantys Lietuvos pilietyste statistiškai reikšmingai dažniau nei nesididžiuojantys užsiima vaizduojamaisiais menais ar amatais.

	N	Užsiima vaizduojamųjų menų ir amatų saviveikline, mėgėjiška veikla 21.1% N=257	Linke užsiimti, bet neužsiima 11.3% N=137	Nelinke užsiimti 67.6% N=823
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	40.4	15.8	43.9
Suinteresuotumo stoka	305	12.1	6.2	81.6
Trukdo asmeninės priežastys	660	23.3	13.5	63.2
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	21.9	10.2	67.9
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	27.0	14.5	58.5
Greičiau didžiuojasi	522	19.0	9.4	71.6
Nesididžiuoja	218	12.8	9.6	77.5
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	20.5	11.5	67.9
Netiki	100	28.0	8.0	64.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	22.8	12.4	64.8
Nesilankė	280	15.4	7.5	77.1
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	27.1	29.2	43.8
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	28.9	16.3	54.8
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	42.3	13.5	44.2
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	44.9	16.7	38.4
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	31.4	20.0	48.6
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	22.0	11.8	66.3
Nebalsavo rinkimuose	349	15.5	12.1	72.4
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	36.5	14.1	49.4
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	21.2	12.9	66.0
Manantys, kad nestiprina	604	14.9	9.1	76.0
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	35.3	17.4	47.2
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	23.5	13.2	63.3
Manantys, kad nestiprina	621	14.7	7.9	77.5
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	25.7	11.7	62.7
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	20.1	11.4	68.5
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	38.2	16.7	45.1
Ne narys	1073	18.8	10.5	70.7
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	23.3	11.7	65.0
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	15.8	10.3	73.9
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	23.3	11.2	65.6
Vidutinė	435	19.8	10.3	69.9
Bloga, labai bloga	146	15.1	14.4	70.5
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	22.4	11.6	66.0
Vidutinė	403	20.1	10.4	69.5
Bloga, labai bloga	82	14.6	12.2	73.2

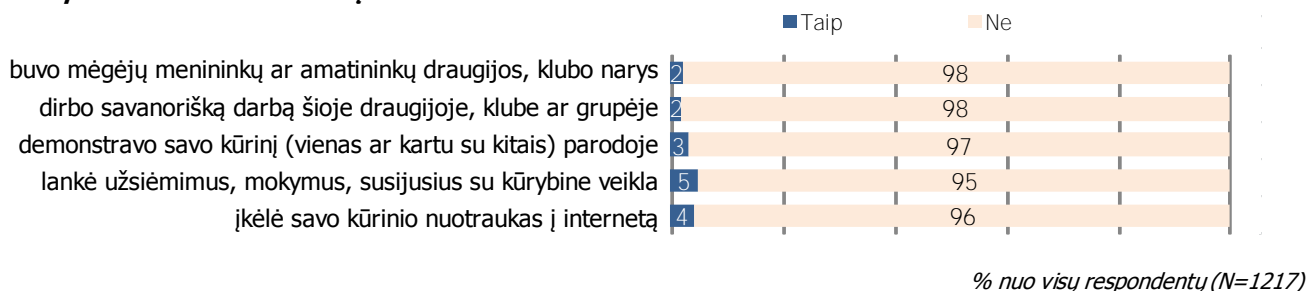
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose

Savanoriavimu bei socialiniu dalyvavimu architektūros, vaizduojamųjų menų ir amatų srityje pastaraisiais metais užsiėmė 9% apklaustųjų. 5% visų respondentų lankė užsiėmimus bei mokymus, susijusius su kūrybine veikla šioje srityje, 4% kėlė savo kūrinio nuotraukas į internetą, 3% demonstravo savo kūrinį parodoje. 2% apklaustųjų buvo mėgėjų menininkų ar amatininkų draugijos, klubo nariais (2%) arba dirbo savanorišką darbą šioje draugijoje, klube ar grupėje (2%).

Respondentų, savanoriaujančių ar vykdančių socialinę veiklą vaizduojamųjų menų ir amatų srityje, charakteristikos labai panašios į anksčiau aptartos mėgėjiškos veiklos šioje srityje charakteristikas. Dažniau šia veikla užsiima moterys bei jaunesnio amžiaus (15-29 metų) respondentai. Aukštasis išsimokslinimas, aukšta kvalifikacija, darbas kultūros srityje – taip pat socialiai dalyvaujančius geriausiai apibūdinančios charakteristikos.

Vaizduojamuosiuose menuose ar amatuose socialiai dalyvaujančių daugiau tarp besidžiaugiančių gyvenimu, nesiskundžiančių dvasine sveikata, į aplinkinius žiūrinčių patikliai. Socialinis dalyvavimas dažnesnis ir tarp yra visuomeninių organizacijų narių, aktyvių balsuotojų ir maldos namų lankytojų. Besididžiuojantys savo pilietyste bei manantys, kad dalyvavimas kultūrinėse veiklose stiprina ir jų pilietiškumą ir kūrybiškumą, taip pat dažniau socialiai dalyvauja ar savanoriauja vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose.

42 pav. Savanoriavimas ar socialinis dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose per pastaruosius 12 mėnesių

11% respondentų būtų linkę užsiimti savanoriavimu ar socialiniu dalyvavimu vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose, tačiau kol kas to nedarė, o likusių 80% ši veikla netraukia arba jie nėra apsisprendę.

Moterys, aukštąjį išsilavinimą bei aukštesnės kvalifikacijos darbą turintys žmonės yra labiau linkę socialiai dalyvauti. Žemesnės kvalifikacijos darbus bei žemesnį išsilavinimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį) turintys asmenys labiau linkę šia veikla nesidomėti. Vyrų bei pagyvenusių asmenų (70 metų ir vyresnių) socialinis dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose netraukia.

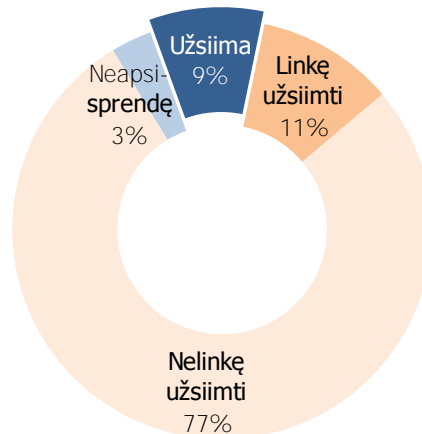
Šeimos charakteristikos taip pat svarbios polinkiui įsitraukti į socialinę veiklą architektūros, vaizduojamojo meno ir amatų srityje. Viengungiai yra labiau linkę šia veikla užsiimti, o susituokę bei gyvenantys 2 narių namų ūkiuose asmenys mažiau linkę įsitraukti.

Taip pat, socialinis dalyvavimas mažiau domina mažų miestelių ir kaimiškų vietovių gyventojus, tuo tarpu didžiųjų miestų gyventojai dažniau būtų linkę šia veikla užsiimti.

Kaip ir kalbant apie socialinį dalyvavimą kitose kultūros veiklose, dirbantys ar studijuojantys kultūros srityje turi didesnį polinkį užsiimti socialine veikla ir savanoriavimu ir vaizduojamųjų menų ir amatų srityje.

Linkusius užsiimti savanoriška ar socialine veikla vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose, bet to nedarančius, dažniau riboja asmeninės priežastys ir kultūrinės veiklos pasiūlos ar prieinamumo problemos. Nesidomintieji kultūra, skeptiškai vertinantieji jos poveikį patriotiškumui ir kūrybiškumui, nesididžiuojantys ar saikingai besididžiuojantys lietuvių, nesijaučiantys laimingi dažniau nėra linkę užsiimti savanoriavimu ar socialiniu dalyvavimu vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose.

43 pav. Linkę užsiimti savanoriavimu, socialiniu dalyvavimu vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose

% nuo visų respondentų (N=1217)

37 lentelė. Linke savanoriauti, socialiai dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 7.1% vyrų savanoriavo ar socialiai dalyvavo vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose per pastaruosius 12 mėnesių, dar 5% būtų linke, bet tuo neužsiėmė per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau nei moterys socialiai dalyvauja vaizduojamuosiuose menuose ir statistiškai reikšmingai rečiau yra linke tai daryti.

	N	Socialinis dalyvavimas vaizduojamųjų menų ir amatu veikloje 8.8% N=108	Linke užsiimti, bet neužiima 10.6% N=129	Nelinke užsiimti 80.6% N=980
Lytis				
Vyrai	538	7.1	5.0	87.9
Moterys	680	10.3	15.0	74.7
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	18.8	10.9	70.3
20-29 metai	192	13.5	13.0	73.4
30-39 metai	184	10.8	10.3	78.9
40-49 metai	213	6.6	11.7	81.7
50-59 metai	188	6.9	9.0	84.1
60-69 metai	144	4.9	9.7	85.4
70 metų ir vyresni	195	4.6	9.3	86.1
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	9.0	5.3	85.7
Vidurinis	433	6.2	9.7	84.1
Aukštesnysis	291	6.2	12.0	81.8
Aukštasis	248	16.1	15.7	68.1
Tautybė				
Lietuvis	1049	9.3	10.9	79.8
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	6.0	8.9	85.1
Užsiėmimas				
Dirba „baltosios apylinkės“	263	16.3	15.2	68.4
Dirba „mėlynos apylinkės“	286	3.8	8.4	87.8
Pensijoje	368	6.0	8.7	85.3
Nedirba, ieško darbo	165	5.5	10.3	84.2
Mokosi	136	16.9	11.0	72.1
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	22.1	20.6	57.4
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	8.0	10.0	82.0
Seiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	6.7	9.9	83.4
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	7.3	11.0	81.7
Našlys, našlė	187	6.9	11.7	81.4
Viengungis, netekėjusi	272	15.8	11.4	72.8
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	9.7	12.5	77.8
Du	319	5.3	7.5	87.1
Trys	242	11.2	9.1	79.8
Keturi ir daugiau	272	9.5	13.2	77.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	8.8	10.2	81.0
Yra	311	9.0	11.9	79.1
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	9.8	10.2	80.0
501-800 Lt	353	5.7	10.5	83.8
801-1000 Lt	244	8.6	11.5	79.9
1001 Lt ir daugiau	226	13.7	10.2	76.1
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	9.3	14.3	76.4
3-100 tūkst. gyv.	291	9.3	7.6	83.2
Mažiau negu 3000 gyv.	421	7.8	8.3	83.8

38 lentelė. Linę savanoriauti ar socialiai dalyvauti vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 12.3% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste socialiai dalyvavo ar savanoriavo vaizduojamuosiuose menuose ar amatuose per pastaruosius 12 mėnesių. Labai besididžiuojantys Lietuvos pilietyste statistiškai reikšmingai dažniau nei nesididžiuojantys užsiima savanoriška veikla vaizduojamuosiuose menuose ar amatuose.

	N	Socialinis dalyvavimas vaizduojamųjų menų ir amatų veikloje 8.8% N=108	Linę užsiimti, bet neužsiima 10.6% N=129	Nelinę užsiimti 80.6% N=980
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	16.1	16.1	67.9
Suinteresuotumo stoka	305	4.9	1.6	93.4
Trukdo asmeninės priežastys	660	10.0	12.9	77.1
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	9.2	14.8	76.0
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	12.3	14.0	73.7
Greičiau didžiuojasi	522	7.7	9.2	83.1
Nesididžiuoja	218	4.6	7.4	88.0
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	8.4	10.9	80.7
Netiki	100	13.9	7.9	78.2
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	10.3	12.0	77.6
Nesilankė	280	3.9	6.0	90.0
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	20.8	10.4	68.8
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	14.5	14.5	70.9
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	26.9	13.5	59.6
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	25.5	20.4	54.0
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	16.7	22.2	61.1
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	9.4	10.6	80.0
Nebalsavo rinkimuose	349	5.2	10.6	84.2
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	19.2	19.2	61.7
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	9.1	8.6	82.3
Manantys, kad nestiprina	604	4.5	8.5	87.1
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	22.1	20.3	57.6
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	8.7	10.8	80.4
Manantys, kad nestiprina	621	4.2	7.1	88.7
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	14.4	8.4	77.3
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	7.1	11.8	81.1
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	30.1	17.1	52.7
Ne narys	1073	6.0	9.8	84.2
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	11.3	10.5	78.2
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	3.1	10.8	86.1
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	10.4	11.7	78.0
Vidutinė	435	8.0	9.2	82.8
Bloga, labai bloga	146	4.1	10.3	85.6
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	10.4	10.2	79.4
Vidutinė	403	7.7	10.2	82.1
Bloga, labai bloga	82	1.2	16.0	82.7

6.2.3. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti kultūros paveldo veiklose

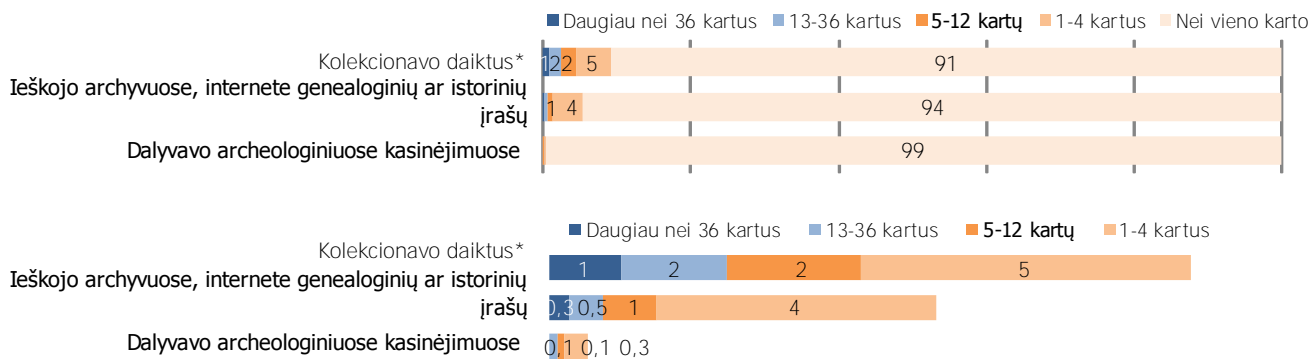
Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) kultūros paveldo veiklose

Mėgėjiška veikla paveldo srityje per pastaruosius 12 mėnesių užsiėmė 13% respondentų. 9% apklaustųjų kolekcionuoja daiktus (3% reguliariai, dažniau nei kartą per mėnesį, papildė ar tvarkė kolekciją), 6% archyvuose arba internete ieškojo genealoginių ar istorinių įrašų, 0.5% dalyvavo archeologiniuose kasinėjimuose.

Skirtingai nei daugelio kitų kultūrinių veiklų atveju, dalyvavimas paveldo srityje labiau būdingas vyrams nei moterims. Kitos dalyvaujančiųjų charakteristikos lieka tos pačios: statistiškai reikšmingai daugiau dalyvaujančiųjų yra tarp jaunesniųjų nei 30 metų amžiaus, su aukštuoju išsimokslinimu, studentų arba „baltųjų apykaklių“, didesnių pajamų, didžiųjų miestų gyventojų.

Paveldo veiklose dalyvaujančiųjų daugiau tarp nesusiduriančių su jokiais kliūtimis užsiimti kultūrinėmis veiklomis. Taip pat jų daugiau tarp aktyvių visuomeninių organizacijų veikloje, balsuojančių rinkimuose ir lankančių maldos namus. Puikios sveikatos (fizinės ir dvasinės), emocinės būsenos ir linkę pasitikėti aplinkiniais žmonėmis, besididžiuojantys savo pilietyste, pripažįstantys, kad dalyvavimas kultūros veiklose stiprina kūrybiškumą ir patriotiškumą, taip pat dažniau dalyvauja kultūros paveldo veiklose.

44 pav. Dalyvavimas kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių

* papildė kolekciją: įsigijo naujų daiktų ar pardavė / dovanavo turimus; žiūrėjo / tvarkė kolekciją

% nuo visų respondentų (N=1217)

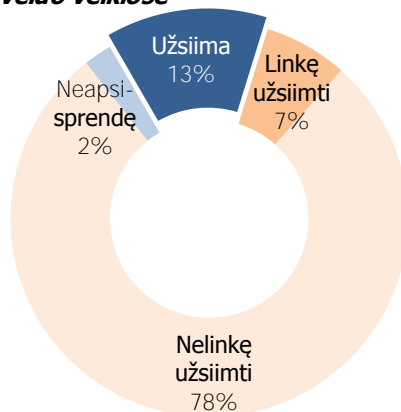
Savo polinkį įsitraukti į paveldo veiklas pareiškė 7% respondentų. 80% apklaustųjų ši veikla nedomina arba jie negali apsispręsti, ar būtų linkę tuo užsiimti.

Linkusių dalyvauti kultūros paveldo veiklose daugiau tarp labai besidžiuojančių Lietuvos pilietybe ir tarp prastai emociškai besijaučiančių apklaustųjų.

Nelinkusių dalyvauti paveldo veiklose daugiau tarp moterų, vyriausiųjų (70 m. ir daugiau) respondentų, žemesnį išsimokslinimo lygį pasiekusių, mažesnes pajamas turinčių, mažesnių miestų ir kaimų gyventojų.

Tie, kurie greičiau didžiuojasi savo pilietybe, neranda sąsajų tarp kultūrinės veiklos ir patriotiškumo ar kūrybiškumo, nesidomi kultūra, yra pasyvūs ir kitose veiklose, nepatiklūs ir atsargūs su žmonėmis, nelaimingi, vidutinės ar prastos fizinės sveikatos, dažniau nėra linkę užsiimti kultūros paveldo veikla.

45 pav. Linkę dalyvauti kultūros paveldo veiklose

% nuo visų respondentų (N=1217)

39 lentelė. Linę dalyvauti kultūros paveldo veiklose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaičiai: 16.2% vyrų dalyvavo kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai dažniau nei moterys dalyvauja paveldo veiklose.

	N	Užsiima paveldo saviveikline, mėgėjiška veikla 13.1% N=160	Linę užsiimti, bet neužiimta 6.8% N=83	Nelinę užsiimti 80.0% N=974
Lytis				
Vyrai	538	16.2	6.5	77.3
Moterys	680	10.7	7.2	82.1
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	22.8	10.9	66.3
20-29 metai	192	19.3	6.3	74.5
30-39 metai	184	12.5	9.2	78.3
40-49 metai	213	14.6	5.6	79.8
50-59 metai	188	9.0	5.9	85.1
60-69 metai	144	9.7	6.2	84.1
70 metų ir vyresni	195	7.7	6.2	86.2
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	11.4	3.7	84.9
Vidurinis	433	10.4	8.3	81.3
Aukštesnysis	291	12.1	6.2	81.7
Aukštasis	248	21.0	8.1	71.0
Tautybė				
Lietuvis	1049	13.7	6.5	79.8
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	9.5	9.5	81.1
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	19.4	8.0	72.6
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	10.5	6.6	82.9
Pensijoje	368	7.9	5.4	86.7
Nedirba, ieško darbo	165	13.9	6.7	79.4
Mokosi	136	19.9	9.6	70.6
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	23.2	8.7	68.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	12.5	6.8	80.7
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	12.9	5.7	81.3
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	11.0	7.9	81.1
Našlys, našlė	187	9.0	7.4	83.5
Viengungis, netekėjusi	272	18.0	8.5	73.5
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	12.5	5.7	81.7
Du	319	11.0	6.6	82.4
Trys	242	17.4	6.6	76.0
Keturi ir daugiau	272	12.9	8.8	78.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	12.9	6.9	80.2
Yra	311	13.9	6.5	79.7
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	12.6	5.6	81.8
501-800 Lt	353	10.5	5.7	83.8
801-1000 Lt	244	11.4	10.6	78.0
1001 Lt ir daugiau	226	19.9	6.6	73.5
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	17.1	8.3	74.6
3-100 tūkst. gyv.	291	10.3	5.5	84.2
Mažiau negu 3000 gyv.	421	10.2	5.9	83.8

40 lentelė. Linę dalyvauti kultūros paveldo veiklose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 15.6% besijaučiančių laimingais dalyvavo kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Tie, kurie jaučiasi laimingi, statistiškai reikšmingai dažniau dalyvauja paveldo veiklose nei tie, kurie jaučiasi nelabai laimingi ar nelaimingi.

	N	Užsiima paveldo saviveikline, mėgėjiška veikla 13.1% N=160	Linę užsiimti, bet neužsiima 6.8% N=83	Nelinkę užsiimti 80.0% N=974
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	25.0	12.5	62.5
Suinteresuotumo stoka	305	9.2	4.6	86.3
Trukdo asmeninės priežastys	660	13.3	7.6	79.1
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	15.3	6.6	78.1
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe				
Labai didžiuojasi	456	16.4	9.0	74.6
Greičiau didžiuojasi	522	11.5	4.6	83.9
Nesididžiuoja	218	10.6	7.8	81.7
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	13.4	7.1	79.5
Netiki	100	10.0	4.0	86.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	14.2	7.1	78.7
Nesilankė	280	9.6	5.7	84.6
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	8.3	10.4	81.3
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	20.0	11.5	68.5
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	21.2	13.5	65.4
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	27.5	9.4	63.0
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	28.6	11.4	60.0
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	13.4	6.1	80.5
Nebalsavo rinkimuose	349	9.2	7.4	83.4
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	28.3	7.9	63.8
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	11.5	7.2	81.3
Manantys, kad nestiprina	604	8.1	6.3	85.6
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	28.6	9.7	61.8
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	12.1	6.9	81.0
Manantys, kad nestiprina	621	8.4	5.8	85.8
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	19.3	6.7	74.0
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	11.1	7.0	81.9
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	31.9	7.6	60.4
Ne narys	1073	10.6	6.7	82.7
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	15.6	6.1	78.3
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	7.2	8.6	84.2
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	16.7	8.0	75.3
Vidutinė	435	10.8	4.8	84.3
Bloga, labai bloga	146	4.1	7.5	88.4
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	15.7	6.4	77.9
Vidutinė	403	10.4	6.5	83.1
Bloga, labai bloga	82	3.7	12.2	84.1

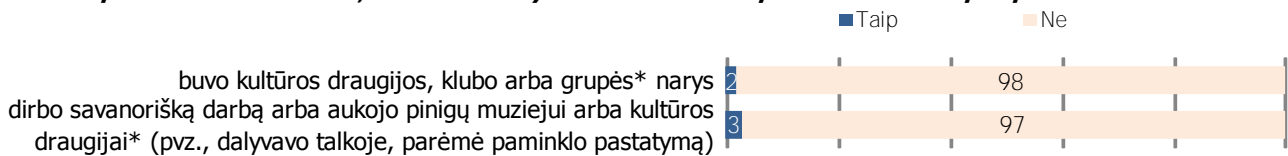
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas kultūros paveldo veiklose

4% apklaustųjų teigė pastaraisiais metais savanoriavę ar socialiai dalyvavę paveldo srityje, t.y., buvę kultūros draugijos, klubo ar grupės (remiančios muziejus arba susijusios su istorija ar genealogija arba besirūpinančios paminklų ir paveldo apsauga) nariais (2%) arba dirbę savanorišką darbą ar aukoję pinigų muziejui ar kultūros draugijai (3%).

Dažniau paveldo srityje socialiai dalyvauja ar savanoriauja moterys, turintys aukštąjį išsilavinimą asmenys, lietuvių tautybės apklaustieji ir esantys ar buvę kultūros sričių darbuotojai ar studentai.

Taip pat paveldo srityje dažniau socialiai dalyvauja ar savanoriauja aktyvūs visuomeninių organizacijų nariai, besilankantieji maldos namuose, atliekantieji pilietinę pareigą balsuoti rinkimuose, labai besididžiuojantieji savo pilietyste, laikantieji dalyvavimą kultūros veiklose patriotiškumo ir kūrybiškumo ugdymo būdu.

46 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių

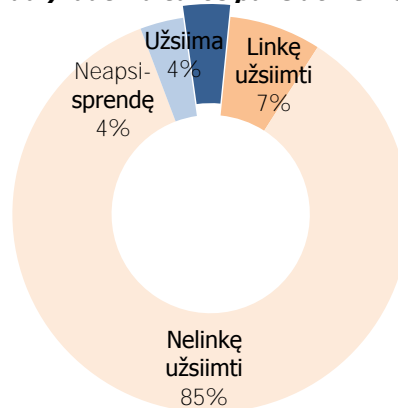
* remiančios muziejus arba susijusios su istorija ar genealogija arba besirūpinančios paminklų ir paveldo apsauga
% nuo visų respondentų (N=1217)

Savanoriavimu ir socialiniu dalyvavimu paveldo veiklose būtų linkę užsiimti 7% respondentų, tačiau per pastaruosius 12 mėnesių to nedarė. Likę 89% apklaustųjų tuo nesidomi arba nėra apsisprendę.

Vyrai, kitataučiai Lietuvos gyventojai, vidurinį išsilavinimą turintys asmenys dažniau nei kitos grupės nėra linkę įtraukti į socialinį dalyvavimą ar savanoriavimą paveldo veiklose. Studijuojantys ar dirbantys kultūros srityje asmenys yra labiau linkę šia veikla užsiimti.

Linkusieji socialiai dalyvauti paveldo veiklose savo nuostatomis atitinka dalyvaujančiųjų apibūdinimą. Nenorą įtraukti į socialines ir savanoriškas kultūros paveldo veiklas dažniau išreiškia nesidomintys kultūra, greičiau besididžiuojantys ar nesididžiuojantys, kad yra Lietuvos piliečiai, nesilankantieji maldos namuose, nebalsavę rinkimuose piliečiai, manantieji, kad dalyvavimas kultūroje nestiprina jų patriotiškumo ir kūrybiškumo.

47 pav. Linkę savanoriauti, socialiai dalyvauti kultūros paveldo veiklose

% nuo visų respondentų (N=1217)

41 lentelė. Linkę savanoriauti, socialiai dalyvauti kultūros paveldo veiklose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 2.2% vyrų savanoriavo kultūros paveldo veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau nei moterys savanoriavo ar socialiai dalyvavo paveldo veiklose.

	N	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas paveldo veikloje 3.8% N=46	Linkę užsiimti, bet neužsiima 7.5% N=91	Nelinkę užsiimti 88.7% N=1080
Lytis				
Vyrai	538	2.2	6.5	91.2
Moterys	680	5.0	8.2	86.7
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	5.0	12.9	82.2
20-29 metai	192	2.1	8.9	89.1
30-39 metai	184	3.8	4.9	91.3
40-49 metai	213	2.8	7.5	89.7
50-59 metai	188	4.2	5.3	90.5
60-69 metai	144	7.6	9.7	82.6
70 metų ir vyresni	195	2.6	6.2	91.3
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	2.8	5.7	91.5
Vidurinis	433	2.1	6.7	91.2
Aukštesnysis	291	4.1	6.6	89.3
Aukštasis	248	7.7	11.3	81.0
Tautybė				
Lietuvis	1049	4.4	7.7	87.9
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	0.6	6.0	93.5
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	5.0	9.2	85.9
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	1.7	5.2	93.0
Pensijoje	368	4.4	6.3	89.4
Nedirba, ieško darbo	165	3.7	8.5	87.8
Mokosi	136	3.7	11.0	85.3
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	11.8	20.6	67.6
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	3.3	6.7	90.0
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	4.7	6.4	88.9
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	1.8	11.0	87.1
Našlys, našlė	187	4.8	5.9	89.3
Viengungis, netekėjusi	272	2.6	8.8	88.6
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	2.1	8.6	89.3
Du	319	4.1	8.2	87.7
Trys	242	5.0	5.4	89.7
Keturi ir daugiau	272	4.8	6.6	88.6
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	3.6	7.6	88.8
Yra	311	4.5	7.1	88.4
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	4.2	7.0	88.8
501-800 Lt	353	2.3	6.5	91.2
801-1000 Lt	244	4.9	9.0	86.1
1001 Lt ir daugiau	226	5.8	7.5	86.7
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	2.8	9.5	87.7
3-100 tūkst. gyv.	291	3.4	5.2	91.4
Mažiau negu 3000 gyv.	421	5.2	6.9	87.9

42 lentelė. Linę savanoriuti, socialiai dalyvauti kultūros paveldo veiklose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 5.7% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietybę savanoriavo kultūros paveldo veiklose, dar 10.5% labai besididžiuojančių būtų linę, bet tuo neužsiėmė per pastaruosius 12 mėnesių. Besididžiuojantys Lietuvos pilietybę statistiškai reikšmingai dažniau nei greičiau besididžiuojantys savanoriuoja ar socialiai dalyvauja paveldo veiklose ir statistiškai reikšmingai dažniau nei nesididžiuojantys savo pilietybę yra linę socialiai dalyvauti.

	N	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas paveldo veikloje 3.8% N=46	Linę užsiimti, bet neužiima 7.5% N=91	Nelinkę užsiimti 88.7% N=1080
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	12.5	14.3	73.2
Suinteresuotumo stoka	305	2.0	3.9	94.1
Trukdo asmeninės priežastys	660	3.6	7.7	88.6
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	4.6	10.3	85.1
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybę				
Labai didžiujasi	456	5.7	10.5	83.7
Greičiau didžiujasi	522	2.5	6.3	91.2
Nesididžiuoja	218	3.2	3.7	93.1
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	4.1	7.9	88.0
Netiki	100	1.0	3.0	96.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	4.6	8.9	86.6
Nesilankė	280	1.4	2.8	95.7
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	8.3	12.5	79.2
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	9.7	13.9	76.4
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	5.8	17.3	76.9
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	10.9	13.9	75.2
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	5.7	11.4	82.9
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	4.8	7.4	87.9
Nebalsavo rinkimuose	349	2.0	5.2	92.8
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	11.6	14.9	73.4
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	3.2	6.7	90.1
Manantys, kad nestiprina	604	1.2	5.0	93.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	11.1	14.3	74.7
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	3.2	9.0	87.9
Manantys, kad nestiprina	621	1.8	4.2	94.0
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	5.7	9.4	84.9
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	3.1	7.0	89.9
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	17.9	10.3	71.7
Ne narys	1073	1.9	7.1	91.0
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	4.3	8.4	87.3
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	2.5	5.5	92.0
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	4.6	8.6	86.8
Vidutinė	435	2.8	6.7	90.6
Bloga, labai bloga	146	3.4	5.5	91.1
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	4.2	8.2	87.6
Vidutinė	403	2.5	6.2	91.3
Bloga, labai bloga	82	6.1	8.5	85.4

6.3.4. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose

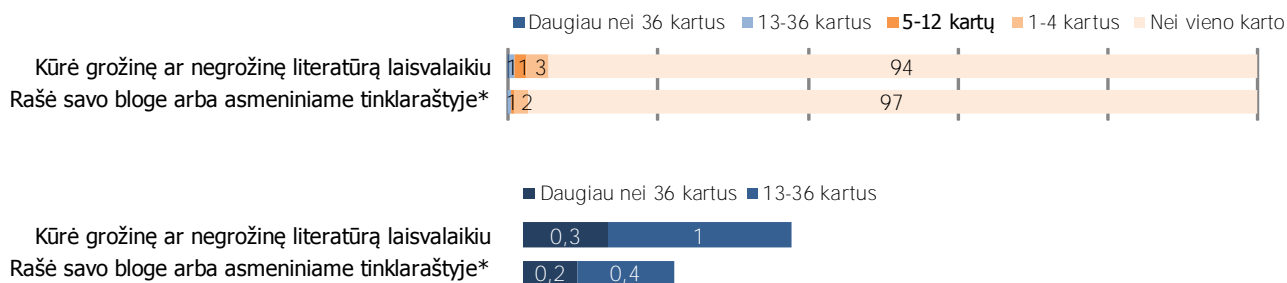
Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose

Saviveikla ar mėgėjiška veikla knygų ir spaudos srityje užsiima 7% respondentų. Per pastaruosius 12 mėnesių 6% apklaustųjų yra kūrę grožinę ar negrožinę literatūrą laisvalaikiu bei 3% apklaustųjų yra rašę savo bloge arba asmeniniame tinklaraštyje internete.

Tarp užsiimančių mėgėjiška rašymo veikla nėra reikšmingų skirtumų pagal lytį. Besimokantieji bei 15-29 metų amžiaus jaunimas dažniau reiškiasi šioje srityje nei vyresni. Dalyvaujančių daugiau tarp studentų, viengungių, asmenų, gyvenančių vieno asmens namų ūkyje, kultūros srityje dirbančių / dirbusių ar studijuojančių respondentų.

Kalbant apie apklaustųjų nuostatas, dalyvaujančių knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose daugiau tarp nesusiduriančių su kliūtimis įsilieti į kultūrinę veiklą, tarp manančių, kad kultūrinė veikla ugdo jų patriotiškumą bei kūrybiškumą, tarp besididžiuojančių savo pilietybe, tarp besijaučiančių laimingais, dvasiškai stipriais, tarp aktyvių visuomeninėje veikloje.

48 pav. Dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių

*internetė

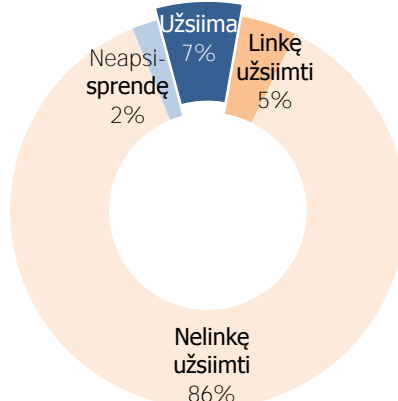
% nuo visų respondentų (N=1217)

88% apklaustųjų nėra linkę užsiimti knygų ir spaudos kultūrinėmis veiklomis arba nėra apsisprendę, o 5% tokį potraukį turi, tik kol kas šia veikla neužsiima.

Linkusių užsiimti daugiau tarp kultūros srities darbuotojų ir didžiųjų miestų gyventojų. Asmenys, manantieji, kad dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą ir kūrybiškumą, priklausantys visuomeninėms organizacijoms taip pat dažniau yra linkę užsiimti mėgėjišku rašymu.

Nelinkusių užsiimti rašymu daugiau tarp pensinio amžiaus gyventojų ir vyrų. Žemesnės kvalifikacijos darbus turintys respondentai taip pat mažiau linkę užsiimti šia veikla. Demonstruojantys suinteresuotumą kultūra stoka, nesididžiuojantys ar greičiau besididžiuojantys Lietuvos pilietybe, nesijaučiantys laimingi, skeptiškai vertinantys dalyvavimo kultūroje poveikį patriotiškumui ir kūrybiškumui dažniau nei kitos grupės neketina dalyvauti rašymo veiklose.

49 pav. Linkę dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose

% nuo visų respondentų (N=1217)

43 lentelė. Linę dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 5.9% vyrų dalyvavo knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų ir moterų dalyvavimas statistiškai reikšmingai nesiskiria.

	N	Užsiima saviveikline, mėgėjiška veikla knygų ir spaudos srityje 6.9% N=85	Linę užsiimti, bet neužsiima 4.5% N=55	Nelinę užsiimti 88.5% N=1078
Lytis				
Vyrai	538	5.9	3.5	90.5
Moterys	680	7.8	5.3	86.9
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	16.0	5.0	79.0
20-29 metai	192	10.4	5.2	84.4
30-39 metai	184	7.6	4.9	87.6
40-49 metai	213	3.8	4.7	91.5
50-59 metai	188	3.7	4.8	91.5
60-69 metai	144	6.3	4.2	89.6
70 metų ir vyresni	195	5.6	3.1	91.3
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	6.9	3.3	89.8
Vidurinis	433	5.8	4.4	89.8
Aukštesnysis	291	5.2	5.5	89.3
Aukštasis	248	10.9	4.9	84.2
Tautybė				
Lietuvis	1049	7.2	4.3	88.5
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	5.4	6.0	88.7
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	8.4	4.9	86.7
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	4.2	5.2	90.6
Pensijoje	368	6.0	2.7	91.3
Nedirba, ieško darbo	165	5.5	4.8	89.7
Mokosi	136	15.3	6.6	78.1
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	13.0	11.6	75.4
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	6.6	4.1	89.3
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	5.1	4.7	90.2
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	3.7	4.9	91.5
Našlys, našlė	187	7.5	2.1	90.4
Viengungis, netekėjusi	272	12.5	5.5	82.0
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	9.7	3.1	87.2
Du	319	5.9	5.9	88.1
Trys	242	5.8	3.7	90.5
Keturi ir daugiau	272	5.5	5.5	89.0
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	7.3	4.2	88.5
Yra	311	5.8	5.5	88.7
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	6.7	4.2	89.1
501-800 Lt	353	7.4	2.6	90.1
801-1000 Lt	244	5.7	4.9	89.3
1001 Lt ir daugiau	226	8.8	6.2	85.0
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	6.3	6.5	87.1
3-100 tūkst. gyv.	291	8.9	2.7	88.3
Mažiau negu 3000 gyv.	421	6.4	3.3	90.3

44 lentelė. Linke dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 10.1% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste dalyvavo knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Besididžiuojantys Lietuvos pilietyste statistiškai reikšmingai dažniau nei nesididžiuojantys dalyvauja knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose.

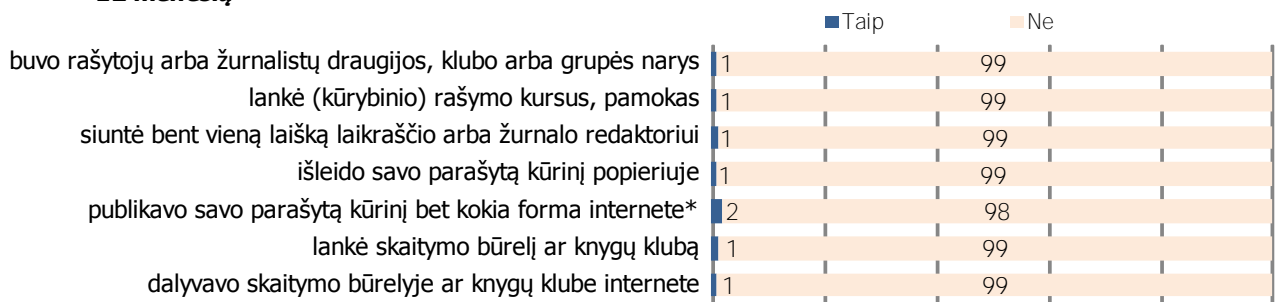
	N	Užsiima saviveikline, mėgėjiška veikla knygų ir spaudos srityje 6.9% N=85	Linke užsiimti, bet neužsiima 4.5% N=55	Nelinke užsiimti 88.5% N=1078
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	14.3	7.1	78.6
Suinteresuotumo stoka	305	3.9	2.3	93.8
Trukdo asmeninės priežastys	660	7.9	4.7	87.4
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	6.2	6.7	87.2
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	10.1	5.3	84.6
Greičiau didžiuojasi	522	5.4	3.6	91.0
Nesididžiuoja	218	3.7	5.0	91.3
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	6.5	4.3	89.2
Netiki	100	11.1	7.1	81.8
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	7.4	4.7	87.9
Nesilankė	280	5.4	3.9	90.7
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	10.4	2.1	87.5
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	9.7	9.7	80.6
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	5.8	7.7	86.5
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	18.1	6.5	75.4
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	11.8	17.6	70.6
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	7.2	4.1	88.6
Nebalsavo rinkimuose	349	4.6	4.6	90.8
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	11.7	7.5	80.8
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	4.6	4.8	90.6
Manantys, kad nestiprina	604	6.5	3.2	90.4
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	12.8	8.3	78.9
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	6.3	4.2	89.4
Manantys, kad nestiprina	621	5.3	3.4	91.3
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	9.7	4.3	86.0
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	6.2	4.5	89.3
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	16.0	9.0	75.0
Ne narys	1073	5.7	3.9	90.4
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	9.1	4.4	86.4
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	1.9	4.7	93.4
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	7.7	4.4	87.9
Vidutinė	435	7.1	4.6	88.3
Bloga, labai bloga	146	3.4	4.8	91.8
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	8.5	4.5	87.0
Vidutinė	403	5.5	4.0	90.6
Bloga, labai bloga	82	1.2	7.4	91.4

Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose

Socialinis dalyvavimas ir savanoriavimas knygų ir spaudos srityje mažiau populiarus nei anksčiau minėtose srityse. 3% respondentų teigė socialiai dalyvavę knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Kiek populiareesnė veikla, kurioje dalyvavo 2% respondentų, buvo savo parašyto kūrinio publikavimas internete. Visas kitas veiklas per pastaruosius metus vykdė po 1% respondentų.

Žmonės su aukštesniu išsimokslinimu ir dirbantieji kultūros srityje dažniau socialiai dalyvauja knygų ir spaudos veiklose. Taip pat ši veikla dažniau būdinga laimingiems žmonėms, su išreikštu tiltų socialiniu kapitalu, aktyviems visuomenės nariams ir piliečiams, besididžiuojantiems Lietuvos pilietybe, įsitikinusiems, kad dalyvavimas taip pat stiprina jų patriotiškumą bei kūrybiškumą.

50 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių

* įskaitant internetinius dienoraščius, el. žurnalus ir kitas publikacijas internete

% nuo visų respondentų (N=1217)

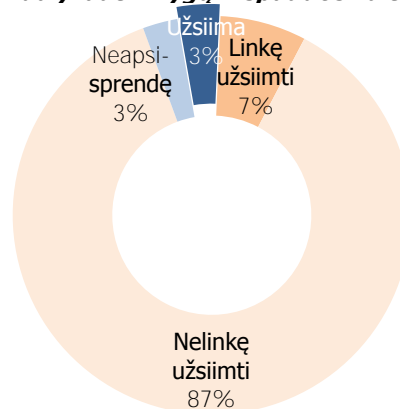
90% visų respondentų nėra linkę užsiimti socialine veikla knygų ir spaudos srityje. 7% respondentų tokį polinkį turi, tik kol kas šia veikla neužsiima.

Moterys, 15-19 metų amžiaus jaunimas dažniau nei kitos grupės yra nedalyvaujantys, bet linkę socialiai dalyvauti knygų kultūrinėse veiklose. Vyrai ir žemesnės kvalifikacijos darbus dirbantys asmenys dažniau nėra linkę užsiimti šia veikla.

Asmenys, nurodantys kultūros paslaugų pasiūlos ir prieinamumo trūkumą kaip pagrindines kliūtis jiems įsilieti į kultūrinį gyvenimą, labiau linkę (bet to nedarę) užsiimti socialiniu dalyvavimu ir savanoriavimu knygų ir spaudos veiklose.

Savo požiūriu į dalyvavimą kultūroje ir į pilietiškumą linkusieji socialiai dalyvauti atitinka jau dalyvaujančiųjų aprašymą. Tuo tarpu, nelinkusių socialiai dalyvauti kultūrinėse knygų ir spaudos veiklose daugiau tarp pasyvių, nesidominčių kultūra, greičiau besididžiuojančių, kad yra Lietuvos piliečiai, su išreikštu stipraus ir vidutinio stiprumo saitų socialiniu kapitalu.

51 pav. Linkę savanoriauti, socialiai dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose

% nuo visų respondentų (N=1217)

45 lentelė. Linke savanoriauti, socialiai dalyvauti knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 2.6% vyrų socialiai dalyvavo knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų ir moterų socialinis dalyvavimas knygų ir spaudos veiklose statistiškai reikšmingai nesiskiria.

		Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas knygų ir spaudos srityje 3.5% N=42	Linke užsiimti, bet neužsiima 7.0% N=85	Nelinke užsiimti 89.5% N=1090
	N			
Lytis				
Vyrai	538	2.6	4.8	92.6
Moterys	680	4.1	8.7	87.2
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	5.9	17.8	76.2
20-29 metai	192	5.2	5.2	89.6
30-39 metai	184	4.3	5.4	90.2
40-49 metai	213	0.5	7.5	92.0
50-59 metai	188	3.2	3.2	93.6
60-69 metai	144	4.1	9.7	86.2
70 metų ir vyresni	195	3.1	5.6	91.3
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	1.2	7.3	91.5
Vidurinis	433	2.3	6.5	91.2
Aukštesnysis	291	3.4	7.6	89.0
Aukštasis	248	8.1	6.9	85.0
Tautybė				
Lietuvis	1049	3.9	7.2	88.8
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	1.2	5.3	93.5
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	5.3	6.9	87.8
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	1.4	5.6	93.0
Pensijoje	368	3.5	6.0	90.5
Nedirba, ieško darbo	165	1.8	6.1	92.1
Mokosi	136	5.9	14.0	80.1
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	11.8	11.8	76.5
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	3.0	6.7	90.3
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	3.0	5.7	91.3
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	2.4	7.3	90.2
Našlys, našlė	187	3.2	5.9	90.9
Viengungis, netekėjusi	272	5.2	10.3	84.5
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	3.9	8.9	87.2
Du	319	3.1	6.3	90.6
Trys	242	2.9	5.4	91.7
Keturi ir daugiau	272	4.0	6.3	89.7
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	3.5	7.2	89.3
Yra	311	3.2	6.4	90.4
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	4.9	4.9	90.2
501-800 Lt	353	2.3	7.1	90.7
801-1000 Lt	244	3.3	9.4	87.3
1001 Lt ir daugiau	226	5.3	6.6	88.1
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	3.0	9.1	87.9
3-100 tūkst. gyv.	291	3.1	5.5	91.4
Mažiau negu 3000 gyv.	421	4.3	5.7	90.0

46 lentelė. Linę savanoriauti, socialiai dalyvauti knyų ir spaudos kultūrinėse veiklose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 5.9% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste socialiai dalyvavo knyų ir spaudos kultūrinėse veiklose, dar 9.2% labai besididžiuojančių būty linę, bet tuo neužsiėmė per pastaruosius 12 mėnesių. Labai besididžiuojantys Lietuvos pilietyste statistiškai reikšmingai dažniau nei greičiau besididžiuojantys savanoriauja ar socialiai dalyvauja knyų ir spaudos kultūrinėse veiklose.

	N	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas knyų ir spaudos srityje 3.5% N=42	Linę užsiimti, bet neužiima 7.0% N=85	Nelinę užsiimti 89.5% N=1090
Kliūtyms įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	10.7	7.1	82.1
Suinteresuotumo stoka	305	2.3	2.3	95.4
Trukdo asmeninės priežastys	660	3.8	8.2	88.0
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	2.1	10.3	87.7
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	5.9	9.2	84.9
Greičiau didžiuojasi	522	1.9	5.9	92.1
Nesididžiuoja	218	2.8	5.5	91.7
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	3.5	6.7	89.8
Netiki	100	4.0	9.9	86.1
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	4.1	7.7	88.3
Nesilankė	280	1.4	4.6	93.9
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	4.2	4.2	91.7
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	7.2	10.2	82.5
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	2.0	11.8	86.3
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	13.8	15.9	70.3
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	11.8	17.6	70.6
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	4.3	7.1	88.6
Nebalsavo rinkimuose	349	2.0	3.4	94.6
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	8.3	11.6	80.1
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	4.0	5.6	90.3
Manantys, kad nestiprina	604	1.2	6.1	92.7
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	11.1	11.1	77.9
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	3.9	6.6	89.5
Manantys, kad nestiprina	621	0.6	5.9	93.4
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	5.0	8.7	86.3
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	2.9	6.5	90.6
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	15.3	13.9	70.8
Ne narys	1073	1.9	6.1	92.1
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	4.4	7.0	88.6
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	1.1	6.9	92.0
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	3.9	6.6	89.5
Vidutinė	435	3.2	7.6	89.2
Bloga, labai bloga	146	2.0	7.5	90.5
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	3.8	7.1	89.1
Vidutinė	403	3.2	6.2	90.6
Bloga, labai bloga	82	1.2	11.0	87.8

6.3.5. Gyventojai (≥15 m.), linkę savanoriauti, socialiai dalyvauti bibliotekų veikloje

Savanorišką darbą bibliotekose pastaraisiais metais yra dirbę 2% apklaustųjų – pusė jų savanoriavo organizuojant knygų rinkimo akcijas bibliotekoms, o kita pusė dirbo kitokio pobūdžio savanorišką darbą bibliotekoje. 6% respondentų pastaraisiais metais yra dovanoję knygas bibliotekai.

Kultūros srityje dirbantys, dirbę ar studijuojantys asmenys daugiau nei kitos grupės savanoriavo bibliotekose. Dažniau savanoriauja asmenys, kurie save apibūdina kaip laimingus, nematančius kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą, labai besididžiuojančius pilietyste, stiprinančius savo patriotiškumą ir kūrybiškumą, dalyvaujant kultūrinėse veiklose.

52 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas bibliotekų veikloje per pastaruosius 12 mėnesių

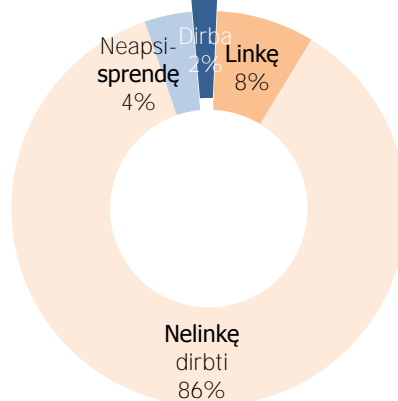

Linkusių savanoriauti bibliotekose keturis kart daugiau nei tai dariusių per pastaruosius 12 mėnesių.

Linkusiųjų daugiau tarp moterų bei didesnių miestų gyventojų. Nuostatų grupėse linkusių savanoriauti bibliotekose daugiau tarp pasitikinčių žmonėmis, manančių, kad dalyvaujant kultūroje jie stiprina savo kūrybiškumą ir patriotiškumą, labai besididžiuojančių pilietyste, dalyvaujančių visuomeninių organizacijų veikloje. Asmenys, kurių netenkina kultūros paslaugų pasiūla ir prieinamumas, dažniau išreiškia polinkį savanoriauti bibliotekose.

Nelinkusių savanoriauti bibliotekose daugiau tarp vyrų, su kultūros sritimi nesusijusių, nesidominčių kultūra, nesijaučiančių laimingais asmenų.

53 pav. Linkę dirbti savanorišką darbą bibliotekų veikloje

% nuo visų respondentų (N=1217)

47 lentelė. Linę savanoriuti bibliotekų veikloje socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 1.5% vyrų dirbo savanorišką darbą bibliotekose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų ir moterų savanoriavimas bibliotekose statistiškai reikšmingai nesisiskiria.

	N	Dirbo savanorišką darbą bibliotekose 2.1% N=25	Linę dirbti, bet nedirba 8.0% N=98	Nelinę dirbti 89.9% N=1094
Lytis				
Vyrai	538	1.5	5.0	93.5
Moterys	680	2.6	10.4	86.9
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	5.0	10.0	85.0
20-29 metų	192	2.1	7.8	90.1
30-39 metų	184	0.5	8.7	90.7
40-49 metų	213	2.8	7.9	89.3
50-59 metų	188	1.1	9.5	89.4
60-69 metų	144	2.8	8.3	88.9
70 metų ir vyresni	195	1.5	5.2	93.3
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	2.0	6.1	91.9
Vidurinis	433	1.6	6.7	91.7
Aukštesnysis	291	1.7	8.2	90.0
Aukštasis	248	3.6	12.1	84.3
Tautybė				
Lietuvis	1049	2.2	8.3	89.5
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	1.2	6.0	92.9
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	1.5	10.6	87.8
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	1.0	6.3	92.7
Pensijoje	368	1.9	6.5	91.6
Nedirba, ieško darbo	165	2.4	9.1	88.5
Mokosi	136	5.1	9.6	85.3
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	7.2	13.0	79.7
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	1.7	7.7	90.5
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	1.3	7.7	90.9
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	2.4	7.3	90.2
Našlys, našlė	187	1.6	8.0	90.4
Viengungis, netekėjusi	272	3.7	8.8	87.5
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	2.3	7.6	90.1
Du	319	1.6	7.8	90.6
Trys	242	2.5	6.6	90.9
Keturi ir daugiau	272	1.8	10.3	87.9
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	2.2	7.8	90.0
Yra	311	1.9	8.7	89.4
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	2.8	8.1	89.1
501-800 Lt	353	2.8	8.5	88.7
801-1000 Lt	244	1.6	9.4	89.0
1001 Lt ir daugiau	226	1.8	6.2	92.1
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	1.6	10.7	87.7
3-100 tūkst. gyv.	291	2.7	5.2	92.1
Mažiau negu 3000 gyv.	421	2.1	6.9	91.0

48 lentelė. Linę savanoriuti bibliotekų veikloje socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.
Skaityti: 3.7% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietybę dirbo savanorišką darbą bibliotekose per pastaruosius 12 mėnesių. Labai besididžiuojantieji statistiškai reikšmingai dažniau dirbo savanorišką darbą bibliotekose nei nesididžiuojantieji.

	N	Dirbo savanorišką darbą bibliotekose 2.1% N=25	Linę dirbti, bet nedirba 8.0% N=98	Nelinkę dirbti 89.9% N=1094
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	10.5	5.3	84.2
Suinteresuotumo stoka	305	0.7	3.6	95.8
Trukdo asmeninės priežastys	660	2.0	9.8	88.2
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	2.1	9.7	88.2
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybę				
Labai didžiuojasi	456	3.7	11.0	85.3
Greičiau didžiuojasi	522	1.3	5.9	92.7
Nesididžiuoja	218	0.0	6.9	93.1
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	2.2	8.1	89.7
Netiki	100	0.0	7.0	93.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	2.3	8.4	89.2
Nesilankė	280	1.4	6.4	92.1
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	6.3	12.5	81.3
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	4.8	9.6	85.5
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	2.0	7.8	90.2
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	7.3	16.8	75.9
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	2.9	20.0	77.1
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	1.8	9.0	89.1
Nebalsavo rinkimuose	349	1.1	6.0	92.8
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	8.3	12.4	79.3
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	0.5	7.2	92.2
Manantys, kad nestiprina	604	0.7	6.8	92.5
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	8.8	15.2	76.0
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	0.5	7.1	92.3
Manantys, kad nestiprina	621	0.6	6.1	93.2
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	3.7	10.7	85.7
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	1.6	7.6	90.8
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	10.3	17.9	71.7
Ne narys	1073	0.9	6.7	92.4
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	2.9	8.9	88.2
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	0.3	6.1	93.6
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	2.7	8.6	88.7
Vidutinė	435	2.1	6.7	91.3
Bloga, labai bloga	146	0.0	8.9	91.1
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	2.6	8.9	88.5
Vidutinė	403	1.7	5.7	92.6
Bloga, labai bloga	82	0.0	12.2	87.8

6.3.6. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti ir savanoriauti, socialiai dalyvauti filmų ir video menuose

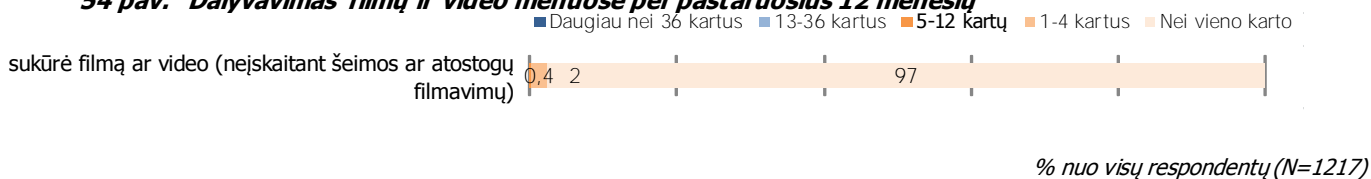
Dalyvavimas (saviveiklinė, mėgėjiška veikla) filmų ir video menuose

Filmą ir video (neįskaitant šeimos ar atostogų filmavimų) per pastaruosius 12 mėnesių sukūrė 3% respondentų.

Miestų (ypač Vilniaus) gyventojai, mokyklinio amžiaus (15-19 metų) jaunuoliai, dar neturintys vidurinio išsilavinimo dažniau nei kitos grupės įsitraukę į filmų ir video kūrimo veiklą.

Patenkintieji savo būkle (laimingi, geros fizinės sveikatos), aktyvūs visuomeniniame gyvenime (organizacijų, draugijų nariai), pasitikintys žmonėmis, pripažįstantys dalyvavimo kultūrinėse veiklose naudą (stiprina kūrybiškumą, patriotiškumą) yra ir dažniau kuriantys video ar filmus.

54 pav. Dalyvavimas filmų ir video menuose per pastaruosius 12 mėnesių

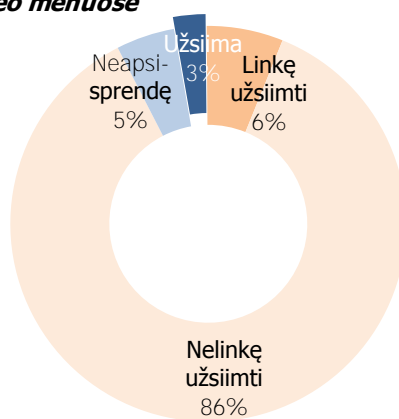
Šia veikla norėtų užsiimti, bet to nedarė per pastaruosius 12 mėnesių, 6% respondentų, o likę 91% tokio noro ar polinkio neturi arba negali apsispręsti.

Lytis polinkiu užsiimti filmų kūrimu reikšmės neturi. Labiausiai linkę kurti filmus, bet dar to nedarę, yra 15-29 metų amžiaus asmenys, dar nesukūrę šeimų, besimokantieji ar aukštąjį išsilavinimą jau turintys gyventojai, aukštesnės kvalifikacijos darbus dirbantieji bei kitataučiai Lietuvos gyventojai.

Linkusieji kurti filmus savo nuostatomis atitinka jau kuriančiuosius.

Vyresnio amžiaus (50 metų ir vyresni) asmenys, kaimų gyventojai mažiausiai linkę užsiimti filmų kūrimo veikla. Tas pats pasakytina ir apie kitų interesų nei kultūra turinčius, greičiau besididžiuojančius savo pilietybe, atsargius su žmonėmis, nelabai laimingus, vidutinės ar prastos sveikatos, nevertinančius dalyvavimo kultūroje kaip stiprinančio patriotiškumą ir kūrybiškumą gyventojus.

55 pav. Linkę dalyvauti filmų ir video menuose

% nuo visų respondentų (N=1217)

49 lentelė. Linę dalyvauti filmų ir video kultūrinėse veiklose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 3.3% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių sukūrė filmą ar video. Vyrų ir moterų dalyvavimas filmų ir video kultūrinėse veiklose statistiškai reikšmingai nesiskiria.

	N	Sukūrė filmą ar video (neįskaitant šeimos ar atostogų filmavimo) 2.6% N=32	Linę kurti, bet nekuria 6.3% N=76	Nelinę kurti 91.1% N=1109
Lytis				
Vyrai	538	3.3	7.1	89.6
Moterys	680	2.1	5.6	92.3
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	15.8	10.9	73.3
20-29 metai	192	3.6	11.5	84.9
30-39 metai	184	1.1	7.6	91.3
40-49 metai	213	1.4	6.6	92.0
50-59 metai	188	1.1	2.7	96.3
60-69 metai	144	1.4	3.5	95.1
70 metų ir vyresni	195	0.0	2.6	97.4
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	4.9	2.4	92.7
Vidurinis	433	2.3	5.5	92.1
Aukštesnysis	291	1.0	6.2	92.8
Aukštasis	248	2.8	11.3	85.9
Tautybė				
Lietuvis	1049	2.8	5.6	91.6
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	1.8	10.7	87.5
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	3.4	9.5	87.1
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	1.0	5.2	93.7
Pensijoje	368	0.3	3.0	96.7
Nedirba, ieško darbo	165	0.0	6.1	93.9
Mokosi	136	14.0	11.0	75.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	17.6	10.3	72.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	1.7	6.0	92.2
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	1.7	6.1	92.3
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	1.2	4.3	94.5
Našlys, našlė	187	0.0	2.1	97.9
Viengungis, netekėjusi	272	7.4	10.7	82.0
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	2.1	5.0	93.0
Du	319	1.9	5.0	93.1
Trys	242	4.1	9.1	86.8
Keturi ir daugiau	272	3.3	7.3	89.4
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	2.6	5.4	91.9
Yra	311	2.6	8.7	88.7
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	2.8	6.3	90.8
501-800 Lt	353	2.0	4.5	93.5
801-1000 Lt	244	2.0	6.1	91.8
1001 Lt ir daugiau	226	3.5	7.1	89.4
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	4.0	8.3	87.7
3-100 tūkst. gyv.	291	1.4	5.8	92.8
Mažiau negu 3000 gyv.	421	1.7	4.0	94.3

50 lentelė. Linę dalyvauti filmų ir video kultūrinėse veiklose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 8.9% neturinčių kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą per pastaruosius 12 mėnesių sukūrė filmą ar video, o 12.5% būtų linę kurti. Neturintys kliūčių statistiškai reikšmingai dažniau dalyvauja filmų ir video kultūrinėse veiklose nei tie, kurie stokoja suinteresuotumo.

	N	Sukūrė filmą ar video (neįskaitant šeimos ar atostogų filmavimų) 2.6% N=32	Linę kurti, bet nekuria 6.3% N=76	Nelinę kurti 91.1% N=1109
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	8.9	12.5	78.6
Suinteresuotumo stoka	305	1.0	4.3	94.8
Trukdo asmeninės priežastys	660	2.6	6.8	90.6
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	3.1	5.6	91.3
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe				
Labai didžiuojasi	456	3.7	8.8	87.5
Greičiau didžiuojasi	522	1.9	3.8	94.2
Nesididžiuoja	218	2.3	5.5	92.2
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	2.4	6.0	91.6
Netiki	100	5.0	9.0	86.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	3.2	6.3	90.5
Nesilankė	280	1.1	6.1	92.9
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	0.0	12.5	87.5
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	5.4	5.4	89.2
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	7.7	9.6	82.7
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	9.4	10.1	80.4
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	11.4	17.1	71.4
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	1.9	5.7	92.4
Nebalsavo rinkimuose	349	1.4	5.5	93.1
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	7.9	9.6	82.5
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	1.9	4.6	93.6
Manantys, kad nestiprina	604	1.0	6.0	93.0
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	8.3	12.0	79.7
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	2.6	6.1	91.3
Manantys, kad nestiprina	621	0.6	4.3	95.0
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	6.3	7.7	86.0
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	1.6	5.6	92.8
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	11.0	12.4	76.6
Ne narys	1073	1.5	5.4	93.1
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	3.5	7.0	89.5
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	0.6	4.4	95.0
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	4.1	8.0	87.9
Vidutinė	435	1.4	4.8	93.8
Bloga, labai bloga	146	0.0	2.7	97.3
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	3.1	7.5	89.4
Vidutinė	403	2.2	5.0	92.8
Bloga, labai bloga	82	0.0	2.4	97.6

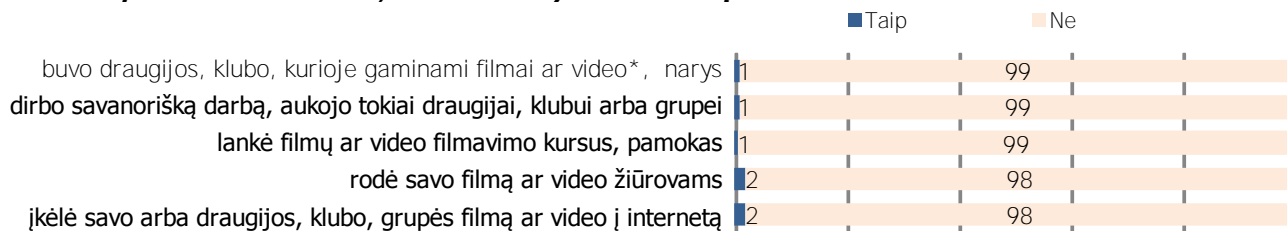

Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas filmų ir video menuose

3% apklaustųjų per pastaruosius metus yra savanoriavę ar socialiai dalyvavę filmų ir video (įskaitant video klipus) menuose. 2% respondentų rodė savo filmą ar video žiūrovams arba įkėlė savo draugijos, klubo, grupės filmą ar video į internetą. Kitas veiklas (narystę draugijoje, savanorišką darbą ar kursų, pamokų lankymą) vykdė po 1% apklaustųjų.

Kaip ir kalbant apie dalyvavimą, filmų ir video socialinėje bei savanoriškoje veikloje dažniau dalyvauja jauni (15-29 metų amžiaus), dar besimokantys, taip pat savo darbu ar mokslu susiję su kultūra asmenys. Savanoriaujantys ir socialiai dalyvaujantys filmų ir video menuose savo nuostatomis nesiskiria nuo filmus, video sukūrusių.

56 pav. Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas filmų ir video menuose

* įskaitant vaizdo klipus

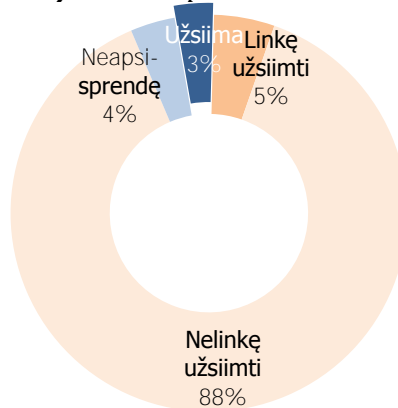
% nuo visų respondentų (N=1217)

92% respondentų nenorėtų užsiimti šia veikla, o 5% norėtų, bet to dar nedarė.

Socialinėje bei savanoriškoje filmų ir video veikloje dalyvauti labiausiai linkę 15-29 metų amžiaus gyventojai, turintieji aukštąjį išsimokslinimą, gyvenantieji didžiuosiuose miestuose. Tuo tarpu vyresni nei 50 metų, darbininkai ir pensininkai, mažų vietovių gyventojai dažniau neturi noro įsitraukti.

Kultūros srityje dirbantys ar studijuojantys respondentai, nematantieji kliūčių įsiliesti į kultūrinį gyvenimą, visuomeninių draugijų nariai, labai besididžiuojantieji Lietuvos pilietyste taip pat yra labiau linkę tapti aktyvesniais savanoriavimo ir socialinio dalyvavimo veikloje filmų ir video kūrimo srityje.

57 pav. Linkę savanoriauti, socialiai dalyvauti filmų ir video menuose

% nuo visų respondentų (N=1217)

51 lentelė. Linkę savanoriauti ir socialiai dalyvauti filmų ir video kultūrinėse veiklose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 4.3% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių socialiai dalyvavo filmų ir video kultūrinėse veiklose. Vyrų ir moterų savanoriavimas ir socialinis dalyvavimas filmų ir video kultūrinėse veiklose statistiškai reikšmingai nesiskiria.

	N	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas filmų ir video srityje 3.2% N=39	Linkę užsiimti, bet neužiima 4.9% N=60	Nelinkę užsiimti 91.9% N=1118
Lytis				
Vyrai	538	4.3	4.3	91.4
Moterys	680	2.2	5.4	92.3
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	15.8	8.9	75.2
20-29 metai	192	5.8	9.4	84.8
30-39 metai	184	1.1	6.0	92.9
40-49 metai	213	2.3	3.8	93.9
50-59 metai	188	0.5	3.7	95.7
60-69 metai	144	1.4	2.8	95.9
70 metų ir vyresni	195	1.5	1.0	97.4
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	4.9	2.0	93.1
Vidurinis	433	2.8	5.3	91.9
Aukštesnysis	291	1.4	4.8	93.8
Aukštasis	248	4.5	7.7	87.9
Tautybė				
Lietuvis	1049	3.1	5.0	91.9
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	3.0	4.8	92.3
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	4.6	7.2	88.2
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	0.7	3.5	95.8
Pensijoje	368	1.1	1.9	97.0
Nedirba, ieško darbo	165	1.2	6.1	92.7
Mokosi	136	13.1	10.9	75.9
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	16.2	13.2	70.6
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	2.3	4.5	93.1
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	2.5	5.0	92.4
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	0.6	3.7	95.7
Našlys, našlė	187	1.6	0.5	97.9
Viengungis, netekėjusi	272	7.4	8.5	84.2
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	2.3	4.4	93.2
Du	319	3.1	4.4	92.5
Trys	242	3.3	8.2	88.5
Keturi ir daugiau	272	4.0	3.7	92.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	3.3	4.7	92.0
Yra	311	2.9	5.8	91.3
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	2.8	5.6	91.6
501-800 Lt	353	2.5	4.8	92.6
801-1000 Lt	244	2.5	4.5	93.0
1001 Lt ir daugiau	226	5.3	5.3	89.4
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	4.0	7.7	88.3
3-100 tūkst. gyv.	291	3.1	3.1	93.8
Mažiau negu 3000 gyv.	421	2.4	2.9	94.8

52 lentelė. Linkę socialiai dalyvauti ar savanoriauti filmų ir video kultūrinėse veiklose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 10.5% neturinčių kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą per pastaruosius 12 mėnesių socialiai nedalyvavo, bet yra linkę socialiai dalyvauti ar savanoriauti filmų ar video kultūrinėse veiklose. Neturintys kliūčių statistiškai reikšmingai dažniau linkę socialiai dalyvauti filmų ir video kultūrinėse veiklose nei tie, kurie stokoja suinteresuotumo.

	N	Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas filmų ir video srityje 3.2% N=39	Linkę užsiimti, bet neužsiima 4.9% N=60	Nelinkę užsiimti 91.9% N=1118
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	7.0	10.5	82.5
Suinteresuotumo stoka	305	1.3	2.6	96.1
Trukdo asmeninės priežastys	660	3.8	5.7	90.5
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	3.6	4.6	91.8
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe				
Labai didžiuojasi	456	4.2	7.0	88.8
Greičiau didžiuojasi	522	2.3	4.0	93.7
Nesididžiuoja	218	3.2	2.3	94.5
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	3.0	4.7	92.3
Netiki	100	5.0	8.0	87.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	3.7	5.2	91.0
Nesilankė	280	1.1	3.9	95.0
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	2.1	8.3	89.6
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	6.7	6.1	87.3
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	7.7	11.5	80.8
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	13.1	10.9	75.9
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	8.8	14.7	76.5
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	2.3	4.8	92.9
Nebalsavo rinkimuose	349	2.3	2.9	94.8
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	7.9	11.3	80.8
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	2.7	3.2	94.1
Manantys, kad nestiprina	604	1.7	3.6	94.7
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	9.2	12.9	77.9
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	3.7	4.2	92.1
Manantys, kad nestiprina	621	0.8	2.6	96.6
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	6.0	7.0	87.0
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	2.3	4.2	93.5
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	13.1	9.7	77.2
Ne narys	1073	1.8	4.3	93.9
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	3.9	5.6	90.5
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	1.7	3.3	95.0
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	4.1	6.9	89.0
Vidutinė	435	2.8	3.0	94.3
Bloga, labai bloga	146	0.7	2.1	97.3
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	3.3	6.1	90.6
Vidutinė	403	3.2	3.5	93.3
Bloga, labai bloga	82	2.4	2.4	95.1

6.3.7. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti kultūrinėse interneto veiklose

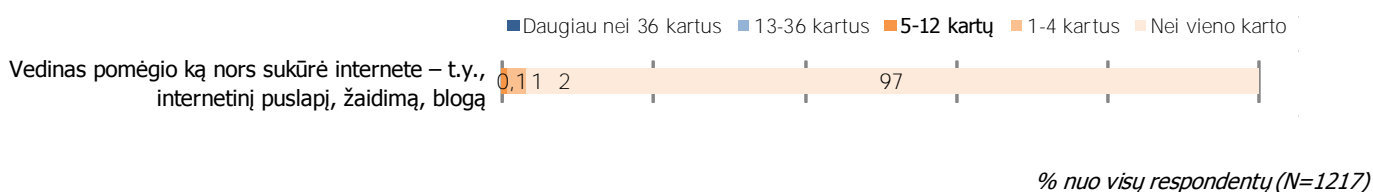
3% apklaustųjų teigė pastaraisiais metais dalyvavę interneto kultūrinėse veiklose, t.y., vedini pomėgio ką nors sukūrė internete – internetinį puslapį, žaidimą ar blogą.

Vyrai dažniau nei moterys kūrė internetinius puslapius, žaidimus ar blogus. Tuo užsiima išskirtinai jaunesni (ypač 15-29 metų amžiaus), dar šeimų nesukūrę asmenys, dažniau su aukštuoju išsimokslinimu, „baltosios apykaklės“, didmiesčių gyventojai. 50 metų ir vyresni apklaustieji šioje veikloje nedalyvavo.

Kultūros srityje dirbantys ar studijuojantys asmenys taipogi dažniau užsiima šia veikla.

Dalyvaujančiųjų kultūrinėse interneto veiklose daugiau tarp netikinčiųjų, labai besididžiuojančių Lietuvos pilietybe, dalyvaujančių visuomeninių organizacijų veikloje, pasižyminčių tiltų socialiniu kapitalu, vertinančių dalyvavimą kultūroje kaip ugdančią patriotiškumą ir kūrybiškumą, pasitikinčių žmonėmis, besijaučiančių laimingais, geros fizinės sveikatos.

58 pav. Dalyvavimas kultūrinėse interneto veiklose per pastaruosius 12 mėnesių

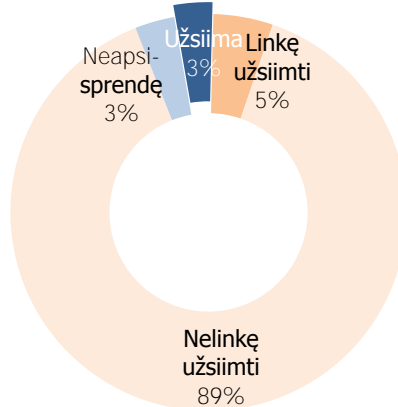

5% apklaustųjų teigia, kad norėtų panašia veikla užsiimti, bet to nedarė per pastaruosius 12 mėnesių. Likusių 92% ši veikla nedomina.

Vyrai, 15-29 metų amžiaus asmenys, didžiųjų miestų gyventojai sudaro daugumą ir tų, kurie linkę kurti internetinius puslapius, žaidimus ar blogus, bet to nedarė per pastaruosius 12 mėnesių.

Mažiausiai linkusiųjų dalyvauti kultūrinėse interneto veiklose – tarp vyresnių nei 50 metų, turinčių aukštesnį išsilavinimą, pensininkų ir darbininkų, kaimų gyventojų. Manantieji, kad su žmonėmis reikia būti atsargiems, pasižymintys sątū socialiniu kapitalu, jautęsi nelabai laimingi ar nelaimingi, vidutinės ar blogos sveikatos, tikintieji – tai tos nuostatų grupės, kuriose dažniau išreiškiama nuostata nedalyvauti interneto veiklose.

59 pav. Linkę dalyvauti kultūrinėse interneto veiklose

% nuo visų respondentų (N=1217)

53 lentelė. Linę dalyvauti interneto kultūrinėse veiklose socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaičiai: 4.5% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo interneto kultūrinėse veiklose. Vyrų statistiškai reikšmingai dažniau nei moterys ką nors sukūrė internete.

	N	Ką nors sukūrė internete – t.y., internetinį puslapį, žaidimą, blogą 3.2% N=39	Linę kurti, bet nekuria 4.9% N=59	Nelinkę kurti 92.0% N=1119
Lytis				
Vyrai	538	4.5	6.3	89.2
Moterys	680	2.2	3.7	94.1
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	13.0	14.0	73.0
20-29 metai	192	8.4	8.4	83.2
30-39 metai	184	3.3	4.9	91.8
40-49 metai	213	1.4	3.3	95.3
50-59 metai	188	0.0	2.6	97.4
60-69 metai	144	0.0	2.8	97.2
70 metų ir vyresni	195	0.0	2.1	97.9
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	2.8	5.7	91.5
Vidurinis	433	2.5	5.1	92.4
Aukštesnysis	291	0.7	4.1	95.2
Aukštasis	248	7.3	4.4	88.3
Tautybė				
Lietuviai	1049	3.3	4.9	91.8
Rusai, lenkai, kita tautybė	168	2.4	4.8	92.9
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	8.0	6.1	85.9
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	0.3	3.1	96.5
Pensijoje	368	0.0	2.4	97.6
Nedirba, ieško darbo	165	1.8	3.6	94.5
Mokosi	136	10.3	14.0	75.7
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	13.0	8.7	78.3
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	2.6	4.6	92.8
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	2.2	4.2	93.6
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	1.2	1.2	97.5
Našlys, našlė	187	0.0	3.2	96.8
Viengungis, netekėjusi	272	8.5	9.6	82.0
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	2.6	2.9	94.5
Du	319	2.5	5.0	92.5
Trys	242	4.5	6.2	89.3
Keturi ir daugiau	272	3.7	5.9	90.5
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	3.1	4.6	92.3
Yra	311	3.5	5.5	91.0
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	1.8	5.3	93.0
501-800 Lt	353	2.8	4.0	93.2
801-1000 Lt	244	2.5	3.7	93.9
1001 Lt ir daugiau	226	5.3	6.2	88.5
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	4.8	6.3	88.9
3-100 tūkst. gyv.	291	3.4	4.1	92.4
Mažiau negu 3000 gyv.	421	1.2	3.6	95.2

54 lentelė. Linę dalyvauti interneto kultūrinėse veiklose nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.
Skaityti: 4.8% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietybę dalyvavo interneto kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių. Besididžiuojantys pilietybę statistiškai reikšmingai dažniau dalyvauja interneto kultūrinėje veikloje nei nesididžiuojantys.

	N	Ką nors sukūrė internete – t.y., internetinį puslapį, žaidimą, bloęą 3.2% N=39	Linę kurti, bet nekuria 4.9% N=59	Nelinę kurti 92.0% N=1119
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	7.1	1.8	91.1
Suinteresuotumo stoka	305	2.9	3.9	93.1
Trukdo asmeninės priežastys	660	3.0	5.2	91.8
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	2.6	6.2	91.3
Pasididžiuojimas Lietuvos pilietybę				
Labai didžiuojasi	456	4.8	4.8	90.3
Greičiau didžiuojasi	522	2.5	4.8	92.7
Nesididžiuoja	218	0.9	5.5	93.5
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	2.9	4.7	92.5
Netiki	100	7.0	7.0	86.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	3.4	4.5	92.1
Nesilankė	280	2.1	6.1	91.8
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	0.0	2.1	97.9
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	4.2	3.6	92.2
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	7.7	13.5	78.8
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	11.6	8.7	79.7
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	8.6	5.7	85.7
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	2.6	3.6	93.8
Nebalsavo rinkimuose	349	2.0	5.4	92.6
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	6.6	4.1	89.2
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	3.2	3.5	93.3
Manantys, kad nestiprina	604	1.8	6.1	92.1
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	8.3	5.5	86.2
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	2.9	3.2	93.9
Manantys, kad nestiprina	621	1.5	5.6	92.9
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	6.3	5.7	88.0
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	2.3	4.6	93.1
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	12.4	6.9	80.7
Ne narys	1073	2.0	4.7	93.4
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	4.0	5.5	90.5
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	1.1	3.3	95.6
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	5.2	5.8	89.0
Vidutinė	435	1.4	3.9	94.7
Bloga, labai bloga	146	0.0	2.7	97.3
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	3.6	5.6	90.8
Vidutinė	403	3.0	3.2	93.8
Bloga, labai bloga	82	1.2	4.9	93.9

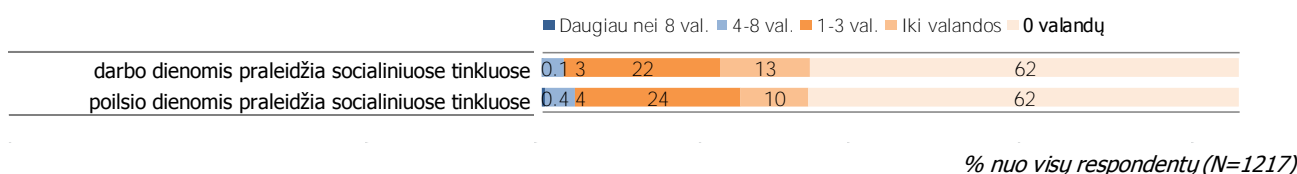
6.3.8. Gyventojai (≥15 m.), linkę dalyvauti internetiniuose socialiniuose tinkluose

40% apklaustųjų yra prisijungę prie socialinių tinklų internete. Trečdalis prisijungusių kiekvieną dieną socialiniuose tinkluose praleidžia iki valandos, likę du trečdaliai – daugiau nei valandą.

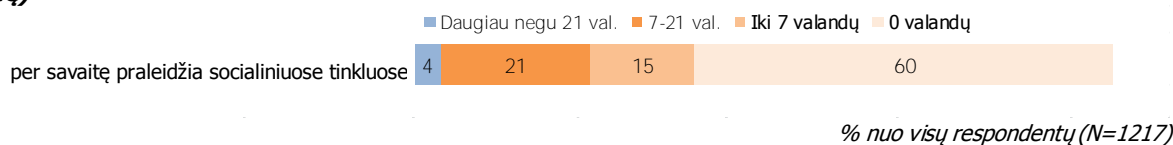
Daugiau „prisijungusiųjų“ – tarp 15-39 metų amžiaus gyventojų, aukštąjį išsimokslinimą turinčiųjų grupėje, lietuvių tautybės apklaustųjų, studijuojančių ir „baltųjų apykaklių“, viengungių, didesniuose namų ūkiuose, mažiausių (iki 500 Lt asmeniui) ir didžiausių (daugiau nei 1000 Lt asmeniui) pajamų grupėse, didžiuosiuose Lietuvos miestuose.

Nuostatų grupėse dalyvavimas socialinėje erdvėje dažnesnis tarp pasižyminčių tiltų socialiniu kapitalu, pasitikinčių žmonėmis, netikinčiųjų, pritariančiųjų, kad dalyvavimas kultūroje stiprina ir patriotiškumą, ir kūrybiškumą, besijaučiančių laimingais, vertinančių savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą. Nebalsavusieji rinkimuose, dalyvaujantieji visuomeninių organizacijų – taip pat dažniau socialinių tinklų internete nariai.

60 pav. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose internete per pastaruosius 12 mėnesių (valandos per dieną)

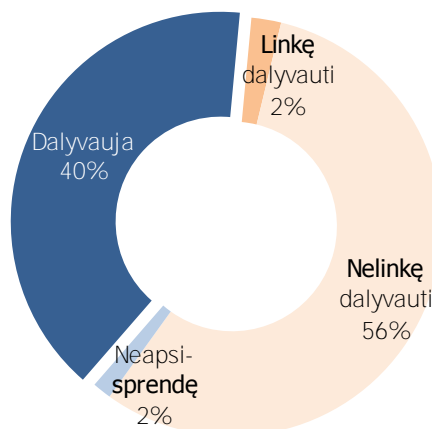
61 pav. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose internete per pastaruosius 12 mėnesių (valandos per savaitę)

Absoluti dauguma norinčiųjų dalyvauti socialiniuose tinkluose galimybę prisijungti jau pasinaudojo. Linkusieji dalyvauti, bet nedalyvavę per pastaruosius 12 mėnesių tesudaro 2% visų apklaustųjų.

Daugiausia linkusių dalyvauti, tačiau to nedariusių per pastaruosius 12 mėnesių – 50-69 metų amžiaus grupėje. Tarp nuostatų grupių išsiskiria tie, kurie jaučiasi nelabai laimingi ar nelaimingi: jie dažniau linkę dalyvauti socialiniuose tinkluose internete.

62 pav. Linkę dalyvauti socialiniuose tinkluose internete

% nuo visų respondentų (N=1217)

55 lentelė. Linkę dalyvauti socialiniuose tinkluose internete socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 91.1% 15-19 metų amžiaus jaunuolių per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo socialiniuose tinkluose internete. 15-39 metų apklaustieji statistiškai reikšmingai dažniau nei 50 metų ir vyresni prisijungę prie socialinių tinklų.

	N	Leidžia laiką socialiniuose tinkluose 40.1% N=488	Linkę leisti, bet neleidžia 2.3% N=28	Nelinkę leisti 57.6% N=701
Lytis				
Vyrai	538	41.0	1.7	57.3
Moterys	680	39.3	2.8	57.9
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	91.1	1.0	7.9
20-29 metai	192	86.9	0.0	13.1
30-39 metai	184	60.9	1.1	38.0
40-49 metai	273	37.6	2.8	59.6
50-59 metai	188	14.9	4.3	80.9
60-69 metai	144	2.8	4.9	92.4
70 metų ir vyresni	195	3.1	1.5	95.4
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	32.1	2.0	65.9
Vidurinis	433	40.2	3.0	56.8
Aukštesnysis	291	36.6	2.4	61.0
Aukštasis	248	52.0	0.8	47.2
Tautybė				
Lietuviai	1049	41.7	2.3	56.1
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	30.2	2.4	67.5
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	57.0	0.8	42.2
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	41.6	2.8	55.6
Pensijoje	368	4.6	2.7	92.6
Nedirba, ieško darbo	165	46.1	3.6	50.3
Mokosi	136	92.6	0.7	6.6
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	47.1	1.5	51.5
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	39.7	2.3	58.0
Šeiminių padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	39.1	2.5	58.4
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	28.8	3.1	68.1
Našlys, našlė	187	2.7	2.7	94.7
Viengungis, netekėjusi	272	75.0	0.7	24.3
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	25.5	2.3	72.1
Du	379	29.5	2.8	67.7
Trys	242	55.0	2.5	42.6
Keturi ir daugiau	272	59.9	1.5	38.6
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	32.7	2.3	64.9
Yra	371	61.6	2.3	36.1
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	47.0	1.8	51.2
501-800 Lt	353	27.5	3.1	69.4
801-1000 Lt	244	37.3	1.2	61.5
1001 Lt ir daugiau	226	47.6	3.1	49.3
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	45.3	1.4	53.3
3-100 tūkst. gyv.	291	41.9	2.4	55.7
Mažiau negu 3000 gyv.	421	32.5	3.3	64.1

56 lentelė. Linkę dalyvauti socialiniuose tinkluose internete nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 39% tikinčiųjų per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo socialiniuose tinkluose internete. Tikintieji statistiškai reikšmingai rečiau nei netikintieji yra prisijungę prie socialinių tinklų internete.

	N	Leidžia laiką socialiniuose tinkluose 40.1% N=488	Linkę leisti, bet neleidžia 2.3% N=28	Nelinkę leisti 57.6% N=701
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	57.9	1.8	40.4
Suinteresuotumo stoka	305	36.6	0.7	62.7
Trukdo asmeninės priežastys	660	40.8	2.6	56.7
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	37.9	4.1	57.9
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe				
Labai didžiuojasi	456	39.8	2.9	57.4
Greičiau didžiuojasi	522	41.4	1.9	56.7
Nesididžiuoja	218	37.2	1.4	61.5
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	39.0	2.3	58.6
Netiki	100	51.5	2.0	46.5
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	39.1	2.7	58.2
Nesilankė	280	43.2	1.1	55.7
Dalyvaujančių kultūrinėje veikoje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	50.0	4.2	45.8
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	44.6	1.2	54.2
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	53.8	0.0	46.2
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	63.0	3.6	33.3
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	64.7	2.9	32.4
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	33.2	2.6	64.3
Nebalsavo rinkimuose	349	44.4	1.7	53.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	53.5	2.5	44.0
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	36.2	2.4	61.4
Manantys, kad nestiprina	604	37.1	2.2	60.8
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	55.3	2.8	41.9
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	37.9	2.4	59.7
Manantys, kad nestiprina	621	36.1	2.1	61.8
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	51.3	1.3	47.3
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	36.8	2.8	60.4
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	58.3	1.4	40.3
Ne narys	1073	37.7	2.3	60.0
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	49.1	1.5	49.4
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	18.9	3.9	77.2
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	59.1	1.9	39.0
Vidutinė	435	23.2	3.2	73.6
Bloga, labai bloga	146	7.5	1.4	91.2
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	50.6	2.0	47.3
Vidutinė	403	27.3	2.2	70.5
Bloga, labai bloga	82	8.5	4.9	86.6

6.4. Rodiklis. Gyventojai (≥15 m.), vartoję kultūros produktus, proc.*

Galutinis rodiklis (4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7.1) Gyventojai (≥15 m.), vartoję kultūros produktus, proc.	99.96
--	--------------

Gyventojai (≥15 m.), per pastaruosius 12 mėnesių ..., proc.	
4.1. lankę, žiūrėję, klausę scenos meno renginių	89.67
4.1.1 lankę scenos meno renginiuose	57.46
4.1.2 žiūrėję tiesioginę renginių transliaciją ne namuose (pavyzdžiui, lauke, kino salėje, viešojoje bibliotekoje ar kitoje vietoje)	32.66
4.1.3 žiūrėję ar klausę renginių įrašų	79.31
4.2. vartoję vaizduojamojo meno ir amatų produkciją	47.90
4.2.1 lankę tapybos ir grafikos darbų, fotografijų, skulptūrų, amatininkų dirbinių parodose	28.16
4.2.2 lankę virtualiose tapybos ir grafikos darbų, fotografijų, skulptūrų, amatininkų dirbinių parodose	12.15
4.2.3 žiūrėję ar klausę programos apie vaizduojamuosius menus ir amatus (per TV, radiją, video, DVD, internete ar kitomis techninėmis priemonėmis)	37.66
4.3. lankę kultūros paveldo objektus	72.57
4.3.1 lankę muziejuje	37.75
4.3.2 lankę galerijoje ar parodoje	31.64
4.3.3 žiūrėję virtualias meno parodas arba muziejų ekspozicijas internete arba kitomis priemonėmis	7.30
4.3.4 žiūrėję arba klausę programos apie muziejus per TV, radiją, video, DVD, internete arba kitomis priemonėmis	29.22
4.3.5 lankę kultūros paminklus, istorines ar meno vietas, įžymius pastatus, archeologines vietas	50.00
4.3.6 žiūrėję kultūros paminklus, istorines ar meno vietas, pastatus ar vietas internete arba kitomis priemonėmis	21.22
4.3.7 žiūrėję arba klausę programos apie kultūros paminklus, istorines ar meno vietas, pastatus arba vietas per TV, radiją, video, DVD, internete arba kitomis priemonėmis	41.37
4.3.8 lankę archyvuose	3.74
4.3.9 lankę archyvuose internete	3.81
4.4. skaitę knygas ir spaudą	97.14
4.4.1 skaitę knygą	63.06
4.4.2 turintis knygų namuose (i 4.4 neįtraukiamas)	93.73
4.4.3 skaitę žurnalus ir / arba periodinius leidinius	88.20
4.4.4 skaitę laikraščius	91.84
4.5. naudojęsi bibliotekų paslaugomis	38.25
4.5.1 lankę bibliotekoje	36.73
4.5.2 lankę bibliotekoje internete	13.38
4.6. žiūrėję filmus ir video	89.04
4.6.1 lankę kine ar kino festivalyje	35.11
4.6.2 žiūrėję filmus per TV, video, DVD ar kitomis priemonėmis	86.78
4.6.3 žiūrėję filmus internete	45.90
4.7. klausęsi radijo, žiūrėję televizorių, naudojęsi internetu	99.65
4.7.1 klausęsi radijo	80.39
4.7.1.1 klausęsi radijo transliacijų per imtuvą	75.77
4.7.1.2 klausęsi radijo transliacijų internete (per kompiuterį, MP3 grotuvą, mobiliąjį telefoną, kt. priemones)	18.70
4.7.2 žiūrėję televizorių	97.69
4.7.2.1 žiūrėję TV transliacijas per televizorių	95.25
4.7.2.2 žiūrėję TV transliacijas internete (per kompiuterį, MP3 grotuvą, mobiliąjį telefoną ar kitas priemones)	25.01
4.7.3 naudojęsi internetu	62.88

*pateikiamas patikslintas rodiklio pavadinimas, atitinkantis R4. Kultūros produkcijos / paslaugų vartojimo lygis (proc.) – NPP 1.3.2 uždavinio vertinimo rodiklį

Vertinimo rodiklių ir dalinių rodiklių reikšmės socialinėse demografinėse grupėse pateikiamos Priede Nr. 3.

6.4.1. Scenos meno renginių vartojimas

Lankymasis scenos meno renginiuose

Scenos meno renginiuose Lietuvoje pastaraisiais metais apsilankė 58% apklaustųjų, užsienyje – 9% apklaustųjų, tai sudaro 32% tų, kurie lankėsi užsienyje.

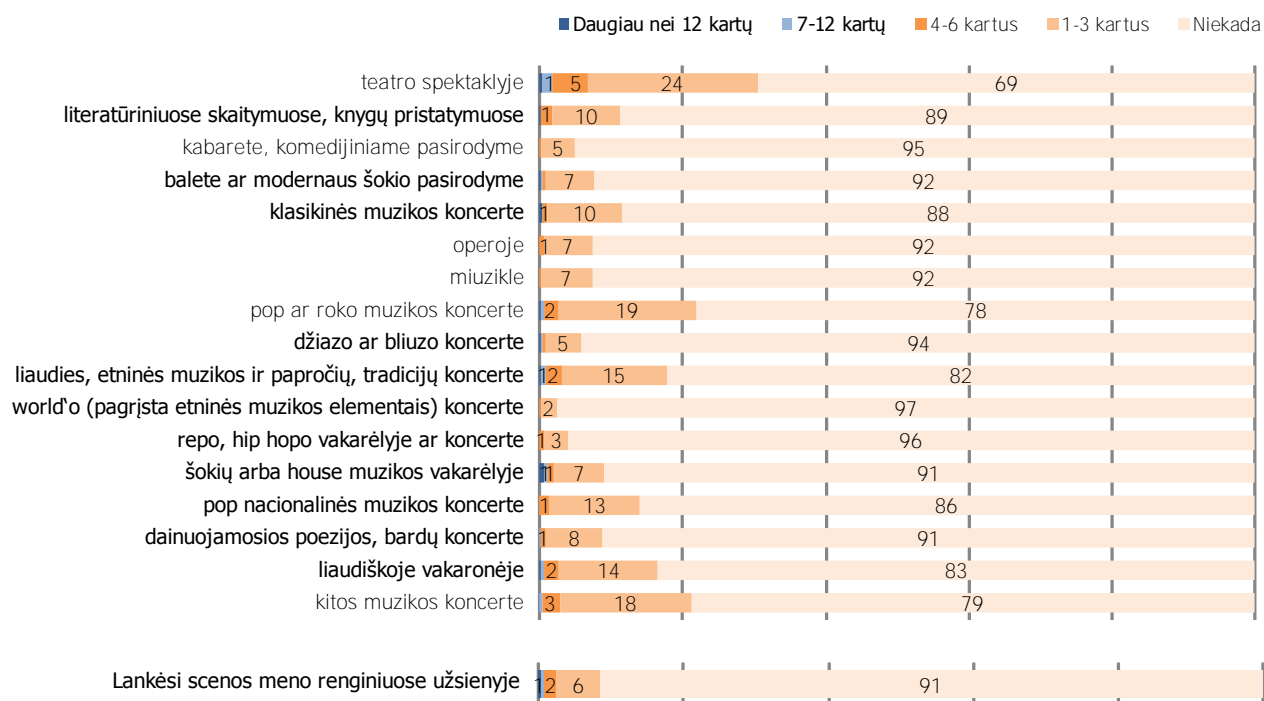
Scenos meno renginių vartotojai prioritetą teikia teatro spektakliams (31% apklaustųjų per pastaruosius 12 mėnesių lankėsi teatro spektaklyje) bei pop, roko ar kitos muzikos koncertams (21-22%). Santykinai populiarūs ir liaudies, etninės muzikos ir papročių ar tradicijų koncertai (18%) bei liaudiškos vakaronės (17%). Klasikinės muzikos koncertai, opera, baletas turi mažiau gerbėjų (atitinkamai 12% ir 8%). Dažniausiai renginiuose lankomasi iki trijų kartų per metus.

Didžiausią nuolatinių lankytojų ratą (apsilankančių renginyje daugiau nei 6 kartus per metus) turi teatro spektakliai, šokių arba house muzikos vakarėliai, liaudies muzikos ar papročių koncertai, liaudiškos vakaronės (apie 1-2% gyventojų).

Daugiau renginių lankytojų tarp moterų, jaunesnio amžiaus (iki 40 m.), ekonomiškai pajėgesnių, vidutinio dydžio miestų gyventojų, taip pat šeimų su vaikais.

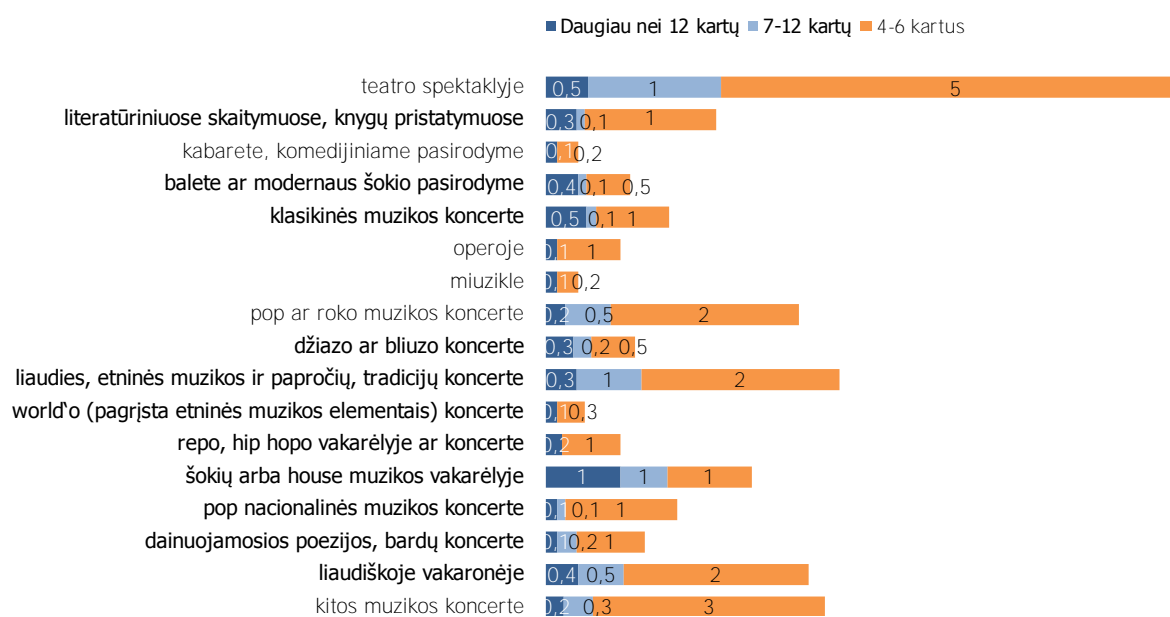
Nuostatų ir elgesio grupėse daugiau scenos meno renginius lanko aktyvūs piliečiai, maldos namų lankytojai, draugijų ar klubų nariai, besididžiuojantieji Lietuvos pilietybe, tikintieji, kad dalyvavimas kultūroje prisideda prie kūrybiškumo ar patriotiškumo stiprinimo, neturintieji nusiskundimų savo fizine ar dvasine sveikata, laimingi ir pasitikintys kitais žmonės.

63 pav. Lankymasis scenos meno renginiuose per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

Žemiau pateikiamos dažnai besilankančiųjų renginiuose procentinės dalys

% nuo visų respondentų (N=1217)

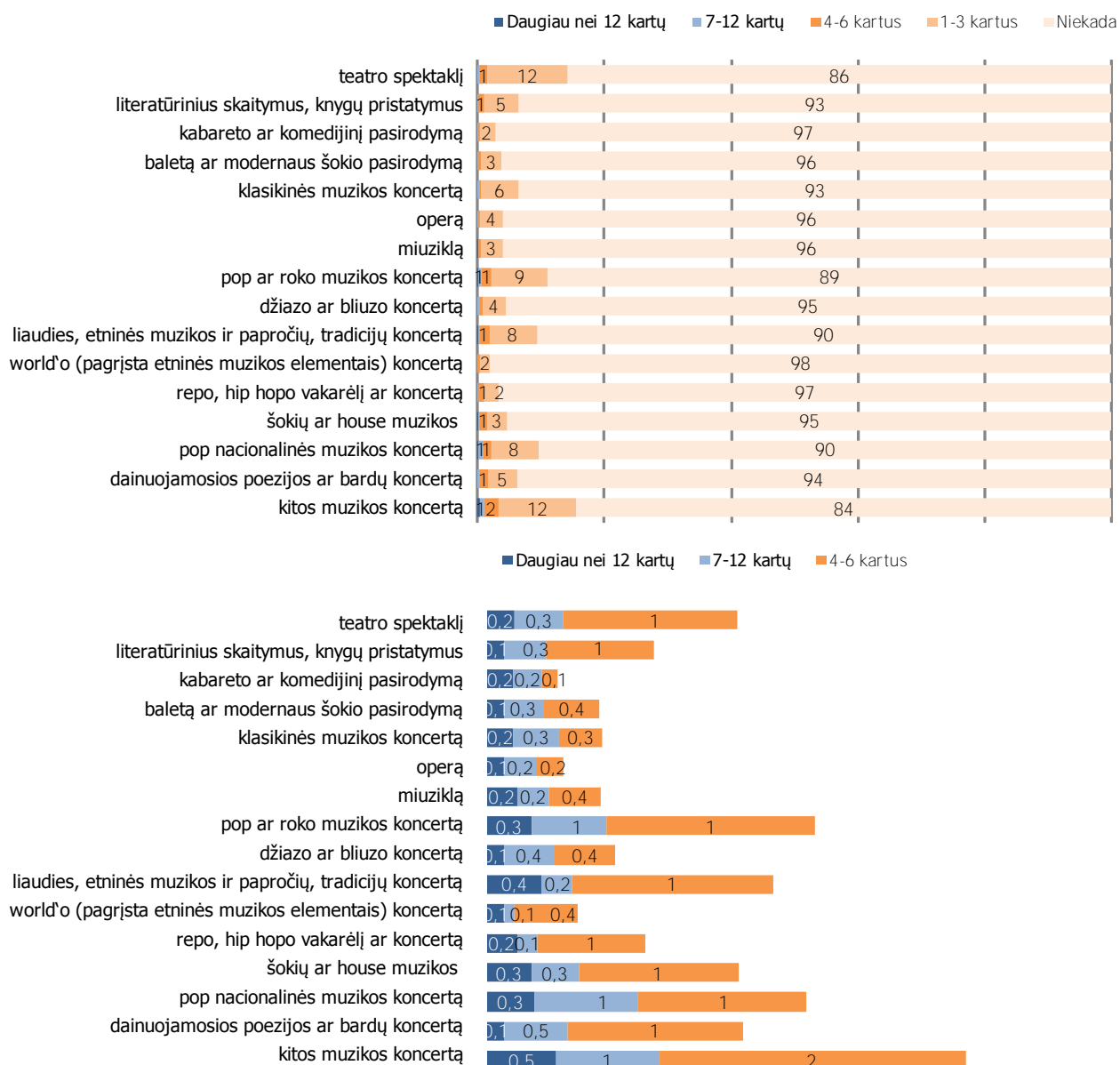
Scenos meno renginių tiesioginių transliacijų žiūrėjimas (viešose vietose)

Viešos scenos meno renginių transliacijos (lauke, kino salėje, viešojoje bibliotekoje ar kitoje vietoje) Lietuvoje mažiau populiarios nei tiesioginiai scenos renginiai – ne namuose vieną ar kitą tiesiogiai transliuojamą renginį per pastaruosius metus žiūrėjo 33% apklaustųjų.

Dažniausiai renkama žiūrėti spektaklių (14%) ir koncertų (11%) transliacijas.

Tiesioginių scenos meno renginių transliacijų žiūrovų daugiau tarp moterų, jauniausiųjų (15-19 metų) respondentų, miestų gyventojų, taip pat tose pačiose nuostatų grupėse, kuriose daugiau ir scenos meno renginių lankytojų.

64 pav. Tiesioginių scenos meno renginių transliacijų žiūrėjimas ne namuose per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

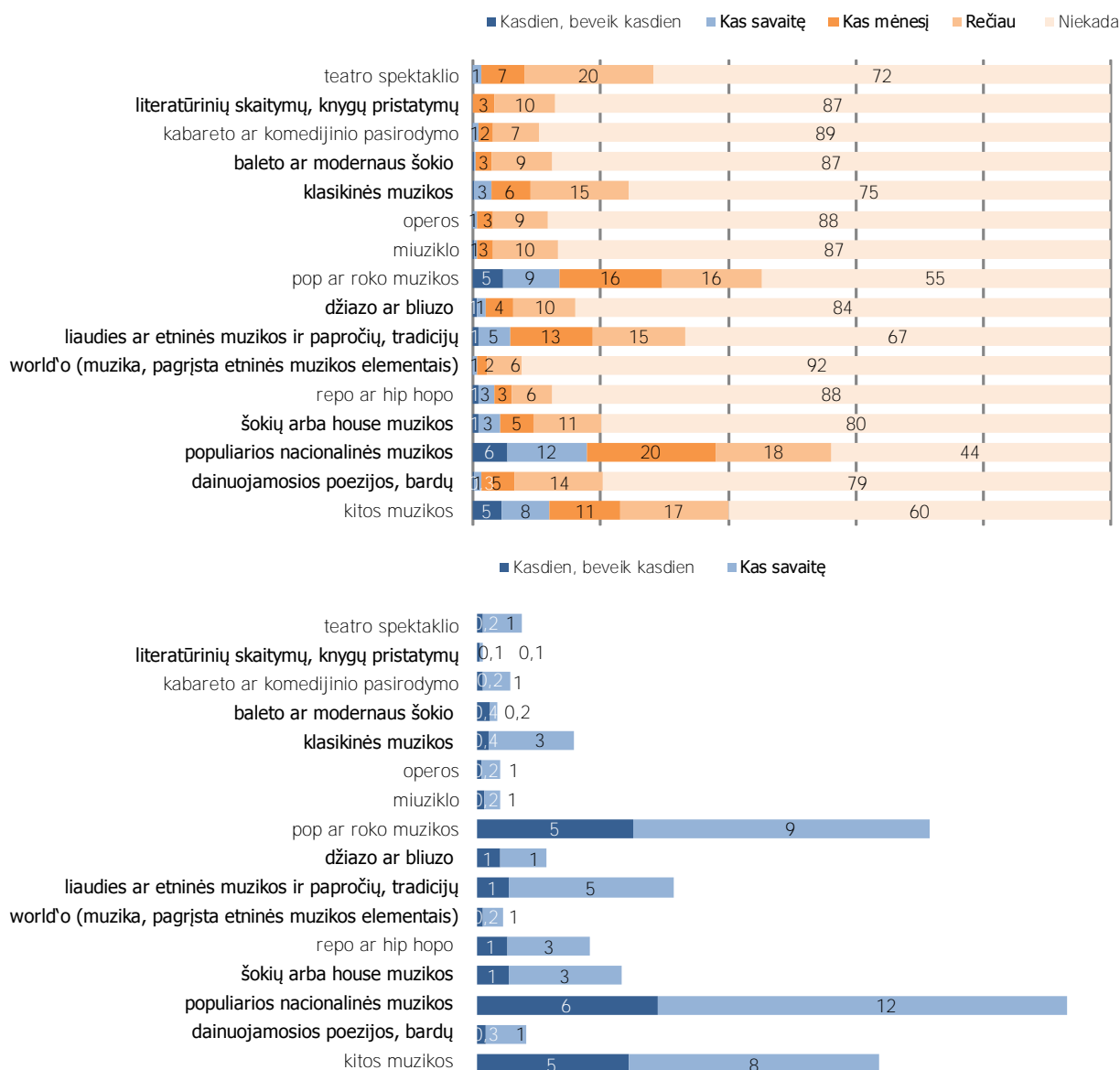
Renginių įrašų žiūrėjimas ir klausymas

Su scenos meno renginiais dažniau susipažįstama iš įrašų. Bent vieno renginio įrašo per pastaruosius metus klausėsi 79% tyrimo dalyvių.

Dažniausiai klausomasi muzikos koncertų įrašų: populiaros nacionalinės (56%), pop ar roko muzikos (45%), kitos muzikos (40%). Teatro spektaklių, klasikinės muzikos, dainuojamosios poezijos įrašus žiūri, klausosi per 20% respondentų.

Įrašų klausytojų / žiūrovų auditorija – vienodai didelė visose socialinėse demografinėse grupėse, su viena išimtimi: kiek rečiau scenos menais domisi vyresni nei 70 metų respondentai. Aktyviausias renginių įrašų klausymas ir žiūrėjimas – tarp besijaučiančių laimingais, sveikais bei manančių, kad dalyvavimas kultūroje stiprina jų kūrybiškumą.

65 pav. Scenos meno renginių įrašų žiūrėjimas ir klausymas per pastaruosius 12 mėnesių

57 lentelė. Scenos meno renginių vartojimas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 53.2% vyrų lankėsi scenos meno renginiuose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau lankėsi scenos meno renginiuose, taip pat žiūrėjo tiesioginę scenos meno renginių transliaciją nei moterys.

	N	Lankėsi renginiuose 57.5% N=699	Žiūrėjo tiesioginę renginių transliaciją ne namuose 32.7% N=397	Žiūrėjo ar klausėsi renginių įrašų 79.3% N=965
Lytis				
Vyrai	538	53.2	28.8	80.1
Moterys	680	60.8	35.7	78.6
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	72.3	57.0	84.0
20-29 metai	192	64.4	33.3	82.7
30-39 metai	184	64.1	36.2	83.2
40-49 metai	213	60.1	34.7	79.9
50-59 metai	188	55.9	26.6	78.8
60-69 metai	144	51.7	26.9	79.3
70 metų ir vyresni	195	40.0	24.1	69.7
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	44.7	28.0	74.8
Vidurinis	433	51.0	30.3	76.9
Aukštesnysis	291	61.4	31.7	83.2
Aukštasis	248	76.6	42.5	83.1
Tautybė				
Lietuviai	1049	59.8	33.6	80.1
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	42.9	27.2	74.6
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	79.0	44.9	83.3
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	54.9	30.8	81.1
Pensijoje	368	43.6	22.8	73.0
Nedirba, ieško darbo	165	43.6	24.2	80.5
Mokosi	136	75.7	50.0	83.1
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	73.5	48.5	92.6
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	56.5	31.7	78.6
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	57.9	31.3	80.0
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	53.7	34.8	80.5
Našlys, našlė	187	45.7	25.1	73.8
Viengungis, netekėjusi	272	66.9	39.7	80.9
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	52.2	31.6	77.8
Du	319	56.1	32.0	77.7
Trys	242	60.7	32.9	81.9
Keturi ir daugiau	272	63.4	34.8	80.9
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	55.3	32.3	78.0
Yra	311	63.7	33.8	83.2
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	53.3	26.1	78.9
501-800 Lt	353	50.1	25.0	76.5
801-1000 Lt	244	56.1	35.2	77.5
1001 Lt ir daugiau	226	72.6	44.2	86.7
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	56.6	36.2	78.2
3-100 tūkst. gyv.	291	64.3	37.1	83.2
Mažiau negu 3000 gyv.	421	53.8	25.4	77.9

58 lentelė. Scenos meno renginių vartojimas nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 63.1% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste lankėsi scenos meno renginiuose per pastaruosius 12 mėnesių. Labai besididžiuojantys pilietyste statistiškai reikšmingai dažniau lankėsi scenos meno renginiuose nei nesididžiuojantys.

	N	Lankėsi renginiuose 57.5% N=699	Žiūrėjo tiesioginę renginių transliaciją ne namuose 32.7% N=397	Žiūrėjo ar klausėsi renginių įrašų 79.3% N=965
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	91.2	59.6	84.2
Suinteresuotumo stoka	305	49.3	23.3	75.4
Trukdo asmeninės priežastys	660	57.6	34.5	80.0
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	60.2	32.8	81.5
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	63.1	32.0	79.1
Greičiau didžiuojasi	522	59.0	35.4	80.7
Nesididžiuoja	218	45.6	28.6	75.1
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	57.0	33.1	79.5
Netiki	100	62.0	28.0	77.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	61.2	35.8	79.6
Nesilankė	280	45.0	22.1	78.2
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	85.4	45.8	87.5
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	73.9	46.7	81.9
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	88.2	51.9	78.8
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	80.4	50.4	87.0
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	77.1	42.9	88.2
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	62.9	33.3	79.6
Nebalsavo rinkimuose	349	42.5	27.8	76.8
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	79.2	53.8	84.2
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	61.4	34.6	80.2
Manantys, kad nestiprina	604	46.4	23.0	76.8
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	81.6	52.1	86.6
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	63.1	36.6	83.4
Manantys, kad nestiprina	621	45.6	23.5	74.2
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	70.6	39.1	82.6
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	53.8	29.8	78.2
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	86.9	51.7	77.2
Ne narys	1073	53.5	30.1	79.6
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	66.4	35.9	81.4
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	36.1	25.0	74.2
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	68.6	38.2	83.3
Vidutinė	435	49.9	29.7	76.8
Bloga, labai bloga	146	32.2	17.7	69.2
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	66.3	36.3	80.8
Vidutinė	403	46.5	27.5	77.9
Bloga, labai bloga	82	31.7	24.7	74.1

6.4.2. Vaizduojamojo meno ir amatų paslaugų ir produkcijos vartojimas

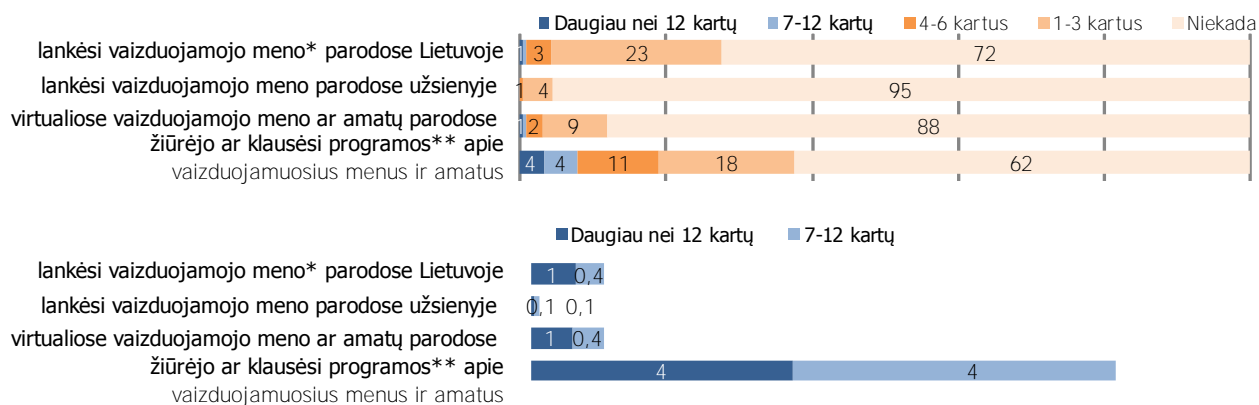
Vaizduojamojo meno ar amatų parodą Lietuvoje per pastaruosius metus aplankė 28% apklaustųjų, dauguma jų parodoje lankėsi 1-3 kartus. Užsienyje parodose lankėsi 5% (t.y. 17% tų, kurie buvo išvykę į užsienį per pastaruosius metus).

Virtualias parodas internete aplanko mažesnę dalis gyventojų – 12%. Dažniau pasinaudojama programomis per TV, radiją ar kitas medijas – 38% tyrime dalyvavusiųjų tyrime žiūrėjo ar klausėsi programos apie vaizduojamąjį meną ar amatus, 8% tai darė dažniau nei 7 kartus per metus.

Daugiau vaizduojamojo meno vartotojų tarp moterų, aukštąjį išsimokslinimą ir didesnes pajamas turinčių gyventojų, tiek studentų, tiek „baltųjų apykaklių“, dirbančiųjų ar besimokančiųjų kultūros srityje, lietuvių tautybės apklaustųjų, miestų gyventojų.

Virtualiai ir fiziškai lankantys vaizduojamojo meno parodas savo nuostatomis nesiskiria. Taip pat, jų nuostatos atitinka žmonių, besilankančių scenos renginiuose, įsitikinimus. Virtualus parodų lankymas dažniau pasirenkamas grupėse, kurios, norėdamos dalyvauti kultūrinėje veikloje, susiduria su asmeniniais trukdžiais ar netenkinančia kultūros paslaugų pasiūla, prieinamumu.

66 pav. Lankymasis vaizduojamojo meno parodose ar programos apie juos žiūrėjimas / klausymas per pastaruosius 12 mėnesių

* tapybos ir grafikos darbų, fotografijų, skulptūrų, amatininkų dirbinių parodose (profesionalių ar mėgėjų dailininkų)

** per TV, radiją, video, DVD, internete ar kitomis techninėmis priemonėmis

% nuo visų respondentų (N=1217)

59 lentelė. Vaizduojamojo meno ir amatų paslaugų ir produkcijos vartojimas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 22.7% vyrų lankėsi vaizduojamojo meno parodose per pastaruosius 12 mėnesių. Vyrų statistiškai reikšmingai rečiau nei moterys lankėsi vaizduojamojo meno parodose, tiek tiesiogiai, tiek virtualiai.

	N	Lankėsi vaizduojamojo meno parodose Lietuvoje arba užsienyje 28.2% N=343	Lankėsi vaizduojamojo meno ar amatų parodose virtualiai 40.0% N=487
Lytis			
Vyrai	538	22.7	34.8
Moterys	680	32.4	44.2
Amžiaus grupės			
15-19 metų	100	48.0	53.0
20-29 metai	192	32.8	42.2
30-39 metai	184	26.6	38.6
40-49 metai	213	27.7	38.5
50-59 metai	188	26.6	39.2
60-69 metai	144	27.1	46.9
70 metų ir vyresni	195	17.9	30.3
Išsilavinimas			
Pradinis, pagrindinis	246	18.7	28.5
Vidurinis	433	21.9	36.7
Aukštesnysis	291	26.6	44.1
Aukštasis	248	50.6	52.4
Tautybė			
Lietuviai	1049	29.7	42.7
Rusai, lenkai, kita tautybė	168	18.3	23.2
Užsiėmimas			
Dirba „baltosios apykaklės“	263	45.2	49.0
Dirba „mėlynos apykaklės“	286	19.6	32.5
Pensijoje	368	21.5	36.7
Nedirba, ieško darbo	165	18.9	36.0
Mokosi	136	41.2	52.2
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	46.4	58.8
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	27.1	38.9
Šeiminė padėtis			
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	27.7	39.2
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	27.6	38.4
Našlys, našlė	187	19.8	35.8
Viengungis, netekėjusi	272	35.3	46.0
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)			
Vienas	383	28.2	39.2
Du	319	28.2	42.3
Trys	242	24.0	38.8
Keturi ir daugiau	272	32.0	39.6
Vaikai iki 15 metų šeimoje			
Nėra	907	28.1	40.6
Yra	311	28.3	38.3
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį			
Iki 500 Lt	285	25.7	41.1
501-800 Lt	353	21.6	35.2
801-1000 Lt	244	29.5	39.8
1001 Lt ir daugiau	226	40.3	45.6
Gyvenamosios vietovės dydis			
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	31.1	42.1
3-100 tūkst. gyv.	291	33.3	43.6
Mažiau negu 3000 gyv.	421	21.1	35.2

60 lentelė. Vaizduojamojo meno ir amatų paslaugų ir produkcijos vartojimas nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 35.5% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste lankėsi vaizduojamojo meno parodose per pastaruosius 12 mėnesių. Labai besididžiuojantys statistiškai reikšmingai dažniau nei nesididžiuojantys lankėsi vaizduojamojo meno parodose, tiek tiesiogiai, tiek virtualiai.

	N	Lankėsi vaizduojamojo meno parodose Lietuvoje arba užsienyje 28.2% N=343	Lankėsi vaizduojamojo meno ar amatų parodose virtualiai 40.0% N=487
Kliūtyms įsilieti į kultūrinį gyvenimą			
Nėra kliūčių	56	46.4	50.0
Suinteresuotumo stoka	305	17.0	26.5
Trukdo asmeninės priežastys	660	30.2	43.5
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	33.7	46.7
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste			
Labai didžiuojasi	456	35.5	47.0
Greičiau didžiuojasi	522	26.4	38.7
Nesididžiuoja	218	17.4	31.2
Tikėjimas			
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	27.8	40.2
Netiki	100	33.0	38.0
Lankymasis maldos namuose			
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	31.6	42.7
Nesilankė	280	16.8	31.1
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas			
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	45.8	62.5
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	45.8	52.4
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	52.9	54.9
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	47.4	57.2
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	55.9	70.6
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.			
Balsavo rinkimuose	774	30.7	43.2
Nebalsavo rinkimuose	349	18.6	31.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą			
Manantys, kad stiprina	240	52.7	63.1
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	28.7	38.9
Manantys, kad nestiprina	604	18.0	31.6
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą			
Manantys, kad stiprina	217	52.5	64.1
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	30.9	43.0
Manantys, kad nestiprina	621	17.9	29.8
Pasitikėjimas žmonėmis			
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	37.1	44.1
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	25.6	39.4
Narystė visuomeninėse organizacijose			
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	55.9	62.1
Ne narys	1073	24.4	37.0
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.			
Jautėsi laimingas	857	32.7	43.9
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	17.2	31.0
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	636	32.4	42.5
Vidutinė	435	26.0	37.2
Bloga, labai bloga	146	15.8	37.7
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.			
Labai gera, gera	733	31.7	42.5
Vidutinė	403	24.3	35.8
Bloga, labai bloga	82	16.0	38.3

6.4.3. Kultūros paveldo objektų lankymas

Kultūros paveldo objektų lankymas – sudedamoji dviejų vertinimo rodiklių (*Kultūros produkcijos / paslaugų vartojimo lygis* ir *Šalies gyventojų, per paskutinius 12 mėn. pažintiniais tikslais aplankusių bent vieną kultūros paveldo objektą, dalis nuo visų šalies gyventojų*) dalis, šio dalinio rodiklio aprašas pateikiamas 6.1.Skyriuje.

6.4.4. Knygų ir spaudos skaitymas

Knygų skaičius namuose

6% apklaustųjų namuose neturi nei vienos knygos. Dažniau tai – žemesnį nei vidurinį išsimokslinimą turintys, nedirbantys, gaunantys žemesnes pajamas, vieniši, kaimo gyventojai.

Dažniau knygų neturi nesidomintieji kultūra, neįsijaučiantys pasididžiavimo savo pilietybe, nesilankę maldos namuose, nebalsavę rinkimuose, netikintys dalyvavimo kultūroje poveikiu skatinant patriotiškumą ir kūrybiškumą, nedalyvaujantys visuomeninių organizacijų veikloje, nesijaučiantys laimingi, taip pat ir ne itin fiziškai ir dvasiškai sveiki.

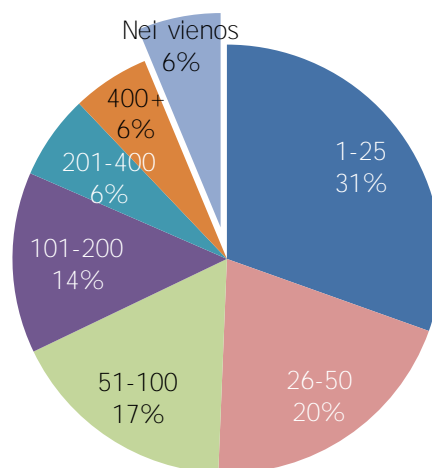
Tokia pati dalis – 6% – turi sukaupusi didelę biblioteką: daugiau nei 400 knygų. Daugiau nei 50 knygų namuose teigia turintys 43% apklaustųjų. Daugiau daug knygų turinčių – tarp moterų, 40-49 metų amžiaus grupėje, žmonių su aukštuoju ar aukštesnioju išsilavinimu, aukštos kvalifikacijos darbą dirbančiųjų, kultūros srities darbuotojų, didesnes nei 1000 Lt viename šeimos nariui turinčių, didžiųjų miestų gyventojų.

Turinčiųjų per 50 knygų namuose daugiau tose pačiose nuostatų grupėse, kuriose aktyviai naudojami ir kitų kultūros sričių paslaugomis – lankomasi scenos meno renginiuose, vaizduojamo meno parodose. Tai aktyvūs, itin geros dvasinės ir fizinės savijautos, besididžiuojantys Lietuvos pilietybe, laimingi ir pasitikintys žmonėmis asmenys. Daug knygų dažniau turi pasižymintieji tiltų socialiniu kapitalu.

Didžiausia populiacijos dalis, 31%, namuose laiko iki 25 knygų, dar 20% – nuo 26 iki 50 knygų. Statistiškai reikšmingai dažniau tai – 20-39 metų asmenys, turintieji pagrindinį ar vidurinį išsimokslinimą, darbininkai, mažų vietovių gyventojai.

Daugiau turinčiųjų iki 50 knygų taip pat yra grupėje, kurioje labiau išreikštas saitų socialinis kapitalas. Kitomis nuostatomis turintieji iki 50 knygų artimi knygų neturintiesiems.

67 pav. Knygų skaičius namuose

% nuo visų respondentų (N=1217)

61 lentelė. Knygų skaičius socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 13% respondentų su pradinio arba pagrindinio išsimokslinimu neturi knygų namuose. Pradinį ir/arba pagrindinį išsimokslinimą įgiję gyventojai statistiškai reikšmingai dažniau nei pasiekę aukštesnįjį ir aukštąjį išsimokslinimą neturi knygų namuose.

	N	Nėra knygų namuose 6.3% N=76	Iki 50 knygų namuose 50.6% N=616	Daugiau nei 50 knygų namuose 43.1% N=525
Lytis				
Vyrai	538	7.8	53.5	38.7
Moterys	680	5.2	48.3	46.5
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	0.0	49.0	51.0
20-29 metai	192	7.3	58.6	34.0
30-39 metai	184	8.2	57.6	34.2
40-49 metai	213	5.6	42.3	52.1
50-59 metai	188	5.9	50.0	44.1
60-69 metai	144	6.9	47.9	45.1
70 metų ir vyresni	195	7.2	49.0	43.8
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	13.0	60.6	26.4
Vidurinis	433	7.9	59.4	32.8
Aukštesnysis	291	3.1	46.0	50.9
Aukštasis	248	0.4	31.0	68.5
Tautybė				
Lietuvis	1049	6.3	51.5	42.2
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	6.0	45.2	48.8
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	0.4	35.4	64.3
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	6.3	64.7	29.0
Pensijoje	368	7.9	50.5	41.6
Nedirba, ieško darbo	165	15.9	52.4	31.7
Mokosi	136	0.7	50.0	49.3
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	1.4	40.6	58.0
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	6.5	51.3	42.2
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	4.7	50.7	44.6
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	10.4	47.6	42.1
Našlys, našlė	187	8.6	52.9	38.5
Viengungis, netekėjusi	272	5.5	50.9	43.6
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	9.7	52.0	38.4
Du	319	3.4	53.1	43.4
Trys	242	7.4	44.4	48.1
Keturi ir daugiau	272	4.0	51.5	44.5
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	6.6	49.3	44.0
Yra	311	5.2	54.5	40.3
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	12.3	55.4	32.3
501-800 Lt	353	6.8	54.7	38.5
801-1000 Lt	244	2.0	40.4	57.6
1001 Lt ir daugiau	226	2.2	50.4	47.3
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	3.4	45.5	51.1
3-100 tūkst. gyv.	291	6.9	48.1	45.0
Mažiau negu 3000 gyv.	421	9.5	58.4	32.1

62 lentelė. Knygų skaičius nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 11% nesididžiuojančių Lietuvos pilietyste neturi knygų savo namuose. Nesididžiuojantys pilietyste gyventojai statistiškai reikšmingai dažniau nei labai besididžiuojantys neturi knygų namuose.

		Nėra knygų namuose 6.3% N=76	Iki 50 knygų namuose 50.6% N=616	Daugiau nei 50 knygų namuose 43.1% N=525
	N			
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	1.8	36.8	61.4
Suinteresuotumo stoka	305	12.1	54.6	33.3
Trukdo asmeninės priežastys	660	4.2	50.5	45.2
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	5.1	48.7	46.2
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	4.2	47.7	48.1
Greičiau didžiuojasi	522	5.9	53.4	40.6
Nesididžiuoja	218	11.0	51.4	37.6
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	6.1	51.3	42.6
Netiki	100	9.0	42.0	49.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	4.8	49.4	45.8
Nesilankė	280	11.4	54.6	33.9
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	0.0	43.8	56.3
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	3.0	51.2	45.8
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	1.9	48.1	50.0
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	1.4	34.1	64.5
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	0.0	20.6	79.4
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	4.4	47.2	48.4
Nebalsavo rinkimuose	349	11.2	61.6	27.2
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	0.8	40.7	58.5
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	5.6	49.7	44.7
Manantys, kad nestiprina	604	8.9	55.1	35.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	2.8	38.2	59.0
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	3.7	50.7	45.6
Manantys, kad nestiprina	621	9.0	55.0	36.0
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	3.3	48.5	48.2
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	7.1	51.0	41.9
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	0.7	43.4	55.9
Ne narys	1073	7.0	51.7	41.3
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	3.6	49.2	47.1
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	12.7	53.7	33.5
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	3.9	48.9	47.2
Vidutinė	435	8.1	52.1	39.9
Bloga, labai bloga	146	11.0	54.1	34.9
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	4.1	47.1	48.8
Vidutinė	403	8.9	54.2	36.9
Bloga, labai bloga	82	13.6	64.2	22.2

Knygų skaitymas

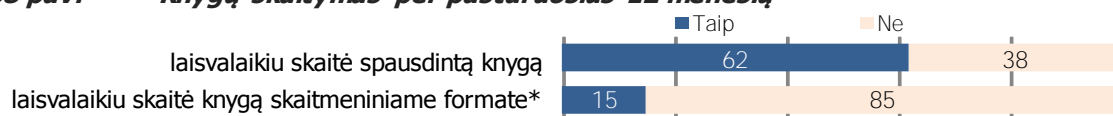
Per pastaruosius metus 62% apklaustųjų skaitė spausdintą knygą ir 15% skaitė knygą skaitmeniniame formate.

Daugiau skaitytojų – tarp moterų, „baltųjų apykaklių“ ir besimokančiųjų, kultūros srityje dirbančių ar studijuojančių, aukštesnįjį arba aukštąjį išsimokslinimą turinčiųjų, didžiųjų Lietuvos miestų gyventojų, patriotiškų, pro-kultūrinių nuostatų, aktyvių, laimingų ir sveikų žmonių grupėse.

Knygų skaitmeniniame formate vartotojų poveikslas atitinka skaitytojų poveikslą su dviem išimtimis: vyrai ir moterys knygas iš interneto siunčiasi vienodai dažnai, tarp „internetinių“ skaitytojų – dažniau jaunesni (iki 30 m.) ir turintys aukštąjį išsimokslinimą apklaustieji.

Skaitmenines knygas skaitančiųjų daugiau tose nuostatų grupėse, kurios jau minėtos, kalbant apie knygų skaitymą apskritai. Taip pat netikintieji ir pasižymintieji tiltų socialiniu kapitalu daugiau skaito skaitmenines knygas nei tikintieji ar pasižymintieji saitų socialiniu kapitalu.

68 pav. Knygų skaitymas per pastaruosius 12 mėnesių

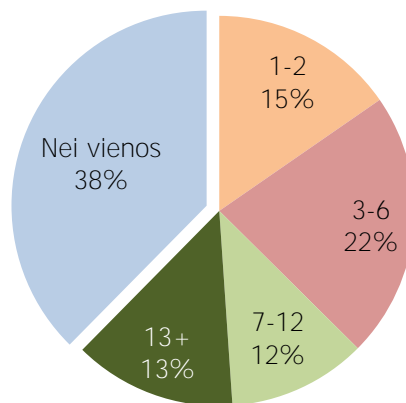
*t.y., internete, atsijusią iš interneto

% nuo visų respondentų (N=1217)

13% gyventojų per metus perskaito daugiau nei 12 knygų, panaši dalis (15%) apsiriboja 1-2 knygomis per metus.

38% gyventojų per metus neperskaito nei vienos knygos. Neskaičiusių knygų daugiau tarp vyrų, pradinį ir pagrindinį išsimokslinimą turinčių gyventojų, nesijaučiančių laimingais, prastos fizinės ir dvasinės sveikatos.

69 pav. Per pastaruosius 12 mėnesių perskaitytų knygų skaičius

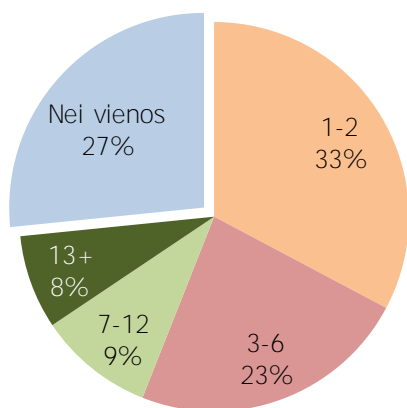
% nuo visų respondentų (N=1217)

Skaitantieji per metus perskaito vidutiniškai dvylika knygų, iš jų keturios – lietuvių kalba parašyti grožinės literatūros kūriniai.

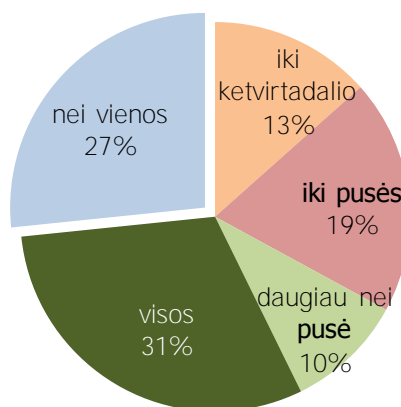
Daugiau nei ketvirtadalis skaitančiųjų „repertuare“ lietuviškai rašančių autorių nėra. Trečdalis skaitančiųjų be kitų knygų perskaito ir 1-2 lietuviškas knygas per metus, dar trečdalis – 3-12 lietuviškų knygų per metus.

Beveik trečdalis Lietuvos skaitytojų renkasi tik lietuviškai rašančių autorių kūrinius, dešimtadaliui lietuviškos knygos sudaro pusę jų skaitomų knygų, likęs trečdalis skaitytojų pirmenybę atiduoda ne lietuviams rašytojams.

70 pav. Per pastaruosius 12 mėnesių perskaitytų lietuviškai rašančių autorių grožinės literatūros knygų skaičius

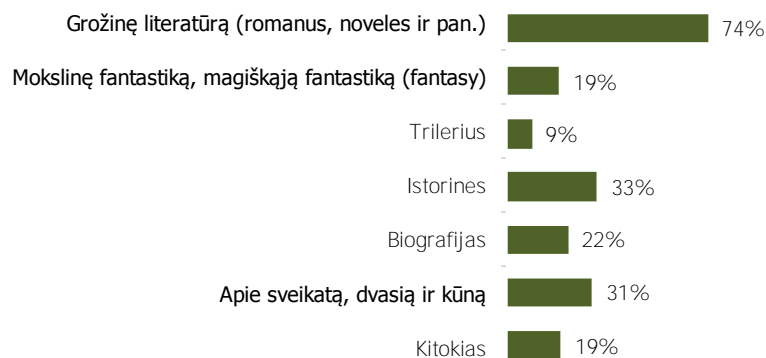
71 pav. Perskaitytų lietuviškai rašančių autorių grožinės literatūros knygų dalis nuo visų perskaitytų knygų

% nuo respondentų, kurie per pastaruosius 12 mėnesių perskaitė bent 1 knygą (N=768)

Dažniausiai skaitomi grožinės literatūros kūriniai (74% skaitančiųjų), platų skaitytojų ratą turi ir istorinės (33%), ir saviugdros knygos (31%). Apie penktadalis skaitytojų (22%) renkasi biografijas, panaši dalis (19%) – fantasy. Iš tirtų žanrų mažiausiai gerbėjų turi trileriai (9%).

72 pav. Per pastaruosius 12 mėnesių perskaitytos knygos pagal žanrą

% nuo respondentų, kurie per pastaruosius 12 mėnesių perskaitė bent 1 knygą (N=768)

Spaudos leidinių skaitymas

Laikraščių skaitymas – reguliari veikla didžiąjai populiacijos daliai: 53% skaito spausdintus laikraščius ne rečiau kaip kartą per savaitę, internete laikraščiai kiekvieną savaitę skaitomi 35% apklaustųjų. Per pastaruosius 12 mėnesių viename ar kitokiame formate laikraštį skaitė 92% tyrimo dalyvių.

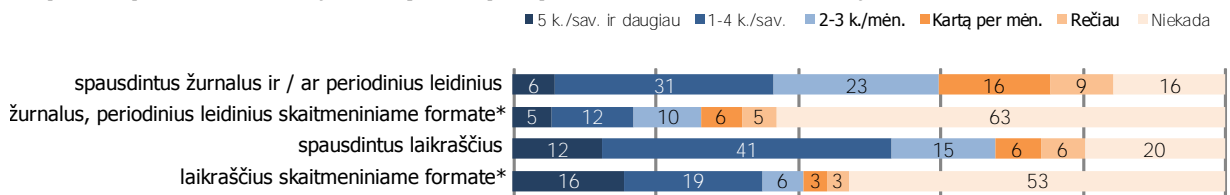
Žurnalų ar kitų periodinių leidinių skaitymas nedaug tenusileidžia laikraščių skaitymui: pirmųjų auditorija sudaro 88% (skaitė per pastaruosius 12 mėnesių). 76% apklaustųjų teigia skaitantys žurnalus ne rečiau kaip kartą per mėnesį, t.y. perskaito kiekvieną išleidžiamą numerį.

Tarp žurnalų skaitytojų – statistiškai reikšmingai daugiau moterų, laikraščius vienodai skaito tiek vyrai, tiek moterys. Laikraščių populiarumas mažesnis jauniausiųjų (iki 19 metų) ir vyriausiųjų (70 metų ir daugiau) grupėse, didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Laikraščius skaito absoliuti dauguma dirbančiųjų asmenų, žurnalai populiarnesni tarp aukštesnės kvalifikacijos dirbančiųjų. Šeimose, kuriose yra vaikų iki 15 metų, žurnalai taip pat skaitomi didesnės dalies apklaustųjų. Didžiausia dalis skaitančiųjų žurnalus – 20-29 metų amžiaus grupėje. Žurnalai populiarnūs tose pačiose nuostatų grupėse, kaip ir knygos.

Žurnalus bei laikraščius skaitmeniniame formate dažniau renkasi vyrai, 15-39 metų asmenys, su aukštesniu išsilavinimu, lietuvių tautybės apklaustieji, besimokantieji ir „baltosios apykaklės“ (vadovaujantys darbuotojai ir specialistai), didesnėmis pajamomis disponuojantys (daugiau nei 1000 Lt per mėnesį vienam šeimos nariui), didžiųjų miestų gyventojai.

Periodinę spaudą skaitmeniniame formate skaitančių daugiau tose pačiose nuostatų grupėse, kaip ir skaitančiųjų skaitmenines knygas: manančių, kad dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą ir kūrybiškumą, pasitikinčių žmonėmis, pasižyminčių tiltų socialiniu kapitalu, laimingų, geros fizinės ir dvasinės sveikatos, dalyvaujančių visuomeninių organizacijų veikloje, nematančių kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą.

73 pav. Spaudos leidinių skaitymas per pastaruosius 12 mėnesių

*internete, atsijustus iš interneto

% nuo visų respondentų (N=1217)

63 lentelė. Knygų ir spaudos skaitymas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 53% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių skaitė knygą laisvalaikiu. Moterys statistiškai reikšmingai dažniau nei vyrai skaitė knygą.

		Skaitė knygą laisvalaikiu 63.1% N=768	Skaitė žurnalus ir / ar periodinius leidinius 88.2% N=1074	Skaitė laikraščius 91.8% N=1118
Lytis	N			
Vyrai	538	53.0	82.2	91.1
Moterys	680	71.0	92.9	92.5
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	77.0	85.1	82.0
20-29 metai	192	68.2	93.8	94.3
30-39 metai	184	58.9	91.3	97.8
40-49 metai	213	61.2	89.2	92.5
50-59 metai	188	62.8	84.1	91.5
60-69 metai	144	60.4	91.0	95.1
70 metų ir vyresni	195	59.0	82.1	86.7
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	48.8	82.1	86.5
Vidurinis	433	52.2	86.6	90.8
Aukštesnysis	291	69.4	90.0	94.5
Aukštasis	248	88.7	94.8	96.4
Tautybė				
Lietuviai	1049	64.0	88.8	92.7
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	57.1	84.5	86.9
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	81.3	95.4	95.4
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	46.5	86.7	96.2
Pensijoje	368	58.6	83.7	88.3
Nedirba, ieško darbo	165	59.4	88.4	91.5
Mokosi	136	79.4	89.7	85.3
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	82.6	92.6	85.5
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	61.9	88.0	92.2
Seiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	60.3	89.2	94.5
Išsiskyre, gyvena atskirai	164	65.0	86.0	90.8
Našlys, našlė	187	57.8	86.2	88.2
Viengungis, netekėjusi	272	71.7	88.2	89.3
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	64.0	87.7	91.4
Du	319	61.4	84.3	91.2
Trys	242	66.7	90.1	91.7
Keturi ir daugiau	272	60.7	91.9	93.4
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	63.7	86.4	91.3
Yra	311	61.1	93.2	93.5
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	55.4	90.9	93.3
501-800 Lt	353	60.1	82.4	90.7
801-1000 Lt	244	71.0	88.5	88.9
1001 Lt ir daugiau	226	66.4	91.6	94.7
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	72.3	88.9	88.7
3-100 tūkst. gyv.	291	63.6	90.0	95.9
Mažiau negu 3000 gyv.	421	51.7	86.2	92.7

64 lentelė. Knygų ir spaudos skaitymas nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 74.8% labai besididžiuojančiųjų Lietuvos pilietybe per pastaruosius 12 mėnesių skaitė knygą laisvalaikiu. Labai besididžiuojantys statistiškai reikšmingai dažniau skaitė knygą, taip pat ir žurnalą, nei nesididžiuojantys.

	N	Skaitė knygą laisvalaikiu 63.1% N=768	Skaitė žurnalus ir / ar periodinius leidinius 88.2% N=1074	Skaitė laikraščius 91.8% N=1118
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	80.4	92.9	96.4
Suinteresuotumo stoka	305	48.2	85.3	92.8
Trukdo asmeninės priežastys	660	66.7	89.1	91.4
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	69.2	88.2	90.8
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe				
Labai didžiuojasi	456	74.8	91.9	91.6
Greičiau didžiuojasi	522	62.0	88.1	93.7
Nesididžiuoja	218	41.9	81.6	89.0
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	62.9	88.5	92.7
Netiki	100	65.0	85.0	83.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	67.6	91.3	93.7
Nesilankė	280	48.2	77.9	85.7
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	79.2	83.3	97.9
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	67.9	91.0	92.1
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	88.5	94.2	92.3
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	83.3	95.7	91.2
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	82.9	100.0	100.0
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	67.4	90.8	93.5
Nebalsavo rinkimuose	349	50.3	83.7	91.7
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	80.0	93.8	92.9
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	63.6	89.5	91.2
Manantys, kad nestiprina	604	56.0	85.1	91.7
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	82.0	94.0	93.1
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	67.0	89.4	91.3
Manantys, kad nestiprina	621	54.1	85.5	91.6
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	71.7	92.3	94.3
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	61.2	87.5	91.3
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	82.1	95.8	91.0
Ne narys	1073	60.5	87.2	92.0
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	68.5	91.0	94.3
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	50.4	81.7	86.1
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	68.6	90.7	94.3
Vidutinė	435	57.9	87.8	90.3
Bloga, labai bloga	146	54.4	78.1	85.6
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	65.9	90.9	94.7
Vidutinė	403	60.3	86.6	88.6
Bloga, labai bloga	82	51.2	72.0	82.9

65 lentelė. Spaudos skirtingame formate skaitymas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 51.5% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių skaitė spausdintą knygą laisvalaikiu. Moterys statistiškai reikšmingai dažniau nei vyrai skaitė spausdintą knygą.

	N	Skaitė spausdintą knygą laisvalaikiu 61.8% N=753	Skaitė knygą skaitmeniniame formate 14.8% N=180	Skaitė spausdintus žurnalus, laikraščius 91.2% N=1110	Skaitė žurnalus, laikraščius skaitmeniniame formate 50.2% N=611
Lytis					
Vyrai	538	51.5	14.9	87.0	53.6
Moterys	680	70.0	14.6	94.6	47.6
Amžiaus grupės					
15-19 metų	100	75.0	45.0	84.2	86.1
20-29 metai	192	64.6	34.9	87.5	81.8
30-39 metai	184	56.5	15.8	94.6	66.8
40-49 metai	213	60.7	9.4	89.7	55.4
50-59 metai	188	62.8	5.8	91.0	36.7
60-69 metai	144	60.4	3.5	96.6	25.7
70 metų ir vyresni	195	58.5	1.0	92.3	10.8
Išsimokslinimas					
Pradinis, pagrindinis	246	47.2	12.2	87.8	32.1
Vidurinis	433	51.0	13.2	89.4	45.3
Aukštesnysis	291	69.4	6.9	95.5	51.2
Aukštasis	248	86.2	29.0	92.3	75.7
Tautybė					
Lietuvis	1049	63.0	14.9	92.1	52.0
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	54.4	14.2	85.2	39.3
Užsiėmimas					
Dirba „baltosios apykaklės“	263	79.5	25.5	91.3	76.7
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	46.5	6.6	92.7	51.4
Pensijoje	368	58.3	1.6	91.6	16.6
Nedirba, ieško darbo	165	56.7	13.9	92.7	50.9
Mokosi	136	75.7	47.8	83.8	86.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	82.6	29.0	92.8	53.6
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	60.6	13.9	91.0	50.0
Seiminė padėtis					
Vedęs, ištekejusi, gyvena kartu	595	58.9	10.8	92.1	55.6
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	64.0	11.0	89.6	42.1
Našlys, našlė	187	57.8	1.1	94.7	12.3
Viengungis, netekėjusi	272	69.9	35.7	87.5	69.4
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)					
Vienas	383	63.5	13.3	92.4	34.1
Du	319	60.3	11.0	91.5	43.3
Trys	242	63.6	21.5	88.4	69.0
Keturi ir daugiau	272	59.6	15.4	91.2	64.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje					
Nėra	907	63.0	13.6	90.6	43.5
Yra	311	58.7	18.0	92.6	70.0
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį					
Iki 500 Lt	285	54.0	13.7	94.0	50.2
501-800 Lt	353	58.9	10.5	91.5	34.9
801-1000 Lt	244	70.6	13.9	89.3	46.5
1001 Lt ir daugiau	226	65.9	19.0	89.8	69.5
Gyvenamosios vietovės dydis					
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	70.9	22.4	88.3	60.4
3-100 tūkst. gyv.	291	62.5	12.0	93.8	48.8
Mažiau negu 3000 gyv.	421	50.5	7.6	92.6	39.0

66 lentelė. Spaudos skirtingame formate skaitymas nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 19.1% labai besididžiuojančių pilietyste per pastaruosius 12 mėnesių skaitė knygą skaitmeniniame formate.

Labai besididžiuojantieji statistiškai reikšmingai dažniau nei nesididžiuojantieji skaitė knygą skaitmeniniame formate.

	N	Skaitė spausdintą knygą laisvalaikiu 61.8% N=753	Skaitė knygą skaitmeniniame formate 14.8% N=180	Skaitė spausdintus žurnalus, laikraščius 91.2% N=1110	Skaitė žurnalus, laikraščius skaitmeniniame formate 50.2% N=611
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą					
Nėra kliūčių	56	78.6	35.7	91.1	68.4
Suinteresuotumo stoka	305	45.9	11.1	89.2	50.8
Trukdo asmeninės priežastys	660	65.9	15.2	91.8	50.6
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	68.4	12.8	92.3	42.9
Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe					
Labai didžiuojasi	456	73.6	19.1	93.6	50.7
Greičiau didžiuojasi	522	61.1	13.4	92.7	50.7
Nesididžiuoja	218	40.6	7.8	83.0	49.1
Tikėjimas					
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1177	61.7	14.0	92.1	49.8
Netiki	100	64.0	24.0	80.0	55.0
Lankymasis maldos namuose					
Lankėsi per pastaruosius 12 mėnesių	937	66.4	15.4	93.6	50.4
Nesilankė	280	46.8	12.9	82.9	49.6
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas					
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	77.1	12.5	95.8	50.0
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	66.3	21.1	88.6	52.4
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	86.5	30.8	90.4	65.4
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	82.6	37.0	94.2	75.4
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	82.9	31.4	97.1	68.6
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.					
Balsavo rinkimuose	774	66.5	12.8	93.7	47.3
Nebalsavo rinkimuose	349	49.1	10.9	87.4	49.9
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą					
Manantys, kad stiprina	240	79.6	26.7	95.0	60.4
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	62.5	12.9	90.9	49.6
Manantys, kad nestiprina	604	54.3	11.1	89.7	46.5
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą					
Manantys, kad stiprina	217	81.6	25.8	94.0	62.7
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	66.0	16.6	90.5	52.2
Manantys, kad nestiprina	621	52.5	9.7	90.5	44.6
Pasitikėjimas žmonėmis					
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	70.0	19.7	92.0	60.9
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	60.3	13.1	91.3	46.8
Narystė visuomeninėse organizacijose					
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	80.0	28.3	92.4	65.5
Ne narys	1073	59.4	13.0	91.0	48.1
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.					
Jautėsi laimingas	857	67.2	18.2	92.2	59.5
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	49.2	6.4	88.9	28.3
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.					
Labai gera, gera	636	67.0	21.5	91.0	68.4
Vidutinė	435	57.0	9.0	92.9	34.5
Bloga, labai bloga	146	54.1	2.7	86.3	18.5
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.					
Labai gera, gera	733	64.4	18.0	92.2	61.1
Vidutinė	403	59.3	11.2	90.6	37.0
Bloga, labai bloga	82	51.2	3.7	85.2	17.3

6.4.5. Naudojimasis bibliotekų paslaugomis

Per pastaruosius 12 mėnesių Lietuvos bibliotekose apsilankė 36% tyrime dalyvavusių asmenų. Pusė jų – nuolatiniai bibliotekų lankytojai, reguliariai besinaudojantys bibliotekų paslaugomis (per metus apsilankė ne mažiau kaip 7 kartus). Trečdalis lankytojų – retesni svečiai, apsilankantys bibliotekoje iki 3 kartų per metus.

Pagrindinis lankymosi bibliotekoje tikslas – pasiskolinti knygų (30% respondentų, t.y. 82% bibliotekų lankytojų, per pastaruosius metus ėmė knygas iš bibliotekos). Kiek mažesnė dalis (22% visų apklaustųjų, t.y. 60% lankytojų) lankėsi bibliotekos skaitykloje. 12% apklaustųjų (t.y. 34% lankytojų) atėjo į biblioteką su tikslu pasinaudoti internetu. Internetas labai retai yra vienintelis tikslas apsilankyti bibliotekoje: tik pasinaudoti internetu (o ne imti knygų ar skaityti skaitykloje) į biblioteką ateina vos 2% bibliotekos lankytojų.

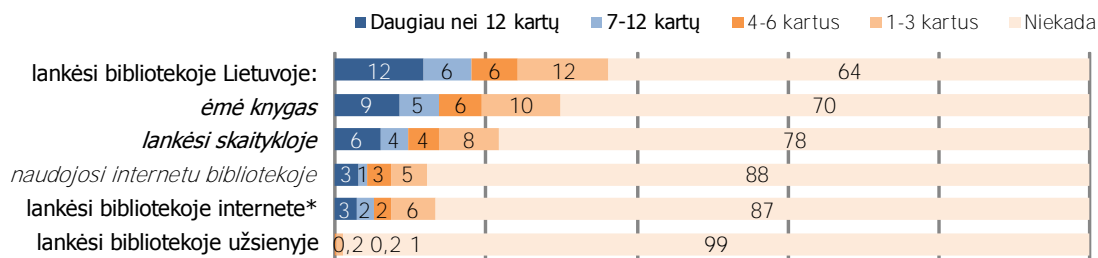
LIBIS sistema teigė naudojėsi 13% apklaustųjų. Biblioteką užsienyje aplankė 1% respondentų, t.y. 4% tų, kurie pastaraisiais metais buvo išvykę į užsienį.

Bibliotekų lankytojų daugiau tarp moterų, 15-29 metų amžiaus skaitytojų, lietuvių tautybės asmenų, įgijusių aukštąjį išsimokslinimą, dirbančių aukštos kvalifikacijos reikalaujantį darbą, studijuojančių, dirbančių ar dirbusių kultūros srityje, su mažesnėmis pajamomis. Bibliotekų paklausa vienoda visoje Lietuvos teritorijoje: lankytojų skaičius skirtingo dydžio vietovėse statistiškai reikšmingai nesiskiria.

Naudojimasis LIBIS sistema paklausesnis didmiesčiuose.

Besinaudojančių bibliotekų paslaugomis daugiau tarp besididžiuojančių tuo, kad yra Lietuvos piliečiai, netikinčių, taip pat tikinčių ir besilankančių maldos namuose, pasitikinčių žmonėmis, pasižyminčių tiktų socialiniu kapitalu, dalyvaujančių visuomeninių organizacijų veikloje, manančių, kad dalyvavimas kultūroje prisideda prie patriotiškumo ir kūrybiškumo stiprinimo, besijaučiančių laimingais ir fiziškai bei dvasiškai sveikais.

74 pav. Lankymasis bibliotekoje per pastaruosius 12 mėnesių

*ir / arba internetu bibliotekoje ieškojo leidinių ar kitos medžiagos

% nuo visų respondentų (N=1217)

67 lentelė. Naudojimas bibliotekų paslaugomis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 32.7% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių lankėsi bibliotekoje. Moterys statistiškai reikšmingai dažniau nei vyrai lankėsi bibliotekoje.

	N	Lankėsi bibliotekoje (skaitykloje, imti knygu) 36.7% N=447	Lankėsi bibliotekoje internete 13.4% N=163	Nesinaudojo bibliotekų paslaugomis 61.8% N=752
Lytis				
Vyrai	538	32.7	12.1	65.4
Moterys	680	39.9	14.4	58.8
Anžiaus grupės				
15-19 metų	100	86.0	40.0	12.0
20-29 metai	192	53.6	29.2	43.8
30-39 metai	184	31.9	10.3	66.8
40-49 metai	273	31.5	12.1	67.1
50-59 metai	188	27.0	5.3	71.3
60-69 metai	144	25.5	5.6	72.9
70 metų ir vyresni	195	23.1	2.1	76.9
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	37.4	12.6	61.4
Vidurinis	433	32.1	10.4	67.4
Aukštesnysis	291	30.3	13.1	68.6
Aukštasis	248	51.4	20.2	44.4
Tautybė				
Lietuviai	1049	38.5	13.9	60.0
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	25.4	10.1	72.6
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	46.0	21.0	50.2
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	18.5	8.7	80.1
Pensijoje	368	25.3	2.4	74.7
Nedirba, ieško darbo	165	38.8	9.8	59.4
Mokosi	136	86.0	42.6	12.5
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	63.8	20.6	36.2
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	35.1	12.9	63.3
Šeimynė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	30.1	10.9	68.4
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	35.0	7.4	63.4
Našlys, našlė	187	20.9	2.7	78.1
Viengungis, netekėjusi	272	62.9	29.8	34.9
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	37.0	10.7	62.1
Du	379	30.1	11.6	68.1
Trys	242	38.8	17.8	58.7
Keturi ir daugiau	272	42.3	15.4	56.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	35.3	12.5	63.4
Yra	371	41.2	16.1	56.9
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	44.4	15.8	54.6
501-800 Lt	353	32.9	9.4	66.2
801-1000 Lt	244	33.2	13.1	66.0
1001 Lt ir daugiau	226	33.6	16.8	62.4
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	37.8	16.2	59.4
3-100 tūkst. gyv.	291	36.1	11.7	63.6
Mažiau negu 3000 gyv.	421	35.6	10.9	63.4

68 lentelė. Naudojimas bibliotekų paslaugomis nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 43% labai besididžiuojančių pilietyste per pastaruosius 12 mėnesių lankėsi bibliotekoje. Labai besididžiuojantieji statistiškai reikšmingai dažniau nei nesididžiuojantieji lankėsi bibliotekoje.

	N	Lankėsi bibliotekoje (skaitykloje, imti knygu) 36.7% N=447	Lankėsi bibliotekoje internete 13.4% N=163	Nesinaudojo bibliotekų paslaugomis 61.8% N=752
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	64.9	23.2	35.1
Suinteresuotumo stoka	305	29.2	6.9	70.2
Trukdo asmeninės priežastys	660	35.8	15.5	62.0
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	43.4	13.8	55.6
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	43.0	16.0	54.9
Greičiau didžiuojasi	522	36.4	14.0	62.5
Nesididžiuoja	218	26.7	6.4	72.4
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	35.9	12.9	62.6
Netiki	100	46.0	19.0	52.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	38.4	14.7	60.0
Nesilankė	280	31.1	8.6	67.9
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	47.9	25.0	47.9
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	46.4	20.6	49.7
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	52.9	41.2	40.4
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	62.8	29.7	35.5
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	54.3	28.6	45.7
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	35.5	12.9	62.8
Nebalsavo rinkimuose	349	29.2	8.6	70.2
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	58.1	27.0	39.2
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	35.7	14.7	63.3
Manantys, kad nestiprina	604	29.0	7.1	69.8
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	59.4	26.7	39.4
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	39.3	18.2	58.3
Manantys, kad nestiprina	621	27.2	5.8	71.7
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	45.2	18.3	53.3
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	35.0	11.9	63.5
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	68.3	27.6	29.0
Ne narys	1073	32.5	11.5	66.2
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	41.7	17.0	56.5
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	25.2	4.7	74.2
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	44.0	19.2	53.6
Vidutinė	435	31.5	8.7	67.6
Bloga, labai bloga	146	20.5	2.1	79.5
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	40.0	15.4	58.8
Vidutinė	403	32.3	10.9	65.5
Bloga, labai bloga	82	30.5	6.2	69.5

6.4.6. Filmų ir video žiūrėjimas

Filmai – labiausiai prieinama ir paklausi kultūros sritis Lietuvoje. 87% dalyvavusių tyrime teigė žiūrėję filmą per pastaruosius 12 mėnesių, daugiau nei pusė jų – kone kasdien.

46% naudojami filmų saugyklomis internete, daugiau nei pusė jų – reguliariai, ne rečiau kaip keliskart per savaitę.

Kino teatrų ar festivalių lankymas – kiek retesnis: per pastaruosius 12 mėnesių kine ar kino festivalyje apsilankė 34% tyrimo dalyvių. Užsienyje kine buvo 3% (t.y. 10% nuo vykusių į užsienį).

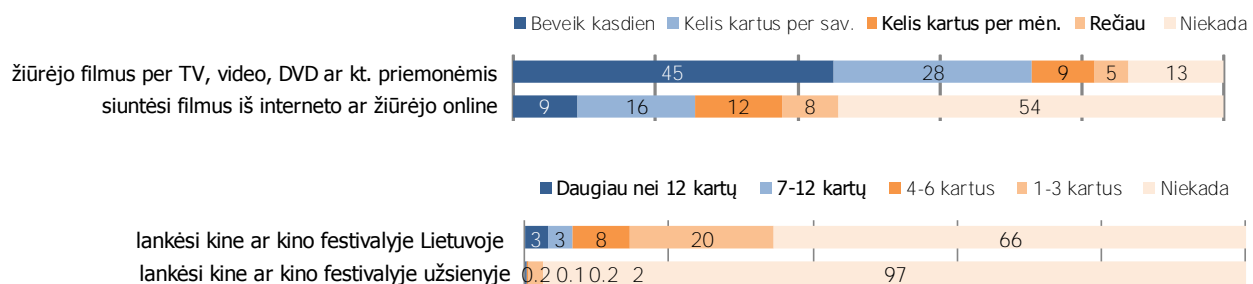
Kino lankytojų daugumą sudaro jauni žiūrovai (iki 40 metų), turintys aukštąjį išsilavinimą, didesnes pajamas, didžiųjų miestų gyventojai, taip pat šeimos su vaikais. Tokiomis pat charakteristikomis apibūdinami ir besisiunčiantieji filmus iš interneto. Vyrai siuntimu užsiima aktyviau nei moterys.

Dažniau per pastaruosius 12 mėnesių kine lankėsi tie, kurie nemato kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą, kurie labai didžiuojasi esantys Lietuvos piliečiai, netikintys. Daugiau filmų žiūrovų (tiek kino teatre, tiek atsiuntus filmą iš interneto) tokiose nuostatų grupėse, kaip pasižymintys tiltų socialiniu kapitalu, pasitikintys žmonėmis, manantys, kad kultūrinė veikla stiprina patriotiškumą ir kūrybiškumą.

Filmų mėgėjų socialinis-demografinis paveikslas toks pats kaip kino lankytojų su viena išimtimi: labai aktyvūs filmų žiūrėtojai yra ir mažesnių miestų gyventojai.

Apskritai filmų žiūrėjimas (nepriklausomai nuo vietos ir būdo – interneto, DVD, TV ir pan.) labiau būdingas dalyvaujantiems visuomeninių organizacijų veikloje, tiems, kurie jaučiasi laimingi, sveiki ir dvasiškai, ir fiziškai.

75 pav. Filmų žiūrėjimas per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

69 lentelė. Lankymasis kine ir filmų žiūrėjimas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 51.7% vyrų per pastaruosius 12 mėnesių siuntėsi filmus iš interneto ar žiūrėjo online. Moterys statistiškai reikšmingai rečiau nei vyrai siuntėsi filmus.

	N	Lankėsi kine ar kino festivalyje 35.1% N=427	Žiūrėjo filmus per TV, video, DVD ar kitomis priemonėmis 86.8% N=1056	Siuntėsi filmus iš interneto ar žiūrėjo online 45.9% N=559
Lytis				
Vyrai	538	35.9	86.4	51.7
Moterys	680	34.6	87.0	41.3
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	70.3	93.0	97.0
20-29 metai	192	61.8	91.7	85.9
30-39 metai	184	48.4	91.8	68.5
40-49 metai	213	34.3	88.3	49.5
50-59 metai	188	20.7	88.4	23.4
60-69 metai	144	16.0	84.7	9.7
70 metų ir vyresni	195	7.2	72.3	3.1
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	27.2	82.1	34.6
Vidurinis	433	28.9	86.8	46.2
Aukštesnysis	291	32.6	86.9	41.2
Aukštasis	248	56.9	91.1	62.1
Tautybė				
Lietuviai	1049	35.8	86.8	46.4
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	30.8	86.4	42.9
Užsiėmimas				
Dirba „baltosios apykaklės“	263	61.6	91.3	69.6
Dirba „mėlynos apykaklės“	286	29.0	89.5	49.7
Pensijoje	368	10.1	77.9	6.8
Nedirba, ieško darbo	165	28.5	89.0	47.0
Mokosi	136	72.8	94.1	97.1
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	43.5	87.0	52.9
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	34.6	86.8	45.5
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	33.9	87.9	46.9
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	28.0	84.1	37.4
Našlys, našlė	187	10.7	79.3	7.0
Viengungis, netekėjusi	272	58.8	91.1	75.7
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	27.9	81.7	28.1
Du	319	27.9	84.4	35.4
Trys	242	45.5	90.5	68.2
Keturi ir daugiau	272	44.5	93.4	63.6
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	30.8	84.5	38.6
Yra	311	47.9	93.2	67.2
Pajamos vienam NŪ nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	30.5	88.4	46.8
501-800 Lt	353	23.6	85.3	33.7
801-1000 Lt	244	35.2	86.9	42.2
1001 Lt ir daugiau	226	52.2	87.6	60.8
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	47.1	87.1	56.2
3-100 tūkst. gyv.	291	29.6	91.1	43.6
Mažiau negu 3000 gyv.	421	24.7	83.6	35.2

70 lentelė. Lankymasis kine ir filmų žiūrėjimas nuostatų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 39.5% labai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste per pastaruosius 12 mėnesių lankėsi kine ar kino festivalyje. Nesididžiuojantieji statistiškai reikšmingai rečiau nei labai besididžiuojantieji lankėsi kine.

	N	Lankėsi kine ar kino festivalyje 35.1% N=427	Žiūrėjo filmus per TV, video, DVD ar kitomis priemonėmis 86.8% N=1056	Siuntėsi filmus iš interneto ar žiūrėjo online 45.9% N=559
Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą				
Nėra kliūčių	56	53.6	92.9	61.4
Suinteresuotumo stoka	305	27.9	87.9	45.4
Trukdo asmeninės priežastys	660	36.8	85.0	45.9
Netenkina pasiūla ir prieinamumas	196	35.4	89.3	42.1
Pasididžiavimas Lietuvos pilietyste				
Labai didžiuojasi	456	39.5	87.3	44.6
Greičiau didžiuojasi	522	35.1	86.0	45.3
Nesididžiuoja	218	27.1	88.5	48.8
Tikėjimas				
Tiki ir išpažįsta tikėjimą	1117	34.1	86.8	45.2
Netiki	100	47.0	87.0	54.0
Lankymasis maldos namuose				
Lankėsi per paskutinius 12 mėnesių	937	36.4	86.9	44.5
Nesilankė	280	30.7	86.4	50.7
Dalyvaujančių kultūrinėje veikloje socialinis kapitalas				
Stiprus ir vidutinio stiprumo saitų	48	47.9	91.7	55.3
Silpnas saitų socialinis kapitalas	165	41.8	84.9	50.9
Neutralaus tipo socialinis kapitalas	52	51.0	96.2	63.5
Silpnas tiltų socialinis kapitalas	138	59.4	85.5	68.1
Stiprus ir vidutinio stiprumo tiltų	35	61.8	94.3	57.1
Dalyvavimas Seimo rinkimuose 2012 m.				
Balsavo rinkimuose	774	32.3	85.5	38.1
Nebalsavo rinkimuose	349	32.4	88.2	50.7
Dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą				
Manantys, kad stiprina	240	56.7	89.6	57.5
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	373	31.9	83.9	42.6
Manantys, kad nestiprina	604	28.5	87.4	43.3
Dalyvavimas kultūroje stiprina kūrybingumą				
Manantys, kad stiprina	217	59.9	89.9	59.0
Manantys, kad nei stiprina, nei nestiprina	379	33.5	84.2	46.7
Manantys, kad nestiprina	621	27.4	87.3	40.9
Pasitikėjimas žmonėmis				
Mano, kad dauguma žmonių galima pasitikėti	299	42.0	86.0	57.3
Mano, kad su žmonėmis reikia būti atsargiam	872	33.8	87.5	42.7
Narystė visuomeninėse organizacijose				
Organizacijos, draugijos ar klubo narys	145	61.4	94.4	64.8
Ne narys	1073	31.6	85.8	43.3
Laimės jausmas per pastaruosius 12 mėn.				
Jautėsi laimingas	857	44.1	88.7	54.8
Jautėsi nelabai laimingas ar nelaimingas	361	13.9	82.3	24.7
Fizinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	636	49.7	91.4	67.5
Vidutinė	435	23.2	83.4	27.1
Bloga, labai bloga	146	7.5	77.4	8.2
Dvasinė sveikata per pastaruosius 12 mėn.				
Labai gera, gera	733	44.3	90.0	58.5
Vidutinė	403	23.3	83.4	29.5
Bloga, labai bloga	82	9.8	74.4	13.4

6.4.7. Radijo klausymas, televizijos žiūrėjimas ir naudojimas internetu

Tiek darbo, tiek poilsio dienomis daugiausia laisvalaikio praleidžiama prie televizoriaus: vidutiniškai 3,5 val. darbo dieną ir 4,4 val. savaitgalio ar šventinę dieną (*čia ir žemiau įskaičiuojami ir praleidžiantieji 0 valandų*). Radijo daugiau klausomasi darbo dienomis (vidutiniškai 2,4 val.) nei poilsio dienomis (vidutiniškai 2 val.). Internetui savaitgalį skiriama vidutiniškai 1,9 val., darbo dieną – 1,6 val.

93% apklaustųjų žiūri televizorių (44% – daugiau nei 4 val.), 74% klausosi radijo (26% s daugiau nei 4 val.), 60% laisvalaikiu naudoja internetą (16% – daugiau nei 4 val.) darbo dienomis. Radijo ir TV transliacijas internete renkasi 19% respondentų, dauguma jų internete šiuo tikslu praleidžia iki 3 valandų.

Socialiniuose tinkluose laiką leidžia 38% respondentų, dauguma internetų tam skiria iki 4 val. per dieną.

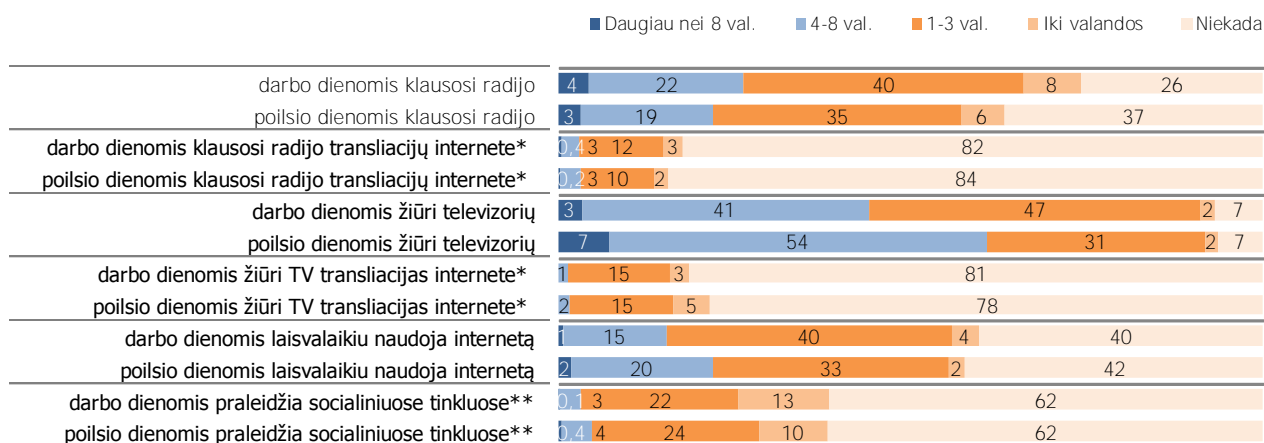
Radijo klausymasis statistiškai reikšmingai dažniau būdingas vyrams, taip pat pensinio amžiaus žmonėms, lietuvių tautybės asmenims, kaimo vietovių gyventojams. Jauniausieji (15-29 metų) respondentai prioritetą teikia radijo transliacijoms internete.

Intensyvus televizoriaus žiūrėjimas (daugiau nei 3 valandos per dieną) labiausiai būdingas senjorams (60 metų ir daugiau), nedirbantiems asmenims, vieno asmens namų ūkiuose, kaimo gyventojams. Saikingesnis televizoriaus žiūrėjimas (iki 3 valandų per dieną), ypač darbo dienomis, labiau būdingas 30-49 metų, dirbantiems gyventojams, didesnėse šeimose. Poilsio dienomis televizoriaus žiūrėjimo intensyvumas skiriasi priklausomai nuo ekonominio statuso: darbininkai, mažesnių pajamų grupės atstovai, mažesnių miestų gyventojai renkasi žiūrėti televizorių daugiau; asmenys su aukštuoju išsimokslinimu, „baltosios apykaklės“, disponuojantys didesnėmis pajamomis dažniau apsiriboja 3 valandomis. Nežiūrintieji televizoriaus – dažniau iki 30 metų amžiaus, Lietuvos didmiesčių gyventojai. Kita vertus, būtent jie sudaro daugumą tų, kurie renkasi TV transliacijas peržiūrėti internete.

Naudojimas internetu dažnesnis tarp vyrų, asmenų iki 50 metų amžiaus, asmenų su aukštuoju išsimokslinimu, lietuvių, miestų gyventojų. Intensyviausiai naudojama internetu 15-29 metų amžiaus grupėje ir didžiuosiuose miestuose.

Socialiniuose tinkluose daugiausia laiko praleidžia moksleiviai ir studentai, kiek mažiau aktyvūs – 20-39 metų asmenys, „baltosios apykaklės“, turintieji šeimą ir vaikų. Didžiąją dalį nesilankančiųjų socialiniuose tinkluose sudaro vyresni nei 50 metų ir gyvenantieji kaimuose.

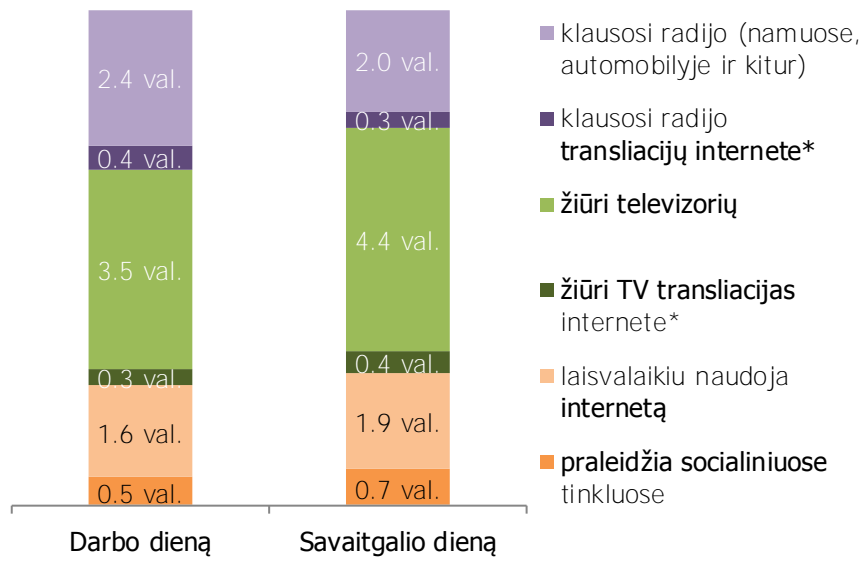
76 pav. Radijui, televizijai ir internetui skiriamas laikas per parą

*per kompiuterį, MP3 grotuvą, mobilųjį telefoną ar kitas priemones
**pvz., Facebook, MySpace, LinkedIn, Twitter

% nuo visų respondentų (N=1217)

77 pav. Vidutinis valandų skaičius per parą, praleidžiamas klausantis radijo, žiūrint televizorių, naudojantis internetu

Vidutinis praleidžiamų valandų skaičius skaičiuojamas visiems respondentams, t.y. į vidurkį įskaičiuojami ir praleidžiantieji 0 valandų.

71 lentelė. Radijo klausymas darbo dienomis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 53.8% vyrų klausosi radijo iki 3 valandų per darbo dieną. Moterys statistiškai reikšmingai rečiau nei vyrai klausosi radijo.

DARBO DIENOMIS		Klausosi radijo daugiau nei 3 val. per dieną	Klausosi radijo iki 3 val. per dieną	Nesiklauso radijo
		26.3% N=320	47.8% N=582	25.9% N=315
N				
Lytis				
Vyrai	538	25.9	53.8	20.3
Moterys	680	26.6	43.1	30.3
Anžiaus grupės				
15-19 metų	100	4.0	46.0	50.0
20-29 metai	192	19.4	50.3	30.4
30-39 metai	184	31.0	48.9	20.1
40-49 metai	213	25.4	47.9	26.8
50-59 metai	188	23.3	54.5	22.2
60-69 metai	144	31.3	44.4	24.3
70 metų ir vyresni	195	39.7	41.8	18.6
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	30.5	41.9	27.6
Vidurinis	433	22.4	46.7	30.9
Aukštesnysis	291	28.5	50.2	21.3
Aukštasis	248	26.2	53.2	20.6
Tautybė				
Lietuvis	1049	27.6	48.0	24.4
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	18.3	46.7	34.9
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	26.6	52.1	21.3
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	29.7	48.6	21.7
Pensijoje	368	33.7	45.1	21.2
Nedirba, ieško darbo	165	23.0	46.1	30.9
Mokosi	136	2.2	47.8	50.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	29.4	51.5	19.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	26.1	47.6	26.3
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	28.3	50.8	20.9
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	26.4	42.3	31.3
Našlys, našlė	187	35.3	43.9	20.9
Viengungis, netekėjusi	272	15.5	47.6	36.9
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	28.7	44.4	26.9
Du	319	26.6	48.9	24.5
Trys	242	19.8	51.7	28.5
Keturi ir daugiau	272	27.9	47.8	24.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	26.2	46.5	27.2
Yra	311	26.5	51.6	21.9
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	22.5	47.0	30.5
501-800 Lt	353	29.2	43.9	26.9
801-1000 Lt	244	28.3	50.8	20.9
1001 Lt ir daugiau	226	23.5	50.9	25.7
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	21.2	47.7	31.1
3-100 tūkst. gyv.	291	28.9	46.7	24.4
Mažiau negu 3000 gyv.	421	30.6	48.7	20.7

72 lentelė. Radijo klausymas poilsio dienomis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 46.7% vyrų klausosi radijo iki 3 valandų per poilsio / savaitgalio dieną. Moterys statistiškai reikšmingai rečiau nei vyrai klausosi radijo.

POILSIO DIENOMIS		Klausosi radijo daugiau nei 3 val. per dieną	Klausosi radijo iki 3 val. per dieną	Nesiklauso radijo
N		21.9% N=266	41.4% N=503	36.8% N=448
Lytis				
Vyrai	538	20.6	46.7	32.7
Moterys	680	22.9	37.1	40.0
Anžiaus grupės				
15-19 metų	100	3.0	37.0	60.0
20-29 metai	192	9.4	43.8	46.9
30-39 metai	184	18.5	41.3	40.2
40-49 metai	213	21.5	40.2	38.3
50-59 metai	188	21.8	47.3	30.9
60-69 metai	144	33.3	38.9	27.8
70 metų ir vyresni	195	38.8	38.8	22.4
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	26.8	35.8	37.4
Vidurinis	433	19.4	39.7	40.9
Aukštesnysis	291	24.1	42.8	33.1
Aukštasis	248	18.5	48.0	33.5
Tautybė				
Lietuvis	1049	23.3	41.5	35.2
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	13.1	40.5	46.4
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	16.7	44.9	38.4
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	20.3	43.0	36.7
Pensijoje	368	33.7	41.0	25.3
Nedirba, ieško darbo	165	21.8	35.2	43.0
Mokosi	136	3.7	39.0	57.4
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	23.2	47.8	29.0
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	21.8	41.0	37.2
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	21.1	45.1	33.7
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	25.0	32.3	42.7
Našlys, našlė	187	36.4	38.5	25.1
Viengungis, netekėjusi	272	11.8	40.4	47.8
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	29.8	36.0	34.2
Du	319	20.3	45.9	33.8
Trys	242	14.5	42.1	43.4
Keturi ir daugiau	272	19.5	42.6	37.9
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	23.7	40.7	35.5
Yra	311	16.4	43.4	40.2
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	20.4	39.6	40.0
501-800 Lt	353	24.9	42.2	32.9
801-1000 Lt	244	23.4	42.2	34.4
1001 Lt ir daugiau	226	15.0	43.4	41.6
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	17.6	38.0	44.4
3-100 tūkst. gyv.	291	21.2	40.8	38.0
Mažiau negu 3000 gyv.	421	27.6	45.8	26.6

73 lentelė. TV žiūrėjimas darbo dienomis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: 26% 15-19 metų amžiaus jaunuolių žiūri TV daugiau nei 3 valandas per darbo dieną. 50 metų ir vyresni asmenys statistiškai reikšmingai dažniau nei 15-29 metų amžiaus asmenys žiūri TV.

DARBO DIENOMIS	N	Žiūri televizorių daugiau nei 3 val. per dieną	Žiūri televizorių iki 3 val. per dieną	Nežiūri televizoriaus
		43.9% N=535	49.2% N=599	6.8% N=83
Lytis				
Vyrai	538	40.5	51.9	7.6
Moterys	680	46.7	47.1	6.2
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	26.0	55.0	19.0
20-29 metai	192	28.3	54.5	17.3
30-39 metai	184	39.1	57.1	3.8
40-49 metai	213	38.8	55.6	5.6
50-59 metai	188	49.7	48.7	1.6
60-69 metai	144	65.3	31.9	2.8
70 metų ir vyresni	195	56.9	40.0	3.1
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	55.3	39.8	4.9
Vidurinis	433	45.3	45.0	9.7
Aukštesnysis	291	44.8	52.1	3.1
Aukštasis	248	29.4	62.5	8.1
Tautybė				
Lietuvis	1049	44.2	49.3	6.5
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	42.3	48.8	8.9
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	25.6	64.5	9.9
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	38.7	58.2	3.1
Pensijoje	368	62.2	34.8	3.0
Nedirba, ieško darbo	165	57.6	37.0	5.5
Mokosi	136	23.5	55.1	21.3
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	46.4	36.2	17.4
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	43.8	50.0	6.2
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	43.1	53.9	3.0
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	52.4	42.7	4.9
Našlys, našlė	187	61.0	36.4	2.7
Viengungis, netekėjusi	272	29.0	51.8	19.1
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	49.5	40.6	9.9
Du	319	48.3	48.0	3.8
Trys	242	39.9	51.9	8.2
Keturi ir daugiau	272	34.9	60.3	4.8
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	45.8	46.4	7.8
Yra	311	38.6	57.6	3.9
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	54.0	38.9	7.0
501-800 Lt	353	49.6	46.7	3.7
801-1000 Lt	244	42.9	49.0	8.2
1001 Lt ir daugiau	226	25.2	65.9	8.8
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	37.4	50.5	12.1
3-100 tūkst. gyv.	291	47.1	51.9	1.0
Mažiau negu 3000 gyv.	421	49.6	45.8	4.5

74 lentelė. TV žiūrėjimas poilsio dienomis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 37.6% 15-19 metų amžiaus jaunuolių žiūri TV daugiau nei 3 valandas per poilsio / savaitgalio dieną. 50-69 metų asmenys statistiškai reikšmingai dažniau nei 15-29 metų amžiaus asmenys žiūri TV.

POILSIO DIENOMIS	N	Žiūri televizorių daugiau nei 3 val. per dieną	Žiūri televizorių iki 3 val. per dieną	Nežiūri televizoriaus
		60.7% N=739	32.8% N=399	6.5% N=79
Lytis				
Vyrai	538	59.9	33.3	6.9
Moterys	680	61.4	32.4	6.2
Amžiaus grupės				
15-19 metų	100	37.6	48.5	13.9
20-29 metai	192	49.0	35.4	15.6
30-39 metai	184	59.2	34.8	6.0
40-49 metai	213	62.0	33.8	4.2
50-59 metai	188	73.9	24.5	1.6
60-69 metai	144	73.6	25.0	1.4
70 metų ir vyresni	195	62.1	32.8	5.1
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	65.4	30.9	3.7
Vidurinis	433	61.9	29.3	8.8
Aukštesnysis	291	62.9	33.0	4.1
Aukštasis	248	50.8	40.7	8.5
Tautybė				
Lietuvis	1049	60.0	33.6	6.4
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	65.1	27.8	7.1
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	53.2	38.8	8.0
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	67.8	28.0	4.2
Pensijoje	368	67.8	28.6	3.5
Nedirba, ieško darbo	165	67.3	26.7	6.1
Mokosi	136	33.1	49.3	17.6
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	48.5	32.4	19.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	61.4	32.8	5.7
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	64.0	32.8	3.2
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	68.9	24.4	6.7
Našlys, našlė	187	68.3	28.5	3.2
Viengungis, netekėjusi	272	43.0	40.8	16.2
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	62.0	28.1	9.9
Du	319	63.3	32.6	4.1
Trys	242	57.4	34.7	7.9
Keturi ir daugiau	272	59.0	37.6	3.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	60.1	32.5	7.4
Yra	311	62.4	33.4	4.2
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	68.0	26.1	6.0
501-800 Lt	353	65.3	30.7	4.0
801-1000 Lt	244	54.9	37.7	7.4
1001 Lt ir daugiau	226	54.0	36.3	9.7
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	54.8	34.1	11.1
3-100 tūkst. gyv.	291	66.0	31.6	2.4
Mažiau negu 3000 gyv.	421	64.1	31.8	4.0

75 lentelė. TV transliacijų žiūrėjimas ir radijo transliacijų klausymas internete socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 21.7% vyrų žiūri TV transliacijas internete darbo dienomis. Vyrų statistiškai reikšmingai dažniau nei moterys žiūri TV transliacijas ir klauso radijo transliacijų internete.

	N	Klausosi radijo transliacijų internete DARBO DIENOMIS 17.6% N=214	Klausosi radijo transliacijų internete POILSIO DIENOMIS 15.5% N=189	Žiūri TV transliacijas internete DARBO DIENOMIS 18.5% N=226	Žiūri TV transliacijas internete POILSIO DIENOMIS 21.5% N=262
Lytis					
Vyrai	538	21.7	18.4	22.1	26.4
Moterys	680	14.3	13.2	15.7	17.7
Amžiaus grupės					
15-19 metų	100	49.0	42.6	52.0	47.5
20-29 metai	192	41.9	38.0	38.7	38.0
30-39 metai	184	20.1	14.7	22.3	26.6
40-49 metai	213	15.0	12.6	16.4	21.6
50-59 metai	188	4.3	5.9	4.8	10.1
60-69 metai	144	3.5	4.2	5.6	9.7
70 metų ir vyresni	195	1.5	2.1	3.1	6.7
Išsimokslinimas					
Pradinis, pagrindinis	246	14.6	12.6	19.1	22.0
Vidurinis	433	20.3	19.2	19.2	22.9
Aukštesnysis	291	10.3	9.6	9.7	15.8
Aukštasis	248	24.2	19.0	27.1	25.5
Tautybė					
Lietuvis	1049	18.4	16.2	19.0	22.3
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	13.0	11.8	15.5	16.1
Užsiėmimas					
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	19.1	15.6	20.5	21.7
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	16.1	14.0	17.1	23.1
Pensijoje	368	3.5	3.8	4.9	8.7
Nedirba, ieško darbo	165	25.5	21.3	21.3	26.2
Mokosi	136	46.3	43.4	50.7	47.1
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	29.0	27.5	25.0	23.2
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	17.0	14.8	18.1	21.4
Šeiminė padėtis					
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	14.8	12.6	17.1	20.5
Išsiskyre, gyvena atskirai	164	9.2	9.8	10.4	14.0
Našlys, našlė	187	2.7	2.1	3.2	6.4
Viengungis, netekėjusi	272	39.1	34.9	37.1	39.0
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)					
Vienas	383	13.6	12.5	13.1	16.4
Du	319	12.5	11.9	14.1	18.8
Trys	242	19.0	16.9	26.0	28.4
Keturi ir daugiau	272	27.8	22.8	24.6	26.0
Vaikai iki 15 metų šeimoje					
Nėra	907	14.8	13.9	16.3	19.8
Yra	311	25.8	20.3	25.1	26.7
Pajamos vienam NĮ nariui per mėnesį					
Iki 500 Lt	285	22.1	20.4	22.8	26.0
501-800 Lt	353	11.0	9.3	9.6	14.8
801-1000 Lt	244	16.0	12.3	18.4	19.7
1001 Lt ir daugiau	226	20.8	19.0	23.9	26.5
Gyvenamosios vietovės dydis					
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	20.2	17.4	22.6	22.4
3-100 tūkst. gyv.	291	15.5	13.1	19.2	22.3
Mažiau negu 3000 gyv.	421	15.9	15.0	13.3	19.9

76 lentelė. Naudojimas internetu darbo dienomis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 20.1% vyrų laisvalaikiu naudojami internetu daugiau nei 3 valandas per darbo dieną. Vyrų statistiškai reikšmingai dažniau nei moterys naudojami internetu.

DARBO DIENOMIS	N	Laisvalaikiu naudojami internetu daugiau nei 3 val. per dieną 15.4% N=187	Laisvalaikiu naudojami internetu iki 3 val. per dieną 44.2% N=538	Nesinaudoja internetu 40.4% N=492
Lytis				
Vyrai	538	20.1	42.9	37.0
Moterys	680	11.6	45.2	43.2
Anžiaus grupės				
15-19 metų	100	60.0	40.0	0.0
20-29 metų	192	35.9	56.8	7.3
30-39 metų	184	13.6	72.8	13.6
40-49 metų	213	8.0	58.7	33.3
50-59 metų	188	3.7	40.7	55.6
60-69 metų	144	3.5	25.7	70.8
70 metų ir vyresni	195	2.1	8.7	89.2
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	17.5	21.1	61.4
Vidurinis	433	17.7	37.6	44.7
Aukštesnysis	291	8.3	52.1	39.7
Aukštasis	248	17.4	69.6	13.0
Tautybė				
Lietuvis	1049	16.3	44.7	39.0
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	9.5	41.4	49.1
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	15.6	76.0	8.4
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	7.7	54.4	38.0
Pensijoje	368	3.3	16.0	80.7
Nedirba, ieško darbo	165	19.4	41.2	39.4
Mokosi	136	58.8	41.2	0.0
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	24.6	42.0	33.3
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	14.8	44.4	40.8
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	9.8	55.4	34.8
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	6.7	43.3	50.0
Našlys, našlė	187	1.6	10.7	87.7
Viengungis, netekėjusi	272	41.9	43.4	14.7
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	13.1	26.4	60.6
Du	319	11.0	41.4	47.6
Trys	242	19.0	58.3	22.7
Keturi ir daugiau	272	20.6	60.3	19.1
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	15.0	36.3	48.7
Yra	311	16.5	67.4	16.1
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	20.7	38.6	40.7
501-800 Lt	353	12.2	31.3	56.5
801-1000 Lt	244	10.7	47.1	42.2
1001 Lt ir daugiau	226	17.7	62.4	19.9
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	18.7	49.8	31.5
3-100 tūkst. gyv.	291	14.8	48.8	36.4
Mažiau negu 3000 gyv.	421	11.6	34.4	53.9

77 lentelė. Naudojimas internetu poilsio dienomis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 29.6% vyrų naudojami internetu daugiau nei 3 valandas per poilsio / savaitgalio dieną. Vyrų statistiškai reikšmingai dažniau nei moterys naudojami internetu.

POILSIO DIENOMIS	N	Laisvalaikiu naudojami internetu daugiau nei 3 val. per dieną 21.9% N=266	Laisvalaikiu naudojami internetu iki 3 val. per dieną 35.7% N=435	Nesinaudoja internetu 42.4% N=516
Lytis				
Vyrai	538	29.6	33.3	37.2
Moterys	680	15.9	37.6	46.5
Anžiaus grupės				
15-19 metų	100	63.4	33.7	3.0
20-29 metų	192	50.5	39.6	9.9
30-39 metų	184	26.6	49.5	23.9
40-49 metų	213	15.5	51.2	33.3
50-59 metų	188	6.9	40.2	52.9
60-69 metų	144	4.2	20.8	75.0
70 metų ir vyresni	195	2.6	9.7	87.7
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	20.7	19.1	60.2
Vidurinis	433	24.0	31.2	44.8
Aukštesnysis	291	16.2	40.2	43.6
Aukštasis	248	26.2	54.8	19.0
Tautybė				
Lietuvis	1049	22.7	36.0	41.3
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	16.7	33.9	49.4
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	28.1	57.8	14.1
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	19.9	44.8	35.3
Pensijoje	368	3.8	14.2	82.0
Nedirba, ieško darbo	165	20.0	35.8	44.2
Mokosi	136	64.7	32.4	2.9
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	26.5	32.4	41.2
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	21.6	35.9	42.5
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	16.5	43.9	39.7
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	14.6	36.6	48.8
Našlys, našlė	187	3.2	12.3	84.5
Viengungis, netekėjusi	272	50.9	33.7	15.4
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	17.0	24.5	58.5
Du	319	17.8	33.1	49.1
Trys	242	26.0	46.7	27.3
Keturi ir daugiau	272	30.0	44.7	25.3
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	20.5	30.4	49.1
Yra	311	25.7	51.4	22.8
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	24.3	31.3	44.4
501-800 Lt	353	17.0	25.5	57.5
801-1000 Lt	244	16.0	41.8	42.2
1001 Lt ir daugiau	226	31.0	47.8	21.2
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	26.1	39.4	34.5
3-100 tūkst. gyv.	291	22.1	38.3	39.7
Mažiau negu 3000 gyv.	421	16.6	29.7	53.7

78 lentelė. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose darbo dienomis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 79% 15-19 metų jaunuolių socialiniuose tinkluose praleidžia daugiau nei valandą per darbo dieną. 15-39 metų asmenys statistiškai reikšmingai dažniau nei 50 m. ir vyresni yra prisijungę prie socialinių tinklų internete.

DARBO DIENOMIS	N	Socialiniuose tinkluose per dieną praleidžia valandą ir daugiau 25.6% N=311	Socialiniuose tinkluose praleidžia iki 1 val. per dieną 12.7% N=155	Nesilanko socialiniuose tinkluose 61.7% N=751
Lytis				
Vyrai	538	24.5	14.3	61.2
Moterys	680	26.3	11.6	62.1
Anžiaus grupės				
15-19 metų	100	79.0	9.0	12.0
20-29 metai	192	58.9	24.5	16.7
30-39 metai	184	30.4	29.9	39.7
40-49 metai	213	21.1	13.6	65.3
50-59 metai	188	7.9	4.8	87.3
60-69 metai	144	0.0	2.8	97.2
70 metų ir vyresni	195	1.0	1.0	97.9
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	25.6	5.3	69.1
Vidurinis	433	27.3	10.6	62.1
Aukštesnysis	291	20.6	13.4	66.0
Aukštasis	248	28.3	23.1	48.6
Tautybė				
Lietuvis	1049	26.6	13.2	60.2
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	19.5	10.1	70.4
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	30.5	24.0	45.4
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	22.8	15.8	61.4
Pensijoje	368	1.9	2.2	95.9
Nedirba, ieško darbo	165	35.2	10.3	54.5
Mokosi	136	74.3	15.4	10.3
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	40.6	4.3	55.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	24.7	13.2	62.1
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	19.7	17.3	63.0
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	20.1	7.9	72.0
Našlys, našlė	187	1.1	1.6	97.3
Viengungis, netekėjusi	272	58.5	13.2	28.3
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	18.0	6.5	75.5
Du	319	17.9	11.0	71.2
Trys	242	39.3	12.8	47.9
Keturi ir daugiau	272	33.1	23.9	43.0
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	22.1	9.0	68.9
Yra	311	35.8	23.5	40.6
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	33.0	11.6	55.4
501-800 Lt	353	16.8	9.7	73.6
801-1000 Lt	244	22.9	12.7	64.5
1001 Lt ir daugiau	226	27.4	17.7	54.9
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	27.2	16.3	56.5
3-100 tūkst. gyv.	291	28.2	12.0	59.8
Mažiau negu 3000 gyv.	421	21.9	9.0	69.1

79 lentelė. Dalyvavimas socialiniuose tinkluose poilsio dienomis socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 87% 15-19 metų jaunuolių socialiniuose tinkluose praleidžia daugiau nei valandą per savaitgalio dieną. 15-39 metų asmenys statistiškai reikšmingai dažniau nei 50 m. ir vyresni yra prisijungę prie socialinių tinklų internete.

POILSIO DIENOMIS	N	Socialiniuose tinkluose per dieną praleidžia valandą ir daugiau 28.3% N=345	Socialiniuose tinkluose praleidžia iki 1 val. per dieną 9.8% N=119	Nesilanko socialiniuose tinkluose 61.8% N=753
Lytis				
Vyrai	538	28.6	11.0	60.4
Moterys	680	28.1	9.0	62.9
Anžiaus grupės				
15-19 metų	100	87.0	4.0	9.0
20-29 metai	192	64.9	19.4	15.7
30-39 metai	184	35.3	20.7	44.0
40-49 metai	213	21.1	13.6	65.3
50-59 metai	188	9.5	3.7	86.8
60-69 metai	144	0.7	2.1	97.2
70 metų ir vyresni	195	2.1	0.5	97.4
Išsimokslinimas				
Pradinis, pagrindinis	246	28.5	3.7	67.9
Vidurinis	433	29.1	9.7	61.2
Aukštesnysis	291	24.4	9.6	66.0
Aukštasis	248	31.9	16.1	52.0
Tautybė				
Lietuvis	1049	29.7	10.1	60.2
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	19.5	8.3	72.2
Užsiėmimas				
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	34.6	18.6	46.8
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	28.2	11.8	59.9
Pensijoje	368	2.2	1.9	95.9
Nedirba, ieško darbo	165	32.9	9.8	57.3
Mokosi	136	81.6	10.3	8.1
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	43.5	1.4	55.1
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	27.4	10.4	62.2
Šeiminė padėtis				
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	22.4	14.0	63.6
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	20.2	5.5	74.2
Našlys, našlė	187	1.6	0.5	97.9
Viengungis, netekėjusi	272	64.6	9.6	25.8
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)				
Vienas	383	19.3	4.7	76.0
Du	319	20.7	7.8	71.5
Trys	242	43.4	8.7	47.9
Keturi ir daugiau	272	36.6	20.1	43.2
Vaikai iki 15 metų šeimoje				
Nėra	907	24.9	6.5	68.6
Yra	311	38.3	19.6	42.1
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį				
Iki 500 Lt	285	34.9	10.6	54.6
501-800 Lt	353	19.0	6.5	74.4
801-1000 Lt	244	27.0	9.0	63.9
1001 Lt ir daugiau	226	31.9	13.3	54.9
Gyvenamosios vietovės dydis				
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	29.3	13.9	56.8
3-100 tūkst. gyv.	291	32.4	7.6	60.0
Mažiau negu 3000 gyv.	421	24.4	6.4	69.2

6.5. Kultūros prieinamumo vertinimo rodiklis*

Galutinis rodiklis (5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6) Kultūros prieinamumo Lietuvoje vertinimo rodiklis	30.84
Kultūros sričių prieinamumo vertinimo rodikliai	
5.1 Scenos meno renginių (pvz., teatras, opera, muzikos koncertas ir pan.), įskaitant apsilankymą salėse, internete ar kitomis priemonėmis	15.98
5.2 Vaizduojamojo meno bei amatų parodų, įskaitant apsilankymą parodose, internete, kt. priemonėmis	31.28
5.3 Kultūros paveldo institucijų teikiamų paslaugų ir paveldo objektų	24.73
5.3.1 Archyvų , įskaitant apsilankymą archyvų skaityklose ar archyvaro tarnyboje	31.93
5.3.2 Archyvų internete	51.17
5.3.3 Muziejų, kultūros paminklų, archeologinių vietų , įskaitant apsilankymą jose, taip pat ir žiūrėjimą internete	22.98
5.4 Knygų, periodinių leidinių (spausdintų ar skaitmeniniame formate ar internetu), neįskaitant bibliotekų paslaugų	29.29
5.5 Bibliotekų paslaugų, įskaitant apsilankymą skaityklose ir internete	45.37
5.6 Kino filmų (nesvarbu, kur žiūrima)	46.47

* pateikiamas patikslintas rodiklio pavadinimas, atitinkantis R5. *Visuomenės narių nuomonė apie kultūros prieinamumo padidėjimą (proc.) – KKPG TVP 6 tikslo vertinimo kriterijų*

Bendrai vertinant kultūros paslaugų prieinamumo pokytį Lietuvoje (remiantis kultūros paslaugų vartotojų vertinimu), visų tirtų kultūros sričių paslaugos suvokiamos kaip labiau prieinamos nei prieš metus.

Skirtumas tarp matančiųjų prieinamumo padidėjimą ir matančiųjų sumažėjimą (*naudojamas vertinimo rodiklis ir pateikiamas lentelėje aukščiau*) parodo prieinamumo pokyčio intensyvumą: kuo daugiau manančiųjų, kad konkrečios kultūros srities prieinamumas, t.y. galimybės pasinaudoti paslauga (pvz., geresnė pasiūla, patogiau nuvykti, mažesnė finansinė našta, lengviau suderinti su darbo grafiku), padidėjo ir kuo mažiau manančiųjų, kad prieinamumas sumažėjo, tuo didesnis prieinamumo pokytis fiksuojamas. Bendrai kultūros prieinamumo pokytis – per 30%.

Didžiausi prieinamumo pokyčiai – kino filmų (padidėjimą pastebi 50% kino mėgėjų), bibliotekų paslaugų (padidėjimą pastebi 50% bibliotekų lankytojų) ir archyvų internete srityse (prieinamumo padidėjimą pastebi 56% besinaudojančiųjų archyvų paslaugomis). Mažiausi pokyčiai – scenos meno renginių ir muziejų, kultūros paminklų bei archeologinių vietų prieinamume.

Kino filmų prieinamumo didėjimą geriausiai vertina asmenys iki 50 metų amžiaus, nedirbantys arba besimokantys.

Padidėjusiu bibliotekų prieinamumu labiausiai patenkinti lietuvių tautybės, nedirbantys, didelėse šeimose gyvenantys asmenys. Mažiausią pokytį bibliotekų paslaugų prieinamume pastebėjo vyresni nei 70 metų, ne lietuvių tautybės, mažų pajamų (iki 500 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį), Lietuvos didmiesčių gyventojai.

Didžiausią kultūros paveldo paslaugų ir objektų prieinamumo pagerėjimą pastebėjo apklaustieji iki 50 metų amžiaus, „baltosios apykaklės“ ir studentai, didelių namų ūkių atstovai, su kultūra susiję asmenys.

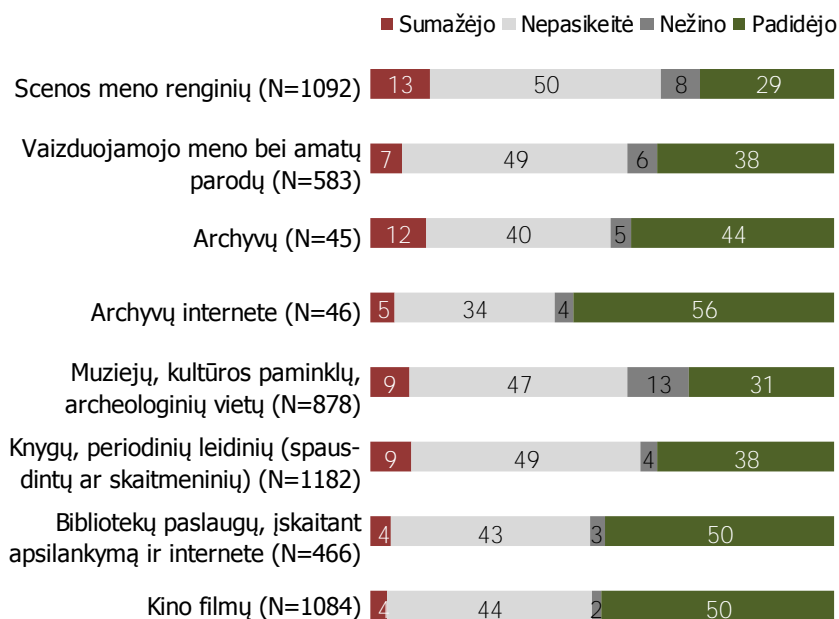
Scenos meno renginių prieinamumo Lietuvoje pokytį geriausiai vertina kultūros srities darbuotojai, moterys, 15-29 metų amžiaus grupė, lietuvių tautybės asmenys, gyvenantieji didžiuosiuose miestuose, ekonomiškai pajėgesni – „baltosios apykaklės“ bei disponuojantys didesnėmis pajamomis. Mažiausią teigiamą pokytį mato senjorai pensijoje (netgi neigiamą, tai yra vertina prieinamumą kaip pablogėjusį), turintieji pradinį ar pagrindinį išsilavinimą, ne lietuvių tautybės gyventojai, vyrai.

Didžiausias teigiamas vaizduojamųjų menų ir amatų parodų prieinamumo pokytis – 15-19 metų besimokančiųjų vertinimu. Mažiausias – 60 metų ir vyresnių grupėje.

Didžiausias knygų ir periodikos prieinamumo padidėjimas pastebėtas vyrų, 20-39 metų amžiaus, aukštąjį išsimokslinimą turinčiųjų, lietuvių tautybės asmenų, namų ūkiuose su vaikais, didesnių pajamų (1000 Lt ir daugiau vienam šeimos nariui per mėnesį) grupėje. Mažesnę spaudos prieinamumo pokytį teigia pastebėję 70 metų ir vyresni, pagrindinį arba vidurinį

išsimokslinimą turintieji, ne lietuvių tautybės, su mažesnėmis nei vidutinėmis pajamomis (501-800 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį) asmenys.

78 pav. Kultūros paslaugų prieinamumo pokytis Lietuvoje

% nuo besinaudojančių konkrečiomis paslaugomis

80 lentelė. Kultūros paslaugų prieinamumo pokyčio vertinimas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę. Skaityti: scenos meno renginių prieinamumo Lietuvoje pokytis besilankančių scenos meno renginiuose vyrų vertinimu yra 14.5 (vertinimas gautas iš % manančių, kad prieinamumas padidėjo, atėmus % manančių, kad prieinamumas sumažėjo). Moterys vertina scenos meno renginių prieinamumo pokytį statistiškai reikšmingai geriau nei vyrai.

KULTŪROS PASLAUGŲ PRIEINAMUMO POKYTIS			Scenos menų 16.0 N=1092	Vaizduojamųjų menų ir amatų 31.3 N=583	Kultūros paveldo institucijų teikiamų paslaugų ir paveldo objektų 24.7 N=883	Knygų, periodinių leidinių 29.3 N=1182	Bibliotekų 45.4 N=466	Kino filmų 46.5 N=1084
Lytis								
Vyrai	538	14.5	29.8	26.4	30.8	41.4	46.5	
Moterys	680	17.0	32.5	23.7	28.1	47.9	46.5	
Amžiaus grupės								
15-19 metų	100	40.7	66.1	33.7	37.5	51.1	61.6	
20-29 metai	192	27.2	32.7	32.3	39.4	49.1	53.3	
30-39 metai	184	22.7	35.4	27.0	38.3	42.6	52.6	
40-49 metai	213	21.2	42.2	37.6	35.4	55.7	55.2	
50-59 metai	188	9.6	23.7	15.4	27.9	41.8	45.6	
60-69 metai	144	3.9	13.0	14.3	15.4	41.0	32.8	
70 metų ir vyresni	195	-8.1	7.2	6.3	12.0	23.9	20.4	
Išsimokslinimas								
Pradinis, pagrindinis	246	6.2	32.5	20.0	21.5	43.2	42.2	
Vidurinis	433	18.3	31.1	20.6	22.0	42.3	45.6	
Aukštesnysis	291	16.4	24.3	27.5	32.9	49.5	50.0	
Aukštasis	248	20.3	37.0	29.2	44.7	48.9	48.3	
Tautybė								
Lietuvis	1049	16.5	32.9	26.2	30.2	46.5	46.5	
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	12.1	17.5	14.5	23.1	34.0	45.8	
Užsiėmimas								
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	28.6	38.3	34.0	41.2	43.5	50.8	
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	17.0	27.0	27.6	34.6	56.1	53.5	
Pensijoje	368	-4.2	11.3	5.4	11.2	30.4	26.6	
Nedirba, ieško darbo	165	14.6	42.4	30.2	29.8	61.2	55.1	
Mokosi	136	39.4	54.3	35.1	42.4	45.4	59.0	
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	36.2	41.3	42.5	34.8	50.0	60.3	
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	14.7	30.3	23.3	28.9	44.9	45.7	
Šeimynė padėtis								
Vedęs, ištekęs, gyvena kartu	595	15.4	31.8	27.0	30.5	50.3	50.2	
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	9.3	17.1	20.2	27.4	36.7	44.1	
Našlys, našlė	187	1.3	22.8	6.7	13.3	36.6	28.9	
Viengungis, netekęs	272	30.4	43.2	33.2	39.5	46.0	50.6	
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)								
Vienas	383	14.2	25.1	15.8	22.0	38.4	37.6	
Du	319	7.4	24.2	22.6	26.7	52.0	42.1	
Trys	242	21.5	41.4	30.9	34.4	39.0	60.4	
Keturi ir daugiau	272	22.4	39.5	33.2	37.2	53.4	49.8	
Vaikai iki 15 metų šeimoje								
Nėra	907	31.4	28.1	22.0	25.8	41.7	44.4	
Yra	311	30.6	41.5	32.9	39.5	54.1	52.2	
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį								
Iki 500 Lt	285	29.9	32.8	20.0	30.3	41.1	50.6	
501-800 Lt	353	28.3	28.2	21.1	19.9	47.5	43.5	
801-1000 Lt	244	12.0	27.6	22.1	23.5	45.1	38.3	
1001 Lt ir daugiau	226	29.2	32.3	34.4	45.7	49.4	52.4	
Gyvenamosios vietovės dydis								
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	21.3	27.0	22.9	29.8	39.5	44.5	
3-100 tūkst. gyv.	291	11.4	30.7	23.2	28.7	53.8	50.6	
Mažiau negu 3000 gyv.	421	13.2	38.4	29.1	29.0	47.4	46.1	

6.6. Kultūros kokybės vertinimo rodiklis*

Galutinis rodiklis (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6) Kultūros kokybės vertinimo rodiklis	38.81
Kultūros sričių kokybės vertinimo rodikliai	
6.1 Scenos meno renginių (pvz., teatras, opera, muzikos koncertas ir pan.), įskaitant apsilankymą salėse, internete ar kitomis priemonėmis	34.45
6.2 Vaizduojamojo meno bei amatų parodų, įskaitant apsilankymą parodose, internete ar kitomis priemonėmis	42.74
6.3 Kultūros paveldo institucijų teikiamų paslaugų	34.62
6.3.1 Archyvų , įskaitant apsilankymą archyvų skaityklose ar archyvaro tarnyboje	32.54
6.3.2 Archyvų internete	49.81
6.3.3 Muziejų, kultūros paminklų, archeologinių vietų , įskaitant apsilankymą jose, taip pat ir žiūrėjimą internete	33.93
6.4 Knygų, periodinių leidinių (spausdintų ar skaitmeniniame formate ar internetu), neįskaitant bibliotekų paslaugų	35.81
6.5 Bibliotekų paslaugų, įskaitant apsilankymą skaityklose ir internete	57.54
6.6 Kino filmų (nesvarbu, kur žiūrima)	40.07

*pateikiamas patikslintas rodiklio pavadinimas, atitinkantis R6. *Gyventojų nuomonė apie kultūrinės aplinkos ir paslaugų, skatinančių kultūrinių žmogaus kompetencijų ir kūrybingumo visą jo gyvenimą ugdymą, kokybės pokyčius (proc.) – KKPG TVP 4 tikslo vertinimo kriterijų*

Vertinant kultūros paslaugų kokybės pokytį per pastaruosius metus (vartotojų suvokimu), visose tirtose kultūros srityse pastebimas teigiamas kokybės pokytis.

Daugiausia kokybės pagerėjimą pastebinčių – bibliotekų teikiamų paslaugų ir archyvų internete srityse. Daugiau nei pusė (59%) besilankančių bibliotekose pastebėjo bibliotekų paslaugų kokybės pagerėjimą, taip pat daugiau nei pusė archyvų internete vartotojų (55%) jų kokybės pokytį vertina teigiamai.

Reikšmingi kokybės pokyčiai fiksuojami, ir vertinant kino filmus bei vaizduojamuosius menus.

Bendrai kultūros kokybės pokytis (įvertinant skirtumą tarp vartotojų, matančių teigiamus kokybės pokyčius ir matančių neigiamus pokyčius) – per 38%.

Geriausiai apie bibliotekų paslaugų gerėjimą atsiliepia dirbantys, dirbę ar studijuojantys kultūros srityje bei lietuvių tautybės apklaustieji.

Paveldo objektų ir paslaugų kokybės pokytį santykinai vienodai suvokia visos demografinės grupės. Išsiskiria tik didžiųjų miestų gyventojai – jų vertinimu, paveldo paslaugų ir objektų kokybė gerėjo mažiau, nei kitų socialinių-demografinių grupių vertinimu.

Kino filmų kokybės gerėjimu labiausiai patenkinti respondentai iki 30 metų amžiaus, darbininkai, taip pat nedirbantys ir besimokantys gyventojai, mažų pajamų (iki 500 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį) grupė. Reikšmingai mažesnį kino filmų kokybės pagerėjimą mato 60 metų ir vyresni žiūrovai.

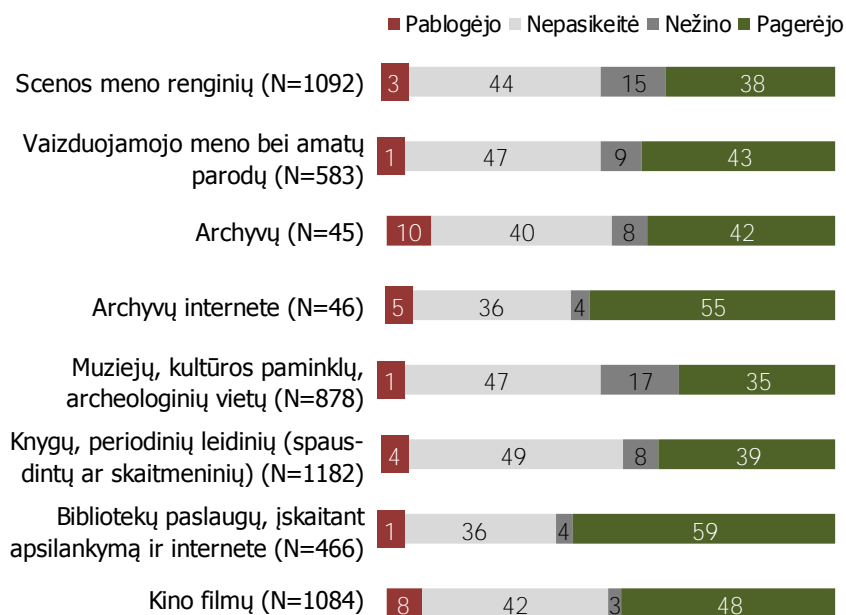
Vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose didžiausią kokybės augimą teigia pastebintys 15-19 ir 40-49 metų asmenys. Mažiausią – „baltosios apykaklės“ ir pensininkai.

Didžiausią scenos meno renginių kokybės pagerėjimą mato jauniausieji respondentai (15-19 metų), lietuvių tautybės gyventojai, savo darbine veikla susiję su kultūra asmenys. Mažiausią – 70 metų ir vyresni vartotojai.

Knygų ir periodinių leidinių kokybėje didžiausius teigiamus pokyčius mato 20-29 metų grupė, nedirbantys ar besimokantys, lietuvių tautybės asmenys, dideliuose namų ūkiuose su vaikais, mažiausias ir didžiausias pajamas turintys

gyventojai. Mažiausią kokybės pagerėjimą šioje srityje teigia matantys ne lietuvių tautybės, pensijoje esantys, vidutines pajamas (801-1000 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį) turintys skaitytojai.

79 pav. Kultūros paslaugų kokybės pokytis

% nuo besinaudojančių konkrečiomis paslaugomis

81 lentelė. Kultūros paslaugų kokybės pokyčio vertinimas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: scenos meno renginių kokybės pokytis besilankančių scenos meno renginiuose 15-19 m. jaunuolių vertinimu yra 58.2 (vertinimas gautas iš % manančių, kad kokybė pagerėjo, atėmus % manančių, kad kokybė pablogėjo). 15-19 m. asmenys vertina scenos meno renginių kokybės pokytį statistiškai reikšmingai geriau nei 70 metų ir vyresni asmenys.

KULTŪROS PASLAUGŲ KOKYBĖS POKYTIS	N	Scenos menų 34.5 N=1092	Vaizduojamųjų menų ir amatų 42.7 N=583	Kultūros paveldo institucijų teikiamų paslaugų ir paveldo objektų 34.6 N=883	Knygų, periodinių leidinių 35.8 N=1182	Bibliotekų 57.5 N=466	Kino filmų 40.1 N=1084
Lytis							
Vyrai	538	33.1	38.9	34.0	33.5	53.0	42.6
Moterys	680	35.4	45.0	35.5	37.7	60.7	38.2
Amžiaus grupės							
15-19 metų	100	58.2	68.9	35.2	39.6	53.9	67.3
20-29 metai	192	35.0	38.8	32.5	46.3	59.3	52.7
30-39 metai	184	39.8	35.4	33.6	38.3	55.0	44.2
40-49 metai	213	35.3	54.9	43.4	37.9	70.0	41.5
50-59 metai	188	29.3	35.5	31.0	34.1	55.6	33.3
60-69 metai	144	34.4	42.3	33.9	28.2	50.0	25.0
70 metų ir vyresni	195	18.6	27.5	29.1	25.5	54.3	18.9
Išsimokslinimas							
Pradinis, pagrindinis	246	36.1	43.9	32.7	35.8	60.0	41.0
Vidurinis	433	32.4	41.6	31.4	32.0	57.0	42.6
Aukštesnysis	291	35.8	43.2	38.8	36.8	59.8	42.7
Aukštasis	248	33.9	43.2	35.5	41.1	54.0	32.9
Tautybė							
Lietuvis	1049	35.7	43.5	35.6	36.7	60.0	40.6
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	27.0	33.3	27.5	30.0	36.2	36.4
Užsiėmimas							
Dirba, „baltosios apykaklės“	263	37.3	38.3	36.3	37.3	51.9	36.1
Dirba, „mėlynos apykaklės“	286	36.4	48.2	39.8	35.5	64.3	45.9
Pensijoje	368	22.5	34.0	27.6	27.6	55.9	20.8
Nedirba, ieško darbo	165	34.3	48.5	34.3	44.7	71.6	52.4
Mokosi	136	54.3	56.8	34.6	44.7	53.3	64.7
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	43.5	57.8	47.9	50.8	60.5	50.0
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	33.7	41.6	33.6	34.9	57.3	39.4
Šeiminių padėtis							
Vedęs, ištekęs, gyvena kartu	595	34.0	43.7	36.4	34.6	58.2	40.2
Išsiskyre, gyvena atskirai	164	29.3	37.8	33.9	33.3	58.3	22.9
Našlys, našlė	187	24.8	38.5	26.5	32.2	61.0	31.3
Viengungis, netekęs	272	44.4	46.6	34.5	42.9	55.4	54.7
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)							
Vienas	383	31.9	40.9	30.1	32.1	62.1	31.6
Du	319	31.2	38.5	32.5	31.7	53.5	37.4
Trys	242	35.8	50.0	37.7	37.1	55.0	51.3
Keturi ir daugiau	272	40.2	45.2	39.1	44.5	58.8	43.8
Vaikai iki 15 metų šeimoje							
Nėra	907	32.1	42.0	33.1	32.7	55.1	37.1
Yra	311	40.8	45.9	40.1	44.9	63.4	47.6
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį							
Iki 500 Lt	285	34.5	41.5	29.2	41.7	58.9	48.4
501-800 Lt	353	32.4	42.7	36.4	32.0	64.2	35.4
801-1000 Lt	244	32.3	47.9	30.7	23.8	54.9	28.5
1001 Lt ir daugiau	226	37.8	37.4	40.2	43.5	48.8	46.9
Gyvenamosios vietovės dydis							
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	35.4	37.1	30.1	33.7	52.2	37.3
3-100 tūkst. gyv.	291	34.9	47.4	36.4	35.8	63.2	43.5
Mažiau negu 3000 gyv.	421	33.1	47.4	40.2	38.5	61.3	40.7

6.7. Gyventojai (≥15 m.), vertinantys, kad kultūros paveldo apsauga pagerėjo, proc.*

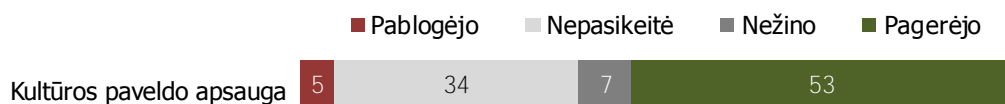
Galutinis rodiklis Gyventojai (≥15 m.), vertinantys, kad kultūros paveldo apsauga pagerėjo, proc.	48.65
--	--------------

*pateikiamas patikslintas rodiklio pavadinimas, atitinkantis R7. *Gyventojų nuomonė apie kultūros paveldo apsaugos paslaugų kokybės pokyčius (gyventojai, manantys, kad paslaugų kokybė gerėja) (proc.) – KKPG TVP 5 tikslo vertinimo kriterijų*

Kultūros paveldo apsaugą kaip pagerėjusią mato 53% apklaustųjų, per pastaruosius 12 mėnesių aplankiusių paveldo objektus. Jos pablogėjimą fiksuoja 5% lankytojų.

Vienodai didelis kultūros paveldo apsaugos pagerėjimas matomas visose socialinėse -demografinėse grupėse. Vienintelė išimtis – didžiųjų miestų gyventojai: nors ir teigia, kad kultūros paveldo apsauga pagerėjo, šį pokytį vertina santūriau nei gyvenantieji mažesniuose miestuose bei kaimo vietovėse.

80 pav. Kultūros paveldo apsaugos pokytis

% nuo aplankiusiųjų kultūros paveldo objektus Lietuvoje (N=569)

82 lentelė. Paveldo apsaugos pokyčio vertinimas socialinėse-demografinėse grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: paveldo apsaugos pokytis lankiusių paveldo objektus didžiųjų miestų gyventojų vertinimu yra 42.3 (vertinimas gautas iš % manančių, kad paveldo apsauga pagerėjo, atėmus % manančių, kad apsauga pablogėjo). Didžiųjų miestų gyventojai vertina paveldo apsaugos pokytį statistiškai reikšmingai prasčiau nei kaimų ir mažų miestelių gyventojai.

	N	Kultūros paveldo apsaugos pokytis 48.7 N=569
Lytis		
Vyrai	538	49.2
Moterys	680	48.3
Amžiaus grupės		
15-19 metų	100	48.6
20-29 metai	192	39.0
30-39 metai	184	48.9
40-49 metai	213	53.8
50-59 metai	188	54.0
60-69 metai	144	61.5
70 metų ir vyresni	195	36.2
Išsimokslinimas		
Pradinis, pagrindinis	246	50.0
Vidurinis	433	49.7
Aukštesnysis	291	47.8
Aukštasis	248	48.3
Tautybė		
Lietuvis	1049	48.7
Rusas, lenkas, kita tautybė	168	48.1
Užsiėmimas		
Dirba „baltosios apykaklės“	263	45.6
Dirba „mėlynos apykaklės“	286	59.6
Pensijoje	368	47.8
Nedirba, ieško darbo	165	46.0
Mokosi	136	44.6
Dirba / dirbo / studijuoja kultūros srityje	69	44.7
Nedirba ir nestudijuoja kultūros srityje	1149	49.0
Seiminė padėtis		
Vedęs, ištekėjusi, gyvena kartu	595	49.0
Išsiskyrę, gyvena atskirai	164	55.6
Našlys, našlė	187	50.9
Viengungis, netekėjusi	272	42.8
Namų ūkio dydis (žmonių skaičius)		
Vienas	383	45.9
Du	319	52.7
Trys	242	39.5
Keturi ir daugiau	272	55.9
Vaikai iki 15 metų šeimoje		
Nėra	907	48.3
Yra	311	49.7
Pajamos vienam NU nariui per mėnesį		
Iki 500 Lt	285	44.0
501-800 Lt	353	51.5
801-1000 Lt	244	50.0
1001 Lt ir daugiau	226	44.5
Gyvenamosios vietovės dydis		
Daugiau negu 100 tūkst. gyv.	505	42.3
3-100 tūkst. gyv.	291	48.1
Mažiau negu 3000 gyv.	421	60.4

7. Naudojimosi kultūros paslaugomis ir gyventojų dalyvavimo kultūroje palyginimas tarp Europos Sąjungos šalių narių

Europos Komisijos užsakymu atliekamų specialiųjų (kultūros sričiai) *Eurobarometro* tyrimų metu 2007 m. ir 2013 m. buvo matuojami Europos Sąjungos gyventojų dalyvavimo kultūroje ir naudojimosi kultūros paslaugomis rodikliai labai panašiose srityse toms, kurios tiriamos ir ESSnet-Culture gyventojų dalyvavimo kultūros ir meno veiklose klausimyne⁸. *Eurobarometro* ir ESSnet-Culture tiriamų kultūros sričių sugretinimas pateikiamas *83 lentelėje*. Reikia atkreipti dėmesį į tai, jog *Eurobarometras* netyrė socialinio dalyvavimo ir savanoriavimo kultūros ir meno veiklose, taip pat nebuvo tiriamas gyventojų polinkis ateityje dalyvauti kultūrinėse veiklose bei pasitenkinimas kultūros prieinamumu bei paslaugų kokybe.

83 lentelė. Kultūros sričių ir klausimų apie dalyvavimą kultūroje ir jos vartojimą sugretinimas pagal Eurobarometrą ir ESSnet-Culture

<i>Eurobarometro</i> tyrimo klausimai	Kultūros sritis ESSnet-Culture klausimyne ⁹
žiūrėjo ar klausė kultūrinę programą per TV ar radiją	radijas, TV, internetas
skaitė knygą	knygos, spauda
buvo kine	filmai ir video
aplankė istorinį objektą (rūmus, pilį, bažnyčią, sodą, kita)	paveldas
aplankė muziejų ar galeriją	paveldas; vaizduojamieji menai
buvo koncerte	scenos menai
lankėsi viešojoje bibliotekoje	bibliotekos
buvo teatre	scenos menai
žiūrėjo baletą, šokio spektaklį ar operą	scenos menai

Apžvelgiant duomenis apie **gyventojų naudojimąsi kultūros paslaugomis (t.y. kultūros vartojimą)**, pristatytus 2007 m. *Eurobarometro* tyrimo ataskaitoje¹⁰, matyti, kad daugumoje kultūros sričių Lietuva atsiliko nuo 27 ES šalių (ES27) vidurkio – mažiau Lietuvos gyventojų skaitė,ėjo į kiną, lankė istorinius objektus, galerijas ir muziejus, mažiau lankėsi viešosiose bibliotekose, teatre. Didžiausias atotrūkis tarp ES27 ir Lietuvos 2007 m. buvo stebimas dėl gyventojų lankymosi kine (51% ir 33%). Tačiau, palyginus su ES šalių narių gyventojų vartojimo vidurkiu, lietuviai daugiau žiūrėjo ar klausė kultūrinių programų per televiziją ar radiją, lankėsi koncertuose, teatruose, žiūrėjo baletą, šokio spektaklį ar operą. Tarp trijų Baltijos šalių lyderė buvo Estija, absoliučia dauguma atvejų pralenkusi ES vidurkį ir visose srityse kultūrą vartojanti daugiau nei Lietuva. Žymiai daugiau Estijos gyventojų, lyginant su lietuviais, skaitė (79% ir 64%), lankė istorinius objektus (63% ir 51%), muziejus ir galerijas (48% ir 33%), buvo koncerte (62% ir 52%), lankėsi viešosiose bibliotekose (51% ir 32%), teatre (49 ir 27%). Lietuvą visose srityse lenkė ir Latvija. Lietuvos kultūros vartojimo rodikliai yra panašūs į Lenkijos, kuri kai kuriose srityse atsiliko nuo Lietuvos. Tarp visų ES šalių narių nepralenkiama lyderė yra Švedija. Detali informacija apie ES šalių narių gyventojų naudojimąsi kultūros paslaugomis 2007 m. pateikiama *84 lentelėje*.

Vertinant 2013 m. *Eurobarometro* tyrimo¹¹ duomenis apie gyventojų naudojimąsi kultūros paslaugomis matyti bendra neiigiama tendencija: lyginant su 2007 m., ES27 vidurkis smuko visose srityse ir tam greičiausiai turėjo įtakos ekonomikos krizė. Panašios tendencijos stebimos ir Lietuvoje – naudojimosi kultūros paslaugomis rodikliai ženkliai smuko. Tačiau 2013 m. Lietuvoje, lyginant su 2007 m. stebima ir nemažai teigiamų pokyčių: daugiau šalies gyventojų ėmė skaityti, lankytis kine, daugiau domėjosi istoriniais objektais, lankė muziejus ir galerijas, ėmė dažniau naudotis viešųjų bibliotekų paslaugomis, daugiau lankėsi teatre, žiūrėjo baletą, šokio spektaklį ar operą. Svarbu pažymėti ir tai, jog 2013 m. Lietuvos atotrūkis nuo ES27 vidurkio sumažėjo visose kultūros srityse. Estija ir 2013 m. išliko lydere tarp trijų Baltijos šalių, tačiau atotrūkis tarp Lietuvos ir Estijos sumažėjo visose kultūros vartojimo srityse. Švedija ir toliau išliko lydere tarp visų ES šalių narių. Detali informacija apie ES šalių narių gyventojų naudojimąsi kultūros paslaugomis 2013 m. pateikiama *85 lentelėje*.

⁸ <http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/documents/ess-net-report-oct2012.pdf>

⁹ Pagal ESSnet-Culture harmonizuotą klausimą, dalyvavimas, vartojimas ir savanoriavimas yra matuojamas septyniose kultūros ir meno srityse (iš kurių yra išvedami agreguoti Vyriausybei ir Kultūros ministerijai svarbūs vertinimo kriterijai (rodikliai), t.y. 1) scenos menai, 2) architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai, 3) paveldas, 4) knygos ir spauda, 5) bibliotekos, 6) filmai ir video, 7) radijas, televizija ir internetas.

¹⁰ Eurobarometer Survey No. 278 on Cultural values. 2007 m. rugsėjis.

¹¹ Special Eurobarometer No. 399. Cultural Access and Participation. 2013 m. lapkritis.

Apžvelgiant 2007 m. *Eurobarometro* tyrimo **gyventojų dalyvavimo kultūroje** duomenis matyti, kad Lietuva gana smarkiai atsilieka nuo ES27 vidurkio: net 56% Lietuvos gyventojų atsakė, jog nedalyvauja jokiaje kultūrinėje veikloje, tuo tarpu jokiaje kultūrinėje veikloje nedalyvauja 38% ES27 gyventojų. Labai mažai lietuvių, lyginant su ES27, fotografavo ar kūrė filmą (9% ir 27%), dekoravo, darė rankdarbius ar užsiėmė sodininkyste (19% ir 36%). Dar didesnis atotrūkis stebimas lyginant Estiją ir Lietuvą: Estijoje tik 13% gyventojų nedalyvavo jokiaje kultūrinėje veikloje, Lietuvoje tokių – net 56%. 33% Estijos gyventojų atsakė, jog bent kartą per paskutinius 12 mėnesių šoko (Lietuvoje – 10%), 43% fotografavo ar kūrė filmą (9%), 26% dainavo (15%), 62% dekoravo, darė rankdarbius ar užsiėmė sodininkyste (19%), 18% rašė (7%). 2007 m. Lietuvą daugumoje sričių lenkė ir Latvija. Detali informacija apie ES šalių narių gyventojų dalyvimą kultūrinėje veikloje 2007 m. pateikiama *86 lentelėje*.

2013 m. gyventojų dalyvavimas kultūrinėse veiklose ženkliai smuko: jei 2007 m. jokiaje kultūrinėje veikloje nedalyvavo 38% ES27 gyventojų, 2013 m. tokių – net 62%. Smuko ES27 gyventojų dalyvavimas visose kultūros srityse, kai kur – daugiau nei dvigubai. Reikšmingi neigiami pokyčiai buvo stebimi ir Lietuvoje: 2007 m. jokiaje kultūrinėje veikloje nedalyvavo 56% Lietuvos gyventojų, 2013 m. tokių – net 71%. Daugumos kitų rodiklių, lyginant su 2007 m., kaip ir ES27, reikšmės Lietuvoje sumažėjo daugiau nei dvigubai, panašios tendencijos – net ir Estijoje. 2013 m. Lietuvoje (taip pat Bulgarijoje ir Italijoje) mažiausiai gyventojų – tik 2% – užsiėmė kompiuterine grafika. Šioje srityje tai blogiausias rezultatas tarp visų ES šalių narių¹². Daugiau informacijos apie ES šalių narių gyventojų dalyvimą kultūrinėje veikloje 2013 m. pateikiama *87 lentelėje*.

ESSnet-Culture klausimynas gyventojų dalyvimą kultūrinėse veiklose ir kultūros vartojimą išmatuoti daug tiksliau ir harmonizuotu būdu, tačiau, mūsų duomenimis, Lietuva yra pirmoji ES valstybė narė, šiuo būdu atlikusi gyventojų dalyvavimo kultūrinėse veiklose ir kultūros vartojimo tyrimą. Todėl mūsų atlikto tyrimo duomenų negalime panaudoti Lietuvos palyginimui su kitomis ES valstybėmis. Tam tenka remtis *Eurobarometro* apklausos duomenimis. Juos panaudojame ne tik Lietuvos palyginimui, bet ir Kultūros ministerijos veiklos vertinimo kriterijų (rodiklių, R1-R4) reikšmių 2017 ir 2020 m. prognozavimui (žr. aštuntąjį šios ataskaitos skyrį).

---

¹² 2007 m. šis rodiklis nebuvo matuojamas.

84 lentelė. Naudojimas kultūros paslaugomis 2007 m.

<i>BENT KARTĄ per paskutinius 12 mėnesių...(%)</i>	ES27	LT	LV	EE	PL	SE	DK	FR	NL	LU	MT	SI	SK	UK	FI	DE	ES	BE	BG	CZ	IE	AT	PT	IT	CY	RO	HU	EL
žiūrėjo ar klausė kultūros programą per TV ar radiją	78	90	90	93	81	88	89	79	84	76	81	86	92	77	89	78	71	79	72	87	64	58	67	74	67	75	87	64
skaitė knygą	71	64	75	79	64	87	83	71	84	72	45	72	80	82	79	81	59	65	58	82	75	79	50	63	56	58	78	59
buvo kine	51	33	36	34	41	71	69	63	62	62	49	47	50	53	52	53	56	54	22	53	66	56	39	54	38	22	36	46
aplankė istorinį objektą (rūmus, pilį, bažnyčią, sodą, kita)	54	51	62	63	48	75	76	54	71	64	47	60	64	61	63	65	50	54	30	68	51	50	35	49	35	40	45	33
aplankė muziejų ar galeriją	41	33	47	48	32	62	65	43	62	54	34	39	40	49	51	48	38	42	20	44	38	39	24	34	25	27	39	25
buvo koncerte	37	52	59	62	29	53	58	35	56	53	32	49	37	40	51	42	34	40	28	45	49	43	23	31	29	28	31	21
lankėsi viešojoje bibliotekoje	35	32	39	51	37	70	68	33	51	21	24	53	42	53	72	28	29	37	19	32	47	24	24	29	13	22	33	15
buvo teatre	32	27	41	49	18	47	40	23	58	40	25	36	37	41	48	37	25	33	21	44	33	42	19	26	25	20	31	30
žiūrėjo baletą, šokio spektaklį ar operą	18	20	21	23	12	26	27	19	26	27	28	16	16	20	23	19	12	17	9	20	13	18	9	20	10	8	16	12

85 lentelė. Naudojimas kultūros paslaugomis 2013 m.

<i>BENT KARTĄ per paskutinius 12 mėnesių...(%)</i>	ES27	LT	LV	EE	PL	SE	DK	FR	NL	LU	MT	SI	SK	UK	FI	DE	ES	BE	BG	CZ	IE	AT	PT	IT	CY	RO	HU	EL
žiūrėjo ar klausė kultūros programą per TV ar radiją	72	80	83	86	61	89	86	85	84	81	77	77	77	77	75	74	74	72	71	70	70	62	61	60	59	59	57	54
skaitė knygą	68	66	72	78	56	90	82	73	86	76	55	67	68	80	75	79	60	65	55	71	74	73	40	56	54	51	60	50
buvo kine	52	41	43	46	40	74	76	63	70	61	51	43	40	61	50	54	49	54	29	47	61	59	29	53	30	20	33	36
aplankė istorinį objektą (rūmus, pilį, bažnyčią, sodą, kita)	52	53	60	59	36	79	73	54	71	59	53	52	49	65	47	63	48	51	41	60	54	57	27	41	31	33	33	22
aplankė muziejų ar galeriją	37	39	49	46	24	76	62	39	60	49	37	36	31	52	40	44	29	40	26	37	40	42	17	30	18	21	28	16
buvo koncerte	35	51	55	54	22	61	60	33	51	52	32	50	40	37	47	45	31	36	30	36	43	52	19	26	30	25	26	23
lankėsi viešojoje bibliotekoje	31	35	39	47	26	74	63	33	45	17	29	48	26	47	66	23	33	37	18	28	45	22	15	24	8	17	19	10
buvo teatre	28	34	43	45	16	53	38	21	53	35	24	33	30	39	42	30	21	32	24	36	31	40	13	24	23	15	20	24
žiūrėjo baletą, šokio spektaklį ar operą	18	23	24	25	10	34	25	25	23	29	18	15	15	22	17	19	15	22	11	15	17	18	8	17	9	11	10	9

aukščiausia reikšmė tarp šalių

žemiausia reikšmė tarp šalių

86 lentelė. Dalyvavimas kultūroje 2007 m.

<i>BENT KARTĄ per paskutinius 12 mėnesių...(%)</i>	ES27	LT	LV	EE	PL	SE	DK	FR	NL	LU	MT	SI	SK	UK	FI	DE	ES	BE	BG	CZ	IE	AT	PT	IT	CY	RO	HU	EL
šoko	19	10	11	33	13	36	26	23	22	22	7	29	36	19	25	26	18	20	8	25	16	24	5	5	18	20	11	18
fotografavo, kūrė filmą	27	9	27	43	15	65	51	33	36	53	13	32	32	25	37	40	18	32	2	33	12	28	6	26	6	17	22	16
dainavo	15	10	14	26	8	40	27	17	21	21	4	11	17	15	27	21	8	15	7	19	16	17	4	9	10	9	9	11
užsiėmė kita meno veikla (kūrė skulptūrą, tapė, piešė, kūrė puslapio internete dizainą)	16	8	11	17	8	34	29	24	31	27	17	11	17	23	24	21	11	21	2	14	10	14	5	9	5	8	10	7
dekoravo, darė rankdarbius ar užsiėmė sodininkyste	36	19	26	62	13	77	52	63	43	62	35	38	54	54	57	54	12	52	5	41	31	27	8	13	38	14	24	11
grojo muzikos instrumentu	10	5	8	10	6	26	16	14	19	14	10	9	13	15	17	13	6	11	3	11	14	13	4	7	6	4	5	7
rašė (straipsnį, eilėraštį)	12	7	8	18	5	35	23	18	25	12	9	9	10	16	24	15	7	19	2	8	12	9	5	7	8	6	5	4
vaidino	3	5	4	6	2	8	6	2	7	4	7	3	2	5	5	2	4	3	1	6	5	2	2	2	3	2	3	1
kita veikla	1	1	2	1	1	0	1	1	1	1	2	1	1	1	1	0	2	1	0	0	1	1	1	2	1	nd	1	1
nedalyvauja jokiame veikloje	38	56	43	13	62	7	21	20	22	16	49	32	17	26	18	23	54	22	79	27	41	34	73	49	47	58	52	61
nežino	1	4	3	7	1	nd	0	1	0	nd	nd	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	3	2	nd	5	0	nd

87 lentelė. Dalyvavimas kultūroje 2013 m.

<i>BENT KARTĄ per paskutinius 12 mėnesių...(%)</i>	ES27	LT	LV	EE	PL	SE	DK	FR	NL	LU	MT	SI	SK	UK	FI	DE	ES	BE	BG	CZ	IE	AT	PT	IT	CY	RO	HU	EL	HR
šoko	13	5	13	19	9	22	35	20	15	18	2	21	16	11	15	16	14	16	7	15	16	16	10	3	17	14	7	17	6
kūrė filmą, fotografavo	12	4	13	10	8	35	49	20	20	21	4	22	12	12	19	19	3	10	1	13	8	14	5	2	7	7	8	4	9
dainavo	11	7	14	15	9	28	38	16	17	16	2	21	15	9	23	11	10	11	5	12	13	12	6	4	11	7	5	12	2
užsiėmė kita menine veikla (kūrė skulptūrą, tapė, darė rankdarbius ar piešė)	10	7	11	20	3	24	27	20	23	19	5	14	6	14	26	10	10	15	2	4	9	10	3	3	7	3	4	5	7
grojo muzikos instrumentu	8	4	7	9	3	22	21	10	14	15	5	9	7	10	16	10	7	11	2	8	12	12	3	6	7	4	3	3	4
užsiėmė kompiuterine grafika (kūrė puslapio internete, blog'o dizainą ar pan.)	8	2	6	12	2	26	23	11	20	9	3	8	6	9	16	10	5	10	2	8	4	7	2	2	5	4	3	2	5
rašė eilėraštį, esė, romaną at kt.	5	3	4	8	2	12	13	7	9	7	3	4	2	8	12	4	3	6	1	2	7	2	2	2	3	3	1	1	4
vaidino teatre ar filme	3	2	4	4	1	9	5	4	5	3	4	3	1	3	3	3	2	3	1	2	3	2	1	1	3	1	1	1	2
kita veikla	2	5	0	2	6	1	1	1	1	6	1	4	1	3	6	1	2	3	0	1	2	4	1	2	1	2	0	0	3
nedalyvauja jokiame veikloje	62	71	58	50	68	32	26	49	42	43	82	49	62	59	37	58	68	54	86	63	59	56	78	80	67	74	79	74	79
nežino	1	2	4	4	2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	1	1	1	0	0	1	0	3	0	2	0

aukščiausia reikšmė tarp šalių

žemiausia reikšmė tarp šalių

8. Vertinimo rodiklių reikšmių prognozė 2017 ir 2020 m.

Atsižvelgiant į tai, kad didžiąją padidėjusio lyginant su 2007-2013 m. finansavimo kultūrai dalį 2014-2020 m. laikotarpiu sudarys ES struktūrinių fondų lėšos, kurių panaudojimas 2014 m. pavasarį dar tebeprogramuojamas (tikėtina, kad panaudojimas prasidės 2015 m.), siūloma, kad vertinimo rodikliams R1, R2 ir R4 2017 m. siektinų vertinimo rodiklių reikšmės sudarytų 1/3 dalį siektinos 2020 m. reikšmių.

88 lentelė. Viešosios (valstybės) investicijos kultūros srityje 2007–2013 m. ir 2014-2020 m.

	2007–2013		2014-2020	
	(tūkst. Lt)	(proc.)	(tūkst. Lt)	(proc.)
Parama kultūros infrastruktūros plėtrai	1.533.756	56%	Nd	
Parama kultūrinei ir kūrybinei veiklai*	1.198.524	44%	Nd	
Iš VISO	2.732.280	100%	3.764.849***	100%
Iš jų su ES struktūriniu parama susijusios lėšos (ES parama ir Lietuvos bendrafinansavimas)**	652.118		1.255.270	
Lėšos kultūros infrastruktūrai ES struktūriniame paramoje	652.118	100%	943.595*	75.2%

Šaltinis: VŠĮ ESTEP, *Pasiūlymai bei rekomendacijos dėl 2014-2020 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo kultūros srityje aprėpties ir jų vertinimo rodiklių*. Galutinė ataskaita, Vilnius, 2013 m. sausis ir tyrimo autorių apytikriai skaičiavimai bei įverčiai pagal Kultūros ministerijos pateiktą informaciją dėl 2014-2020 m.

* Įvertis pagal tam tikras prielaidas, nors bendra (t.y. iš viso) kultūrai skirtų lėšų suma yra gana tiksli.

** 2007-2013 m. į šią sumą įtrauktos ir EEE finansinio mechanizmo kultūrai skirtos lėšos

*** = 2.171.939 (valst. biudžetas) + 337.64 (KRF) + 1.255.270 (ES parama)

8.1. Pasiūlymai dėl siektinų reikšmių 2017 ir 2020 m. rodikliams R1, R2 ir R4

Buvo ieškoma į šio tyrimo vertinimo rodiklius panašių klausimų 2007 ir 2013 m. Eurobarometro specialiose gyventojų nuomonės apklausoje apie dalyvavimą kultūrinėse veiklose (Eurobarometrai Nr. 278 ir Nr. 399). Jų pavyko rasti pirmajam, antrajam ir ketvirtajam vertinimo rodikliams (dėl kultūros paveldo objektų lankymo, kultūrinėse veiklose dalyvaujančių gyventojų ir kultūros produkcijos / paslaugų vartojimo lygio). Lietuvos 2007 m. ir 2013 m. reikšmių palyginimai su Europos Sąjungos valstybių narių reikšmėmis jau buvo pateikti septintajame šios ataskaitos skyriuje. Lietuvai kaip siektinas 2020 m. reikšmės siūlome rinktis geriausias Baltijos valstybių regiono ir Lenkijos 2013 m. reikšmes. Visais atvejais tai Latvijos arba Estijos reikšmės. Lenkijos nei vieno vartojimo ir dalyvavimo rodiklio (ar dalinių rodiklių) reikšmė šiame regione nėra didžiausia.

89 lentelė. Kultūros vartojimo matavimo neatitikimų tarp Eurobarometro ir šio tyrimo (sutampančio su ESSnet Culture) sąrašas

Kultūros sritis ESSnet Culture klausimyne	Eurobarometras	Pastabos
Scenos menai	Lankėsi teatre	Eurobarometro matavimas siauresnis, todėl artimajam rodikliui nustatyti (žr. 91 lentelę) lyginate tik teatrų apsilankymus
Architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai	Aplankė galeriją ir muziejų	Eurobarometro matavimas persidengia su ESSnet Culture paveldo sritimi
Paveldas	Aplankiusieji istorinį objektą	ESSnet Culture paveldo vartojimo matavimas platesnis, todėl artimajam rodikliui nustatyti lyginate ESSnet Culture ir Eurobarometro apklausoje palyginamus dalykus – aplankiusiuosius istorinį objektą
Knygos ir spauda	Skaitė knygą	ESSnet Culture knygų ir spaudos skaitymo matavimas platesnis, todėl artimajam rodikliui nustatyti lyginate ESSnet Culture ir Eurobarometro apklausoje palyginamus dalykus – skačiusius knygas

Bibliotekos	Apsilankę bibliotekoje	Visiškas sutapimas
Filmai ir video	Buvo kine	ESSnet Culture filmų ir video žiūrėjimo matavimas platesnis, todėl artimajam rodikliui nustatyti lyginame ESSnet Culture ir Eurobarometro apklausų tuos pačius dalykus – apsilankiusius kine
Radijas, TV ir internetas	Žiūrėję ar klausę kultūrinę programą	ESSnet Culture šioje srityje matuoja visiškai kitą dalyką – t.y. kiek naudojasi radiju, TV ir internetu kaip priemone (nepriklausomai nuo turinio). Todėl ignoruojame ESSnet Culture šios srities klausimų bloką ir artimajam rodikliui nustatyti lyginame ESSnet Culture ir Eurobarometro apklausoje palyginamus dalykus – žiūrėjusius ar klausiusius kultūrinę programą (ESSnet Culture tai yra scenos menų vartojimo sudėtinė dalis)

90 lentelė. Dalyvavimo kultūros veiklose matavimo neatitikimų tarp Eurobarometro ir šio tyrimo (sutampancio su ESSnet Culture) sąrašas

Kultūros sritis ESSnet Culture klausimyne	Eurobarometras	Pastabos
Scenos menai	Dainavusieji	Eurobarometro matavimas siauresnis, todėl lyginame tik teatrų apsilankymus
Architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai	Kūrę skulptūrą, tapę, darę rankdarbius ar piešę	Eurobarometro matavimas nebuvo toks išsamus, kaip ESSnet Culture
Paveldas	-	Eurobarometras nematavo
Knygos ir spauda	Rašę eilėraštį, esė, romaną ir kt.	Sutampantys matavimai
Bibliotekos	-	Eurobarometras nematavo; dalyvavimas bibliotekų veiklose ESSnet Culture pamatuojamas per savanoriavimą
Filmai ir video	Kūrę filmą, fotografavę	Nesutampantis dalykas yra fotografavimas, kurį matuoja Eurobarometras; ESS net Culture taip pat reikšmingai riboja filmų ir video kūrimą (neįskaito filmavimo asmeniniams tikslams ir šeimos renginiuose)
Internetas	Kūrę puslapį internete, rašę tinklaraštį ir kt.	Sutampantys matavimai

Rodiklių R1, R2 ir R4 prognozuojamos reikšmės 2017 m. ir 2020 m. yra pateiktos 91 ir 92 lentelėse. Jų apskaičiavimo principas buvo toks. Pirma buvo apskaičiuotas susitraukimo koeficientas, kuris reikalingas tam, kad Lietuvos rodiklių reikšmės 2020 m. susilygintų su palyginama šalimi (t.y. kiek Lietuvai reikia sumažinti nedalyvavimą kultūroje ar neįvartojimą – jam „susitraukti“). Po to apskaičiuotas prognozuojamo rodiklio 2020 m. papildinys, t.y. nedalyvavimo ir neįvartojimo reikšmės, o jas atėmę iš 100 proc. gauname prognozuojamą reikšmę 2020 m. Kaip minėta, prognozuojama reikšmė 2017 m. yra lygi 1/3 prognozuojamos 2020 m. reikšmės. Rodikliui R4 prognozuojamos reikšmės pateiktos tik pagal kultūros sritis. Kadangi bendrojo rodiklio R4 reikšmė 2014 m. yra lygi 99.96 proc. (t.y. beveik visi Lietuvos gyventojai ką nors vartoja), todėl bendrojo rodiklio prognozavimas 2020 m. nėra prasmingas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tokiu būdu apskaičiuotos rodiklio R2 (kultūroje dalyvaujančių Lietuvos mažų miestelių ir kaimo gyventojų dalis, proc.) prognozuojamos reikšmės 2020 m. buvo palygintos su dalyvavimo potencialu, t.y. mažuose miesteliuose ir kaimuose kultūros veiklose nedalyvaujančiais, bet norinčiais (linkusiais) tai daryti 2014 m. Darėme prielaidą, kad 2020 m. būtų realu siekti, kad į kultūros veiklas įsitrauktų trečdalis to dabar nedarantių, bet linkusių tai daryti. Siekti siūlome mažesnės iš dviem šiais aprašytais būdais gaunamų prognozuojamų reikšmių.

91 lentelė. Kultūros vartojimo vertinimo rodiklio reikšmės pagal sritis 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m. (R1 ir R4)

	2014		2017 (f)		2020 (f)		Artimasis rodiklis		Artimojo rodiklio papildinys**		
	Rodiklis	Rodiklio papildinys**	Rodiklis	Rodiklis	Rodiklio papildinys**	Lietuva	Palyginama šalis*	Lietuva	Palyginama šalis*	Susitraukimo koeficientas, reikalingas susilyginti	
	(1)	(2) = 100 - (1)	(3) = (1) + 0,333 * [(4) - (1)]	(4) = 100 - (5)	(5) = (2) * (10)	(6)	(7)	(8) = 100 - (6)	(9) = 100 - (7)	(10) = (9) : (8)	
Scenos menai	57,5	42,5	59,8	64,5	35,5	34,0	45,0	66,0	55,0	0,8333	
Architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai	28,0	72,0	31,9	39,8	60,2	39,0	49,0	61,0	51,0	0,8361	
Paveldas	50,0	50,0	52,5	57,4	42,6	53,0	60,0	47,0	40,0	0,8511	
Knygos ir spauda	63,1	36,9	67,4	76,1	23,9	66,0	78,0	34,0	22,0	0,6471	
Bibliotekos	36,7	63,3	40,6	48,4	51,6	35,0	47,0	65,0	53,0	0,8154	
Filmai ir video	35,1	64,9	36,9	40,6	59,4	41,0	46,0	59,0	54,0	0,9153	
Radijas, TV ir internetas	79,3	20,7	81,4	85,5	14,5	80,0	86,0	20,0	14,0	0,7000	

Pastabos:

* Palyginama šalis scenos menams, knygoms ir spaudai, bibliotekoms, filmams ir video, radijui, TV ir internetui yra Estija, o architektūrai, vaizduojamiesiems menams ir amatams, taip pat paveldui yra Latvija.

** Rodiklio papildinys, proc., gaunamas iš 100 atėmus rodiklio reikšmę.

f – numatoma reikšmė (angl. *forecast*).

Artimojo rodiklio reikšmės Lietuvai ir palyginamai šaliai žr. 85 lentelėje 7 šios ataskaitos skyriuje.

92 lentelė. Kultūros veiklose dalyvaujančių Lietuvos mažų miestelių ir kaimo gyventojų vertinimo rodiklio reikšmės pagal sritis 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m. (R2)

	2014			2017 (f)	2020 (f)		Artimasis rodiklis		Artimojo rodiklio papildinys**		
	Rodiklis	Rodiklio papildinys**	Rodiklio plėtros potencialas***	Rodiklis	Rodiklis	Rodiklio papildinys**	Lietuva	Palyginama šalis*	Lietuva	Palyginama šalis*	Susitraukimo koeficientas, reikalingas susilyginti
	(1)	(2) = 100 - (1)	(3)	(4) = (1) + 0,333 * [(5) - (1)]	(5) = Min[(1) + 0,333 * (3); 100 - (6)]	(6) = (2) * (11)	(7)	(8)	(9) = 100 - (7)	(10) = 100 - (8)	(11) = (10) : (9)
Scenos menai	13,98	86,0	15,0	15,6	19,0	78,6	7,0	15,0	93,0	85,0	0,9140
Architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai	15,53	84,5	10,7	16,7	19,1	72,7	7,0	20,0	93,0	80,0	0,8602
Paveldas****	10,32	89,7	5,9	11,0	12,3	81,1	-	-	-	-	0,9043
Knygos ir spauda	6,39	93,6	3,3	6,8	7,5	88,8	3,0	8,0	97,0	92,0	0,9485
Bibliotekos****	2,19	97,8	6,9	3,0	4,5	92,8	-	-	-	-	0,9485
Filmai ir video	1,73	98,3	4,0	2,2	3,1	89,1	4,0	13,0	96,0	87,0	0,9063
Internetas	1,15	98,9	3,6	1,5	2,3	88,8	2,0	12,0	98,0	88,0	0,8980

Pastabos:

* Palyginama šalis yra Estija, išskyrus filmus ir video, kurie lyginami su Latvija.

** Rodiklio papildinys, proc., gaunamas iš 100 atėmus rodiklio reikšmę.

*** Rodiklio potencialas, proc., yra nedalyvaujančių, bet linkusių dalyvauti dalis nuo visų mažų miestelių ir kaimo gyventojų.

**** Susitraukimo koeficientas yra „Architektūros ...“ ir „Knygų ...“ susitraukimo koeficientų vidurkis.

***** Susitraukimo koeficientas toks kaip „Knygos ...“.

f – numatoma reikšmė (angl. *forecast*).

8.2. Pasiūlymai dėl siektinų reikšmių 2017 m. ir 2020 m. rodikliams R3, R5, R6 ir R7

Kadangi Lietuvoje trečiojo, penktojo, šeštojo ir septintojo vertinimo rodiklių (atitinkamai: dėl likusių dalyvauti kultūrinėse veiklose, nuomonių dėl kultūros paslaugų prieinamumo bei kokybės pokyčių, o taip pat ir nuomonės dėl paveldo apsaugos pokyčių) reikšmės yra skaičiuojamos pirmą kartą, tai nėra net bent apytikriai palyginamų istorinių duomenų kaip atspirties taško reikšmių prognozavimui į ateitį. Tyrimo autoriams nepavyko rasti ir bent kokių nors palyginamų ES valstybių narių duomenų, nepaisant jų pačių (per Europos Tarybos globojamo projekto *Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe* ekspertus bei internetinę paiešką) ir Kultūros ministerijos institucinių (per ES tarybos darbo grupę dėl kultūros politikos klausimų) pastangų.

Pasitenkinimo kultūros prieinamumu (R5) ir kultūros paslaugų kokybe (R6) daliniai rodikliai ir bendrieji rodikliai yra cikliniai, t.y. priklauso nuo finansavimo šioms sritims pokyčių ir bendros ekonominės situacijos šalyje (pvz., krizės metu ar dėl kultūros įstaigų tinklo sustambinimo prieinamumas gali sumažėti, prieinamumas atskiroms gyventojų grupėms gali sumažėti net ir didėjant valstybės investicijoms į kultūrą). Todėl nebūtų protinga numatyti linijinį teigiamo pokyčio pasitenkinime augimą. Be to, šie rodikliai atspindi respondentų nuomonę apie pokyčius dėl kokybės ir prieinamumo tik per pastaruosius 12 mėn. Jei nėra matuojama kasmet, o greičiausiai tokie tyrimai bus atliekami kas trejus metus, tai nebūtų aišku, kaip interpretuoti rezultatus.

Pasitenkinimo rodikliai 2014 m. yra geri (ypač kokybe, kur išskyrus archyvus, nėra reikšmingesnių neigiamų nuomonių). Todėl siūlome nustatyti tam tikrą pasitenkinimo prieinamumu ir paslaugų kokybe vieną siektiną reikšmę (tiek bendrą, tiek individualiai atskiroms kultūros vertinimo sritims), kurios pasiekimo reikėtų siekti bet kuriais metais.

Individualios siektinos reikšmės sritims apskaičiuotos kaip bendrojo rodiklio reikšmės 2014 m. ir dalinio rodiklio reikšmės 2014 m. aritmetinis vidurkis, o bendrojo rodiklio siektina reikšmė kaip siektinų reikšmių atitinkamoms sritims vidurkis.

Taip pat siūlome įvesti reikšmių pasiekimo atskiroms sritims vertinimo sistemą. 81-100 proc. siektinos reikšmės pasiekimas vertintinas kaip labai geras rezultatas, 76-80 proc. – kaip geras, 66-75 proc. – kaip patenkinamas, o mažesnis kaip 65 proc. – nepatenkinamas (t.y. jei šis rodiklis būtų Vyriausybės stebėsenos informacinėje sistemoje, toks rezultatas reikalautų analizės ir atsiskaitymo Vyriausybės lygiu).

93 lentelė. Pasitenkinimo kultūros prieinamumu ir kultūros paslaugų kokybe vertinimo rodiklių (R5 ir R6) reikšmės pagal sritis 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m.

	Kultūros prieinamumas 2014 m.	Kultūros paslaugų kokybė 2014 m.	Kultūros prieinamumas (siektina reikšmė bet kuriais metais)	Kultūros paslaugų kokybė (siektina reikšmė bet kuriais metais)
Bendras (galutinis) rodiklis	30,84	38,81	28,9	37,8
Scenos meno renginių	15,98	34,45	23,4	36,6
Vaizduojamojo meno bei amatų parodų	31,28	42,74	30,8	38,8
Kultūros paveldo institucijų teikiamų paslaugų ir paveldo objektų	24,73	34,62	27,8	36,7
- Archyvų, įskaitant apsilankymą archyvų skaityklose ar archyvaro tarnyboje	31,93	32,54	30,8	35,7
- Archyvų internete	51,17	49,81	30,8	38,8
- Muziejų, kultūros paminklų, archeologinių vietų	22,98	33,93	26,9	36,4
Knygų, periodinių leidinių	29,29	35,81	30,1	37,3
Bibliotekų paslaugų	45,37	57,54	30,8	38,8
Kino filmų	46,47	40,07	30,8	38,8

Pasitenkinimo paveldo apsauga rodiklio (R7) reikšmė 2014 m. yra aukšta – 48.65 proc. daugiau gyventojų mano, kad paveldo apsauga per 2013 m. pagerėjo, nei pablogėjo.

Siektinas reikšmės, o taip pat ir vertinimo „pažymius“ bet kuriems metams siūlome nustatyti panašiai, kaip rodikliams R5 ir R6. Tokia siektina reikšmė šiam rodikliui galėtų būti 30 proc.

94 lentelė. Kultūros veiklose dalyvaujančių Lietuvos gyventojų rodiklio reikšmės pagal sritis 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m. (R2 rodiklis visai populiacijai)

	2014			2017 (f)	2020 (f)		Artimasis rodiklis		Artimojo rodiklio papildinys**		
	Rodiklis	Rodiklio papildinys**	Rodiklio plėtros potencialas***	Rodiklis	Rodiklis	Rodiklio papildinys**	Lietuva	Palyginama šalis*	Lietuva	Palyginama šalis*	Susitraukimo koeficientas, reikalingas susilyginti
	(1)	(2) = 100 - (1)	(3)	(4) = (1) + 0,333 * [(5)-(1)]	(5) = Min[(1) + 0,5 * (3); 100 - (6)]	(6) = (2) * (11)	(7)	(8)	(9) = 100 - (7)	(10) = 100 - (8)	(11) = (10) : (9)
Scenos menai	12,90	87,1	15,0	14,6	17,9	79,6	7,0	15,0	93,0	85,0	0,9140
Architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai	21,00	79,0	10,7	22,2	24,5	68,0	7,0	20,0	93,0	80,0	0,8602
Paveldas****	13,10	86,9	5,9	13,7	15,0	78,6	-	-	-	-	0,9043
Knygos ir spauda	6,90	93,1	3,3	7,3	8,0	88,3	3,0	8,0	97,0	92,0	0,9485
Bibliotekos****	2,10	97,9	6,9	2,9	4,4	92,9	-	-	-	-	0,9485
Filmai ir video	2,60	97,4	4,0	3,0	3,9	88,3	4,0	13,0	96,0	87,0	0,9063
Internetas	3,20	96,8	3,6	3,6	4,4	86,9	2,0	12,0	98,0	88,0	0,8980

Pastabos:

* Palyginama šalis yra Estija, išskyrus filmus ir video, kurie lyginami su Latvija.

** Rodiklio papildinys, proc., gaunamas iš 100 atėmus rodiklio reikšmę.

*** Rodiklio potencialas, proc., yra nedalyvaujančių, bet linkusių dalyvauti dalis nuo visų gyventojų.

**** Susitraukimo koeficientas yra „Architektūros ...“ ir „Knygų ...“ susitraukimo koeficientų vidurkis.

***** Susitraukimo koeficientas toks kaip „Knygos ...“.

f – numatoma reikšmė (angl. *forecast*).

95 lentelė. Kultūros veiklose linkusių dalyvauti Lietuvos gyventojų vertinimo rodiklio (R3) reikšmės pagal sritis 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m.

	2014					2017 (f)			2020 (f)			Susitraukimo koeficientas
	Linke			Neline		Linke			Linke			
	Dalyvauja	Nedalyvauja	Iš viso	Vidutiniškai*	Visiškai**	Dalyvauja	Nedalyvauja	Iš viso	Dalyvauja	Nedalyvauja	Iš viso	
	(1)	(2)	(3) = (1) + (2)	(4)	(5)	(6) = (1) + 0,333 * [(9) - (1)]	(7) = (2) + 0,333 * [(10) - (2)]	(8) = (6) + (7)	(9)	(10) = (2) * (12)	(11) = (9) + (10)	
Scenos menai	12,90	16,50	29,40	18,30	52,30	14,7	15,6	30,4	18,4	13,9	32,3	0,8421
Architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai	21,00	11,30	32,30	7,90	59,80	22,3	10,6	32,8	24,8	9,1	33,9	0,8040
Paveldas	13,10	6,80	19,90	18,90	61,20	13,9	6,6	20,5	15,4	6,2	21,6	0,9119
Knygos ir spauda	6,90	4,50	11,40	27,30	61,30	7,4	4,4	11,8	8,4	4,3	12,7	0,9529
Bibliotekos	2,10	8,00	10,10	12,90	77,00	3,0	7,7	10,7	4,8	7,0	11,8	0,8725
Filmai ir video	2,60	6,30	8,90	26,90	64,20	3,3	6,2	9,5	4,7	5,9	10,6	0,9368
Internetas	3,20	4,90	8,10	23,90	68,00	3,7	4,8	8,5	4,8	4,6	9,4	0,9433

Pastabos:

* Vidutiniškai neline yra tie gyventojai, kurie dabar nedalyvauja ir dabar nėra linke dalyvauti, bet vartoja atitinkamos srities kultūros produkciją ir neturi nė vieno iš aukščiau minėtų ribojančių veiksnių.

** Visiškai neline dalyvauti yra tie gyventojai, kurie nevartoja atitinkamos srities kultūros produkcijos arba kaip dalyvavimą kultūroje ribojančius veiksnius įvardijo bet kurią iš šių trijų priežasčių: 'nejdomu', 'prasta sveikata' arba 'per brangu'.

f – numatoma reikšmė (angl. *forecast*).

Dalyvaujančių kultūros veiklose rodiklio prognozė 2020 m. (žr. 94 lentelės stulpelį (5)) yra apskaičiuojama visiškai taip pat, kaip rodikliui R2 (žr. aukščiau esantį paaiškinimą) – skirtumas tik tas, kad čia ji apskaičiuojama visai populiacijai (t.y. visiems Lietuvos gyventojams, vyresniems nei 15 m.). Ši reikšmė perkeliama į 95 lentelės stulpelį (9).

Linkusių dalyvauti kultūros veiklose 2020 m. dalies apskaičiavimui svarbi buvo 2014 m. nedalyvaujančių ir nelinkusių tai daryti detalesnė analizė. Siekėme šią grupę suskaidyti į dvi, t.y. į tuos, kuriuos sudominti dalyvavimu kultūros veiklose gali būti itin sunku („visiškai nelinkę“) ir tuos, kuriuos galima bandyti sudominti („vidutiniškai nelinkę“).

Visiškai nelinkę dalyvauti yra tie gyventojai, kurie nevartoja atitinkamos srities kultūros produkcijos arba kaip dalyvavimą kultūroje ribojančius veiksnius įvardijo bet kurią iš šių trijų priežasčių: „neįdomu“, „prasta sveikata“ arba „per brangu“. Vidutiniškai nelinkę yra tie gyventojai, kurie dabar nedalyvauja ir dabar nėra linkę dalyvauti, bet vartoja atitinkamos srities kultūros produkciją ir neturi nė vieno iš aukščiau minėtų ribojančių veiksnių.

96 lentelė. Lietuvos gyventojų (≥15 m.) dalyvavimo kultūros veiklose potencialas pagal kultūros sritis

	Dalyvauja	Nedalyvauja, bet linkę dalyvauti	Vidutiniškai nelinkę dalyvauti	Visiškai nelinkę dalyvauti
	<i>Eilutės proc.</i>	<i>Eilutės proc.</i>	<i>Eilutės proc.</i>	<i>Eilutės proc.</i>
	(1)	(2)	(3)	(4)
Scenos menai	12.9%	16.5%	18.3%	52.4%
Vaizduojamieji menai ir amatai	21.0%	11.3%	7.9%	59.8%
Kultūros paveldas	13.1%	6.8%	18.9%	61.1%
Knygos ir spauda	6.9%	4.5%	27.3%	61.2%
Bibliotekos	2.1%	8.0%	12.9%	77.0%
Filmai ir video	2.6%	6.3%	26.9%	64.2%
Internetas (kultūrinės veiklos)	3.2%	4.9%	23.9%	68.0%

Pastaba. (1) + (2) + (3) + (4) = 100 proc.

Paskaičiavę susitraukimo koeficientą, kuris reikalingas siektinos dalies vidutiniškai nelinkusių gyventojų motyvacijos į polinkį dalyvauti sudarymui, vėliau apskaičiuojame siektinas „linkusių dalyvauti“ reikšmes 2020 m. ir 2017 m. (žr. 95 lentelės stulpelius (8) ir (11)).

8.3. Kultūros sričių ekspertų apklausos dėl siektinų reikšmių 2017 m. ir 2020 m. visiems rodikliams rezultatai

2014 m. balandžio mėn. pradžioje buvo atlikta elektroninė kultūros sričių ekspertų apklausa dėl šio tyrimo ekspertų pasiūlytų vertinimo kriterijų reikšmių prognozių 2017 ir 2020 m. 8.2 ir 8.3 skyreliuose aprašytu būdu.

Anketos iš viso buvo išsiųstos 32 ekspertams dėl visų vertinimo kriterijų reikšmių prognozių atskirose kultūros srityse, iš jų penkiems dėl bendrųjų rodiklių, po šešis – scenos menams ir vaizduojamiesiems menams bei amatams, keturis – filmams ir video, po tris – paveldui, knygoms ir spaudai bei TV, radijui ir internetui, du – bibliotekoms. Iki balandžio 18 d. sulaukėme keturių atsakymų – abiejų iš bibliotekų srities, o taip pat po vieną dėl filmų ir video bei TV, radijo ir interneto. Bibliotekų sričiai taip pat sulaukėme ne tik komentaro dėl vertinimo kriterijų reikšmių prognozių, bet taip pat ir detalaus pasiūlymo dėl klausimyno tobulinimo ir tyrimų dėl bibliotekų darbo/gyventojų skaitymo įpročių.

Radjo, TV ir interneto srityje ekspertas mano, kad:

- Tyrėjų pasiūlyta mažuose miesteliuose ir kaimuose dalyvaujančių kultūrinėse interneto veiklose gyventojų dalies (R2) reikšmė 2017 m. ir 2020 m. yra pernelyg ambicinga, nes tikėtina, kad tęsis kultūriškai labiau sąmoningų ir veiklių gyventojų migracija į didesnius miestus;
- Tačiau linkusių dalyvauti kultūrinėse veiklose visos Lietuvos gyventojų dalis (R3) turėtų didėti šiek tiek sparčiau, nei prognozuoja tyrėjai;
- Scenos meno renginių klausymas ar žiūrėjimas per TV, radiją ir internetą nedidės taip sparčiai, kaip prognozuoja tyrėjai, nes dėl padidėjusio pragyvenimo lygio Lietuvos gyventojai scenos menų renginiuose bus linkę dalyvauti tiesiogiai, o ne medijų pagalba.

Filmų ir video srityje ekspertas pritarė tyrėjų pasiūlytomis prognozėms.

Bibliotekų srityje abu ekspertai pateikė labai panašius komentarus. Jie:

- Mano, kad dalyvavimas bibliotekų veikloje (t.y. savanoriavimas) mažuose miesteliuose ir kaimuose (R2) didės, tačiau žymiai nuosaikiau, nei prognozuoja tyrėjai;
- Apsilankiusių bibliotekose dalis (R4) šiek tiek padidės, tačiau žymiai mažiau, nei prognozuoja tyrėjai, nes bibliotekų tinklas nebesiplės, o rezervų fiziniam jų prieinamumo gerinimui praktiškai nėra;
- Pritaria tyrėjų prognozėms dėl linkusių dalyvauti bibliotekų veiklose (t.y. savanoriauti; R3 (visai Lietuvai)) reikšmių;
- Pritaria tyrėjų prognozėms dėl bibliotekų prieinamumo ir kokybės vertinimo pokyčių, tačiau mano, kad fizinis ir virtualus prieinamumas bei paslaugų kokybės vertinimas turėtų būti vertinami atskirai (o rezultatai būtų skirtingi – geresni virtualaus prieinamumo ir kokybės vertinime).

Bibliotekų ekspertai taip pat pateikė pasiūlymus ir dėl tyrimo klausimyno tobulinimo. Jis tobulintinas:

- Detaliau klausiant apie lankymosi bibliotekose tikslus;
- Klausiant apie paveldo vartojimą, klausti ir apie susipažinimą su kilnojamu paveldu (fiziniu ir virtualiu) bibliotekose; atitinkamai siūlytina pildyti klausimyną dėl knygoms bei spaudai skiriamų renginių, o taip pat vaizduojamojo meno parodų lankymo bibliotekose;
- Atskirti fizinių ir virtualių bibliotekų paslaugų kokybės bei prieinamumo vertinimą;
- Vertinti ne tik kokybės ir prieinamumo pokytį (R5 ir R6) konkrečiose kultūros srityse, bet ir pasitenkinimą esama būkle, nes pokyčio vertinimai yra cikliniai – todėl papildomai reikalingas pasitenkinimo esama būkle matavimas;
- Tikslintinas literatūros žanrų tipologizavimas.

Siūlytinas platesnis Lietuvos gyventojų skaitymo įpročių tyrimas, kuris leistų ne tik detaliau iširti skaitomos literatūros žanrus ir įpročius, bet ir palyginti, kuria dalimi skaitymo poreikiai yra tenkinami asmeninėje aplinkoje, o kuria – institucinėje (bibliotekose).

9. Gyventojų dalyvavimo kultūroje ir kultūros vartojimo tipologija

Siekiant bent iš dalies susisteminti gautą įvairiapusę informaciją apie tiriamuosius, klasterinės analizės¹³ pagalba buvo atliktas apklaustųjų imties sugrupavimas į klasterius. Klasterizavimui naudota informacija apie respondentų veiklas skirtingose kultūros srityse. Visi apklaustieji buvo suskirstyti į penkias grupes, kurios viena nuo kitos skiriasi dalyvavimu, savanoriavimu ir polinkiu dalyvauti kultūrinėse veiklose, taip pat kultūros paslaugų ir produktų vartojimu. Respondentai, priskiriami tai pačiai grupei, savo pasirinkimais panašūs tarpusavyje.

Žemiau pateikiama viena iš galimų Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūroje tipologijų.¹⁴ Vertinimo rodiklių ir dalinių rodiklių reikšmės dalyvavimo kultūroje grupėse (žr. *skyrelius 9.1 – 9.5*) pateikiamos *Priede Nr. 4*.

Nusivylę ir apatiški kultūrai – 22%

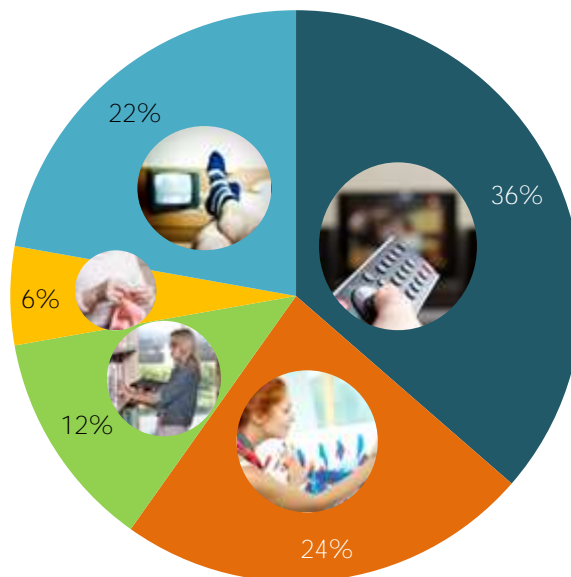
Vyresnio amžiaus, kaimo gyventojai, darbininkai. Nesijaučiantys laimingi, neturintys intereso įsilieti į kultūrinį gyvenimą ir juo nesidomintys. Pasyvūs, laisvalaikio vietoj apsilankymo muziejuje, parodoje ar istorinėje vietovėje pasirenkantys televizorių ar laikraštį.

Ribojami, besidomintys senjorai – 6%

Senjorai, kuriems prasta sveikata, didelė kaina ar sudėtingas nuvykimas trukdo įsilieti į kultūrinį gyvenimą. Jie saikingai dalyvauja ir domisi etnine kultūra, apsilanko liaudiškose vakaronėse, taip pat kuria įvairius tekstilės darbus. Kultūrą labiau vartoja neišeidami iš namų: klausosi įrašų, žiūri programas apie kultūrą. Nežiūri filmų nei namuose, nei kine. TV ir radijas – nuolatiniai palydovai.

Vartojantis, bet ribotai kultūroje dalyvaujantis jaunimas – 12%

Jaunimas, dar besimokantys ar jauni specialistai. Jie jaučiasi laimingi, laisvi, neturi kliūčių, ribojančių dalyvavimą kultūriname gyvenime, tačiau patys nėra aktyviai jame dalyvaujantys ar savanoriaujantys. Jie nesilanko parodose, nežiūri programų apie vaizduojamuosius menus, tačiau lankosi bibliotekose, skaito daug knygų, žiūri filmus ir, žinoma, intensyviai naudojami internetu.

Masinės kultūros vartotojai – 36%

Vidutinio amžiaus, miestų gyventojai. Jie mieliau pasižiūrės, paklausys kultūros renginio ar koncerto įrašo nei jame sudalyvaus patys, mieliau pažiūrės laidą apie menus per TV nei apsilankys parodoje. Muziejai ir kultūros paminklai bei vietovės – juos dominantys objektai: jeigu neaplankomi fiziškai ar virtualiai, tai bent jau su jais susipažįstama iš laidų per TV ar radiją. Jų nesutiksi bibliotekoje, o skaitymui vietoj knygos šis segmentas mieliau renkasi žurnalus. Filmai – jų „duona kasdieninė“.

Aktyvūs kultūros mylėtojai ir puoselėtojai – 24%

Išsilavinę jaunesnio amžiaus didžiųjų Lietuvos miestų gyventojai. Jie didžiuojasi būdami Lietuvos piliečiais ir puoselėja kultūrą. Tai ne tik „vartojantys“ įvairius kultūros produktus, tačiau ir patys aktyviai kuriantys, dalyvaujantys ir savanoriaujantys skirtingose kultūrinėse srityse asmenys. Tai laimingi meno, knygų, kino ir interneto mylėtojai.

¹³ Atlikta K-Means Cluster analizė. Klasterinė analizė – statistinės analizės metodas, nustatantis tyrimo objektų (vienetų) panašumą ir suskirstantis juos į panašių objektų grupes, vadinamas klasteriais. Objektai suskirstomi taip, kad skirtumai klasterių viduje būtų kuo mažesni, o tarp klasterių – kuo didesni.

¹⁴ Kiek kitokia tipologija yra sudaryta Estijoje (žr. Estonian Human Development Report (2009), skyrelyje 5.4 *Cultural Participation* (psl. 117-121). Estijos gyventojų dalyvavimo tipologija apima mažiau konkretnių kultūrinių veiklų, bet daugiau kitų laisvalaikio praleidimo būdų nei kultūra. Lietuvos gyventojų kitų laisvalaikio praleidimo būdų bei vertybinių nuostatų detalesnis tyrimas kartu su dalyvavimu kultūrinėse veiklose studijavimas būtų labai sveikintinas ateityje, tačiau tam reikėtų jau kitų apklausų.

9.1. Masinės kultūros vartotojai (36%)

Šioje grupėje, lyginant su kitomis – „perestroikos“ ir „komunizmo“ kartų, t.y. 30-59 metų asmenų (šios amžiaus grupės asmenys sudaro 58% masinės kultūros vartotojų grupės)¹⁵, gyvenančių santuokoje (57%), aukštesnįjį išsimokslinimą įgijusių (29%), samdomų darbuotojų (50%), ypač darbininkų (32%), nesusijusių su kultūros srities darbais (97% dirba ne kultūros srityje, nei vienas nestudijuoja kultūros srities mokslų), didesnėmis pajamomis disponuojančių (25% - 1000+ Lt per mėn. vienam šeimos nariui) persvara. Joje daugiau nei kitose gyvenančiųjų vidutinio dydžio (3-100 tūkst. gyventojų) miestuose (27%), mažiau – gyvenančiųjų nedideliuose miesteliuose ir kaimuose (iki 3 tūkst. gyventojų) (29%).

Tai grupė, kuri rečiau nei vidutiniškai save įvardija labai laimingais (7%), savo fizinę sveikatą rečiau vertina kaip labai gerą (8%), taip pat ir savo dvasinę sveikatą (8%), tačiau pastarąją dažniau nei kitos grupės laiko gera (56%). Tarp jų – daugiau tikinčiųjų (94%), mažiau – visuomeninės organizacijos, judėjimo, draugijos ar klubo narių (7%).

Jie dažniau nei vidutiniškai teigia nedalyvaujantys kultūrinėse veiklose (64%), taip pat nepritaria, kad yra labiau kūrybiški, dalyvaudami kultūriniame gyvenime (38%). Ši grupė nėra aktyvi nei scenos meno veiklose, nei vaizduojamojo meno ir amatų kūrybinėse veiklose, nei knygų, filmų ar interneto kultūrinėse veiklose. Kultūros paveldo veiklose, kaip ir kitose, ši grupė dalyvauja nedaug, tačiau tuo nesiskiria nuo Lietuvos vidurkio. Kalbant apie kultūros paslaugų ir produktų vartojimą, ši grupė yra gana pasyvi.

SCENOS MENAI

Tai žmonės, kurie nėra aktyvūs scenos meno veiklose (7% dalyvavo, 5% savanoriavo ar socialiai dalyvavo, 75% nelinkę dalyvauti, 86% nelinkę savanoriauti): spektaklyje per pastaruosius 12 mėnesių vaidino 2%, chore ar ansamblyje dainavo 3%, muzikiniu instrumentu grojo 2%, muziką kūrė 0.5%, šoko 2%, choreografiją šokiui kuriančių nebuvo, savanoriavo scenos menams 2%, sceninės veiklos užsiėmimus lankė 4%, savo pasirodymą internete publikavo 1%.

Scenos meno renginių vartojimas šioje grupėje – vidutinis (57%), nors daugelio renginių – mažesnis nei vidutinis: literatūrinių skaitymų per pastaruosius 12 mėnesių klausėsi 6%, klasikinės muzikos koncertuose lankėsi 9%, pop ar roko muzikos koncertuose – 18%, džiazo ar bliuzo koncertuose – 4%, repo, hip hopo – 3%, šokių ar house muzikos – 6%, dainuojamosios poezijos koncertuose – 5%. Mažesnis ir tiesioginių scenos meno renginių transliacijų viešose vietose žiūrėjimas (28%).

Tačiau jie dažniau nei vidutiniškai žiūri ar klausosi renginių įrašų (84%): baletu ar modernaus šokio įrašus per pastaruosius 12 mėnesių žiūrėjo 15%, operą – 15%, miuziklą – 15%, dainuojamosios poezijos koncertą – 23%. Dar populiareni – roko ar pop muzikos renginių įrašai (51% klausėsi ar žiūrėjo bent kartą per pastaruosius 12 mėnesių, 31% klausosi jų reguliariai, ne rečiau kaip kelis kartus per mėnesį), lietuviškos pop muzikos koncertai (65% žiūrėjo bent kartą, 46% – nuolatiniai žiūrovai), liaudies ar etninės muzikos, papročių koncertų įrašai (40%).

¹⁵ Čia ir toliau šiame skyriuje pateikiami procentai apibūdžia atitinkamos socialinės-demografinės kategorijos asmenų dalį nuo visų šio dalyvavimo kultūroje grupės (tipo) narių.

VAIZDUOJAMIEJI MENAI IR AMATAI

Ši grupė nelabai aktyvi ir saviveikla (19% dalyvauja, 68% nelinkę dalyvauti) bei socialiniu dalyvavimu (5% socialiai dalyvauja, 86% nelinkę socialiai dalyvauti) vaizduojamojo meno ir amatų kūrybinėse veiklose: piešė, tapė per pastaruosius 12 mėnesių 6%, užsiėmė meniniu fotografavimu 2%, pynė iš vytelių, šiaudų 1%, savo kūrinių demonstravo parodoje 2%, įkėlė jo nuotrauką į internetą 2%, lankė užsiėmimus 2%.

Retesnis nei vidutinis ir šios grupės lankymasis vaizduojamojo meno parodose (24%), taip pat ir virtualiose (9%), dažniau su vaizduojamaisiais menais ji susipažįsta iš laidų per TV, radiją, video (42%).

KULTŪROS PAVELDAS

Kultūros paveldo veiklose, kaip ir kitose, ši grupė dalyvauja (13%) ir savanoriauja (3%) nedaug, tačiau tuo nesiskiria nuo Lietuvos vidurkio.

Lankymasis muziejuose atitinka Lietuvos vidurkį (33%), kultūros paminklų, istorinių ir meno objektų, archeologinių vietų lankymas tiek Lietuvoje, tiek užsienyje viršija Lietuvos vidurkį (atitinkamai 56% ir 19%). Šios grupės domėjimasis kultūros paveldu pasireiškia ir tuo, kad informacijos apie paveldo objektus ji ieško internete (25%), taip pat ją gauna iš TV, radijo laidų apie muziejus (36%), kultūros paminklus, istorines ir meno vietas (58%). Vienaip ar kitaip muziejai, kultūros paminklai, archeologinės vietos yra aplankomos 100% priklausančių šiai grupei.

KNYGOS IR SPAUDA

Grupė pasyvi ir knygų kultūrinėse veiklose (4% dalyvavo, 93% nelinkę dalyvauti; 2% savanoriavo ar socialiai dalyvavo, 94% nelinkę socialiai dalyvauti): 2% per pastaruosius 12 mėnesių kūrė literatūrą, tiek pat rašė savo bloge, nei vienas jos atstovas nebuvo mėgėjų rašytojų ar žurnalistų draugijos narys, neišleido knygos, tik vienas lankė skaitymo būrelį ar klubą.

Tai grupė, rečiau nei vidutiniškai skaitanti knygas (57% skaito, per metus vidutiniškai perskaitomos 4.95 knygos, 1.85 – lietuvių autorių), bet dažniau nei vidutiniškai – žurnalus (91%).

BIBLIOTEKOS

Skiriamasis grupės bruožas – nė vienas (!) jos atstovas per pastaruosius metus nebuvo nei karto bibliotekoje – nei Lietuvoje, nei užsienyje, nei internete. Savanoriavimas (0.5% savanoriauja, 94% nelinkę), knygų dovanojimas bibliotekoms (3%) – ne šios grupės veikla.

FILMAI IR VIDEO

Grupė beveik nedalyvauja ir filmų bei video meninėse veiklose (1% dalyvauja, 93% nelinkę), neprisijungia prie filmų kūrėjų draugijų (1%), nesavanoriauja tokioms draugijoms (0.2%) ir nedemonstruoja savo kūrinių (0.5%). 94% nelinkę socialiai dalyvauti ar savanoriauti.

Tačiau filmų žiūrėjimas – šimtaprocentinis, net 80% grupės atstovų žiūri filmus per TV, video, DVD ne rečiau kaip kelis kartus per savaitę, 42% siunčiasi juos iš interneto. Visgi ši grupė dažniau nei kitos išreiškia nuomonę, kad filmų kokybė pastaraisiais metais pablogėjo.

TV, RADIJAS, INTERNETAS

Besinaudojančių internetu skaičius šioje grupėje – atitinkantis Lietuvos vidurkį (61%), tačiau interneto kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo tik 1 grupės atstovas (95% nelinkę). Dalyvavimas socialiniuose tinkluose – taip pat mažesnis, lyginant su vidurkiu (34%, dar 62% nelinkę dalyvauti).

Tai – televizijos mėgėjai (tik 2% grupėje nežiūri TV), darbo dienomis praleidžiantys prie televizoriaus iki 3 valandų, poilsio dienomis – daugiau nei 3 valandas. Internetui, tuo tarpu, skiria iki 3 valandų per dieną. Radijo ir TV transliacijos internete – nepopularios šioje grupėje (atitinkamai 13% ir 15%).

9.2. Aktyvūs kultūros mylėtojai ir puoselėtojai (24%)

Didžiąją grupės dalį sudaro moterys (du trečdaliai segmento), didžiųjų Lietuvos miestų gyventojai (beveik pusė, ypač daug vilniečių (24%)), beveik pusė – jaunimas iki 30 metų amžiaus, ES vaikų ir Permainų kartos. Tarp grupės narių daugiau studentų (penktadalis), turinčiųjų aukštąjį išsilavinimą (daugiau nei trečdalis) ir „baltųjų apykaklių“ (trečdalis) bei kultūros srities darbuotojų (11%), daugiau nei vidutiniškai lietuvių tautybės asmenų (92%).

Tai Lietuvos patriotų grupė – joje daugiausia ypatingai besididžiuojančių Lietuvos pilietyste (45%). Be to, daugiausia ir apskritai laimingų žmonių – tiek besijaučiančių labai laimingais ir laimingais (atitinkamai 17% ir 68%), tiek esančių labai geros ir geros fizinės bei dvasinės sveikatos (66%). Taip pat tai segmentas, kuriame labiausiai pasitikima žmonėmis (32%). Šioje grupėje – mažiau nei kitose besilankančiųjų bažnyčioje ar maldos namuose (86%), tačiau daugiausia visuomeninės (sporto, kultūros ar meno, labdaros, profesinės, bendrus pomėgius turinčius žmones vienijančios) organizacijos, judėjimo, draugijos ar klubo narių (29%).

Tai ne tik intensyviai „vartojantys“ kultūros paslaugas ir produktus gyventojai (visi be išimties grupės atstovai), bet ir patys aktyviai dalyvaujantys (70%) ir savanoriaujantys (47%) kultūrinėse veiklose. Grupės atstovų įsitikinimu, dalyvavimas kultūroje stiprina tiek jų patriotiškumą (40%), tiek kūrybiškumą (37%). Šios grupės atstovai aktyvūs scenos menų veikloje, vaizduojamojo meno bei amatų veiklose, paveldo veiklose, knygų bei spaudos, bibliotekų, filmų, interneto kultūrinėse veiklose. Taip pat tarp segmento atstovų yra nemažai atvirų, potencialių įvairių kultūrinių veiklų dalyvių (17% nedalyvauja, tačiau linkę pradėti dalyvauti, 26% – prisidėti prie savanoriškų, socialinių veiklų).

Tai – kultūra besidomintys žmonės, tokią kliūtį kaip „nejdomu, turiu kitų interesų“ nurodantys rečiau nei kitos grupės (14%), dažniau nei kitos susiduriantys su laiko trūkumu (59%), taip pat dažniau minintys informacijos apie kultūrinės veiklas trūkumą (13%).

SCENOS MENAI

Iš kitų grupių išsiskiria aktyvia saviveikla scenos menuose (33%): per pastaruosius 12 mėnesių 13% vaidino teatro spektaklyje, 3% vaidino komedijiniame pasirodyme, 4% režisavo spektaklį, 16% dainavo chore ar ansamblyje, 18% grojo muzikiniu instrumentu, 4% kūrė muziką, 12% šoko, 5% kūrė choreografiją šokiui. Nedalyvaujantieji dažniau nei kitos grupės yra linkę pradėti (34%). 24% socialiai dalyvavo scenos menų veikloje: 15% savanoriavo scenos menams, 18% lankė užsiėmimus, susijusius su scenine veikla, 8% įkėlė savo grupės pasirodymą į internetą, 25% socialiai nedalyvavusių būtų linkę tai daryti.

Be to, kad noriai dalyvauja scenos menuose, ypatingai intensyviai juos ir vartoja (98%). 86% lankėsi scenos meno renginiuose per pastaruosius 12 mėnesių: 62% lankėsi teatro spektaklyje, 33% literatūriniuose skaitymuose, knygų pristatymuose, 12% kabarete ar komedijiniame pasirodyme, 20% baletu ar šokio pasirodyme, 30% klasikinės muzikos koncerte, po 17% operoje ir miuzikle, 45% pop ar roko muzikos koncerte, 16% džiazo ar bliuzo koncerte, 36% liaudies ar etninės muzikos, papročių koncerte, 6% world'o muzikos koncerte, 12% repo ar hip hopo vakarėlyje, 25% šokių ar house muzikos vakarėlyje, 27% nacionalinės pop muzikos koncerte, tiek pat dainuojamosios poezijos, bardų koncerte, 30% liaudiškoje vakaronėje, 35% kitos muzikos koncerte. Visų tirtų scenos meno renginių tiesioginių transliacijų

žiūrėjimas viešose vietose taip pat intensyviausias būtent šioje grupėje (53%). Tas pats pasakytina ir apie įrašų žiūrėjimą bei klausymąsi (88%) su pora išimčių: tik populiariosios lietuviškos muzikos ir liaudies muzikos įrašų daugiau klausomasi pirmoje grupėje.

Tai grupė, dažniau nei kitos išvykstanti į užsienį (39% buvo užsienyje per pastaruosius 12 mėnesių), o išvykus apsilankanti ir kultūriniuose renginiuose (scenos meno renginiuose užsienyje lankėsi 44% išvykusiųjų).

Ši grupė dažniau nei kitos pripažįsta, kad tiek scenos meno renginių prieinamumas, tiek jų kokybė pastaraisiais metais pagerėjo.

VAIZDUOJAMASIS MENAS IR AMATAI

Grupė aktyviai reiškiasi ir vaizduojamojo meno bei amatų veiklose (42%). Per pastaruosius 12 mėnesių 22% piešė, tapė, kūrė grafikos darbus, 14% darė menines fotografijas, 5% kūrė skulptūras, 3% keramikos, stiklo dirbinius, 19% tekstilės darbus, 3% pynė iš vytelių, šiaudų. 28% nedalyvavusių yra linkę dalyvauti vaizduojamojo meno veiklose.

25% socialiai dalyvavo ar savanoriavo vaizduojamojo meno veiklose: 5% buvo menininkų, amatininkų draugijos, klubo nariai, tiek pat dirbo savanorišką darbą tokiai draugijai, 10% demonstravo savo kūrinį parodoje, 15% lankė užsiėmimus, susijusius su kūrybine veikla, 12% įkėlė kūrinio nuotrauką į internetą. 26% nesavanoriavusių ar socialiai nedalyvavusių vaizduojamojo meno veiklose išreiškia polinkį tai daryti.

Grupė išsiskiria ir vaizduojamojo meno produktų vartojimu (100%). 72% per pastaruosius 12 mėnesių lankėsi parodose Lietuvoje, 27% buvusių užsienyje aplankė parodas ten, 35% lankėsi virtualiose vaizduojamojo meno ar amatų parodose, 79% klausėsi programos apie vaizduojamuosius menus per masinės komunikacijos priemones.

Kaip ir scenos menų atveju, kalbėdama apie vaizduojamuosius menus, ši grupė pažymi ypač padidėjusį prieinamumą ir pagerėjusią kokybę.

KULTŪROS PAVELDAS

Nesvetimos šiai grupei ir paveldo veiklos (26%): 16% kolekcionuoja daiktus, 15% ieškojo įrašų archyvuose, 1% dalyvavo archeologiniuose kasinėjimuose. 15% nedalyvavusių yra pasirengę įsijungti į paveldo kultūrinės veiklas. 10% dalyvavo savanoriškose veiklose: 5% buvo kultūros draugijos, remiančios muziejus arba susijusios su istorija ar genealogija, arba besirūpinančios paminklų ir paveldo apsauga, nariai, 8% dirbo savanorišką darbą arba aukojo pinigų tokiai draugijai, muziejui ar paminklų atstatymui. 16% neprisidėjusių prie savanoriškų veiklų yra atviri pradėti tai daryti.

Paveldo objektų ir paslaugų vartojimas segmente – 97%. Tai grupė, kurios dauguma lankosi muziejuose (70% Lietuvoje, 51% lankytojų buvusių užsienyje) bei galerijose ir parodose (70% Lietuvoje, 33% lankytojų buvusių užsienyje). 20% žiūrėjo virtualias meno parodas ar muziejų ekspozicijas internete, 52% žiūrėjo arba klausėsi programos apie muziejus.

Neaplenkia ši grupė ir kultūros paminklų, istorinių ar meno vietų, įžymių pastatų, archeologinių vietų – Lietuvoje per pastaruosius 12 mėnesių jas lankė 79%, užsienyje – 69% keliavusiųjų; 44% žiūrėjo kultūros paminklus, istorines ar meno vietas, pastatus ar vietas internete, 62% klausėsi ar žiūrėjo laidą šia tema.

Ši grupė aktyviausiai naudojasi archyvų paslaugomis (13%): tiesiogiai į archyvą Lietuvoje kreipėsi 7% (visi jie ieškojo archyvinių, genealoginių, paveldo duomenų), 9% ieškojo informacijos Lietuvos archyvų portaluose, 6% užsienio archyvų portaluose internete.

Vėlgi, ši grupė ypač palankiai atsiliepia apie archyvų bei kultūros paminklų prieinamumo ir kokybės gerėjimą.

KNYGOS IR SPAUDA

Kultūros puoselėtojų grupė neapsiriboja scenos ir vaizduojamaisiais menais, ji aktyvi ir knygų bei spaudos kultūrinėse veiklose (17%): net 15% per pastaruosius 12 mėnesių kūrė grožinę ar negrožinę literatūrą laisvalaikio savo malonumui, 8% rašė savo bloge arba asmeniniame tinklalapyje. 8% nekūrusiųjų linkę tai daryti ateityje.

Savanoriškomis ir socialinėmis veiklomis knygų kultūrinėse veiklose užsiėmė 12%. Tik šioje vienintelėje grupėje yra (mėgėjų) rašytojų arba žurnalistų draugijos, klubo arba grupės narių (3%), išleidusių savo parašytą kūrinį (3%), taip pat joje beveik visi (išskyrus vieną) lankiusieji kūrybinio rašymo kursus (2%) bei didžioji dalis siuntusių laišką laikraščio ar žurnalo redaktoriui (4%), publikavusių savo kūrinį internete (7%), lankusių skaitymo būrelį arba knygų klubą (5%) bei

dalyvavusių tokiam klube internete (4%). 19% socialiai nedalyvaujančių knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose norėtų tai daryti.

Knygų ir spaudos skaitymas segmente – 100%. Tai – knygų mylėtojai, tiek labiausiai skaitantys (92% skaitė spausdintą knygą, 36% – skaitmeniniame formate, vidutiniškai per metus perskaitanti 12.7 knygų, lietuviškai rašančių autorių grožinės literatūros kūrinių – 5.1), tiek turintys daugiausia knygų namuose (63% turi daugiau nei 50, 22% – daugiau nei 200, 12% – daugiau nei 400 knygų namuose). Šios grupės skaitytojų repertuaras – platesnis nei kitose grupėse: joje daugiau skaitoma ir istorinių, biografinių, mokslinės fantastikos knygų, savęs pažinimo literatūros.

Intensyvus ir žurnalų skaitymas (93% skaito popieriniame formate, 74% reguliariai, ne rečiau kaip kelis kartus per mėnesį; 61% skaito skaitmeniniame formate, 50% reguliariai).

Laikraščių skaitytojų skaičius toks pat didelis kaip ir kituose segmentuose (72%), tačiau skiriasi intensyvumas: kasdien ar beveik kasdien laikraščius skaito 18% grupės atstovų. Labai populiarūs, priešingai nei kituose segmentuose, ir laikraščiai internete (71%).

Knygų ir periodinių leidinių prieinamumo ir kokybės pagerėjimą šis segmentas vertina kur kas palankiau nei kiti.

BIBLIOTEKOS

Socialinis dalyvavimas bibliotekų veikloje – taip pat šios grupės užsiėmimas: 16% dovanojo bibliotekoms knygas, 4% savanoriavo rinkdami knygas, 6% dirbo kitokį savanorišką darbą bibliotekose. Iš neprisidėjusių 21% būtų linkę savanoriuoti bibliotekų veikloje.

100% šio segmento naudojami bibliotekų paslaugomis ir savo galimybes tai daryti vertina kaip pagerėjusias. Itin daug šios grupės narių pastebi ir pagerėjusią bibliotekų paslaugų kokybę.

FILMAI IR VIDEO

Šiame segmente taip pat – filmų ir video kūrėjai (9%), taip pat ir linkusieji kurti (13% nekūrusių). 10% savanoriauja ar socialiai dalyvauja filmų ir video veikloje, 12% nesavanoriaujančių yra linkę tai daryti. 3% buvo draugijos, kuriančios filmus, nariai, 4% savanoriavo tokiai draugijai, 2% lankė filmavimo kursus, pamokas, 7% rodė savo kūrinių žiūrovams, 5% įkėlė jį į internetą.

Šio segmento atstovai – kino lankytojai ir mylėtojai (100% vienu ar kitu būdu žiūri filmus): 68% lankėsi kine Lietuvoje, 95% žiūrėjo filmus per TV, video, DVD ar kitomis priemonėmis, 75% siuntėsi filmus iš interneto. Tiek filmų prieinamumą, tiek kokybę ši grupė vertina kaip ypatingai pagerėjusias.

TV, RADIJAS, INTERNETAS

Ši grupė aktyvi ir internete – 11% per pastaruosius 12 mėnesių vedini pomėgio ką nors sukūrė internete (internetinį puslapį, žaidimą, blogą), 10% nekūrusių norėtų tai padaryti.

Radijo klausymuisi ir TV žiūrėjimui skiria iki 3 valandų per dieną, dažniau nei vidutiniškai Lietuvoje nežiūri televizoriaus (10% nežiūri). Tai labiausiai internetu besinaudojantis segmentas (89%), tiek namuose, tiek viešose vietose. Internetu naudojami intensyviai – daugiau nei 3 valandas kiekvieną dieną, per internetą klausosi ir radijo, ir žiūri TV transliacijas (per 30%). Aktyviausi ir socialiniuose tinkluose: 64% naudojami, 46% juose praleidžia daugiau nei valandą per dieną.

9.3. Vartojantis, bet ribotai kultūroje dalyvaujantis kultūroje jaunimas (12%)

Trečioji grupė panaši į antrąją savo sudėtimi pagal amžių: joje taip pat daugiau jaunuolių iki 30 m. (44%) ir mažiau vyresnių nei 60 m. (20%). Su tuo susijusi ir studentų (13%) bei moksleivių (14%) persvara ir mažesnė dirbančiųjų (29%) dalis, lyginant su kitais segmentais. Dirbančiųjų pasiskirstymas, kaip ir antrajame segmente, – „baltųjų apykaklių“ naudai, du trečdaliai dirbančių – vadovai ir specialistai. Beveik du trečdaliai segmento sudaro pagrindinį (25%) ir vidurinį išsimokslinimą (39%) turintys asmenys, mažiau yra priklausančių aukščiausių pajamų (>1000 Lt NŪ nariui) grupei (14%). 38% grupės – vedę ar gyvenantys su partneriu, 40% – dar nesukūrę šeimų asmenys; 54% gyvena dideliuose namų ūkiuose (3+ asmenys), 34% segmento namų ūkių auga ir vaikai.

Šios grupės atstovai dažniau save įvardija kaip labai laimingus (17%), labai geros fizinės ir dvasinės sveikatos (22%). Taip pat šiame segmente mažiau lankančių bažnyčią ar kitus maldos namus (30% nesilankė per pastaruosius 12 mėnesių).

Tai segmentas, kuris dažniau nei kiti teigia neturintis klūčių, kurios ribotų dalyvavimą kultūriniame gyvenime (10%), rečiau nei kiti kaip trukdį nurodo sveikatos ar laiko trūkumą (46%). Tačiau nepaisant to, tai nėra nei itin aktyviai dalyvaujantys (31%) ar savanoriaujantys (11%), nei linkę dalyvauti (21%) ar savanoriauti (17%) kultūrinėse veiklose gyventojai.

SCENOS MENAI

Saviveikla ir savanoriavimu scenos menuose ši grupė nesiskiria nuo Lietuvos vidurkio (atitinkamai 11% ir 7%).

Naudojimasis scenos menais taip pat atitinka vidurkį (90%). Rečiau nei vidutiniškai ši grupė teikia pirmenybę „aukštajam menui“: nedidelė jos dalis lankėsi balete (3%), operoje (2%), miuzikle (3%), klasikinės muzikos koncerte (6%). Mažiau susidomėjimo sulaukia ir labiau nišiniai žanrai: mažiau lankėsi literatūriniuose skaitymuose (6%), dainuojamosios poezijos, bardų koncerte (5%), liaudies ar etninės muzikos ir papročių, tradicijų koncerte (12%).

Panašios tendencijos ir renkantis renginių įrašus: rečiau nei vidutiniškai klausėsi, žiūrėjo teatro spektaklio (21%), literatūrinių skaitymų (8%), baleto (5%), klasikinės muzikos koncertų (14%), operos (5%), liaudies ar etninės muzikos (21%), world'o muzikos (4%), dainuojamosios poezijos, bardų (7%) koncertų įrašų. Net ir plačiai klausomi, žiūrimi renginiai, tokie kaip pop ar roko muzikos (37%), populiariosios lietuviškos muzikos (48%) koncertai šioje grupėje mažiau populiarūs.

VAIZDUOJAMIEJI MENAI IR AMATAI

Šis segmentas rečiau nei vidutiniškai užsiima mėgėjiška vaizduojamojo meno ar amatų veikla (13%) ir dažniau yra visiškai nelinkęs ja užsiimti (77%).

Dar mažiau savanoriaujančių ar socialiai dalyvaujančių vaizduojamojo meno veiklose (5%), taip pat ir linkusių tai daryti (9%). Nei vienas grupės atstovas nebuvo menininkų ar amatininkų draugijos narys, nesavanoriavo tokiai draugijai, nedemonstravo savo kūrinio, dažniausiai socialinis dalyvavimas pasireiškia kūrybinės veiklos užsiėmimų lankymu.

Šios grupės išskirtinumas tas, kad nei vienas jos atstovas per pastaruosius 12 mėnesių nei kartą neapsilankė nei vienoje tapybos ar grafikos darbų, fotografijų, skulptūrų, amatininkų dirbinių parodoje (profesionalių ar mėgėjų dailininkų) Lietuvoje ar užsienyje, nei fiziškai, nei virtualiai. Taip pat nei vienas jų nežiūrėjo ir nesiklausė programos apie vaizduojamuosius menus ir amatus (per TV, radiją, video, DVD, internete ar kitomis techninėmis priemonėmis).

KULTŪROS PAVELDAS

Paveldo veiklose dalyvaujama (11%) ir savanoriaujama (1%) nenoriai, grupė neturi ir polinkio įsitraukti į šias veiklas (4-5% linkę užsiimti).

Lankymasis muziejuose atitinka vidurkį (32%), paveldo objektų lankymas – taip pat (46%). Programų apie paveldą per TV, radiją, video, DVD, internete žiūrėjimas, klausymas – mažesnis nei vidutiniškai: 21% žiūrėjo arba klausėsi programos apie muziejus, 25% – programos apie kultūros paminklus, istorines ar meno vietas, pastatus arba vietas. 15% žiūrėjo kultūros paminklus, istorines ar meno vietas, pastatus ar vietas internete.

Naudojimasis archyvų paslaugomis – nedažnas, kaip ir Lietuvoje apskritai: 4% kreipėsi į archyvą internete, 1% ieškojo įrašų Lietuvos archyvų portaluose internete.

KNYGOS IR SPAUDA

Neišsiskiria ši grupė ir kūrybiniu rašymu: 8% dalyvavo knygų kultūrinėse veiklose (dar 6% yra linkę), 1% šiose veiklose savanoriavo (5% linkę).

96% skaito periodinę spaudą. Tai – skaitančiųjų segmentas, skaitytojų skaičiumi (78% skaito knygas) nusileidžiantis tik antrajam. Šiame segmente perskaitoma daugiausia knygų (vidutiniškai 14.4 per metus, tarp jų – 5.3 lietuviškai rašančių autorių grožinės literatūros kūriniai).

BIBLIOTEKOS

Visi 100% šioje grupėje – bibliotekų klientai (95% lankėsi bibliotekoje per pastaruosius 12 mėnesių, 21% lankėsi bibliotekoje internete). Kaip ir antrajame segmente, skaitytojai džiaugiasi padidėjusiu bibliotekų prieinamumu ir jų teikiamų paslaugų kokybe. Savanoriavo bibliotekose 3%, dar 6% yra linkę tuo užsiimti.

FILMAI IR VIDEO

3% dalyvavo filmų ar video menuose (8% nedalyvavo, bet būtų linkę), socialinę ar savanorišką veiklą vykdė 1% (6% nevykdė, bet būtų linkę).

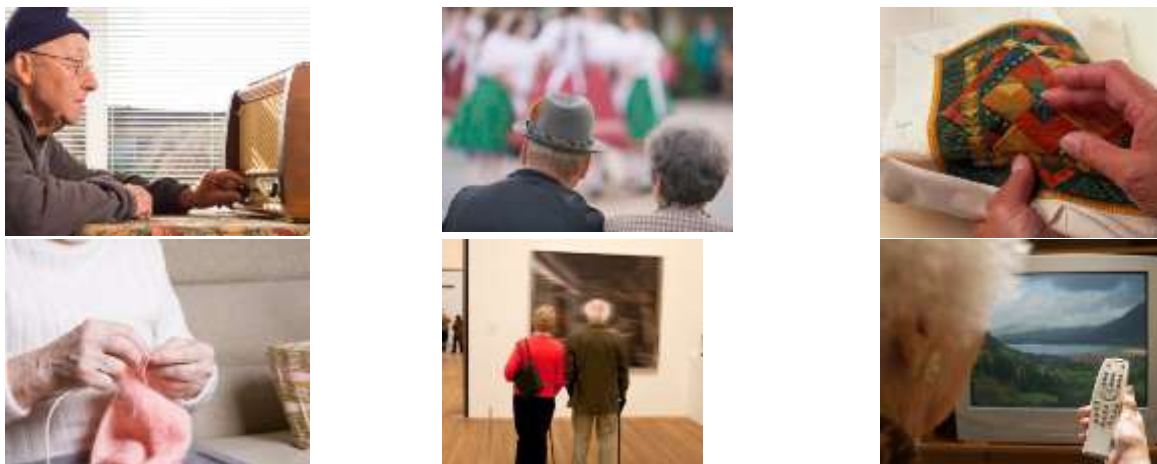
98% segmento atstovų yra filmų žiūrovai: 38% per pastaruosius 12 mėnesių lankėsi kine, 95% žiūrėjo filmus per TV (55% tai daro nuolat – kiekvieną ar beveik kiekvieną dieną), video, DVD, 58% siuntėsi iš interneto ar žiūrėjo online (16% – kasdien ar beveik kasdien). Jie patenkinti tiek pagerėjusiu filmų prieinamumu, tiek kokybe.

TV, RADIJAS, INTERNETAS

2% grupės atstovų per pastaruosius 12 mėnesių sukūrė internete žaidimą, blogą ar internetinį puslapį, dar 4% yra linkę.

Aktyviai naudojasi internetu (74%), tiek darbe, mokymo įstaigoje, tiek namuose, tiek viešose vietose (bibliotekose ir pan.). 51% dalyvauja socialiniuose tinkluose, dar 2% nedalyvauja, bet būtų linkę. Internetą naudoja ir radijo bei TV transliacijų peržiūrai (27%), tradiciniam radijo klausymuisi ir TV žiūrėjimui skiria mažiausiai laiko.

9.4. Ribojami, bet besidomintys senjorai (6%)

Tai – vyriausias segmentas, kurio didžiąją dalį sudaro Karo / pokario vaikų karta – 60 metų ir vyresni gyventojai (52%). Šioje grupėje nėra nė vieno, kuris būtų pasakęs, kad neturi kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą. Didžiausios kliūtys – asmeninės priežastys, t.y. prasta sveikata (41%), ir prieinamumas: sudėtinga nuvykti (34%) ir per brangu (47%). Lyginant su kitomis grupėmis, šioje – daugiau besijaučiančių nelabai laimingais (36%), besiskundžiančių vidutine (47%) ir labai bloga (9%) fizine bei bloga dvasine sveikata (18%). Taip pat tai lietuviškiausias segmentas (94% lietuvių), kuriame ir daugiausia balsavusių Seimo rinkimuose (78%).

Šio segmento atstovai neišsiskiria, bet ir nenusileidžia kitiems segmentams, dalyvavimu (36%) ir savanoriavimu (18%), taip pat atvirumu dalyvavimui ir savanoriavimui (atitinkamai 19% ir 22%) kultūrinėse veiklose. Kuriantiems ir dalyvaujantiems kultūrinėse veiklose šio segmento atstovams būdingas sąlygų socialinis kapitalas (71%).

SCENOS MENAI

Scenos menuose dalyvaujama ir savanoriaujama kaip ir vidutiniškai Lietuvoje (9% ir 3%). Nei vienas šioje grupėje nevaidino, nešoko, nerežisavo spektaklio ir nestatė šokio per pastaruosius 12 mėnesių. Po 4% dainavo, grojo, 3% kūrė muziką. Nei vienas nelankė sceninės veiklos užsiėmimų. Tačiau linkusių dalyvauti ir savanoriauti scenos menuose skaičiumi pranoksta kitus segmentus (atitinkamai 20% ir 19%).

Bendrai scenos meno renginių vartojimas segmente (lankymas, tiesioginių transliacijų viešose vietose žiūrėjimas, koncertų įrašų žiūrėjimas, klausymas) – atitinkantis Lietuvos vidurkį (85%).

Scenos meno renginių lankymas – nedidelis (40%). Tik 8% per pastaruosius metus lankėsi teatro spektaklyje, 6% klasikinės muzikos koncerte, 3% operoje, 1% balete (visi ne daugiau kaip 3 kartus). Nei vienas nebuvo džiaz, bliuzo, repo, hip hopo, šokių, house koncerte, scenos meno renginiuose užsienyje. 12% lankėsi pop ar roko muzikos koncerte, 10% apsilankė liaudies ar etninės muzikos, papročių, tradicijų koncerte, 6% nacionalinės pop muzikos koncerte. Daugiausia lankytojų pritraukę renginiai – liaudiškos vakaronės (18%).

Dažniau su scenos meno renginiais susipažįstama iš įrašų (65%), ypač kalbant apie „aukštojo meno“ scenos renginius: 38% žiūrėjo ar klausė teatro spektaklio, 29% klasikinės muzikos koncertų, 10% operos, 10% miuziklo įrašų. Ženkliai rečiau nei kitose grupėse klausomasi pop ar roko (26%), šokių ar house koncertų (9%), taip pat ir populiaros lietuviškos muzikos (43%).

VAIZDUOJAMIEJI MENAI IR AMATAI

Dalyvavimas ir savanoriavimas vaizduojamuosiuose menuose neišsiskiria iš konteksto (atitinkamai 21% ir 9%). Nei vienas nekūrė skulptūrų, nedirbo su keramika, stiklu, tačiau segmente – daugiau nei vidutiniškai (18%) kūrusių tekstilės darbus (audimas, pynimas iš siūlų, virvelių, skiautės, vėlimas, nėrimas).

Domėjimasis vaizduojamuoju menu ir amatais – aukštesnis nei vidutinis (62%: 30% lankėsi parodose, 38% žiūrėjo programą apie vaizduojamuosius menus ir amatus).

KULTŪROS PAVELDAS

Tuo tarpu įsitraukimas į paveldo veiklas – nedidelis (4% dalyvavo, 6% savanoriavo, 87% būtų linkę dalyvauti, tiek pat – savanoriauti).

Mažesnis nei vidutinis kultūros paminklų, istorinių ar meno vietų, įžymių pastatų, archeologinių vietų lankymas (39%). Lankymasis muziejuose, galerijose ar parodose – atitinkantis vidurkį (40%). 50% susipažįsta su muziejų ekspozicijomis bei kultūros paminklais virtualiai arba iš laidų per TV, radiją ir kt.

Ribotas ir naudojimasis archyvais (3%): į archyvą Lietuvoje kreipėsi 2 segmento atstovai, į archyvą užsienyje – nei vienas. Nei vienas nesinaudojo ir archyvais internete.

KNYGOS IR SPAUDA

Segmento nedomina knygų ir spaudos kultūrinės veiklos (3 kūrę, nei vieno savanoriavusio, absoliuti dauguma ir nėra linkę).

Knygų skaitymas – vidutinis (65% skaito), per metus perskaitomos 6.5 knygos, iš jų 3.5 – lietuviškai rašančių autorių). Laikraščių skaitytojų – mažiau nei kituose segmentuose (85%). Tiek knygų, tiek žurnalų ar laikraščių skaitymas internete šiame segmente nėra populiarus.

BIBLIOTEKOS

Nei vienas nėra padovanojęs knygos nei savanoriavęs bibliotekai per pastaruosius 12 mėnesių.

Naudojimasis bibliotekų paslaugomis – vidutinis (37%), retesnis naudojimasis biblioteka internete (4%).

FILMAI IR VIDEO

Kalbant apie filmų ir video menus, jie šios grupės atstovų taip pat nedomina: nė vienas iš šio segmento nėra sukūręs filmo ar video savo malonumui, nėra ir linkusių tai daryti.

Išskirtina tai, kad šio segmento atstovai visiškai nežiūri filmų – per pastaruosius 12 mėnesių nė vienas nėra buvęs kine ir nė vienas nėra žiūrėjęs filmo per TV, video, DVD ar kitomis priemonėmis.

TV, RADIJAS, INTERNETAS

3% per pastaruosius 12 mėnesių vedini pomėgio ką nors sukūrė internete – t.y., internetinį puslapį, žaidimą, blogą, dar 2% būtų linkę.

Tai segmentas, kuris mažiausiai iš visų dalyvauja socialiniuose tinkluose (16%) ir yra labiausiai nelinkęs juose dalyvauti (82%).

Aktyviai žiūri televizorių (per 60% daugiau nei po 3 valandas kasdien) ir klausosi radijo (per 30% jo klausosi daugiau nei 3 valandas kasdien).

9.5. Nusivylę ir apatiški kultūrai (22%)

Tai – labiausiai vyriškas segmentas (50%), kuriame daugiausia kaimo žmonių (46%), daugiau nei vidutiniškai senjorų (60 m. ir vyresni sudaro 38%), turinčių pradinį, pagrindinį ir vidurinį išsimokslinimą (71%), ne lietuvių tautybės asmenų (21%), pensininkų (41%) ir darbingo amžiaus bedarbių (14%), tarp dirbančiųjų dauguma – darbininkai (78%).

Segmente daugiau nei kituose nesididžiuojančių Lietuvos piliečių (28%) ir nebalsavusių Seimo rinkimuose (40% nebalsavo; 29% nebalsavo, nes nenorėjo). Taip pat daugiau nesijaučiančių laimingais (44%), vidutinės ar prastos fizinės (57%), taip pat ir dvasinės sveikatos (50%), linkusių būti atsargiais su žmonėmis (82%). Retesnis nei kitose grupėse ir priklausymas visuomeninėms organizacijoms (3%). Taip pat mažiau lankomasi maldos namuose (32% nebuvo per pastaruosius 12 mėnesių), nors tikinčiųjų skaičius atitinka šalies vidurkį (93%).

Tai – pasyviausia kultūrinė veiklose grupė (13% dalyvavo kultūrinėse veiklose per pastaruosius 12 mėnesių, tokia pati dalis nedalyvavo, bet būtų linkę; 2% dirbo savanorišką darbą, 11% būtų linkę). Būtent šis segmentas sudaro didžiąją dalį visiškai nelinkusiųjų dalyvauti kultūrinėse veiklose Lietuvos gyventojų. Jie nemano, kad dalyvavimas kultūriname gyvenime ir kūrybinėse veiklose stiprina kūrybiškumą ir patriotiškumą.

Pagrindinė kliūtis šios grupės atstovams įsilieti į kultūrinį gyvenimą – intereso nebuvimas (34%). Jiems rečiau nei kitiems segmentams pritrūksta laiko (37%) ar informacijos (2%). Tačiau dažniau nurodomos pasiūlos problemos, tokios kaip prastos kokybės kultūrinė veikla vietovėje (9%), pasiekiamumo problemos – sudėtinga nuvykti (21%) bei asmeninės problemos – prasta sveikata (29%).

SCENOS MENAI

Iš kitų segmentų išsiskiria itin žemu dalyvavimu ir savanoriavimu scenos menuose (3% dalyvavo, 10% nedalyvavo, bet būtų linkę; 1% savanoriavo, 5% būtų linkę). Tik vienas iš šio didelio segmento vaidino spektaklyje, grojo, kūrė muziką, šoko, kūrė choreografiją šokiui, du dainavo chore.

Mažiausiai ir scenos meno vartotojų (77% lankėsi renginiuose, žiūrėjo tiesiogines renginių transliacijas viešose vietose, klausėsi, žiūrėjo renginių įrašus per pastaruosius 12 mėnesių). Tai ir nekeliaujantis segmentas (13% buvo užsienyje per pastaruosius 12 mėnesių), kuriame nėra nė vieno apsilankiusio užsienyje organizuotame scenos meno renginyje.

Šios grupės atstovų lankymasis renginiuose – itin žemas (29%). Tik 8% lankėsi teatro spektaklyje, po 1% literatūrinuose skaitymuose, komedijiniame pasirodyme, balete, operoje, miuzikle, klasikinės muzikos koncerte, džiazo muzikos koncerte. Daugiau (visgi mažai, lyginant su kitais segmentais) lankytojų sutraukia pop ar roko muzikos koncertai (9%), pop nacionalinės muzikos koncertai (4%), liaudies ar etninės muzikos koncertai (7%), liaudiškos muzikos koncertai (6%).

66% klausosi ar žiūri scenos meno renginių įrašus. Visų žanrų renginių įrašai šiame segmente mažiau populiarūs nei kituose.

VAIZDUOJAMIEJI MENAI IR AMATAI

Labai nedidelė segmento dalis dalyvauja vaizduojamuosiuose menuose (7% dalyvavo, 6% nedalyvavo, bet būtų linkę), dar mažesnė – savanoriauja (1% savanoriavo, 4% būtų linkę).

Minimalus ir lankymasis vaizduojamojo meno parodose (3% lankėsi, 1% žiūrėjo internete, 7% žiūrėjo ar klausėsi programos apie vaizduojamuosius menus ir amatus).

KULTŪROS PAVELDAS

2% laisvalaikiu dalyvavo paveldo veiklose (5% nedalyvavo, bet būtų linkę), nei vienas nesavanoriavo (3% būtų linkę). 1% lankėsi archyve, 0.4% - archyve internete.

Segmento išskirtinumas – muziejų, galerijų ir parodų, o taip pat ir kultūros paminklų, istorinių ar meno vietų, žymių pastatų, archeologinių vietų lankymas: nei vieno lankytojo šioje grupėje per pastaruosius 12 mėnesių. Ne tik fizinis lankymasis svetimas šiam segmentui: nei vienas jo atstovas nežiūrėjo virtualios meno parodos arba muziejaus ekspozicijos, taip pat ir kultūros paminklų, istorinių ar meno vietų, pastatų ir kt. internete. Taip pat nebuvo nei vieno žiūrėjusio arba klausiusio programą apie muziejus arba apie kultūros paveldo objektus per TV, radiją, video, DVD ir kt. priemones.

KNYGOS IR SPAUDA

Nei vienas šios grupės atstovas neužsiėmė socialine ar savanoriška veikla knygų ir spaudos srityje (3% norėtų užsiimti). 2% dalyvavo mėgėjiškoje knygų veikloje (dar 2% būtų linkę dalyvauti).

Skaitymas taip pat nėra jų mėgiama sritis – šiame segmente mažiausias knygų skaičius (16% neturi namuose nei vienos knygos). Tik 32% skaitė knygą per pastaruosius 12 mėnesių. Vidutiniškai per metus kiekvienas segmento atstovas perskaitė po 3.1 knygos, iš jų 1.5 lietuvių kalba kuriančių autorių. Šiame segmente retesnis ir žurnalų skaitymas (76%). Tačiau pastaroji grupė dažniau nei kitos teigia, kad galimybės naudotis knygomis, periodiniais spaudos leidiniais sumažėjo. Mažiausia dalis ir matančių knygų ir spaudos kokybės padidėjimą.

BIBLIOTEKOS

Nėra savanoriaujančių ir bibliotekose (vienas segmento atstovas yra dovanojęs bibliotekai knygą), 3% būtų linkę. Per pastaruosius 12 mėnesių 2% lankėsi bibliotekose, 0.4% – bibliotekoje internete.

FILMAI IR VIDEO

Šio segmento atstovai nekuria filmų ar video (1% norėtų), tačiau juos žiūri per TV, video ar DVD (77% žiūrėjo filmus, 27% siuntėsi iš interneto), rečiau nei vidutiniškai apsilanko kine (11%).

TV, RADIJAS, INTERNETAS

40% priklausančių šiai grupei naudojami internetu. 1 yra ką nors sukūręs internete, dar 2% norėtų sukurti. 22% prisijungia prie socialinių tinklų internete, dar 3% norėtų prisijungti.

Iš tirtų veiklų priimtinausias šiam segmentui (joms skiriama ir daugiausia laiko, lyginant su kitomis grupėmis) – radijo klausymasis, dar labiau – TV žiūrėjimas.

10. Dalyvavimą kultūroje ribojančios priežastys

Visi tyrimo dalyviai, nepriklausomai nuo jų įsitraukimo į kultūrinę veiklą, buvo klausiami apie trikdžius, su kuriais susiduria, norėdami įsilieti į kultūrinį gyvenimą.

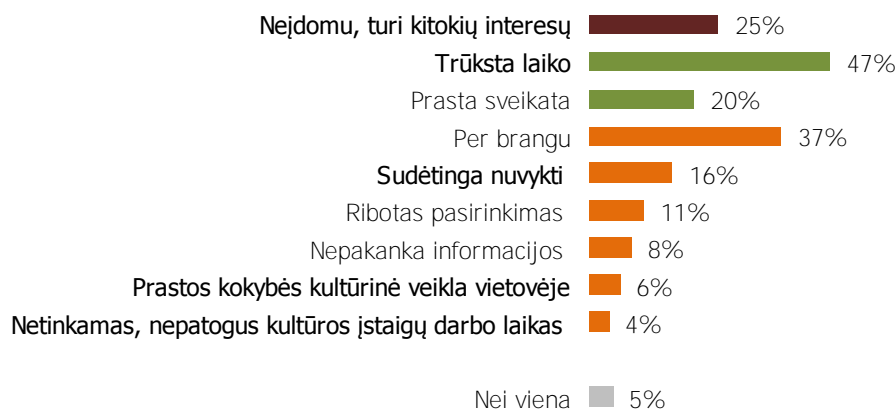
Nesidomėjimas kultūrine veikla būdingas ketvirtadaliui tyrimo dalyvių. Nors, be intereso trūkumo, šie žmonės minėjo ir tokias kliūtis, kaip laiko trūkumas, brangumas ar pasiūlos stoka, visgi 25% atvejų pirmine nedalyvavimo priežastimi šioje ataskaitoje laikomas nesidomėjimas kultūra.

Laiko trūkumas – plačiai paplitusi problema, minima 47% dalyvavusių apklausoje. Tuo pačiu tai ir pasiteisinimas: penktadalis tų, kuriems trūksta laiko kultūrai, ja nesidomi.

Kitos kliūtimi tampančios asmeninės priežastys – sveikatos problemos (20% respondentų). Jos susijusios ir su ekonominio bei fizinio prieinamumo problemomis: pusė besiskundžiančių prasta sveikata teigia, kad kultūrinės veiklos jiems per brangios, daugiau nei penktadaliui yra per sudėtinga iki jų nuvykti.

Fizinis nepasiekiamumas (16% apklaustųjų nurodė tai kaip vieną pagrindinių kliūčių), savo ruožtu, susijęs su pasiūlos trūkumais: trečdalis tų, kuriems sudėtinga nuvykti iki kultūrinės veiklos vietos, taip pat susiduria su ribotu pasirinkimu arba prastos kokybės veikla vietovėje. Dažniau tokias kliūtis mini kaimuose gyvenantys senjorai su nedidelėmis pajamomis.

81 pav. Pagrindinės kliūtys, dėl kurių sunku įsilieti į kultūrinį gyvenimą, dalyvauti kultūrinėje veikloje arba joje savanoriauti, per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

97 lentelė. Lietuvos gyventojų (≥15 m.) įsiliėjimą į kultūrinį gyvenimą ribojančių priežasčių sugretinimas

Lentelėje žemiau pateikiami stulpelio %. Skaičyti: 35.1% tų, kuriems dalyvavimas kultūrinėje veikloje – neįdomus, taip pat trūksta ir laiko įsilieti į kultūrinį gyvenimą.

	Suinteresuotumo stoka: neįdomu 25.1% N=305	Asmeninės priežastys: trūksta laiko 46.8% N=570	Asmeninės priežastys: prasta sveikata 20.3% N=247	Prieinamumo stoka: per brangu 37.3% N=455	Prieinamumo stoka: sudėtinga nuvykti 16.1% N=196	Pasiūlos stoka* 23.1% N=281
Suinteresuotumo stoka: neįdomu		18.8	11.7	12.7	11.3	17.4
Asmeninės priežastys: trūksta laiko	35.1		10.1	41.1	32.1	49.5
Asmeninės priežastys: prasta sveikata	9.5	4.4		26.7	34.2	11.0
Prieinamumo stoka: per brangu	19.0	32.8	49.0		55.6	39.1
Prieinamumo stoka: sudėtinga nuvykti	7.2	11.1	27.1	24.0		21.0
Pasiūlos stoka	16.1	24.4	12.6	24.2	30.1	

* nepakanka informacijos, ribotas pasirinkimas, prasta kokybė, netinkamas darbo laikas

% nuo paminėjusių konkrečią priežastį

Lyginant dalyvaujančiųjų ir nedalyvaujančiųjų kultūrinėse veiklose grupes, pastebima, kad įsiliejančiai į kultūrinį gyvenimą dažniau nemato kliūčių to padaryti – nors jiems dažnai pritrūksta laiko, tačiau vis dėlto atranda jo kultūrinei veiklai. Tas pats pasakytina ir apie savanoriaujančius bei kultūros paslaugų ir produktų vartotojus. Kita vertus, nedalyvaujantieji ir nelinkę dalyvauti daugumoje kultūrinių veiklų nebūtinai yra ribojami kliūčių – dažniau tai nulemia intereso stoka.

Nedalyvaujantys, bet linkę dalyvauti kultūrinėse veiklose dažniau kaip kliūtį įsiliėti į kultūrinį gyvenimą įvardina prastą sveikatą. Taip pat laiko trūkumas kaip kliūtis pasireiškia tarp nedalyvaujančiųjų, bet linkusių dalyvauti scenos menuose, kultūros paveldo veiklose, filmų ir video menuose, interneto kultūrinėse veiklose. Nedalyvaujantys, bet linkę dalyvauti scenos menuose taip pat kaip kliūtį dažniau išskiria pasiūlos stoką.

Respondentai, kurie nedalyvauja ir teigė esą nelinkę dalyvauti kultūrinėse veiklose, buvo suskirstyti į dvi grupes. Visiškai nelinkusiųjų dalyvauti grupei priskiriami tie, kurie ir nevalo atitinkamos kultūros srities paslaugų bei produktų ir tie, kuriems pagrindinės kliūtys įsiliėti į kultūrinį gyvenimą yra suinteresuotumo stoka, prasta sveikata ir per didelė kaina. Likusieji (t.y. nedalyvaujantys ir nelinkę dalyvauti, bet vartojantys ir nesusiduriantys su tokiais kliūtimis, kaip neįdomu, prasta sveikata ir per brangu) sudaro vidutiniškai nelinkusiųjų dalyvauti grupę. Pastariesiems didžiausia kliūtis dalyvavimui – laiko stoka. Turint galvoje, kad didžiąją dalį šios grupės sudaro 30-60 metų amžiaus, dirbantys ir šeimas turintys bei vaikus auginantys žmonės, ši kliūtis – greičiau gyvenimo tarpsnio charakteristika nei kultūros atmetimo požymis.

Gyventojai, kurie savanoriauja arba būtų linkę savanoriauti kultūrinėse veiklose (scenos menuose, vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose, filmų ir video menuose) taip pat susiduria su laiko trūkumu, o linkę savanoriauti scenos menuose dar išskiria ir pasiūlos stoką. Tuo tarpu nesavanoriaujantys ir nelinkę savanoriauti visose kultūrinėse veiklose dažniau pasižymi suinteresuotumo stoka bei prasta sveikata.

Kalbant apie kliūtis iš vartotojų perspektyvos, pasiūlos stoka nėra priežastis, mažinanti kultūros vartotojų skaičių. Priešingai, pasiūlą kritiškiau vertina ir jos stoką dažniau jaučia tie, kurie lankosi scenos menų renginiuose, vaizduojamojo meno ir amatų parodose, žiūri ir klauso programas apie vaizduojamuosius menus ir amatus, lanko kultūros paveldo objektus (muziejus, parodas, galerijas).

Gyventojams, žiūrintiems ar klausantiems programas apie vaizduojamuosius menus ir amatus bei apie kultūros paveldo objektus, kitų kultūros paslaugų vartojimas dažniau yra per brangus. Per brangu – dažniau minima kliūtis ir tų, kurie nesilanko kine bei scenos meno renginiuose. Kita prieinamumo problema – sudėtingas nuvykimas – išskiriama tų, kurie nesilanko kultūros paveldo objektuose, nelanko kultūros paminklų, istorinių, meno, archeologinių vietų, taip pat nesilanko scenos meno renginiuose ir kine.

98 lentelė. Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą dalyvaujančiųjų ir nedalyvaujančiųjų kultūrinėse veiklose grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 7.5% dalyvaujančiųjų kultūrinėse veiklose nurodo neturintys kliūčių įsilieti į kultūrinę veiklą. Dalyvaujantieji kultūrinėse veiklose statistiškai reikšmingai dažniau nei nedalyvaujantieji ir nelinkę dalyvauti nemato kliūčių.

	N	Nėra kliūčių 4.6% N=55	Suinteresuotumo stoka: neįdomu 25.1% N=305	Asmeninės priežastys: trūksta laiko 46.8% N=570	Asmeninės priežastys: prasta sveikata 20.3% N=247	Prieinamo stoka: per brangu 37.3% N=455	Prieinamo stoka: sudėtinga nuvykti 16.1% N=196	Pasiūlos stoka* 23.1% N=287
Dalyvavimas kultūrinėse veiklose								
Dalyvauja	453	7.5	16.8	53.4	14.1	34.0	16.3	26.7
Nedalyvauja, bet <i>linkę</i> dalyvauti	225	4.0	20.9	46.2	28.0	41.8	16.0	20.9
Nedalyvauja ir <i>vidutiniškai nelinkę</i> dalyvauti	133	6.7	0.0	74.4	0.0	0.0	10.5	29.9
Nedalyvauja ir <i>visiškai nelinkę</i> dalyvauti	406	0.0	44.8	30.6	29.6	51.0	17.8	18.0
Dalyvavimas scenos menuose								
Dalyvauja	157	9.6	8.9	59.9	9.6	33.8	19.7	27.6
Nedalyvauja, bet <i>linkę</i> dalyvauti	200	4.0	9.0	55.5	21.4	42.5	15.0	29.0
Nedalyvauja ir <i>vidutiniškai nelinkę</i> dalyvauti	222	12.6	0.0	72.1	0.0	0.0	10.4	27.0
Nedalyvauja ir <i>visiškai nelinkę</i> dalyvauti	638	0.2	42.8	32.1	29.8	49.7	17.6	18.7
Dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose								
Dalyvauja	257	7.0	14.4	53.7	16.0	33.9	16.7	24.1
Nedalyvauja, bet <i>linkę</i> dalyvauti	137	6.6	13.9	49.3	24.8	34.3	11.7	21.9
Nedalyvauja ir <i>vidutiniškai nelinkę</i> dalyvauti	96	6.3	0.0	82.3	0.0	0.0	11.5	33.3
Nedalyvauja ir <i>visiškai nelinkę</i> dalyvauti	727	2.6	34.3	39.3	23.6	44.0	17.2	21.6
Dalyvavimas kultūros paveldo veiklose								
Dalyvauja	160	6.9	16.9	54.7	10.6	35.6	15.6	30.0
Nedalyvauja, bet <i>linkę</i> dalyvauti	83	8.3	16.7	56.0	19.3	38.6	25.0	24.1
Nedalyvauja ir <i>vidutiniškai nelinkę</i> dalyvauti	230	11.7	0.0	73.0	0.0	0.0	10.4	28.3
Nedalyvauja ir <i>visiškai nelinkę</i> dalyvauti	744	0.9	35.5	35.9	28.8	49.1	16.9	19.8
Dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose								
Dalyvauja	85	8.3	14.1	55.3	14.3	24.7	16.7	20.0
Nedalyvauja, bet <i>linkę</i> dalyvauti	55	7.3	12.7	52.7	14.5	36.4	18.2	27.3
Nedalyvauja ir <i>vidutiniškai nelinkę</i> dalyvauti	332	11.4	0.0	72.0	0.0	0.0	11.1	29.8
Nedalyvauja ir <i>visiškai nelinkę</i> dalyvauti	745	0.3	38.4	34.2	30.5	55.4	18.0	20.1
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas bibliotekų veikloje								
Savanoriauja	25	24.0	8.0	44.0	4.0	32.0	20.0	8.0
Nesavanoriauja, bet <i>linkę</i> savanoriauti	98	3.1	10.2	55.1	20.4	44.9	17.3	27.6
Nesavanoriauja ir <i>vidutiniškai nelinkę</i> savanoriauti	157	15.8	0.0	67.7	0.0	0.0	11.5	29.9
Nesavanoriauja ir <i>visiškai nelinkę</i> savanoriauti	937	2.0	31.3	42.5	24.1	43.0	16.5	21.9
Dalyvavimas filmų ir video menuose								
Dalyvauja	32	15.6	9.4	62.5	0.0	34.4	6.3	40.6
Nedalyvauja, bet <i>linkę</i> dalyvauti	76	7.9	17.1	63.2	9.2	32.9	17.1	25.0
Nedalyvauja ir <i>vidutiniškai nelinkę</i> dalyvauti	327	12.2	0.0	71.6	0.0	0.0	11.0	27.5
Nedalyvauja ir <i>visiškai nelinkę</i> dalyvauti	782	0.1	37.0	34.2	30.7	53.5	18.4	20.3
Dalyvavimas interneto kultūrinėse veiklose								
Dalyvauja	39	10.3	23.1	57.9	0.0	20.5	5.1	41.0
Nedalyvauja, bet <i>linkę</i> dalyvauti	59	1.7	20.3	59.3	11.9	43.3	22.0	33.9
Nedalyvauja ir <i>vidutiniškai nelinkę</i> dalyvauti	291	12.4	0.0	75.3	0.0	0.0	12.0	23.7
Nedalyvauja ir <i>visiškai nelinkę</i> dalyvauti	828	1.3	34.3	35.4	29.0	50.8	17.7	21.3

* nepakanka informacijos, ribotas pasirinkimas, prasta kokybė, netinkamas darbo laikas

99 lentelė. Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą savanoriaujančiųjų ir nesavanoriaujančiųjų kultūrinėse veiklose grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 10.4% socialiai dalyvaujančiųjų ar savanoriaujančiųjų kultūrinėse veiklose nurodo neturintys kliūčių įsilieti į kultūrinę veiklą. Savanoriaujantieji kultūrinėse veiklose statistiškai reikšmingai dažniau nei nesavanoriaujantieji ir nelinkę tuo užsiimti nemato kliūčių.

	N	Nėra kliūčių 4.6% N=55	Suinteresuotumo stoka: neįdomu 25.1% N=305	Asmeninės priežastys: trūksta laiko 46.8% N=570	Asmeninės priežastys: prasta sveikata 20.3% N=247	Prieinamumo stoka: per brangu 37.3% N=455	Prieinamumo stoka: sudėtinga nuvykti 16.1% N=196	Pasiūlos stoka* 23.1% N=287
Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas kultūrinėse veiklose								
Savanoriauja	221	10.4	11.8	57.5	9.5	32.6	18.1	24.9
Nesavanoriauja, bet <i>linkę</i> savanoriauti	234	2.1	17.2	54.3	21.9	42.3	17.1	27.9
Nesavanoriauja ir <i>nelinkę</i>	763	3.1	31.2	41.4	22.9	37.1	15.2	21.0
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas scenos menuose								
Savanoriauja	106	13.2	5.7	59.4	7.5	27.1	14.2	22.6
Nesavanoriauja, bet <i>linkę</i> savanoriauti	131	4.6	9.9	59.5	18.3	41.2	22.1	32.3
Nesavanoriauja ir <i>nelinkę</i>	980	3.3	29.2	43.8	21.9	38.0	15.5	21.9
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose								
Savanoriauja	108	6.5	14.0	61.7	8.4	36.1	23.4	28.0
Nesavanoriauja, bet <i>linkę</i> savanoriauti	129	5.4	3.9	56.9	17.1	44.2	15.4	27.1
Nesavanoriauja ir <i>nelinkę</i>	980	3.9	29.0	43.8	21.9	36.5	15.3	21.9
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas paveldo veiklose								
Savanoriauja	46	13.0	13.0	52.2	10.9	43.5	15.2	26.1
Nesavanoriauja, bet <i>linkę</i> savanoriauti	91	6.6	13.2	54.3	13.0	37.4	17.4	28.6
Nesavanoriauja ir <i>nelinkę</i>	1080	3.7	26.6	45.9	21.3	37.1	16.0	22.4
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas knygų ir spaudos kultūrinėse veiklose								
Savanoriauja	42	14.0	16.3	53.5	18.6	27.9	19.0	28.6
Nesavanoriauja, bet <i>linkę</i> savanoriauti	85	4.7	8.2	51.8	17.6	41.2	15.3	23.5
Nesavanoriauja ir <i>nelinkę</i>	1090	3.9	26.7	46.1	20.6	37.5	16.1	22.8
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas bibliotekų veiklose								
Savanoriauja	25	24.0	8.0	44.0	4.0	32.0	20.0	8.0
Nesavanoriauja, bet <i>linkę</i> savanoriauti	98	3.1	10.2	55.1	20.4	44.9	17.3	27.6
Nesavanoriauja ir <i>nelinkę</i>	1094	3.9	26.8	46.1	20.7	36.8	15.8	23.0
Savanoriavimas, socialinis dalyvavimas filmų ir video menuose								
Savanoriauja	39	10.3	10.3	64.1	7.7	30.8	20.5	35.9
Nesavanoriauja, bet <i>linkę</i> savanoriauti	60	10.0	11.7	66.7	6.7	36.7	13.1	21.7
Nesavanoriauja ir <i>nelinkę</i>	1118	3.8	26.3	45.2	21.5	37.7	16.1	22.7

* nepakanka informacijos, ribotas pasirinkimas, prasta kokybė, netinkamas darbo laikas

100 lentelė. Klūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą kultūros paslaugų ir produktų vartotojų grupėse

Lentelėje pateikiami eilutės procentai. Statistiškai reikšmingi skirtumai žymimi spalvomis: pilka spalva reiškia statistiškai reikšmingai mažesnę reikšmę, žydra spalva – statistiškai reikšmingai didesnę reikšmę.

Skaityti: 6.7% besilankančių scenos meno renginiuose nurodo neturintys klūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą.

Besilankantieji statistiškai reikšmingai dažniau nei nesilankantieji nemato klūčių.

	N	Nėra klūčių 4.6% N=55	Suintere- suotumo stoka: nejdomu 25.1% N=305	Asmeninės priežastys: trūksta laiko 46.8% N=570	Asmeninės priežastys: prasta sveikata 20.3% N=247	Prieinamu- mo stoka: per brangu 37.3% N=455	Prieinamu- mo stoka: sudėtinga nuvykti 16.1% N=196	Pasiūlos stoka* 23.1% N=281
Scenos menų renginių lankymas								
Lankosi	699	6.7	21.6	53.4	12.4	34.8	13.6	27.0
Nesilanko	518	1.0	29.7	37.8	31.1	40.8	19.3	17.8
Scenos menų renginių įrašų žiūrėjimas, klausymas								
Žiūri, klausosi	965	4.5	21.6	49.3	18.3	35.4	14.8	23.1
Nežiūri, nesiklauso	252	3.6	29.7	37.3	27.9	44.8	21.0	23.0
Lankymasis vaizduojamojo meno ir amatų parodose								
Lankosi	343	6.1	14.9	56.0	10.5	40.8	15.2	27.1
Nesilanko	874	3.4	29.0	43.2	24.2	36.0	16.4	21.5
Lankymasis vaizduojamojo meno ir amatų parodose internete								
Lankosi	148	7.5	18.9	57.8	7.4	33.8	14.9	23.6
Nesilanko	1069	3.7	25.9	45.3	22.1	37.9	16.2	23.0
Programos apie vaizduojamuosius menus ir amatus žiūrėjimas, klausymas								
Žiūri, klausosi	458	5.0	15.7	52.7	18.5	41.8	16.1	27.0
Nežiūri, nesiklauso	759	3.7	30.7	43.2	21.4	34.7	16.1	20.7
Kultūros paveldo objektų - muziejų, parodų, galerijų lankymas								
Lankosi	517	7.2	17.6	56.9	11.4	36.8	13.5	26.0
Nesilanko	700	2.1	30.4	39.4	26.9	37.7	18.0	20.9
Kultūros paminklų, istorinių, meno, archeologinių vietų lankymas								
Lankosi	609	6.1	21.1	55.5	12.2	37.6	11.8	24.8
Nesilanko	609	2.5	29.1	38.1	28.4	37.1	20.4	21.3
Kultūros paveldo objektų žiūrėjimas internete								
Žiūri	269	7.8	16.4	54.3	11.5	37.0	13.3	24.5
Nežiūri	948	3.3	27.5	44.7	22.8	37.4	16.9	22.7
Programos apie kultūros paveldo objektus žiūrėjimas, klausymas								
Žiūri, klausosi	539	4.1	17.8	50.6	19.9	42.1	16.9	22.8
Nežiūri, nesiklauso	678	4.4	30.8	43.7	20.6	33.6	15.5	23.3
Knygų skaitymas								
Skaito	768	5.5	19.1	50.0	17.4	39.1	15.6	23.7
Neskaito	450	2.2	35.2	41.3	25.1	34.4	16.9	22.0
Periodinių spaudos leidinių skaitymas								
Skaito	1166	4.2	25.1	48.0	19.4	37.4	15.9	23.2
Neskaito	51	4.0	23.5	18.0	41.2	36.0	19.6	19.6
Naudojimas bibliotekų paslaugomis								
Naudojasi	466	6.9	19.5	51.7	12.0	37.3	14.8	25.3
Nesinaudoja	752	2.7	28.5	43.8	25.4	37.4	16.8	21.7
Filmų žiūrėjimas								
Žiūri	1077	4.6	25.1	48.6	17.5	37.0	14.7	23.9
Nežiūri	141	1.4	24.8	33.3	41.8	39.7	27.0	17.1
Lankymasis kine								
Lankosi	427	6.3	19.9	62.5	4.4	32.5	10.8	25.0
Nesilanko	790	3.2	27.8	38.4	28.9	40.0	18.9	22.0

* nepakanka informacijos, ribotas pasirinkimas, prasta kokybė, netinkamas darbo laikas

11. Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūrinėse veiklose sąsajos su kultūros poveikio veiksniais

Pastaruoju metu kultūros politika Lietuvoje siekia įsitvirtinti ne vien kaip specifinė viešosios politikos sritis, bet taip pat kaip strateginė, su kitais viešosios politikos sektoriais vardan socialinės ir ekonominės šalies pažangos bendradarbiaujanti valstybės raidos kryptis. Atnaujinamu Lietuvos kultūros politikos modeliu siekiama „padėti atskleisti, išsaugoti ir plėtoti visuomenės kultūrinį tapatumą ir kūrybinį potencialą“¹⁶. Kultūros ir kūrybingumo skatinimu siekiama spręsti Lietuvos socialinei ir ekonominei raidai svarbius ekonominio konkurencingumo, visuomenės sanglaudos ir tvaraus vystymosi klausimus.¹⁷ Kultūros ir kūrybingumo indėlių visuomenės socialiniam kapitalui formuoti, ekonominiam konkurencingumui didinti ir tapatybei stiprinti ES Tarybai pirmininkavusi Lietuva pasirinko kaip temą ES valstybių narių ekspertų lygmens konferencijai.¹⁸

Nors dalyvavimo kultūroje ir jos produkcijos ir paslaugų vartojimo pozityvus vaidmuo asmenybės tobulėjimui neginčijamas, vis dėl to iki šiol ne tik Lietuvoje, bet ir kitose Europos Sąjungos valstybėse stokojama rimtesnių tyrimų, kurie analizuotų kultūros ir socialinio kapitalo (t.y. visuomenės sanglaudos) ryšius. Europos Sąjungos valstybių narių statistikos ir kultūros politikos ekspertų grupės, parengusios pirmą tokį išsamų pranešimą kultūros veiklų ir jų poveikio matavimo tema (ESSnet-Culture pranešimas, 2012 m.), išvada yra vienareikšmiška:

„Nepaisant kelių indikacijų, dalyvavimo kultūros veiklose socialinis poveikis tebelieka nepažintą žeme (*terra incognita*), nes praktiškai nėra empirinių bandymų palyginti dalyvavimo kultūros veiklose socialinį poveikį su kitų savanoriškų socialinių veiklų poveikiu. Postuluojamam kultūros indėliui į integruojantį (angl. *inclusive*) augimą pagrįsti kol kas nėra jokių empirinių įrodymų“. (ESSnet-Culture final report, 2012, p. 272).

Keletas bandymų empiriškai susieti dalyvavimą kultūroje ir socialinio kapitalo elementus yra minimi ne tik ESSnet-Culture pranešime, bet ir Daly (2005) apžvalgoje bei Delaney ir Keaney (2006) ataskaitoje.¹⁹ Pastaruoju metu šią sąsają labiausiai propaguoja Prof. Pierre Luigi Sacco, konceptualizuodamas *Kultūrą 3.0* kaip naują kultūros režimą, kurį itin sparčių technologinių pokyčių dėka sukuria naujųjų komunikacinių technologinių priemonių naudotojų bendruomenės. Ši bendruomenė kuria vertę be rinkos tarpininkavimo. *Kultūra 3.0* kaip kultūros režimas ko-egzistuoja su kultūros istoriniais antecedentais, t.y. tradicine savaimine kultūros objektų verte pagrįsta kultūros samprata („aukštoji“ arba fizinio „paveldo“ *Kultūra 1.0*) ir dar palyginus neseniai išpopuliarėjusia masine (pop) kultūra, pagrįsta rinkos santykiais (*Kultūra 2.0*). *Kultūros 3.0* vertinimo kriterijus yra jos visuomeninis mobilizacinis poveikis, nes jame kultūra yra kuriama bei vartojama „prasmės“ bendruomenėse, kuriose riba tarp kūrėjo ir vartotojo išnyksta. Kultūra tampa sąveikos tarp žmonių – bendruomenės narių katalizatoriumi, tam tikra socialine „programine įranga“, kuri užtikrina bendruomenės ir visuomenės sanglaudą per prasmės ir vertybinių referencijų sukūrimą.²⁰ Tačiau empirinių tyrimų ir juo labiau kryptingo kultūros politikos prisitaikymo pavyzdžių stokojama ir čia.

Apibendrinant, kultūros kaip socialinio ir ekonominio Lietuvos valstybės vystymosi katalizatoriaus idėja valstybės pažangos *Lietuva 2030* strategijoje ir ją įgyvendinančioje *2014-2020 m. Nacionalinėje pažangos programoje* teisingai užčiuopia šiuolaikinės skaitmeninės visuomenės poreikį atrasti naujus sanglaudos užtikrinimo būdus.²¹ Tam Lietuvoje būtina detaliau analizuoti ryšį tarp kultūros ir socialinio kapitalo (strategija *Lietuva 2030* preziumuoja šį ryšį esant priešastiniu, t.y. manoma, kad tik didesnis Lietuvos gyventojų dalyvavimas kultūroje ir jos vartojimas užtikrins didesnį kūrybingumą, savivertės jausmą, pasitikėjimą valstybės institucijomis ir kt.).

¹⁶ 2010 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo Nr. XI-977 „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių patvirtinimo“ pirmosios gairės „įtvirtinti kultūrą kaip strateginę valstybės raidos kryptį, teikiant prioritetą kultūros politikai“ viena iš nuostatų.

¹⁷ Nacionalinės pažangos programos 2014-2020 m. horizontalaus prioriteto „Kultūra“ aprašas.

¹⁸ 2013 m. spalio 1-2 d. d. vykusios konferencijos programą, pranešimus ir konferencijos apibendrinimą žr. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos tinklapyje <http://www.lrkm.lt/go.php/lit/IMG/647>

¹⁹ Daly, Siobhan (2005) *Social capital and the cultural sector*. Literature review prepared for the UK Department of Culture, Media and Sport. London School of Economics ir Delaney, Liam and Emily Keaney (2006) *Cultural Participation, Social Capital and Civil Renewal in the United Kingdom: Statistical Evidence from National and International Survey Data*. Economic and Social Research Institute (ESRI), Dublin and Institute for Public Policy Research (IPPR), London.

²⁰ Žr. Prof. Sacco pranešimą *Culture 3.0 as a new narrative: The impact of culture on social and economic development and how to measure it* Lietuvos pirmininkavimo ES tarybai kultūros ekspertų konferencijoje „Ateities scenarijai: kultūros atsakas į Europos Sąjungos socialinės ir ekonominės raidos iššūkius“ (Vilnius, 2013 m. spalio 1-2 d. d.), http://www.lrkm.lt/go.php/lit/Konferencijos_praneimai_anglu_k./650

²¹ Įdomi tradicinių (institucionalizuotų) sanglaudos užtikrinimo būdų saulėlydį Jungtinėse Amerikos Valstijose nagrinėjanti knyga yra Roberto Putnamo *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*.

Kadangi šiame tyrime prioritetas buvo teiktas ESSnet – Culture pranešime pateiktam harmonizuotos dalyvavimo kultūrinėse veiklose klausimynui (visa jo apimtimi), todėl kultūros poveikį paaškinantiems klausimams negalėjome skirti daug dėmesio. Vis dėlto radome galimybių žvalgomaisiais tikslais įtraukti keletą kultūros poveikiui tyrinėti svarbių klausimų (sąlyginai juos vadinti galima „P“ veiksniais), kuriuos rasite šio tyrimo klausimyno (*Priede Nr. 1* prie šios ataskaitos) P dalyje. Jie:

- Analizavo nedalyvavimo kultūros veiklose priežastis (plačiau pristatoma šios ataskaitos 10 - oje dalyje);
- Papildant ESSnet-Culture klausimyną, kaip papildomą kultūros vartojimo sritį matavo Lietuvos gyventojų dalyvavimą religinėse apeigose;²²
- Matavo pasididžiamą Lietuvos pilietyste (tai strategijos *Lietuva 2030* efekto vertinimo kriterijus (rodiklis), kurio pasiekimui, kaip manoma (norima), įtakos turės gyventojų dalyvavimas kultūros veiklose)²³;
- (Supaprastintu būdu) matavo pilietinį ir politinį aktyvumą (per balsavimą rinkimuose į parlamentą ir narystę visuomeninėse bei nevyriausybinėse organizacijose);
- Matavo subjektyvų gyventojų pasitenkinimą savo sveikata ir laime (ne tiek siekiant patvirtinti ar paneigti kitose šalyse jau užfiksuotą ryšį tarp dalyvavimo kultūros veiklose ir pasitenkinimo, kiek išmatuoti šio reiškinio lygį Lietuvoje);
- Pabandė matuoti pasitikėjimo kitais žmonėmis lygį ir Lietuvos gyventojų socialinio kapitalo tipą (tiltų arba saitų – tiltų kapitalo vyravimas būdingas šiuolaikinėms atviroms visuomenėms, o saitų – tradicinėms visuomenėms. Šis matavimas svarbus todėl, kad ne bet kurios kultūrinės veiklos ir jų dėka įgyjamas kapitalas skatina gyventojų atvirumą pasauliui, kultūrinei įvairovei²⁴ (kaip kad tai norėtų įskiepyti strategijos *Lietuva 2030* kūrėjai).

Čia svarbu pastebėti, kad kultūros įtaka šioms veiksniais dažniausiai yra tik netiesioginė, t.y. kultūra, nepaisant gerų strategijos *Lietuva 2030* kūrėjų ketinimų, nėra vienintelis pasididžiamui pilietyste, pasitenkinimui sveikata ir laime įtaką darantis veiksnys. Antra, ryšys tarp dalyvavimo kultūrinėse veiklose ir numanomų kultūros poveikio (kintamųjų) nebūtinai yra priežastinis. Gali būti ir atvirkščiai, pvz., ne dalyvavimas kultūroje lemia pasididžiamą šalies pilietyste, o atvirkščiai, jau besididžiuojantys yra kaip tik tie labiau kultūroje dalyvauti linkę gyventojai.

Dėl poreikio riboti klausimyno apimtį priežastingumo, bent jau hipotetiškai, patikrinti nebuvo jokių galimybių. Tačiau į klausimyną įtraukėme du priežastine forma sudarytus klausimus, kuriais prašėme pačių respondentų pasisakyti, ar jiems dalyvavimas kultūrinėse veiklose yra didesnio patriotizmo ir kūrybingumo šaltinis.

11.1. Kultūros veiklose dalyvaujančiųjų, nedalyvaujančiųjų, bet linkusių dalyvauti, vidutiniškai ir visiškai nelinkusiųjų dalyvauti (R2) Lietuvos gyventojų nuostatų dėl „P veiksnų“ palyginimas

Detali atsakymų į klausimus dėl „P veiksnų“ reikšmių pasiskirstymo pagal dalyvavimą atskirose kultūros srityse išklotinė pateikta *Priede Nr. 3* prie šios ataskaitos. Šiame ataskaitos skyrelyje pateikiamoje analizėje naudojamos tik aprašomosios statistikos.

Priminsime, kad nedalyvaujančius kultūros veiklose ir nelinkusius to daryti į vidutiniškai nelinkusius ir visiškai nelinkusius suskirstėme, pasinaudodami aštuntajame skyriuje aprašytu būdu (taip pat žr. *96 lentelę*): 37,2 proc. Lietuvos gyventojų dalyvauja kurioje nors kultūros veiklose, 18,5 proc. nedalyvauja, bet yra linkę tai daryti, 11 proc. yra vidutiniškai nelinkę, o 33,3 proc. yra visiškai nelinkę. Kitaip tariant, 33,3 proc. yra kultūrinio gyvenimo užribyje ir praktiškai nepasiekiami, ne s nevaruoja jokios kultūros arba turi rimtų apribojimų (nesuinteresuoti, dalyvavimas yra per brangus arba neįmanomas dėl sveikatos).

²² Kultūrinių veiklų sąvokos apimtis įvairiose ES valstybėse narėse skiriasi. Pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje sportas yra priskiriamas kultūrinėms veikloms, o gyventojų sporto užsiėmimai ir vartojimas (sporto varžybų žiūrėjimas) yra nuolat matuojami. Atitinkamai vadinas ir už kultūrą atsakinga ministerija (angl. *Department for Culture, Media and Sport*). Ateityje šio tyrimo objektą siūlytina išplėsti, įtraukiant ir sportą, (gurmāniško) maisto gaminimą, sodininkystę ir (taikliai bibliotekų ekspertų siūlymu) – plačiau išstiriant Lietuvos gyventojų skaitymo įpročius asmeninėje ir institucinėse aplinkose. Platesniam ir gilesniam socialinio kapitalo ir kultūros sąsajų ištyrimui taip pat reikėtų tirti ir respondentų vertybines nuostatas.

²³ Strategijos *Lietuva 2030* ir NPP 1.2 tikslo *Stiprinti tapatybę, pilietiškumą, atsakomybę ir bendradarbiavimą* vertinimo rodiklis dėl visuomenės dalies, kuri labai didžiuojasi šalies tapatybe.

²⁴ Plačiau žr. Putnam (2000) ir Daly (2005).

Nagrinėdami nuostatų dėl „P veiksmų“ reikšmių pasiskirstymą (nepriklausomai nuo konkrečios kultūros srities) gyventojų grupėse pagal dalyvavimą (o tiksliau - dalyvaujančių, nedalyvaujančių, bet linkusių, vidutiniškai ir visiškai nelinkusių – vadinsime juos „D“, „L“, „VN“ ir „N“ grupėmis), pastebime skirtingas kliūtis dalyvauti kultūros veiklose. Jei D, L ir VN grupėms daugiausia trukdo asmeninės priežastys (58,8, 59,1 ir 74,5 proc. atitinkamoje grupėje), tai N grupėje dominuoja suinteresuotumo stoka (44,8 proc.). Netenkinanti pasiūla ir prieinamumas yra praktiškai vienodai aktualūs visoms grupėms, bet nėra dominuojanti ribojanti priežastis (15,4 – 18,8 proc.).

Pasididžiavimas Lietuvos pilietybe, kaip ir tikėtasi, yra tiesiogiai susijęs su dalyvavimo kultūroje gyventojų potencialu (laikant, kad D grupės jis didžiausias, o N – mažiausias). „Labai besididžiuojančiųjų“ dalis išauga nuo 26,1 proc. N grupėje iki 47,7 proc. D grupėje ir atvirkščiai, „nesididžiuojantys“ sudaro tik 12,6 proc. D grupės ir net 24 proc. N grupės narių. Tarp kultūros ausaiderių (N) grupės yra mažiausiai lankančiųjų maldos namus (69 proc., kitose grupėse jų yra apie 80 proc.).

Įdomi išvada yra ta, kad, priklausomai nuo dalyvavimo kultūroje potencialo, skiriasi gyventojų socialinio kapitalo tipas. N ir VN grupėse ryškiai dominuoja sątų socialinis kapitalas (jį turi atitinkamai 69,4 ir 57,6 proc. narių). D ir L grupėse sątų ir tiltų socialinį kapitalą turi panašios gyventojų dalys (maždaug po 40-45 proc.). Nors priežastingumas nėra aiškus, šie rezultatai patvirtina strategijos *Lietuva 2030* kūrėjų spėjimą apie dalyvaujančių kultūroje didesnę predispoziciją atvirumui. Tai matyti ir iš kito susijusio (kontrolinio) klausimo apie pasitikėjimą kitais žmonėmis. D ir L grupių nariai labiau pasitiki (atitinkamai 32,8 ir 23,5 proc.) nei VN ir N (17,6 ir 18,3 proc.).

D grupės nariai daugiau dalyvauja visuomeninių organizacijų veikloje (yra jų nariais – 23,8 proc.) nei kitų grupių. VN ir N grupėse visuomeninių organizacijų nariais yra tik 4 ir 2,7 proc. Kaip galima tikėtis, ši tendencija sustiprėja, kai į D grupę įjungiami ir savanoriavusius (32 proc. DS grupės narių yra visuomeninių organizacijų nariais ir tik 8,5 proc. L, VN ir N jungtinės grupės narių). Dalyvavę yra laimingesni (80,3 proc.), fiziškai (61,3 proc. labai geros ir geros sveikatos) ir dvasiškai (67 proc.) sveikesni nei visiškai nelinkę (atitinkamai – tik 57,5, 38,8 ir 49,2 proc.). Tačiau pastebėtina ir tai, kad ryšys tarp dalyvavimo potencialo ir laimės bei sveikatos nėra tiesinis.

Vertinant kultūros ir tapatybės (patriotiškumo) bei kūrybingumo ryšio priežastingumą, apskritai tik santykinai nedidelė gyventojų dalis (atitinkamai 19,8 ir 17,8 proc.) mano, kad dalyvavimas kultūroje stiprina jų patriotiškumą ir kūrybingumą. Tačiau yra labai ryškus toks vertinimo skirtumas tarp D ir visų kitų grupių – D grupėje taip manančiųjų dalis yra (atitinkamai) 34,3 proc. ir 31,7 proc., kai visose kitose grupėse taip nemano absoliuti dauguma. Iš to ir iš didesnių pasididžiavimo Lietuvos pilietybe mastų darytina išvada, kad labiau tikėtina yra tai, kad pasididžiavimas ir patriotiškumo jausmas skatina dalyvauti kultūroje, o ne atvirkščiai.

D, L, VN ir N grupių **atskirose kultūros srityse** (t.y. scenos menuose, vaizduojamuose menuose ir amatuose, (...), kultūrinėse interneto veiklose) nuostatos dėl P veiksmų beveik tiksliai atkartoja rodiklio R2 (visai populiacijai) nuostatas, todėl apsiribosime tik įdomesnių nukrypimų nuo bendrosios tendencijos paminėjimu. Dėl kliūčių įsilieti į kultūrinį gyvenimą bendroji tendencija pasikartoja labai tiksliai – D, L, VN grupėms tai yra dominuojančiuos asmeninės priežastys, o N grupei – suinteresuotumo stoka su asmeninėmis priežastimis (nors detaliau neanalizavome, tikėtina, kad tai yra kultūros ausaideriams tai prasta sveikata (pagal šios grupės apibrėžimą – žr. aštuntąjį skyrių) ir laiko stoka, kuri gali būti tiek priežastis, tiek pasiteisinimas – žr. dešimtąjį šios ataskaitos skyrių). Rašantieji, dalyvaujantys bibliotekų veiklose, kuriantys filmus bei video ir internetą panaudojantys kultūrinės veiklos labiau didžiuojasi Lietuvos pilietybe (pvz., net 69,1 proc. dalyvaujančių bibliotekų veikloje labai didžiuojasi Lietuvos pilietybe, kai bendrai tokių D grupėje visoms kultūros sritims yra 47,7 proc.). Tačiau visos kitos gyventojų grupės pagal dalyvavimą savo nuostatomis atskirose kultūros srityse nesiskiria nuo bendrosios tendencijos (pvz., nesididžiuojančių pilietybe dalis N grupėje atskirose kultūros srityse svyruoja nuo 19,9 proc. iki 22,7 proc., kai ši reikšmė bendrai N grupei yra 24 proc.). Palyginti su kitomis grupėmis, žymiai didesnė N grupės dalis bendrai (31 proc.) ir atskirose kultūros srityse nelanko maldos namų (23,5 – 27,8 proc.).

Atskirose kultūros srityse patvirtina ir bendroji tendencija dėl sątų socialinio kapitalo vyravimo VN ir N grupėse, o tiltų socialinio kapitalo D ir L grupėse. Tačiau ši tendencija ryškiausia kultūrinėse interneto veiklose, filmų ir video kūrybos (tai nenuostabu) ir kūrybinio rašymo veiklose (pvz., D grupės kultūrinėse interneto veiklose tiltų ir sątų kapitalą turinčiųjų santykis yra 64,4/22,9 proc., o N grupėje – 35/55,5 proc., palyginimui (kontrastui) – paveldo srityje D ir N grupių atitinkami santykiai yra 49,4/39,5 proc. ir 32,3/57,5 proc.).

Nagrinėjant socialinio kapitalo tipologijos nustatymui kontrolinį klausimą dėl pasitikėjimo kitais žmonėmis, bibliotekų veiklų dalyviai, filmų ir video kūrėjai ir kultūros internete kūrėjai yra, palyginti su kitomis sritimis ir grupėmis, labiausiai pasitikintys (mano, kad galima pasitikėti, atitinkamai 43,7 proc., 57,7 proc. ir 48,3 proc., palyginti su 32,8 bendru dalyvaujančių veiklose ir pasitikinčių proc.).

Dalyvaujantys bibliotekų veiklose, filmų ir video kūrėjai bei kultūros internete kūrėjai yra ir visuomeniškai aktyvesni, t.y. žymiai dažniau nei vidutiniškai tarp visų D grupės narių (t.y. bendro 23,8 proc.) yra visuomeninių organizacijų nariais (atitinkamai 59,2 proc., 49,1 proc. ir 46,1 proc.). Pastebėtina, kad narystės visuomeninėse organizacijose lygis yra atvirkščiai proporcingas dalyvavimo kultūroje potencialui visose srityse, išskyrus vieną (vaizduojamuose menuose ir amatuose VN grupė yra labiausiai visuomeniškai aktyvi - 22,2 proc.). Šių kultūros sričių (bei kūrybinio rašymo) labiau nei kitų sričių dalyviai yra laimingesni ir pasižymintys labai gera dvasine sveikata, nors išskirtine labai gera (palyginti su kitų kultūros sričių dalyviais) fizine sveikata nepasižymi. Čia pasitvirtina bendroji tendencija – visose kultūros srityse N grupė yra labiausiai nelaiminga ir pasižyminti labai bloga ir bloga dvasine sveikata, nors šiuo požiūriu nėra išsiskiriančios kultūros srities. Joje taip pat daugiausiai nedalyvavusių 2012 m. Seimo rinkimuose – vėlgi, nėra išsiskiriančios kultūros srities (31-34 proc.).

Žymiai didesnė nei vidutiniškai (bendrai) dalyvaujančiųjų scenos menuose, paveldo ir bibliotekų veiklose bei filmų ir video kūrėjų dalis mano, kad dalyvavimas sustiprina jų patriotiškumą (atitinkamai – 46,7 proc., 42,7 proc., 78,8 proc. ir 60,2 proc., palyginti su bendru 34,3 proc.). Analogiškai ir dėl kūrybingumo, tik vidurkį viršijančių grupę be aukščiau jau minėtų papildo ir internete kūryba užsiimančios žmonės. Ryšys tarp nuomonės dėl kultūros priežastinio poveikio patriotiškumui ir kūrybingumui yra atvirkščiai proporcingas dalyvavimo potencialui visose kultūros srityse – t.y. daugiausiai nematančių ryšio tarp (ne)dalyvavimo ir patriotiškumo bei kūrybingumo yra N grupėje (manančių, kad nestiprina, yra 55-60 proc.).

11.2. Kultūros produktus ir paslaugas vartojančiųjų (R4) Lietuvos gyventojų nuostatų dėl „P veiksmų“ palyginimas

Šiame skyrelyje kultūrą vartojančių ir nevartojančių Lietuvos gyventojų nuostatos dėl P veiksmų lyginamos pagal scenos menus, kurie iš esmės atspindi visų kultūros sričių vartotojų ir nevartojančių nuostatų skirtumą. Bendrojo rodiklio analizė nėra prasminga, nes praktiškai nėra nieko nevartojančių gyventojų.

Tarp **scenos meno vartotojų** (visų formų – renginius lankiusių, klausiusių, žiūrėjusių) pagal kliūtis įsitraukti į kultūros veiklas dominuoja (54,9 proc.) asmeninės priežastys. Tarp nevartojančių (kurių yra gana mažai, tik 10 proc. visų gyventojų) dominuoja intereso stoka (36,1 proc.) ir asmeninės priežastys (48,6 proc.). Pasiūlos ir prieinamumo trūkumu skundžiasi panaši dalis šių grupių gyventojų (16, 3 ir 14,4 proc.).

Nevartojantys nesididžiuoja Lietuvos pilietybe dažniau (24,2 proc.) nei vartojantys (17,5 proc.) ir rečiau lankosi maldos namuose (31,8 proc. nesilanko, palyginti su 22 proc. vartojančių), rečiau balsuoja rinkimuose (nebalsavo 2012 m. rinkimuose į Seimą 39,3 proc. palyginti su 30,1 proc. vartojančių) ir tris kartus rečiau yra visuomeninių organizacijų nariais (4,2 proc. palyginti su 12,8 proc. vartojančių). Jie yra labiau nelaimingi (44,7 proc. palyginti su 27,9 proc.) ir prastesnės fizinės sveikatos (21,2 proc. labai blogos ir blogos, palyginti su 11 proc. vartojančių), nors bloga dvasine sveikata neišsiskiria (tiesa, labai geros dvasinės sveikatos jų yra reikšmingai mažiau (47 proc.), nei vartojančių (61,7 proc.).

Tarp nevartojančių scenos menų akivaizdžiai dominuoja saitų socialinis kapitalas (56,1 proc. turi saitų ir tik 31,5 proc. – tiltų). Tarp vartojančių saitų ir tiltų socialinį kapitalą turinčiųjų santykis yra 48,4 proc. ir 39,8 proc.). Reikšmingai skiriasi ir atsakymai į kontrolinį kapitalo tipą atspindintį klausimą dėl pasitikėjimo žmonėmis (25,8 proc. vartojančių ir 14,6 proc. nevartojančių mano, kad galima pasitikėti).

Kaip ir dalyvaujantys kultūrinėse veiklose, taip ir scenos menų vartotojai dažniau mano, kad dalyvavimas kultūroje stiprina patriotiškumą (21,4 proc. palyginti su 5,3 proc. nevartojančių) ir kūrybiškumą (19 proc. palyginti su 7,9 proc. nevartojančių). Tiesa, palyginti su dalyvaujančiais scenos menų veiklose šis rodiklis yra daugiau nei du kartus žemesnis. Išvada – teigiamai nuomonei dėl patriotiškumo ir kūrybingumo skatinimo dalyvaujantys yra svarbesni nei vartojantys.

Svarbu pastebėti, kad visos šios bendrosios tendencijos yra išlaikomos, tačiau minėtų nuostatų dėl P veiksmų kiekybinės reikšmės yra aukštesnės tarp scenos menų renginius lankiusių (ypač dėl laimės ir sveikatos), o atotrūkis nuomonėse dėl P veiksmų mažesnis tarp žiūrėjusių ir klausiusių scenos meno renginių įrašų.

Vartotojų ir nevartojančių nuostatų dėl P veiksmų skirtumai kitose kultūros srityse yra praktiškai tie patys, kaip ir scenos menų vartotojų.

***

Apibendrinant – dalyvaujančiųjų kultūrinėse veiklose ir kultūrą vartojančiųjų nuostatų dėl P veiksmų bendrosios tendencijos yra tos pačios, tačiau dalyvaujančiųjų nuostatos dėl P veiksmų yra žymiai stipresnės (išskyrus tikėjimą, maldos namų lankymą, kliūtis dalyvauti kultūroje bei socialinio kapitalo tipą). Dalyvaujantieji labiau didžiuojasi Lietuvos pilietybe, aktyviau dalyvauja rinkimuose (nors nedramatiškai), dažniau mano, kad dalyvavimas kultūrinėse veiklose sustiprina jų patriotiškumą ir kūrybingumą, yra labiau visuomeniški (tarp jų dvigubai didesnė visuomeninių organizacijų narių dalis),

laimesni, geresnės dvasinės bei fizinės sveikatos ir labiau pasitikintys kitais žmonėmis. Įdomu tai, kad tiek vartojančiųjų, tiek dalyvaujančiųjų pasiskirstymas pagal socialinio kapitalo tipą ir abiejų tipų intensyvumą yra praktiškai normalus (t.y. nėra vieno socialinio kapitalo tipo dominavimo). Tačiau imant apskritai, siekiant numano teigiamo kultūros poveikio tapatybei, kūrybiškumui ir socialinei sanglaudai, investicijų į dalyvavimą kultūrinėse veiklose graža, tikėtina, būtų didesnė.

Skirtumai tarp vartojančių ir dalyvaujančių atskirose kultūros srityse bei vartojančių / nevartojančių, o taip pat pagal dalyvavimo potencialą toje pačioje kultūros srityje yra įvairesni. Jie aptarti aukščiau. Šie skirtumai pastebimi ir dėl socialinio kapitalo. Dalyvaujančiųjų tam tikrose srityse tarpe tiltų socialinis kapitalas persveria saitų kapitalą, o to beveik nepasitaiko mažesnio dalyvavimo potencialo grupėse ir tarp kultūros vartotojų (išskyrus kino filmų lankytojus kino teatruose, radijo transliacijų klausytojus internete bei bibliotekų lankytojus (pastariesiems abiejų tipų socialinio kapitalo yra po lygiai). Nors tarp vartotojų atskirose kultūros srityse nežymiai, bet dominuoja saitų kapitalas, tačiau skirtumas tarp tiltų ir saitų kapitalo turėtojų yra žymiai mažesnis tarp vartotojų nei tarp nevartojančių). Kitaip tariant, kultūros vartojimas koreliuoja su didesniu atvirumu (kultūrinei ir socialinei įvairovei, todėl, manytina, ir didesnei tolerancijai), tačiau tik dalyvaujančiųjų tam tikrose kultūrinėse veiklose tokių yra dauguma. Savanoriavimas tiek šį, tiek kitus ryšius tik sustiprina.

12. Tyrimo apibendrinimas, išvados ir rekomendacijos

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos užsakymu UAB Socialinės informacijos centras ir UAB ESTEP Vilnius 2013 m. gruodžio – 2014 m. balandžio mėn. atliko *Gyventojų dalyvavimo kultūroje ir pasitenkinimo kultūros paslaugomis tyrimą*. Jam buvo suformuluoti du pagrindiniai tikslai: 1) nustatyti Lietuvos gyventojų kultūros produktų / paslaugų vartojimo lygį, dalyvavimą kultūrinėje, meninėje veikloje ir 2) nustatyti Lietuvos gyventojų nuomonę apie kultūros produktų / paslaugų prieinamumą ir kokybę. Šiam tyrimui reikalinga empirinė informacija buvo surinkta 2014 m. sausio 7 – 30 d. Lietuvos gyventojų (vyresnių nei 15 m.) reprezentatyvios apklausos metu, kurios metu buvo apklausti 1217 gyventojų.

Apklausos anketos pagrindą sudarė Europos Sąjungos mastu (2012 m.) harmonizuotas ESSnet-Culture dalyvavimo kultūroje klausimynas – Lietuva yra pirmoji Europos Sąjungos valstybė narė, visa apimtimi pasinaudojusi harmonizuota gyventojų dalyvavimo kultūroje apklausos metodologija. Šis klausimynas buvo adaptuotas Lietuvai ir papildytas Kultūros ministeriją dominusiais klausimais (pvz., atskiriant kultūros vartojimą Lietuvoje ir kelionių metu užsienyje ir kt.) bei kultūros poveikio ir dalyvavimą kultūroje ribojančių priežasčių klausimais. Todėl gyventojų apklausos metu gautų duomenų dėka galima ne tik patikslinti, apskaičiuoti ir / arba pagrįsti Kultūros ministerijos atsakomybei tenkančius ir jos suinteresuotumo lauke esančius *2014–2020 m. Nacionalinės pažangos programas* (NPP) ir *Kultūros politikos kaitos gairių* (KPKG) įgyvendinimo *Tarpinstitucinio veiklos plano* (TVP) 2012–2014 m. vertinimo kriterijus (rodiklius, t.y. jų reikšmės 2014 m. ir projekcijas 2017 m. bei 2020 m.), bet ir patikrinti valstybės pažangos strategijos *Lietuva 2030* kūrėjų drąsią prielaidą dėl kultūros kaip Lietuvos visuomenės sanglaudos, pasitikėjimo, kūrybiškumo ir atvirumo pasauliui didinimo katalizatoriaus.

Be šių kultūros politikos formavimui svarbių duomenų surinkimo ir interpretacijos, tyrėjai sudarė metodologiškai itin svarbius minėtų vertinimo kriterijų (rodiklių) techninius aprašus, o taip pat pasiūlė šių rodiklių reikšmių prognozavimo metodiką. Galiausiai, tyrėjai sudarė Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūroje ir jos vartojimo sociologinę tipologiją.

Toliau šiame skyriuje glaustai yra pateikiami svarbiausi šio tyrimo rezultatai, išvados ir rekomendacijos.

12.1. Kultūros politikos įgyvendinimo vertinimo kriterijų (rodiklių) 2014 m. reikšmių ir prognozių 2017 ir 2020 m. suvestinė

Šiame skyrelyje yra pateikiamos tyrimo metu apskaičiuotos Lietuvos kultūros politikos įgyvendinimo vertinimo kriterijų (rodiklių) 2014 m. reikšmės ir reikšmių prognozės 2017 ir 2020 m.

Prognozavimo metodikos principai

Vertinimo kriterijams R1, R2, R3 ir R4 (dėl kultūros paveldo objektų lankymo, kultūrinėse veiklose dalyvaujančių mažų miestelių ir kaimų gyventojų, linkusių dalyvauti kultūrinėse veiklose visų Lietuvos gyventojų ir kultūros produkcijos / paslaugų vartojimo lygio prognozes 2017 m. ir 2020 m. sudarėme pagal tam tikros siekiamybės principą. Siūlėme, kad Lietuva kultūros vartojimo ir dalyvavimo joje lygiu atitiktų geriausios Baltijos valstybių ir Lenkijos regiono šalies tam tikroje kultūros srityje 2013 m. lygį. Visais atvejais tai Latvijos arba Estijos reikšmės. Pagal Lietuvos ir geriausios regiono šalies reikšmės skirtumą 2013 m. (*Eurobarometro* apklausos duomenys) buvo apskaičiuotas susitraukimo koeficientas, parodantis, kiek Lietuvai reikia sumažinti nedalyvavimą kultūroje ar nevertinimą – jam „susitraukti“, kad Lietuvos rodiklių reikšmės 2020 m. susilygintų su palyginama šalimi. Po tam tikrų aritmetinių veiksmų (plačiau žr. aštuntąjį skyrių ataskaitoje) gavome prognozuojamą reikšmę 2020 m. Prognozuojama reikšmė 2017 m. yra lygi 1/3 prognozuojamos 2020 m. reikšmės.

Kai kurių rodiklių reikšmių prognozes teko koreguoti (mažinti jų reikšmes) atsižvelgiant į gyventojų dalyvavimo kultūroje potencialą. Pavyzdžiui, apskaičiuotos rodiklio R2 (kultūroje dalyvaujančių Lietuvos mažų miestelių ir kaimo gyventojų dalis, proc.) prognozuojamos reikšmės 2020 m. buvo palygintos su dalyvavimo potencialu, t.y. mažuose miesteliuose ir kaimuose kultūros veiklose nedalyvaujančiais, bet norinčiais (linkusiais) tai daryti 2014 m. Darėme prielaidą, kad 2020 m. būtų realu siekti, kad į kultūros veiklas įsitrauktų trečdalis to dabar nedarantių, bet linkusių tai daryti (nes nėra realu, kad 2020 m. dalyvaus visi dabar tai darantys ir visi nedalyvaujantys, bet linkę tai daryti). Siekti siūlėme mažesnės iš dviem šiais aprašytais būdais gaunamų prognozuojamų reikšmių.

Linkusių dalyvauti kultūros veiklose (rodiklis R3) 2020 m. dalies apskaičiavimui svarbi buvo 2014 m. nedalyvaujančių ir nelinkusių tai daryti detalesnė analizė. Siekėme šią grupę suskaidyti į dvi, t.y. į tuos, kuriuos sudominti dalyvavimu kultūros veiklose gali būti itin sunku („visiškai nelinkę“) ir tuos, kuriuos galima bandyti sudominti („vidutiniškai nelinkę“).

Visiškai nelinkę dalyvauti yra tie gyventojai, kurie nevartoja atitinkamos srities kultūros produkcijos arba kaip dalyvavimą kultūroje ribojančius veiksmus įvardijo bet kurią iš šių trijų priežasčių: „neįdomu“, „prasta sveikata“ arba „per brangu“. Vidutiniškai nelinkę yra tie gyventojai, kurie dabar nedalyvauja ir dabar nėra linkę dalyvauti, bet vartoja atitinkamos srities kultūros produkciją ir neturi nė vieno iš aukščiau minėtų ribojančių veiksnių.

Pasitenkinimo kultūros prieinamumu (R5) ir kultūros paslaugų kokybe (R6) ir paveldo apsauga (R7) rodikliai yra cikliniai, t.y. priklauso nuo finansavimo šioms sritims pokyčių ir bendros ekonominės situacijos šalyje (pvz., krizės metu ar dėl kultūros įstaigų tinklo sustambinimo prieinamumas gali sumažėti, prieinamumas atskiroms gyventojų grupėms gali sumažėti net ir didėjant valstybės investicijoms į kultūrą). Todėl nebūtų protinga numatyti linijinį teigiamo pokyčio pasitenkinime augimą. Be to, šie rodikliai atspindi respondentų nuomonę apie pokyčius dėl kokybės ir prieinamumo tik per pastaruosius 12 mėn. Jei nėra matuojama kasmet, o greičiausiai tokie tyrimai bus atliekami kas trejus metus, tai nebūtų aišku, kaip interpretuoti rezultatus. Pasitenkinimo rodikliai 2014 m. yra geri (ypač dėl kokybės, kur, išskyrus archyvus, nėra reikšmingesnių neigiamų nuomonių). Todėl siūlome nustatyti tam tikrą pasitenkinimo prieinamumu ir paslaugų kokybe vieną siektiną reikšmę (tiek bendrą, tiek individualiai atskiroms kultūros vertinimo sritims), kurios pasiekimo reikėtų siekti bet kuriais metais. Individualios siektinos reikšmės sritims apskaičiuotos kaip bendrojo rodiklio reikšmės 2014 m. ir dalinio rodiklio reikšmės 2014 m. aritmetinis vidurkis, o bendrojo rodiklio siektina reikšmė kaip siektinų reikšmių atitinkamoms sritims vidurkis. Taip pat siūlome įvesti reikšmių pasiekimo atskiroms sritims vertinimo sistemą. 81-100 proc. siektinos reikšmės pasiekimas vertintinas kaip labai geras rezultatas, 76-80 proc. – kaip geras, 66-75 proc. – kaip patenkinamas, o mažesnis kaip 65 proc. – nepatenkinamas (t.y. jei šis rodiklis būtų Vyriausybės stebėsenos informacinėje sistemoje, toks rezultatas reikalautų analizės ir atsiskaitymo Vyriausybės lygiu).

A1 lentelė. Kultūros vartojimo vertinimo kriterijų (rodiklių R1 ir R4) reikšmės 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m.

	Rodiklio reikšmė 2014 m.	Tyrėjų prognozuojama rodiklio reikšmė 2017 m.	Tyrėjų prognozuojama rodiklio reikšmė 2020 m.
Gyventojai (≥15 m.). [per pastaruosius 12 mėn.] vartoję kultūros produktus, proc.	99,96	Šio bendrojo rodiklio reikšmė 2017 ir 2020 m. neprognozuojama, nes 2014 m. praktiškai visi Lietuvos gyventojai per pastaruosius 12 mėn. vartojo bent vieną kultūros produktą bent vieną sykį.	
Gyventojai (≥15 m.), [per pastaruosius 12 mėn.] vartoję kultūros produktus, proc. [srityje]			
Scenos menai (lankęsi scenos meno renginiuose, proc.)	57,5	59,8	64,5
Architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai (lankęsi tapybos ir grafikos darbų, fotografijų, skulptūrų, amatininkų dirbinių parodose, proc.)	28,0	31,9	39,8
Paveldas (aplankę kultūros paveldo objektą, proc.)	57,6	59,7	63,9
Knygos ir spauda (skaite popierinę ar elektroninę knygą, proc.)	63,1	67,4	76,1
Bibliotekos (lankęsi bibliotekoje, proc.)	36,7	40,6	48,4
Filmai ir video (lankęsi kine ar kino festivalyje, proc.)	35,1	36,9	40,6

A2 lentelė. Kultūros veiklose dalyvaujančių Lietuvos mažų miestelių ir kaimo gyventojų bendrojo vertinimo rodiklio ir dalinių rodiklių pagal kultūros sritis reikšmės 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m. (R2)

	Rodiklio reikšmė 2014 m.	Tyrėjų prognozuojama rodiklio reikšmė 2017 m.	Tyrėjų prognozuojama rodiklio reikšmė 2020 m.
Bendrasis rodiklis: Gyventojai (≥15 m.) mažuose miesteliuose ir kaimuose, per pastaruosius 12 mėn. dalyvavę kultūrinėse veiklose, proc.	30,1*	30,88	32,45
Gyventojai (≥15 m.) mažuose miesteliuose ir kaimuose, per pastaruosius 12 mėn. dalyvavę [srities] kultūrinėse veiklose, proc.			
Scenos menai	13,98	15,6	19,0
Architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai	15,53	16,7	19,1
Paveldas	10,32	11,0	12,3
Knygos ir spauda	6,39	6,8	7,5
Bibliotekos	2,19	3,0	4,5
Filmai ir video	1,73	2,2	3,1
Internetas	1,15	1,5	2,3

Paiškinimai: Dalyvavimas bibliotekų veikloje suprantamas kaip savanoriškas darbas bibliotekose ir / arba savanoriavimas knygų rinkimo bibliotekoms akcijų metu; filmų ir video srityje – sukūrė nors vieną filmą ar video (neįskaitant šeimos ar atostogų filmavimų); dalyvavimas kultūrinėse interneto veiklose – kaip ką nors sukūrė internete: internetinį puslapį, žaidimą, blogą; paveldo veiklose – daiktų kolekcionavimas, istorinių ar genealoginių įrašų paieška, dalyvavimas archeologiniuose kasinėjimuose.

* įskaitant ir savanorišką darbą bibliotekose ir savanoriavimą knygų rinkimo bibliotekoms akcijų metu kaip dalyvavimą bibliotekų veikloje (kitoms kultūros sritis savanoriavimo veiklos į šį bendrąjį rodiklį ir dalinių rodiklių reikšmes nebuvo įskaičiuotos).

A3 lentelė. Kultūros veiklose linkusių dalyvauti Lietuvos gyventojų vertinimo rodiklio (R3) reikšmės pagal sritis 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m.

	2014 m. reikšmė			Tyrėjų prognozė dėl 2017 m. reikšmės			Tyrėjų prognozė dėl 2020 m. reikšmės			
	Linke			Linke			Linke			
	Dalyvauja	Nedalyvauja	Iš viso	Dalyvauja	Nedalyvauja	Iš viso	Dalyvauja	Nedalyvauja	Iš viso	
Bendrasis rodiklis: Gyventojai (≥15 m.), linke dalyvauti kultūrinėse veiklose, proc.	37,2	18,5	55,7*	Šių sudedamųjų bendrojo rodiklio dalių tyrėjai neprognozavo			56,17	Šių sudedamųjų bendrojo rodiklio dalių tyrėjai neprognozavo		57,1
Gyventojai (≥15 m.), linke dalyvauti kultūrinėse veiklose [kultūros srityje], proc.										
Scenos menai	12,90	16,50	29,40	14,7	15,6	30,4	18,4	13,9	32,3	
Architektūra, vaizduojamieji menai ir amatai	21,00	11,30	32,30	22,3	10,6	32,8	24,8	9,1	33,9	
Paveldas	13,10	6,80	19,90	13,9	6,6	20,5	15,4	6,2	21,6	
Knygos ir spauda	6,90	4,50	11,40	7,4	4,4	11,8	8,4	4,3	12,7	
Bibliotekos	2,10	8,00	10,10	3,0	7,7	10,7	4,8	7,0	11,8	
Filmai ir video	2,60	6,30	8,90	3,3	6,2	9,5	4,7	5,9	10,6	
Internetas	3,20	4,90	8,10	3,7	4,8	8,5	4,8	4,6	9,4	

Paaiškinimai: Dalyvavimas bibliotekų veikloje suprantamas kaip savanoriškas darbas bibliotekose ir / arba savanoriavimas knygų rinkimo bibliotekoms akcijų metu; filmų ir video srityje – sukūrę nors vieną filmą ar video (neįskaitant šeimos ar atostogų filmavimų); dalyvavimas kultūrinėse interneto veiklose – kaip ką nors sukūrę internete: internetinį puslapį, žaidimą, blogą; paveldo veiklose – daiktų kolekcionavimas, istorinių ar genealoginių įrašų paieška, dalyvavimas archeologiniuose kasinėjimuose.

Pastaba:

* įskaitant ir savanorišką darbą bibliotekose ir savanoriavimą knygų rinkimo bibliotekoms akcijų metu kaip dalyvavimą bibliotekų veikloje (kitoms kultūros sritis savanoriavimo veiklos į šį bendrąjį rodiklį ir dalinių rodiklių reikšmės nebuvo įskaičiuotos).

A4 lentelė. Pasitenkinimo kultūros prieinamumu vertinimo rodiklio (R5) reikšmė 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m.

	Kultūros prieinamumas* 2014 m.	Kultūros prieinamumas (siektina reikšmė bet kuriais metais)
Bendras (galutinis) rodiklis	30,84	28,9
Scenos meno renginių	15,98	23,4
Vaizduojamojo meno bei amatų parodų	31,28	30,8
Kultūros paveldo institucijų teikiamų paslaugų ir paveldo objektų	24,73	27,8
- Archyvų, įskaitant apsilankymą archyvų skaityklose ar archyvaro tarnyboje	31,93	30,8
- Archyvų internete	51,17	30,8
- Muziejų, kultūros paminklų, archeologinių vietų	22,98	26,9
Knygų, periodinių leidinių	29,29	30,1
Bibliotekų paslaugų	45,37	30,8
Kino filmų	46,47	30,8

* Vertinimo rodiklis apskaičiuojamas, iš gyventojų (proc.) vertinančių, kad per pastaruosius 12 mėn. prieinamumas (kultūros srityje) „padidėjo“, atimant gyventojus (proc.) vertinančius, kad „sumažėjo“.

A5 lentelė. Pasitenkinimo kultūros paslaugų kokybe vertinimo rodiklio (R6) reikšmės 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m.

	Kultūros paslaugų kokybė 2014 m. *	Kultūros paslaugų kokybė (siektina reikšmė bet kuriais metais)
Bendras (galutinis) rodiklis	38,81	37,8
Scenos meno renginių	34,45	36,6
Vaizduojamojo meno bei amatų parodų	42,74	38,8
Kultūros paveldo institucijų teikiamų paslaugų ir paveldo objektų	34,62	36,7
- Archyvų, įskaitant apsilankymą archyvų skaityklose ar archyvaro tarnyboje	32,54	35,7
- Archyvų internete	49,81	38,8
- Muziejų, kultūros paminklų, archeologinių vietų	33,93	36,4
Knygų, periodinių leidinių	35,81	37,3
Bibliotekų paslaugų	57,54	38,8
Kino filmų	40,07	38,8

* Vertinimo rodiklis apskaičiuojamas, iš gyventojų (proc.) vertinančių, kad per pastaruosius 12 mėn. prieinamumas (kultūros srityje) „padidėjo“, atimant gyventojus (proc.) vertinančius, kad „sumažėjo“.

A6 lentelė. Paveldo apsaugos vertinimo rodiklio (R7) reikšmės 2014 m. ir prognozė 2017 ir 2020 m.

	Kultūros paveldo apsauga 2014 m.*	Kultūros paveldo apsauga (siektina reikšmė bet kuriais metais)
Gyventojai (≥15 m.), vertinantys, kad kultūros paveldo apsauga [per pastaruosius 12 mėn.] pagerėjo, proc.	48,65	30,0

* Vertinimo rodiklis apskaičiuojamas, iš gyventojų (proc.) vertinančių, kad per pastaruosius 12 mėn. prienamumas (kultūros srityje) „padidėjo“, atimant gyventojus (proc.) vertinančius, kad „sumažėjo“.

12.2. Kultūros produktų ir paslaugų vartojimo Lietuvoje socialiniai-demografiniai ypatumai

Paveldo objektų lankymas (imant tiek galutinį rodiklį R1, tiek bendrąjį (t.y. įskaitant ir virtualius apsilankymus) yra atvirkščiai proporcingas Lietuvos gyventojų amžiui – kuo vyresni gyventojai, tuo atitinkamose amžiaus grupėse mažiau apsilankiusiųjų. Didžiausia dalis juos lankiusiųjų yra 15-19 m. amžiaus gyventojų grupėje (R1 šiai grupei = 83,4 proc.), mažiausia – 60-69 m. ir ≥70 m. (R1 šioms grupėms atitinkamai yra 46,6 ir 36,6 proc.). Įdomu tai, kad virtualių paveldo objektų aplankymo dėka šis atotrūkis labai sumažėja nuo 83,4/36,6 proc. iki 84,7/61,1 proc. Išvada – galimybės virtualiai aplankyti paveldo objektus sumažina atskirtį pagal amžiaus grupes, nes virtualiai paveldo objektus aplankiusiųjų dalis įvairiose amžiaus grupėse yra panaši: mažiausia – 15-19 m. amžiaus grupėje (42 proc.), o didžiausia – 60-69 m. amžiaus grupėje (50,7 proc.) (R1.3).

Paveldo objektų lankymas yra tiesiogiai proporcingas gyventojų išsimokslinimui – kuo jis aukštesnis, tuo didesnė lankiusiųjų dalis. Atotrūkis tarp paveldą lankiusiųjų (R1) pagrindinį ir aukštąjį išsimokslinimą turinčiųjų grupėse yra didelis. Paveldo objektus per pastaruosius 12 mėn. lankė 84 proc. aukštąjį ir tik 40,6 proc. pagrindinį ir pradinį išsimokslinimą turinčiųjų Lietuvos gyventojų). Šis atotrūkis mažesnis, bet išlieka, tarp virtualiai lankiusiųjų šiose išsimokslinimo grupėse (55/40 proc.). „Baltosios“ apykaklės (t.y. dirbantieji protinį darbą) ir besimokantieji toli lenkia „mėlynąsias apykakles“, pensininkus ir nedirbančiuosius: 84,1 proc. besimokančiųjų per pastaruosius 12 mėn. aplankė paveldo objektą (R1) ir tik 40,8 proc. pensininkų (R1). Atotrūkis yra žymiai mažesnis virtualių paveldo objektų apsilankymų srityje (R1.3), nors baltosios apykaklės pirmąją ir čia (55,5 proc. jų lankėsi virtualiai).

Fizinis paveldo objektų lankymas akivaizdžiai yra labiau šeimų užsiėmimas – tiek turinčiųjų vaikų, tiek bendrą ūkį vedančiųjų tarpe. Tarp gyvenančių po vieną aplankiusiųjų paveldo objektą (R1) dalis yra tik 53,2 proc., o trijų narių namų ūkiuose – 64,9 proc. (Skirtumų praktiškai nėra, jei skaičiuojame ir virtualius apsilankymus).

Jis aiškiai yra didžiausias pajamas gaunančiųjų (74,5 proc. palyginanti su 55 proc. tarp mažiausiai uždirbančiųjų (R1), miestų (ypač) didžiųjų (66,5 proc. palyginus su 46,1 proc. mažuose miesteliuose ir kaimuose) gyventojų užsiėmimas. Pajamų skirtumai virtualiam paveldo aplankymui įtakos praktiškai neturi, tik kaimų ir mažų miestelių gyventojai vis tiek yra mažiau aktyvūs ir internetinėje paveldo erdvėje. Svarbu yra tai, kad lietuviai paveldo objektus lanko aktyviau nei kitų tautybių gyventojai (59,5 proc. palyginti su 45,5 proc. – R1). Panašaus dydžio atotrūkis išlieka praktiškai visose paveldo objektų ir formų kategorijose (įskaitant ir virtualius apsilankymus), išskyrus paveldo objektus, aplankytus užsienyje (šioje kategorijoje atotrūkiu praktiškai nėra).

Archyvų lankymas, įskaitant ir virtualius apsilankymus, dar nėra itin populiarus – žemas yra tiek pats dalinis rodiklis R1.4 (5,51 proc.), tiek fizinis (3,74 proc.) bei elektroninis (3,84 proc.) apsilankymas (paieška). Ir atskirose socio-demografinėse kategorijose archyvinių paieškų dalis neviršija 10 proc., išskyrus kultūros darbuotojus (14,2 proc.), aukštąjį išsimokslinimą turinčiuosius (10,5 proc.) ir didžiausias pajamas turinčius (9,1 proc.).

Scenos meno renginių lankymas (R4.1.1) yra labiau moterų nei vyrų reikalas (per pastaruosius 12 mėn. juose lankėsi 60,8 proc. moterų ir tik 53,2 proc. vyrų). Kaip ir paveldo atveju, pastebima atvirkštinė lankymosi priklausomybė nuo amžiaus (lankėsi 72,3 proc. 15-19 m. gyventojų ir tik 40,1 proc. 70 m. ir vyresnių) ir priklausomybė nuo išsimokslinimo (lankėsi 76,7 proc. aukštąjį ir tik 44,9 proc. pagrindinį ir vidurinį išsimokslinimą turinčiųjų). Scenos meno renginių lankymas yra labiau viengungių (66,8 proc. lankėsi, kitame intervalo gale – našliai (45,7 proc.) ir šeimų su vaikais (63,5 proc. namų ūkių, kuriuose yra keturi ir daugiau narių) užsiėmimas. Tai tuo pačiu labiau turtingų užsiėmimas – lankėsi 72,4 proc. turinčiųjų didesnes nei 1001 LTL pajamas vienam namų ūkio nariui per mėn., tačiau kitų pajamų grupių narių dalis yra labai panaši (lankėsi 50-56 proc.). Kaip ir paveldo atveju, „baltosios apykaklės“ (78,5 proc.) ir besimokantieji

(75,9 proc.) toli lenkia pensininkus, nedirbančius ir „mėlynąsias apykakles“ (43-55 proc.). Lankymusi išsiskiria vidutinio dydžio miestų gyventojai (64,2 proc.), tačiau mažų miestelių ir kaimų gyventojai nuo didžiųjų miestų gyventojų atsilieka labai nedaug (lankėsi atitinkamai 53,8 ir 56,6 proc.). Pastebėtina, kad scenos meno renginiuose lankosi daugiau lietuvių nei nelietuvių (atitinkamai 59,8 proc. ir 42,9 proc.). Šis atotrūkis, o taip pat ir atvirkštinė priklausomybė nuo amžiaus (bet ne nuo pajamų) praktiškai išnyksta, kai apimamas ne tik fizinis apsilankymas, bet ir virtualus.

Vaizduojamojo meno ir amatų vartojimo (R4.2) tendencijos yra tos pačios, kaip ir scenos menų, išskyrus tai, kad parodas tiek fiziškai, tiek virtualiai aplanko žymiai mažiau žmonių nei scenos menų renginius (palyginimui – visomis formomis scenos menus per pastaruosius 12 mėn. vartojo 89,67 proc., o tuo tarpu vaizduojamuosius menus bei amatus – tik 47,9 proc.). Skirtingai nuo scenos menų, išlieka virtualaus vartojimo atotrūkis tautybės pagrindu (nelietuviai vartoja žymiai mažiau). Nors vaizduojamuosius menus, kaip ir scenos menus, vartoja labiau viengungiai, tačiau tai, skirtingai nei scenos menų atveju, nėra išskirtinai šeimų su vaikais užsiėmimas, nes namų ūkio įvairaus dydžio grupėse vartojimo lygis panašus (45-50 proc.) ir nėra skirtingas lankant parodas fiziškai ar virtualiai. Vaizduojamojo meno ir amatų atveju miestų (didžiųjų ir vidutinio dydžio) gyventojai vartoja labiau nei mažųjų miestelių ir kaimų gyventojai.

Knygų skaitymas (R4.4.1) aiškiai labiau būdingas moterims (71 proc.) nei vyrams (53 proc.). Pastebima atvirkštinė priklausomybė nuo amžiaus – daugiau skaito jaunesni (76,8 proc. 15-19 m., palyginus su 58,8 proc. 70 m. ir vyresnių), išskyrus 30-39 m. amžiaus grupę, kurioje knygas skaitančiųjų (59 proc.) dalis yra tokia pati, kaip ir tarp senjorų. Visos kitos tendencijos – kaip ir scenos menuose, išskyrus tai, kad knygas skaito viengungiai ir išsiskyrę žmonės, o šeimos su vaikais neišsiskiria kaip didesnė knygos mylėtojai nei kitos grupės. Tarp laikraščių ir žurnalų skaitytojų išsiskiriančių tendencijų nepastebėta.

Tarp besinaudojančių **bibliotekų** paslaugomis (R4.5) atskirose socialinėse demografinėse grupėse dominuoja besimokančio amžiaus jaunimas (87,7 proc. 15-19 m. ir 56,3 proc. 20-29 m. grupėse), o naudojimas paslaugomis yra atvirkščiai proporcingas amžiui (naudojosi tik 23 proc. 70 m. ir vyresnių gyventojų). Aukštąjį išsimokslinimą turintieji (55,7 proc.), lietuviai (40 proc., palyginus su 27,7 proc. nelietuvių), besimokantieji (87,4 proc.) bei „baltosios apykaklės“ (49,7 proc.) santykinai dažniau naudojasi bibliotekų paslaugomis nei kitų grupių gyventojai. Skirtingai nei kitose kultūros srityse, nedirbantieji ir ieškantys darbo santykinai daug (40,6 proc.) naudojasi bibliotekų paslaugomis. Išskirtinumą priklausomai nuo gyvenamosios vietovės dydžio nepastebima, taip pat ir nuo pajamų (išskyrus tai, kad mažiausias pajamas turintieji yra santykinai didesni vartotojai (45,4 proc.).

Kino teatrų lankymo (R4.6.1) priklausomybė nuo socialinių ir demografinių charakteristikų yra labai panaši į scenos menus. Tik vyrai ir moterys lankosi gana vienodai (apie 35 proc.), o senjorai (70 m. ir vyresni) – itin retai, tik 7,2 proc., palyginus su 70,3 proc. 15-19 m. amžiaus grupėje. Kino teatrų lankymas yra viengungių (58,7 proc.), šeimų su vaikais (apie 45 proc.), aukštas pajamas turinčių (52,4 proc.) ir didžiųjų Lietuvos miestų gyventojų (47,1 proc.) užsiėmimas. Kaip ir kitose kultūros srityse (išskyrus knygų skaitymą), žemu vartojimu išsiskiria našliai (tik 10,7 proc.) – aiškus taikiny poliklinikose išduodamiems „kultūros receptams“.

TV, radijo ir interneto naudojimo klausimai buvo įtraukti kaip harmonizuoto ESSnet Culture klausimyno dalis ir atspindi šių medijų panaudojimą, nesiejant su konkrečia kultūros sritimi. Klausimai dėl šių medijų panaudojimo kūrybai (pvz., interneto tinklaraščiams kurti) ar vartojimui (pvz., scenos menų renginių įrašai per TV) respondentams buvo pateikti atitinkamos kultūros srities klausimų dalyje. Čia trumpai apžvelgiame tik įdomesnius medijų vartojimo momentus. Televizijos žiūrėjimas yra praktiškai visuotinis ir nepriklausantis nuo socialinių demografinių charakteristikų. Tiesa, TV transliacijas internete žiūri daug mažiau gyventojų (25 proc.), o tendencijos yra labai panašios į naudojimosi internetu (63 proc.). Apibendrintai imant, naudojimas internetu priklauso nuo amžiaus (100 proc. 15-19 m. ir tik 14,4 proc. 70 m. ir vyresnių), pajamų (naudojosi 82,6 proc. aukščiausias pajamas turinčiųjų ir tik 47-63 proc. kitose pajamų grupėse), ar šeimose yra vaikų (naudojasi 85,9 proc. šeimų su vaikais), gyvenamosios vietovės dydžio (naudojasi 70,2 proc. didžiųjų miestų ir tik 51,5 proc. mažų miestelių ir kaimų gyventojų). Tautinių mažumų atstovai santykinai mažiau naudoja internetu (54,9 proc., palyginti su 64,2 proc. lietuvių) ir klausosi radijo (72,3 proc. palyginti su 81,7 proc.). Radijo santykinai mažiau klausosi besimokantieji (68 proc.), nedirbantieji (76,6 proc.) bei didžiųjų miestų gyventojai (75,4 proc.).

Išvados:

- 1) Galimybė virtualiai lankytis renginiuose, parodose ar susipažinti su paveldu akivaizdžiai mažina amžiaus, turtinę, geografinę ir socialinę atskirtį. Tai ypač aktualu paveldui, vaizduojamiesiems menams ir amatams bei scenos renginiams. Rekomenduotina dėmesį kreipti į virtualių galimybių didinimą ir jų kokybę.

- 2) Kalbant apie fizinius apsilankymus, rekomenduojama populiarinti visų kultūros sričių, bet ypač paveldo objektų ir vaizduojamojo meno parodų lankymą pagyvenusių žmonių ir senjorų grupėse. Rekomenduotina „kultūros nakties“ tipo renginius (nemokamus apsilankymus) senjorams rengti ir reklamuoti daug dažniau. Galima būtų pagalvoti apie kavos puodelio senjorams derinį su nemokamu apsilankymu muziejuose ir parodose.
- 3) Besimokančiojo jaunimo grupėje kultūros vartojimo padėtis yra nebloga, klausimas tik, ar pakankama reguliarus vartojimo ir dalyvavimo įpročiams susiformuoti vėlesniuose amžiaus tarpsniuose.
- 4) Kalbant apie paveldą, archyvų paslaugomis pasinaudojusį ir archyvinių įrašų internetu ieškojusį Lietuvos gyventojų dalis yra labai maža. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje daug yra investuojama į archyvinių įrašų skaitmeninimą, siūlytina susirūpinti ir tinkamos paslaugos sukūrimu ir populiarinimu. Šioje ataskaitoje plačiau neanalizavome paveldo objektų lankymo smulkesnėse paveldo objektų kategorijose – tik pažymėsime, kad labai maža apsilankiusiųjų dalis nuo visų gyventojų yra apsilankiusiųjų gamtos istorijos ir gamtos mokslų bei mokslo ir technologijų muziejuose, o taip pat žymiose istorinėse kapinėse bei keliavusiųjų kultūros maršrutais. Čia matyt, įtakos turi ir nepakankama pasiūla ir / arba galimybių reklama.
- 5) Pastebima vienišų žmonių (našių) kultūros vartojimo atskirtis. Rekomenduojama juos įtraukti į kultūros receptų gavėjų tarpą.
- 6) Tautinės mažumos kultūrą vartoja mažiau nei lietuvių tautybės Lietuvos gyventojai. Atotrūkis yra pastebimas visose be išimties (išskyrus TV žiūrėjimą) kultūros srityse.

12.3. Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūros veiklose socialiniai – demografiniai ypatumai

Lietuvoje kultūros veiklose dalyvauja 37,2 proc. vyresnių nei 15 m. amžiaus gyventojų. Kultūros veiklose Lietuvos moterys dalyvauja labiau nei vyrai (dalyvauja atitinkamai 43,5 proc. ir 29,3 proc., o visiškai nelinkę dalyvauti 27 proc. ir 41,4 proc.). Amžiaus grupėse pastebime atvirkščią proporcingumą dalyvavimui: dalyvauja 64,4 proc. 15-19 m. amžiaus grupės narių, bet tik 32 proc. 70 m. ir vyresnių (žemiausias dalyvavimo lygis yra 50 – 59 m. amžiaus grupėje – tik 28,2 proc.). Atitinkamai kartu su amžiumi didėja ir visiškai nelinkusiųjų dalyvauti dalis: nuo 19,6 proc. 15-19 m. grupėje jis išauga iki 45,4 proc. tarp 70 m. ir vyresnių gyventojų. Aukštąjį išsimokslinimą turintieji yra labiau dalyvaujantys (51,5 proc.) nei kito išsimokslinimo grupės (apie 33 proc. kiekviena). Atitinkamai tik 17,5 proc. aukštąjį išsimokslinimą turinčiųjų yra visiškai nelinkę dalyvauti. Tarp pradinį ir pagrindinį išsimokslinimą turinčiųjų tokių yra net 46,6 proc., vidurinį – 36,3 proc., aukštesnįjį – 31,2 proc. Lietuviai labiau dalyvauja (38,1 proc.) nei kitų tautybių Lietuvos gyventojai (30,1 proc.), tačiau tarp visiškai nelinkusiųjų dalyvauti jų dalys yra panašios (32,9 proc. ir 36 proc.). Kaip ir vartotojų grupėse, taip ir tarp dalyvujančiųjų „baltosios apykaklės“ (49,5 proc.) ir besimokantieji (61,5 proc.) yra labiau dalyvaujantieji nei kitų užsiėmimų grupės. Tarp jų ir mažiausiai visiškai nelinkusiųjų dalyvauti – tik apie 18 proc. kiekvienoje grupėje. Mažiausiai dalyvauja „mėlynosios apykaklės“ – 25,3 proc. Tarp jų, pensininkų ir nedarbingųjų yra daugiausia visiškai nelinkusiųjų dalyvauti (atitinkamai 36,3 proc., 44,2 proc. ir 40,1 proc.). Dalyvavimas yra labiau viengungių užsiėmimas (49 proc.), kitų šeiminių padėčių gyventojai dalyvauja panašiu mastu (33-34 proc.). Tačiau išsiskyrę ir našliai išsiskiria kaip labiausiai visiškai nelinkę dalyvauti (36,1 proc. ir 39,6 proc.). Nuo namų ūkio dydžio dalyvavimas itin reikšmingai nepriklauso, tačiau mažiausiai dalyvujančiųjų yra tarp dviejų asmenų dydžio namų ūkių (31,9 proc.). Šeimų su vaikais ir didesnių namų ūkių yra mažiau tarp visiškai dalyvauti nelinkusiųjų (27-28 proc.). Dalyvavimu išsiskiria aukščiausias pajamas turintieji (46,3 proc.), tarp jų ir mažiausiai visiškai dalyvauti nelinkusiųjų (22,2 proc.). Kitose pajamų grupėse dalyvujančių ir visiškai nelinkusiųjų to daryti yra maždaug po lygiai (31-38 proc. dalyvujančių ir 33-41 proc. visiškai nelinkusiųjų to daryti). Miestų (didžiųjų ir vidutinio dydžio) gyventojai dalyvauja labiau (39-42 proc.) nei mažų miestelių ir kaimų gyventojai (29,9 proc.). Atitinkamai mažuose miesteliuose ir kaimuose daugiau visiškai nelinkusiųjų to daryti – 40,7 proc.

Dalyvavimo **scenos menuose** (12,9 proc. Lietuvos gyventojų) socialinės – demografinės tendencijos yra tokios pat, kaip ir bendrojo rodiklio, išskyrus tai, kad išsimokslinimo grupėse greta aukštąjį išsimokslinimą turinčiųjų (17,2 proc.) dalyvauja pradinį ir pagrindinį išsimokslinimą turintys asmenys (15,2 proc.). Tiesa, jų daugiausia ir visiškai nelinkę dalyvauti (65 proc.). Antras svarbus skirtumas – nėra priklausomybės nuo gyvenamosios vietovės dydžio. Mažų miestelių ir kaimų gyventojai dalyvauja (14 proc.) net šiek tiek daugiau nei didžiųjų (13,3 proc.) ir vidutinio dydžio (10,4 proc.) miestų gyventojai. Visiškai nelinkusiųjų dalyvauti dalis pagal gyvenamosios vietovės dydį irgi yra panaši (50-56 proc.).

Vaizduojamųjų menų ir amatų išskirtinumas yra tas, kad dalyvujančiųjų moterų dalis (29,6 proc.) yra net tris kartus didesnė nei vyrų (10,6 proc.). Visos kitos tendencijos yra tokios pat kaip ir bendrojo rodiklio atveju, išskyrus tai, kad nėra dalyvavimo priklausomybės nuo pajamų dydžio (nors tarp aukščiausias pajamas turinčiųjų yra mažiausiai visiškai nelinkusiųjų dalyvauti – 50,6 proc.) Priešingai nei scenos menuose, vaizduojamaisiais menais ir amatais labiau užsiėmę

miestų (didžiųjų ir vidutinio dydžio) gyventojai nei mažų miestelių ir kaimų gyventojai (23,5 proc., 24,9 proc. ir 15,5 proc.). Mažuose miesteliuose ir kaimuose yra daugiausia visiškai nelinkusių dalyvauti (67,1 proc.).

Dalyvavimo **paveldo** veiklose socialinių ir demografinių charakteristikų tendencijos yra tokios pat kaip ir bendrojo rodiklio atveju, išskyrus tai, kad tai yra labiau vyrų (16,2 proc.) nei moterų (10,7 proc.) užsiėmimas.

Kūrybinio rašymo (dalyvavimo knygų ir spaudos veiklose) išskirtinumas, palyginus su bendrojo rodiklio socialinėmis ir demografinėmis tendencijomis yra tas, kad jis nepriklauso nuo gyvenamosios vietovės dydžio. Mažuose miesteliuose ir kaimuose rašo 6,4 proc., dideliuose miestuose – 6,3 proc., o vidutinio dydžio miestuose – 8,8 proc. gyventojų. Tiesa, mažuose miesteliuose ir kaimuose visiškai nelinkusių to daryti yra daugiausia (66,1 proc.). Taip pat nėra tiesioginės priklausomybės nuo amžiaus – mažiausia dalis rašančių yra ne tarp senjorų, o 40-49 m. ir 50 – 59 m. amžiaus grupėse (3,8 ir 3,5 proc.).

Dalyvavimas **bibliotekų** veiklose bendrojo dalyvavimo rodiklio socialines demografines tendencijas atitinka tik visiškai nelinkusiųjų dalyvauti grupėje. Dalyvavimas bibliotekų veiklose priklauso nuo gyvenamosios vietovės dydžio, pajamų ir iš dalies amžiaus. Dalyvavimas bibliotekų veiklose yra išskirtinai (palyginti su kitomis atitinkamomis socialinėmis – demografinėmis grupėmis) 15-19 m. amžiaus (5,3 proc.), aukštąjį išsimokslinimą turinčių (3,5 proc.), besimokančių (4,9 proc.) ir viengunčių (3,8 proc.) užsiėmimas.

Filmų ir video kūryba yra labiau vyrų (3,4 proc.) nei moterų (2,1 proc.) užsiėmimas. Išskirtinis dalyvaujančiųjų bruožas – dalyvaujančiųjų daugiausia tarp besimokančių (14 proc.), pagrindinį ir pradinį išsimokslinimą turinčiųjų (4,8 proc.), didžiuosiuose miestuose gyvenančių (4,1 proc.) ir aukštas pajamas turinčių (3,5 proc.). Visiškai nelinkusieji dalyvauti filmų ir video kūryboje neturi išskirtinumo, palyginus su bendrojo rodiklio socialinėmis ir demografinėmis charakteristikomis.

Dalyvaujantieji **kultūrinėse interneto veiklose** irgi yra labiau vyrai (4,4 proc.) nei moterys (2,2 proc.). Jų socialinių – demografinių charakteristikų tendencijos yra tokios pat kaip ir bendrojo rodiklio.

Išvados:

- 1) Dalyvavimo kultūroje atskirtis yra pastebima amžiaus, išsimokslinimo, tautybės, kartais – pajamų ir gyvenamosios vietos pagrindu. Į tai reiktų atkreipti dėmesį, stiprinant galimybes Lietuvos gyventojų dalyvavimui kultūroje.
- 2) Nors dalyvavimo kultūroje įtaka Lietuvos gyventojų socialumui yra didesnė nei kultūros vartojimo, tačiau, atrodo, 2014-2020 m. planuojamos investicijos Lietuvoje daugiausia bus nukreiptos į didesnių ir geresnių galimybių vartojimui sudarymą. Kūrybinių partnerystių projekto Lietuvos mokyklose tąsa ir plėtra yra viena didesnė išimtis. Kita vertus, moksleiviai ir taip daugiausia kultūroje dalyvaujanti amžiaus grupė, nors, aišku, ilgalaikiams kultūriniais įpročiams susiformuoti kultūros mokykloje niekada nebus per daug.

12.4. Lietuvos gyventojų pasitenkinimas kultūros prieinamumu ir kokybe

Bendrai vertinant **kultūros paslaugų prieinamumo** pokytį Lietuvoje (remiantis kultūros paslaugų vartotojų vertinimu), visų tirtų kultūros sričių paslaugos suvokiamos kaip labiau prieinamos nei prieš metus.

Skirtumas tarp matančiųjų prieinamumo padidėjimą ir matančiųjų sumažėjimą parodo prieinamumo pokyčio intensyvumą: kuo daugiau manančiųjų, kad konkrečios kultūros srities prieinamumas, t.y. galimybės pasinaudoti paslauga (pvz., geresnė pasiūla, patogiau nuvykti, mažesnė finansinė našta, lengviau suderinti su darbo grafiku), padidėjo ir kuo mažiau manančiųjų, kad prieinamumas sumažėjo, tuo didesnis prieinamumo pokytis fiksuojamas. Bendrai kultūros prieinamumo pokytis – 30,84%.

Didžiausi prieinamumo pokyčiai – kino filmų (padidėjimą pastebi 50% kino mėgėjų), bibliotekų paslaugų (padidėjimą pastebi 50% bibliotekų lankytojų) ir archyvų internete srityse (prieinamumo padidėjimą pastebi 56% besinaudojančiųjų archyvų paslaugomis). Mažiausi pokyčiai – scenos meno renginių ir muziejų, kultūros paminklų bei archeologinių vietų prieinamume.

Kino filmų prieinamumo didėjimą geriausiai vertina asmenys iki 50 metų amžiaus, nedirbantys arba besimokantys.

Padidėjusiu bibliotekų prieinamumu labiausiai patenkinti lietuvių tautybės, nedirbantys, didelėse šeimose gyvenantys asmenys. Mažiausią pokytį bibliotekų paslaugų prieinamume pastebėjo vyresni nei 70 metų, ne lietuvių tautybės, mažų pajamų (iki 500 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį), Lietuvos didmiesčių gyventojai.

Didžiausią kultūros paveldo paslaugų ir objektų prieinamumo pagerėjimą pastebėjo apklaustieji iki 50 metų amžiaus, „baltosios apykaklės“ ir studentai, didelių namų ūkių atstovai, su kultūra susiję asmenys.

Scenos meno renginių prieinamumo Lietuvoje pokytį geriausiai vertina kultūros srities darbuotojai, moterys, 15-29 metų amžiaus grupė, lietuvių tautybės asmenys, gyvenantieji didžiuosiuose miestuose, ekonomiškai pajėgesni – „baltosios apykaklės“ bei disponuojantys didesnėmis pajamomis. Mažiausią teigiamą pokytį mato senjorai pensijoje (netgi neigiamą, tai yra vertina prieinamumą kaip pablogėjusį), turintieji pradinį ar pagrindinį išsilavinimą, ne lietuvių tautybės gyventojai, vyrai.

Didžiausias teigiamas vaizduojamųjų menų ir amatų parodų prieinamumo pokytis – 15-19 metų besimokančiųjų vertinimu. Mažiausias – 60 metų ir vyresnių grupėje.

Didžiausias knygų ir periodikos prieinamumo padidėjimas pastebėtas vyrų, 20-39 metų amžiaus, aukštąjį išsimokslinimą turinčiųjų, lietuvių tautybės asmenų, namų ūkiuose su vaikais, didesnių pajamų (1000 Lt ir daugiau vienam šeimos nariui per mėnesį) grupėje. Mažesni spaudos prieinamumo pokytį teigia pastebėję 70 metų ir vyresni, pagrindinį arba vidurinį išsimokslinimą turintieji, ne lietuvių tautybės, su mažesnėmis nei vidutinėmis pajamomis (501-800 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį) asmenys.

Vertinant **kultūros paslaugų kokybės** pokytį per pastaruosius metus (vartotojų suvokimu), visose tirtose kultūros srityse pastebimas teigiamas kokybės pokytis, o bendras kultūros kokybės vertinimo rodiklis (įvertinant skirtumą tarp vartotojų, matančių teigiamus kokybės pokyčius ir matančių neigiamus pokyčius) yra 38.81 proc.

Daugiausia kokybės pagerėjimą pastebinčių – bibliotekų teikiamų paslaugų ir archyvų internete srityse. Daugiau nei pusė (59%) besilankančių bibliotekose pastebėjo bibliotekų paslaugų kokybės pagerėjimą, taip pat daugiau nei pusė archyvų internete vartotojų (55%) jų kokybės pokytį vertina teigiamai.

Reikšmingi kokybės pokyčiai fiksuojami ir vertinant kino filmus bei vaizduojamuosius menus.

Geriausiai apie bibliotekų paslaugų gerėjimą atsiliepia dirbantys, dirbę ar studijuojantys kultūros srityje bei lietuvių tautybės apklaustieji.

Paveldo objektų ir paslaugų kokybės pokytį santykinai vienodai suvokia visos demografinės grupės. Išsiskiria tik didžiųjų miestų gyventojai – jų vertinimu, paveldo paslaugų ir objektų kokybė gerėjo mažiau, nei kitų socialinių-demografinių grupių vertinimu.

Kino filmų kokybės gerėjimu labiausiai patenkinti respondentai iki 30 metų amžiaus, darbininkai, taip pat nedirbantys ir besimokantys gyventojai, mažų pajamų (iki 500 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį) grupė. Reikšmingai mažesni kino filmų kokybės pagerėjimą mato 60 metų ir vyresni žiūrovai.

Vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose didžiausią kokybės augimą teigia pastebintys 15-19 ir 40-49 metų asmenys. Mažiausią – „baltosios apykaklės“ ir pensininkai.

Didžiausią scenos meno renginių kokybės pagerėjimą mato jauniausieji respondentai (15-19 metų), lietuvių tautybės gyventojai, savo darbine veikla susiję su kultūra asmenys. Mažiausią – 70 metų ir vyresni vartotojai.

Knygų ir periodinių leidinių kokybėje didžiausius teigiamus pokyčius mato 20-29 metų grupė, nedirbantys ar besimokantys, lietuvių tautybės asmenys, dideliuose namų ūkiuose su vaikais, mažiausias ir didžiausias pajamas turintys gyventojai. Mažiausią kokybės pagerėjimą šioje srityje teigia matantys ne lietuvių tautybės, pensijoje esantys, vidutines pajamas (801-1000 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį) turintys skaitytojai.

48,65 proc. gyventojų (≥15 m.) vertina, kad **kultūros paveldo apsauga** per pastaruosius 12 mėn. pagerėjo. Kultūros paveldo apsaugą kaip pagerėjusią mato 53% apklaustųjų, per pastaruosius 12 mėnesių aplankiusių paveldo objektus. Jos pablogėjimą fiksuoja 5% lankytojų.

Vienodai didelis kultūros paveldo apsaugos pagerėjimas matomas visose socialinėse-demografinėse grupėse. Vienintelė išimtis – didžiųjų miestų gyventojai: nors ir teigia, kad kultūros paveldo apsauga pagerėjo, šį pokytį vertina santūriau nei gyvenantieji mažesniuose miestuose bei kaimo vietovėse.

12.5. Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūrinėse veiklose sociologinė tipologija

Siekiant bent iš dalies susisteminti gautą įvairiapusę informaciją apie tiriamuosius, klasterinės analizės pagalba buvo atliktas apklaustųjų imties sugrupavimas į klasterius. Klasterizavimui naudota informacija apie respondentų veiklas skirtingose kultūros srityse. Visi apklaustieji buvo suskirstyti į penkias grupes, kurios viena nuo kitos skiriasi dalyvavimu, savanoriavimu ir polinkiu dalyvauti kultūrinėse veiklose, taip pat kultūros paslaugų ir produktų vartojimu. Respondentai, priskiriami tai pačiai grupei, savo pasirinkimais panašūs tarpusavyje.

Žemiau pateikiama viena iš galimų Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūroje tipologijų:

Ribojami, besidomintys senjorai – 6%

Senjorai, kuriems prasta sveikata, didelė kaina ar sudėtingas nuvykimas trukdo įsilieti į kultūrinį gyvenimą. Jie saikingai dalyvauja ir domisi etnine kultūra, apsilanko liaudiškose vakaronėse, taip pat kuria įvairius tekstilės darbus. Kultūrą labiau vartoja neišėdami iš namų: klausosi įrašų, žiūri programas apie kultūrą. Nežiūri filmų nei namuose, nei kine. TV ir radijas – nuolatiniai palydovai.

Nusivylę ir apatiški kultūrai – 22%

Vyresnio amžiaus, kaimo gyventojai, darbininkai. Nesijaučiantys laimingi, neturintys intereso įsilieti į kultūrinį gyvenimą ir juo nesidomintys. Pasyvūs, laisvalaikio vietoj apsilankymo muziejuje, parodoje ar istorinėje vietovėje pasirenkantys televizorių ar laikraštį.

Masinės kultūros vartotojai – 36%

Vidutinio amžiaus, miestų gyventojai. Jie mieliau pasižiūrės, paklausys kultūros renginio ar koncerto įrašo nei jame sudalyvaus patys, mieliau pažiūrės laidą apie menus per TV nei apsilankys parodoje. Muziejai ir kultūros paminklai bei vietovės – juos dominantys objektai: jeigu neaplankomi fiziškai ar virtualiai, tai bent jau su jais susipažįstama iš laidų per TV ar radiją. Jų nesutiksi bibliotekoje, o skaitymui vietoj knygos šis segmentas mieliau renka žurnalus. Filmų – jų „duona kasdieninė“.

Aktyvūs kultūros mylėtojai ir puoselėtojai – 24%

Išsilavinę jaunesnio amžiaus didžiųjų Lietuvos miestų gyventojai. Jie didžiuojasi būdami Lietuvos piliečiais ir puoselėja kultūrą. Tai ne tik „vartojantys“ įvairius kultūros produktus, tačiau ir patys aktyviai kuriantys, dalyvaujantys ir savanoriaujantys skirtingose kultūrinėse srityse asmenys. Tai laimingi meno, knygų, kino ir interneto mylėtojai.

Vartojantis, bet ribotai kultūroje dalyvaujantis jaunimas – 12%

Jaunimas, dar besimokantys ar jauni specialistai. Jie jaučiasi laimingi, laisvi, neturi kliūčių, ribojančių dalyvavimą kultūriniame gyvenime, tačiau patys nėra aktyviai jame dalyvaujantys ar savanoriaujantys. Jie nesilanko parodose, nežiūri programų apie vaizduojamuosius menus, tačiau lankosi bibliotekose, skaito daug knygų, žiūri filmus ir, žinoma, intensyviai naudojami internetu.

12.6. Dalyvavimą kultūros veiklose ribojančios priežastys

Visi tyrimo dalyviai, nepriklausomai nuo jų įsitraukimo į kultūrinę veiklą, buvo klausiami apie trikdžius, su kuriais susiduria, norėdami įsilieti į kultūrinį gyvenimą.

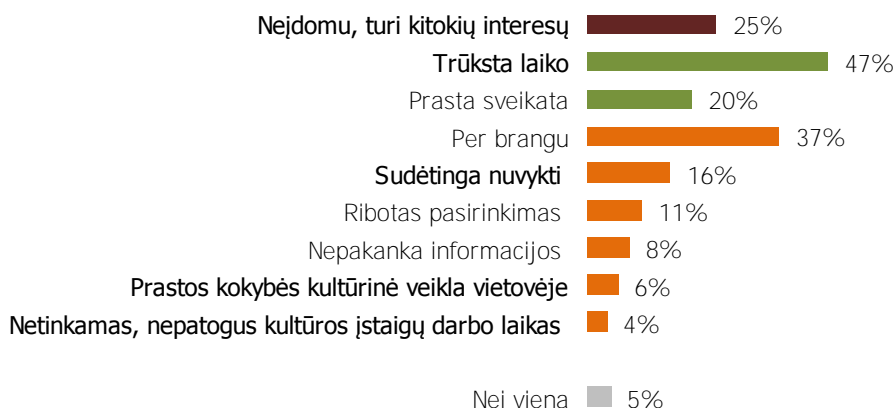
Nesidomėjimas kultūrine veikla būdingas ketvirtadaliui tyrimo dalyvių. Nors, be intereso trūkumo, šie žmonės minėjo ir tokias kliūtis, kaip laiko trūkumas, brangumas ar pasiūlos stoka, visgi 25% atvejų pirmine nedalyvavimo priežastimi šioje ataskaitoje laikomas nesidomėjimas kultūra.

Laiko trūkumas – plačiai paplitusi problema, minima 47% dalyvavusių apklausoje. Tuo pačiu tai ir pasiteisinimas: penktadalis tų, kuriems trūksta laiko kultūrai, ja nesidomi.

Kitos kliūtimi tampančios asmeninės priežastys – sveikatos problemos (20% respondentų). Jos susijusios ir su ekonominio bei fizinio prieinamumo problemomis: pusė besiskundžiančių prasta sveikata teigia, kad kultūrinės veiklos jiems per brangios, daugiau nei penktadaliui yra per sudėtinga iki jų nuvykti.

Fizinis nepasiekiamumas (16% apklaustųjų nurodė tai kaip vieną pagrindinių kliūčių), savo ruožtu, susijęs su pasiūlos trūkumais: trečdalis tų, kuriems sudėtinga nuvykti iki kultūrinės veiklos vietos, taip pat susiduria su ribotu pasirinkimu arba prastos kokybės veikla vietovėje. Dažniau tokias kliūtis mini kaimuose gyvenantys senjorai su nedidelėmis pajamomis.

Pagrindinės kliūtys, dėl kurių sunku įsilieti į kultūrinį gyvenimą, dalyvauti kultūrinėje veikloje arba joje savanoriauti, per pastaruosius 12 mėnesių

% nuo visų respondentų (N=1217)

A7 lentelė. Lietuvos gyventojų (≥15 m.) įsiliėjimą į kultūrinį gyvenimą ribojančių priežasčių sugretinimas

Lentelėje žemiau pateikiami stulpelio %. Skaityti: 35.1% tų, kuriems dalyvavimas kultūrinėje veikloje – neįdomus, taip pat trūksta ir laiko įsilieti į kultūrinį gyvenimą.

	Suinteresuotumo stoka: neįdomu 25.1% N=305	Asmeninės priežastys: trūksta laiko 46.8% N=570	Asmeninės priežastys: prasta sveikata 20.3% N=247	Prieinamumo stoka: per brangu 37.3% N=455	Prieinamumo stoka: sudėtinga nuvykti 16.1% N=196	Pasiūlos stoka* 23.1% N=281
Suinteresuotumo stoka: neįdomu		18.8	11.7	12.7	11.3	17.4
Asmeninės priežastys: trūksta laiko	35.1		10.1	41.1	32.1	49.5
Asmeninės priežastys: prasta sveikata	9.5	4.4		26.7	34.2	11.0
Prieinamumo stoka: per brangu	19.0	32.8	49.0		55.6	39.1
Prieinamumo stoka: sudėtinga nuvykti	7.2	11.1	27.1	24.0		21.0
Pasiūlos stoka	16.1	24.4	12.6	24.2	30.1	

* nepakanka informacijos, ribotas pasirinkimas, prasta kokybė, netinkamas darbo laikas

% nuo paminėjusių konkrečią priežastį

Lyginant dalyvaujančiųjų ir nedalyvaujančiųjų kultūrinėse veiklose grupes, pastebima, kad įsiliesiantieji į kultūrinį gyvenimą dažniau nemato kliūčių to padaryti – nors jiems dažnai pritrūksta laiko, tačiau vis dėlto atranda jo kultūrinei veiklai. Tas pats pasakytina ir apie savanoriaujančius bei kultūros paslaugų ir produktų vartotojus. Kita vertus, nedalyvaujantieji ir nelinkę dalyvauti daugumoje kultūrinių veiklų nebūtinai yra ribojami kliūčių – dažniau tai nulemia intereso stoka.

Nedalyvaujantys, bet linkę dalyvauti kultūrinėse veiklose dažniau kaip kliūtį įsiliėti į kultūrinį gyvenimą įvardina prastą sveikatą. Taip pat laiko trūkumas kaip kliūtis pasireiškia tarp nedalyvaujančiųjų, bet linkusių dalyvauti scenos menuose, kultūros paveldo veiklose, filmų ir video menuose, interneto kultūrinėse veiklose. Nedalyvaujantys, bet linkę dalyvauti scenos menuose taip pat kaip kliūtį dažniau išskiria pasiūlos stoka.

Respondentai, kurie nedalyvauja ir teigė esą nelinkę dalyvauti kultūrinėse veiklose, buvo suskirstyti į dvi grupes. Visiškai nelinkusiųjų dalyvauti grupei priskiriami tie, kurie ir nevalo atitinkamos kultūros srities paslaugų bei produktų ir tie, kuriems pagrindinės kliūtys įsiliėti į kultūrinį gyvenimą yra suinteresuotumo stoka, prasta sveikata ir per didelė kaina. Likusieji (t.y. nedalyvaujantys ir nelinkę dalyvauti, bet vartojantys ir nesusiduriantys su tokiomis kliūtimis, kaip neįdomu, prasta sveikata ir per brangu) sudaro vidutiniškai nelinkusiųjų dalyvauti grupę. Pastariesiems didžiausia kliūtis dalyvavimui – laiko stoka. Turint galvoje, kad didžiąją dalį šios grupės sudaro 30-60 metų amžiaus, dirbantys ir šeimas turintys bei vaikus auginantys žmonės, ši kliūtis – greičiau gyvenimo tarpsnio charakteristika nei kultūros atmetimo požymis.

Gyventojai, kurie savanoriauja arba būtų linkę savanoriauti kultūrinėse veiklose (scenos menuose, vaizduojamuosiuose menuose ir amatuose, filmų ir video menuose) taip pat susiduria su laiko trūkumu, o linkę savanoriauti scenos menuose dar išskiria ir pasiūlos stoka. Tuo tarpu nesavanoriaujantys ir nelinkę savanoriauti visose kultūrinėse veiklose dažniau pasižymi suinteresuotumo stoka bei prasta sveikata.

Kalbant apie kliūtis iš vartotojų perspektyvos, pasiūlos stoka nėra priežastis, mažinanti kultūros vartotojų skaičių. Priešingai, pasiūlą kritiškiau vertina ir jos stoka dažniau jaučia tie, kurie lankosi scenos menų renginiuose, vaizduojamojo meno ir amatų parodose, žiūri ir klauso programas apie vaizduojamuosius menus ir amatus, lanko kultūros paveldo objektus (muziejus, parodas, galerijas).

Gyventojams, žiūrintiems ar klausantiems programas apie vaizduojamuosius menus ir amatus bei apie kultūros paveldo objektus, kitų kultūros paslaugų vartojimas dažniau yra per brangus. Per brangu – dažniau minima kliūtis ir tų, kurie nesilanko kine bei scenos meno renginiuose. Kita prieinamumo problema – sudėtingas nuvykimas – išskiriama tų, kurie nesilanko kultūros paveldo objektuose, nelanko kultūros paminklų, istorinių, meno, archeologinių vietų, taip pat nesilanko scenos meno renginiuose ir kine.

12.7. Kultūros poveikio veiksniai

Analizuojant dalyvavimo kultūrinėse veiklose ir kultūros vartojimo sąsajas su spėjama kultūros poveikio veiksniais (pilietybės, pasididžiuojamumo tapatybe (pilietybe), laime, fizine bei dvasine sveikata ir pasitikėjimu kitais žmonėmis) pastebėti du dalykai. Pirmas, kitose visuomenėse pastebėti dėsningumai galioja ir Lietuvoje, taigi, dalyvaujantys kultūrinėse veiklose gyventojai ir kultūrą vartojantieji yra aktyviai labiau visuomeniškai, laimingi, jaučiasi labiau sveiki, pasitiki kitais ir t.t. Antras, tarp dalyvaujančiųjų kultūrinėse veiklose šis ryšys yra stipresnis nei tarp vartojančiųjų kultūrą.

Kalbant apie kultūros poveikio veiksnius, svarbus yra ne tik ryšio tarp dalyvavimo / vartojimo bei gyventojų socialumo patvirtinimas, bet ir priežastingumas, t.y. ar dalyvavimas kultūroje ir jos vartojimas nulemia didesnį socialumą ir stipresnę tapatybę, ar atvirkščiai. Dėl ribotos klausimyno apimties priežastingumo klausimų detalai iširti nebuvo galimybių. Maždaug trečdalis dalyvaujančiųjų mano, kad, dalyvaudami kultūrinėse veiklose jie tampa labiau kūrybingi ir patriotiški. Kita vertus, absoliuti dauguma nedalyvaujančiųjų nemano, kad dalyvaudami sustiprintų savo tapatybę ir kūrybingumą. Tad klausimas lieka neatsakytas, o tarpinė preliminari išvada būtų ta, kad dalyvavimas kultūroje ir jos vartojimas yra būtina, bet nepakankama socialumo ir pilietybės sąlyga.

Žemiau pateikiame keletą įdomesnių rezultatų. Pasididžiuojamumas Lietuvos pilietybe, kaip ir tikėtasi, yra tiesiogiai susijęs su **dalyvavimo kultūroje** gyventojų potencialu. „Labai besididžiuojančiųjų“ dalis išauga nuo 26,1 proc. visiškai nelinkusiųjų dalyvauti kultūrinėse veiklose grupėje iki 47,7 proc. dalyvaujančiųjų grupėje ir atvirkščiai, „nesididžiuojantys“ sudaro tik 12,6 proc. dalyvaujančiųjų grupės ir net 24 proc. visiškai nelinkusiųjų dalyvauti grupės narių. Kita įdomi išvada yra ta, kad, priklausomai nuo dalyvavimo kultūroje potencialo, skiriasi gyventojų socialinio kapitalo tipas. Visiškai ir vidutiniškai nelinkusiųjų grupėse ryškiai dominuoja sątų socialinis kapitalas (ji turi atitinkamai 69,4 ir 57,6 proc. narių).

Dalyvaujančiųjų ir linkusių dalyvauti grupėse saitų ir tiltų socialinį kapitalą turi panašios gyventojų dalys (maždaug po 40-45 proc.). Šie rezultatai patvirtina strategijos *Lietuva 2030* kūrėjų spėjimą apie dalyvaujančių kultūroje didesnę predispoziciją atvirumui (ji siejama su tiltų socialiniu kapitalu). Tai matyti ir iš kito susijusio (kontrolinio) klausimo apie pasitikėjimą kitais žmonėmis. Dalyvaujančių ir linkusių dalyvauti grupių nariai kitais žmonėmis labiau pasitiki (atitinkamai 32,8 ir 23,5 proc.) nei vidutiniškai ir visiškai nelinę dalyvauti kultūrinėse veiklose (17,6 ir 18,3 proc.).

Analizavome, ar nuostatos dėl šių kultūros poveikio veiksnių skiriasi tarp **dalyvaujančiųjų** konkrečiose **kultūros srityse**. Aukščiau aprašytos bendrosios tendencijos galioja visoms kultūros sritims, tačiau kūrybinio rašymo atstovai, dalyvaujantys bibliotekų veiklose, kuriantys filmus bei video ir internetą panaudojantys kultūrinėms veikloms labiau didžiuojasi Lietuvos pilietyste, pasižymi tiltų socialiniu kapitalu, pasitiki kitais žmonėmis ir yra visuomeniškai aktyvesni. Kita vertus, žymiai didesnė nei vidutiniškai (bendrai) dalyvaujančiųjų scenos menuose, paveldo ir bibliotekų veiklose bei filmų ir video kūrėjų dalis mano, kad dalyvavimas kultūrinėse veiklose sustiprina jų patriotiškumą. Analogiškai ir dėl kūrybingumo, tik vidurkį viršijančių grupę be aukščiau jau minėtų papildo ir internete kūryba užsiimantys žmonės.

Nuostatos dėl kultūros poveikio **kultūros vartotojų** pagal sritis **grupėse** atspindi aukščiau išvardintas dalyvaujančiųjų kultūrinėse veiklose nuostatų bendrąsias tendencijas, t.y., kad vartojantieji kultūrą yra labiau pilietiškai, visuomeniškai, laimingesni ir sveikesni ir pasitikintys kitais nei nevartojantys. Palyginus su dalyvaujančiais, šios vartotojų nuostatos yra silpniau išreikštos. Reikšmingesnių skirtumų tarp vartotojų atskirose kultūros srityse nepastebėta.

12.8. Metodologinės rekomendacijos ateities tyrimams

Šiame skyrelyje yra pateikiamos rekomendacijos dėl metodologinių klausimų ir papildančių tyrimų:

- 1) Šiame tyrime vertinimo kriterijų (rodiklių) reikšmės buvo apskaičiuotos neatsižvelgiant į gyventojų dalyvavimo kultūroje ir jos vartojimo intensyvumą. Nereguliarių (vienkartinių) dalyvių ir vartotojų įpročiai bei nuostatos gali skirtis nuo nuolat ir reguliariai dalyvaujančiųjų. Iššūkis kultūros politikai gali būti ne tik privilioti naujų dalyvių ir auditorijų dalyvauti ir vartoti, bet ir išlaikyti nereguliuosius dalyvius bei vartotojus. Intensyvumo duomenys praturtintų ir sociologinę tipologiją. Todėl ateityje siūlytina sudaryti metodiką, kuri atspindėtų dalyvavimo kultūroje ir kultūros vartojimo intensyvumo rezultatus ir atitinkamai patikslinti vertinimo kriterijus (rodiklius).
- 2) Ateities tyrimuose vertinti ne tik kokybės ir prieinamumo pokytį per pastaruosius 12 mėn. (vertinimo rodikliai R5 ir R6) konkrečiose kultūros srityse, bet ir pasitenkinimą esama būkle, nes pokyčio vertinimai yra cikliniai. Todėl papildomai reikalingas pasitenkinimo esama būkle matavimas.
- 3) Papildyti klausimą bibliotekų teikiamas paslaugas ir bibliotekose vykstančius renginius atspindinčiais klausimais ir atsakymų variantais; siūlytiną platesnį Lietuvos gyventojų skaitymo įpročių tyrimą, kuris leistų ne tik detaliau ištirti skaitomos literatūros žanrus ir įpročius, bet ir palyginti, kuria dalimi skaitymo poreikiai yra tenkinami asmeninėje aplinkoje, o kuria – institucinėje (bibliotekose).
- 4) Dalyvavimo kultūroje ir kultūros vartojimo tyrimą praplėsti Lietuvos gyventojų kitų laisvalaikio praleidimo būdų bei vertybinių nuostatų klausimais arba papildomais tyrimais.

13. Šaltinių ir literatūros sąrašas

Oficialūs dokumentai ir jų projektai

Europos Komisijos ir LR Vyriausybės *ES struktūrinės paramos panaudojimo 2014-2020 m. Partnerystės sutarties ir veiksmų programos* projektas, 2013 m. rugsėjo mėn., <http://www.esparama.lt/2014-2020-laikotarpis/diskusijos>

Europos Sąjungos Tarybos išvadų dėl kultūros valdymo projektas 2012 m. lapkričio 26–27 d. Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdžiui. Briuselis, 2012 m. lapkričio 9 d. (13.11) (OR. en), 15849/12, CULT 142

Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimas Nr. XI-2015 *Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo*

Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 30 d. nutarimas Nr. XI-977 *Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių patvirtinimo*

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimas Nr. 1269 *Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių įgyvendinimo 2012–2014 metų tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo*

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimas Nr. 1482 *Dėl 2014–2020 metų Nacionalinės pažangos programos patvirtinimo*

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 7 d. nutarimas Nr. 171 *Dėl viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos patvirtinimo*

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 19 d. nutarimas Nr. 269 *Dėl 2014 – 2020 m. Nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Kultūra“ įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo*

Tyrimai, gairės, metodologijos

Daly, Siobhan (2005) *Social capital and the cultural sector*. Literature review prepared for the UK Department of Culture, Media and Sport. London School of Economics.

Delaney, Liam and Emily Keaney (2006) *Cultural Participation, Social Capital and Civil Renewal in the United Kingdom: Statistical Evidence from National and International Survey Data*. Economic and Social Research Institute (ESRI), Dublin and Institute for Public Policy Research (IPPR), London.

ESTEP (2013) *Pasiūlymai bei rekomendacijos dėl 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo kultūros srityje aprėpties ir jų vertinimo rodiklių*. Vilnius, 2013 m. sausio 21 d.

ESTEP (2013). *Pasiūlymai bei rekomendacijos dėl Lietuvos kultūros statistikos tobulinimo*. Vilnius, 2013 m. rugsėjo 13 d. *Estonian Human Development Report* (2009). Tallinn.

ESSnet-CULTURE (European Statistical System Network on Culture) (2012). *Final Report*. <http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/documents/ess-net-report-oct2012.pdf>

Europos barometro Nr. 66 (2006 m.) viešosios nuomonės apklausos ataskaita

Europos barometro Nr. 67.1 (2007 m.) „Kultūros vertybės“ viešosios nuomonės apklausos ataskaita

Europos Tarybos projektas *Compendium: Cultural Policies and Trends in Europe* <http://www.culturalpolicies.net/web/index.php>

Eurostat (2011) *Pocket Book on Cultural Statistics*, <http://www.culturalpolicies.net/web/statistics-participation.php?aid=193&cid=74&lid=en>

Grossi, Enzo, Giorgio Tavano Blessi, Pier Luigi Sacco, Massimo Buscema (2011) „The Interaction Between Culture, Health and Psychological Well-Being: Data Mining from the Italian Culture and Well-Being Project“. In *Happiness Studies*, Springer on-line publication.

Inkei, Peter (2009) *Culture and development 20 years after the fall of communism in Europe*. Budapest Cultural Observatory.

Kublickienė, Lilija, et al. (2003) *Lietuvos gyventojų kultūriniai poreikiai*. Vilnius: Socialinių tyrimų institutas. (Pirminiai duomenys saugomi: Lithuanian Data Archive of HSS).

Putnam, Robert D. (2000) *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon and Shuster.

Sacco, P.L. (2011) *Culture 3.0: A new perspective for the EU 2014-2020 structural funds programming*. Produced for the OMC Working Group on Cultural and Creative Industries. http://www.eenc.info/wp-content/uploads/2011/07/pl-sacco_culture-3-0_CClS-Local-and-Regional-Development_final.pdf

Savage, Michael (2007) "Culture, Class and Classification." In *A Handbook of Cultural Analysis*, ed. T. Bennett and J. Frow, 2007

UNESCO Institute for Statistics (2006) *UNESCO guidelines for measuring cultural participation*

Working group of EU member states experts (OMC) on Better Access and Wider Participation in Culture (2012) *Policies and Good Practices in the Public Arts and in Cultural Institutions to Promote Better Access to and Wider Participation in Culture* (October 2012). <http://ec.europa.eu/culture/events/documents/workplan-2011-14.pdf>

Woods, Robberta, Lynn Dobbs, Christopher Gordon, Craig Moore, and Glen Simpson (2004) *Report of a thematic study using transnational comparisons to analyse and identify cultural policies and programmes that contribute to preventing and reducing poverty and social exclusion*. A report undertaken for the European Commission by the Centre for Public Policy, Northumbria University, Newcastle upon Tyne, UK